UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE I

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

Ved Nytaarskuren d. 5. Januar overbragte Formanden til HANS MAJESTÆT KONGEN Marineforeningens bedste Ønsker om et godt Nytaar. HANS MAJESTÆT takkede og ønskede ligeledes Marineforeningen et godt Nytaar.

KØBENHAVN-KREDSENS MØDE DEN 14. JANUAR 1920.

Det nye Aars første Møde havde fyldt Studenterforeningens lille Sal med et interesseret Auditorium til Maleren og Forfatteren *Ebbe Kornerups* Foredrag om »Equador og det vilde Oriente«, — en Titel, der allerede paa Forhaand virkede tiltalende paa Tilhørerne, af hvilke sikkert mange fra Ungdommens Dage havde lidt af den Kriblen i Blodet og den Higen efter fremmede Strande, der allerede i ældgammel Tid fik de nordiske Folk til at søge udad mod det ukendte. Men ikke alle fik Lysten tilfredsstillet, selv om de for vide over Havet. En af de faa, der for adskillige Aar siden, med Malerkassen paa Ryggen og vidt aabne Øjne drog ud mod det ukendte for at se, hvad den store Verden rummede af stort og skønt og sælsomt, var netop den unge Maler, der nu stod paa Talerstolen og gav os Del i al den Viden, han under sine mange Farter i alle Egne af Jorden havde samlet sig, — og endnu i hans Manddoms Aar er Rejselysten ikke forgaaet ham. Mange vil sikkert gennem hans Bøger kende ham som Forfatter. Blandt de talrige Steder, hvor han paa sine Vandringer har opholdt sig, er ogsaa den sydamerikanske Republik Equador med sine endnu mægtige Minder fra den gamle spanske Tid, med en hvid Befolkning, der endnu ejer den gamle spanske Grandezza og Kultur, — og med en Indianerbefolkning, der i lige Linie nedstammer fra Inkaerne, mongolsk udseende Folk, flittige og fredelige, endnu dyrkende de Marker, som deres Forfædre for tusind Aar siden ryddede i den vulkanske og uhyre frugtbare Jord paa de store Højsletter og i de dybe Dale, som dannes af de mægtige Cordilleros de los Andes, — her hvor Kakaobønnen har sit Hjem og hvorfra største Delen af Jordens Kakaohøst kommer. Et mærkeligt Land, hvor man fra Cotopaxis Højder, 20 000 Fod over Havet og ned til Mangrovesumpene omkring Guajaquil ved det stille Ocean passerer alle Klimaer og alle Vækster, fra Naaletræerne og til den hedeste tropiske Vegetation. Oppe paa Højsletten, 10 000 Fod over Havet, ligger Quito, Hovedstaden, mellem Andesbjergenes mægtige Udløbere, som i en Klippekedel, — og her i den tynde Bjergluft er ingen Forskel paa Aarstider eller Klima, — det ideelle Sted paa Jordens Overflade, hvorhen Nordboen kan sende længselsfulde Tanker. En By af gamle Paladser i dette Ords bedste Betydning, med Præg af den fineste Bygningskultur, — og samtidig uden en eneste af de Bekvemmeligheder, uden hvilke Menneskene nutildags ikke mener at kunne leve, — og dog findes elektrisk Lys og Sporvogne, — og Jernbane. Den, der har været i Spaniens mindre Byer, vil til en vis Grad have kunnet genkende det paa een Gang storslaaede og pauvre, der fremstaar, naar det fuldkomment gamle og det ufuldkomne nye brydes indenfor de samme Bygrænser. Taleren fortalte om alle disse Ting med Selvsynets Selvfølgelighed og med den ægtefødte Kærlighed til Emnet, — om sine spanske Venner og de Farter, han foretog med dem i Byen og dens Omegn, om Besøget hos Præsidenten, *Don Leon Plaza,* hos Kirkefyrsten og i de Klostre, der trives frodigt i det gamle katholske Land, — alene i Quito er der 2. De ledsagende Lysbilleder, hvoraf en Del var farvelagte, — og saa godt farvelagte, som man kunde vente det, naar en Maler havde været med, — illustrerede fortræffeligt den Glød, som Solen under Ækvator giver Land og Mennesker, og viste den imponerende Natur med de mægtige Bjerge, hvor man ser hen, — snedækte og dog glødende i deres Indre. Et kraftigt Bifald takkede Hr. Kornerup for hans udmærkede Foredrag, der, — det mener vi at burde fremhæve, — blev holdt paa et saa klart og distinkt Dansk, som man ikke hver Dag hører, og som virkede meget tiltalende. Efter at Formanden havde takket Taleren begav man sig til Aftensbordet, hvor der yderligere blev Lejlighed til at hylde Foredragsholderen, der takkede i en interessant Tale, af hvilken man fik Indtrykket af, at ikke alle de mange Rejseaar havde været Dans paa Roser, men at Resultaterne er naaede ad trange Stier og gennem Modgang.

Som en Overraskelse til Medlemmerne var Operasangeren *Carl Madsen* kommet til Stede og glædede Forsamlingen med, til eget Akkompagnement, at foredrage en Arie af »Barberen i Sevilla», nogle af »Rugens Sange« og Heibergs Gadeviser, — at det var udmærket, anføres kun for en Ordens Skyld, og Bifaldet var derefter. Den kendte Sanger har en egen fortrolig og skælmsk Maade at sætte sig i Rapport til sine Tilhørere paa, der er yderst fornøjelig, — og som kun er den betydelige Kunstner givet. Figaros Arie af »Barberen« er en Præstation, der baade i vokal og i sanglig Henseende kræver overordentligt, og Kravene blev fyldestgjorte paa glimrende Maade.

Aarets første Mødeaften forløb fortrinligt, — og naar vi nu forhaabentlig i roligt Farvand styrer frem mod de nye Tider, er det vort Haab, at det efterhaanden maa lykkes at føre andre af vor store Forenings Formaal ud i Livet end de rent selskabelige.

E. W. M.

Klager over Bladets Levering maa Medlemmerne indsende til det lokale Posthus, og først, hvis dette ikke frugter, bedes man henvende sig til Foreningens Kontor.

SKYTTELAVETS NYTAARSSAMMENKOMST.

Som bekendt har Københavns Lokalkreds og Skyttelavet fælles Mødeaften den første Tirsdag i hver Maaned. Samarbejdet i det nye Aar indviedes paa hel festlig Vis, idet der, medens Skyttelavet bedrev sin gennemborende Virksomhed, var arrangeret et hyggeligt Hjørne med Spillekort, Tidsskrifter og Aargange af Medlemsbladet, hvormed de ikke skydende kunde underholde sig. Derefter gik man samlede gennem den med Grønt, Flag og fyndige Vers dekorerede og med veritable Sidelanterner oplyste Indgang ind i Festsalen, der blev optaget til sidste Plads. De med lækkert Smørrebrød fyldte Borde var smykkede med Foreningens dekorative Flag, og det meste af Væggene var skjult af et kammeratlig Geni's komiske Tegninger, hvoraf navnlig en let kendelig men elskværdigt behandlet Karrikatur af den nye Bestyrelse gjorde fortjent Lykke.

Efter at Formanden, Kammerat *Schultz*, havde budt hjærteligt Velkommen og udtalt mange smukke Ønsker for det nye Aar til Kammeraterne, tømtes Fadene, og Festen indlededes med en Sang, der alluderende til Skyttelavets Virksomhed, var skjult i en Knallert, hvorpaa den egentlige Underholdning begyndte, idet den saavel i som udenfor Marinen populære Overkanoner *Viggo Bachmann* havde stillet sit saavel digteriske som sanglige Talent til Kammeraternes Raadighed og fik disses Lunger ordentlig gennemrystede. De vokale Præstationer afvekslede med Taler, hvoriblandt Formanden tolkede Kammeraternes Taknemmelighed overfor Overkanoner Bachmann, medens Kassereren, Kammerat *Nath*, talte smukt for Minderne og røbede Bestyrelsens Ide med i Februar at arrangere en: »Kan Du huske Aften«, hvortil enhver Kammerat opfordres til at bidrage med en eller anden Erindring fra Marinetiden. Dette gav straks Anledning til, at den afholdte Kammerat, Grosserer *Schou* fremkom med et saadant muntert Minde, der vakte vild Begejstring og gav et godt Varsel om, hvad vi kan vente os af Ideen.

Som sædvanlig var Alvoren heller ikke udelukket, idet Kammerat *Elwardt* mindedes et nylig afdødt, trofast Medlem, og alle gav deres Tilslutning ved at rejse sig.

Endnu skal blot nævnes Kammerat *Sofus Jensens* velformede Tale for Bestyrelsen, og længe efter Lukketid forlystedes endnu Kammeraterne af Bachmann, der vistnok sjældent har haft en mere forstaaende og taknemmelig Tilhørerkreds.

Som Akkompagnatør havde Kammerat *Sonnemann* elskværdigt stillet sine musikalske Evner til Raadighed, ligesom han smukt sang en Fædrelandssang tostemmig sammen med Bachmann.

Sent skiltes man særdeles tilfreds med at have tilbragt en rar Aften i Marineforeningens Skyttelav.

SKYTTELAVET.

Til den næste Sammenkomst Tirsdagen d. 3. Februar Kl. 7 har Kammerat, Cigarhandler *Jørgensen* vist sin Interesse ved som Præmie at udsætte et værdifuldt Cigarrør. Da det er tilladt at lade en Kammerat skyde for sig, har alle Chancer for at vinde det. Til næste Aar vil der blive Præmieskydning for de i Aarets Løb flittigst mødende Medlemmer.

Derfor mød straks fra Begyndelsen af Sæsonen og glem ikke d. 3. Februar til

Kan Du huske-Aftenen

at ransage Hukommelseskisten efter en eller anden lille Erindring fra Marinetiden. Ingen bør holde sig tilbage, men søge at komme først, som naar der blev pebet til Skafning.

Husk, at alle Medlemmer uden Undtagelse er velkomne, og at vi muligvis denne Gang kan faa en lille varm Ret, Øl og Kaffe for Kr. 2,75. Saalænge Kammeraterne viser deres Interesse ved at give Møde, skal det være Bestyrelsen en Glæde at gøre disse Tirsdagssammenkomster saa hyggelige og fornøjelige, som det er muligt.

GRENAA-KREDSEN

har paa Badehotellet afholdt en helt igennem smuk og vellykket Julefest, hvori i alt deltog ca. 250, deraf op imod 120 Børn. Aftenen var helt igennem Børnenes. Man samledes i de forreste Lokaler og marscherede derfra ind i Salen, hvor Flaget hejstes. Dansen tog derpaa sin Begyndelse. Kl. 9 afholdtes et fælles Chokoladebord. Ved hver Kuvert laa et Kort med Dybbøl Mølle og et Julemærke paa den ene Side og en af et Medlem forfattet Sang paa den anden Side. Endvidere var der en lille Genstand til hver af Børnene. Saa marscheredes der paany ind i Salen, hvor Pigerne fik udleveret en Parasol, Drengene en Hat. Dansen genoptoges, og da der sluttedes af, udbragtes der begejstrede Leveraab for Foreningen. Ved Chokoladebordet talte iøvrigt et Par af Drengene for Foreningen og dens energiske Bestyrelse og Formand.

DET DANSKE SØOFFICERSKORPS

Kommandør *Th. Topsøe-Jensen* har paa Gyldendalske Forlag udgivet et smukt og stateligt personalhistorisk Værk, indeholdende detaillerede Oplysninger over samtlige danske Søofficerer fra 1801 til 1919. Værket, der paa en Maade fortsætter de i H. G. Gardes: »Efterretninger om den danske og norske Sømagt« givne Oplysninger om Personellet indtil Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, tager sit Udgangspunkt ved samtlige Søofficerer, der stod i Rullen den 1. Januar 1801, og kommer saaledes til at behandle Søofficersslægterne gennem omtrent 2 Aarhundreder.

Man træffer her de store, velkendte Navne fra mindeværdige Afsnit af Flaadens og Landets Historie: Slaget paa Reden, Kanonbaadskrigen, de slesvigske Krige; og Nutiden og Fremtiden vil i Bogens korte, men talende Oplysninger søge Navne og Begivenheder fra den nu afsluttede historiske Periode, der hedder Sikringsperioden, i hvilken vor Flaade udrettede et overordentlig betydningsfuldt Arbejde.

Kommandør *Topsøe-Jensen* har ikke skyet nogen Ulejlighed under sine Bestræbelser for at gøre dette mindeværdige Værk til et personalhistorisk Kildeskrift af Rang; gennem omfattende Arkivstudier og Brevveksling har han stræbt at give uomstødelig korrekte Data for de i Bogen behandlede ca. 1000 Søofficerers Liv og Virksomhed.

Værkets Værdi forhøjes betydeligt derved, at næsten alle de omtalte Officerers Biografi ledsages af Portræt, og ved at det afsluttes med en Aldersordens-Liste over samtlige Søofficerer med de nu anvendte Løbenumre, der begynder paa Tordenskjolds Tid, idet tillige Løbenumre begyndende fra Niels Juels Tid er vedføjet alle Officerer, udnævnte indtil 1830.

Kommandør Topsøe-Jensens Arbejde vil blive paaskønnet ikke blot i Søofficerskredse og blandt personalhistorisk interesserede, men af alle, der nærer Interesse for vor Flaade og dens Minder.

DA SIKRINGSSTYRKEN VAR FORMERET

LILLE-BÆLT STATIONEN

Assens Købstad er altid af den danske Flaade blevet kaldet en »marinevenlig« By, og dette betyder, at vore Orlogsskibe her har mødt venlige Ansigter, Gæstfrihed og Interesse for Marinen. Det var ikke saa ofte, at Marinen gæstede Assens, og derfor var der heller ingen, der kunde tænke sig, at denne By skulde blive fast Station for Orlogsskibe i 5½ Aar, det vil sige lige fra Krigens Begyndelse og indtil den Dag i Dag. Her skal dog kun omtales selve Krigsperioden. Den Station, der havde Assens til Basis,

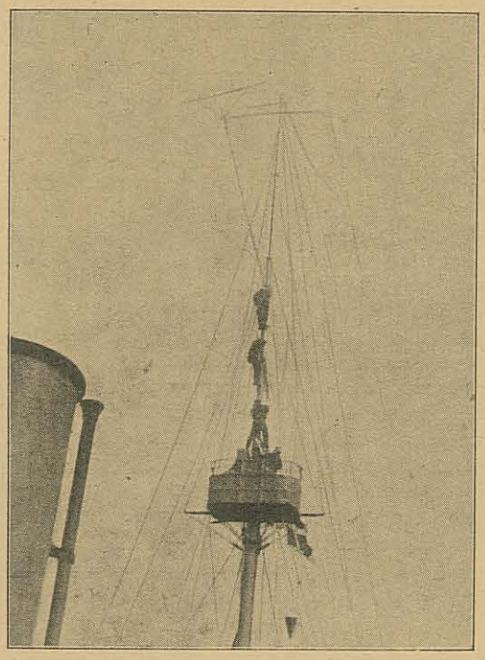

kaldtes Lille-Bælt Stationen. Da de danske Krigsskibe i de første Dage af August 1914 udlagde Miner i vore Farvande, blev der ogsaa i Lille-Bælt Nord for Assens udlagt en Minespærring. Tyskerne udlagde Spærringer Syd for Assens og saaledes var Farvandene omkring Assens spærrede og bevogtede af Krigsskibe, der kun lod Handelsskibe gaa igennem med Tilladelse efter de gældende Regler og altid med Minelods ombord. Den danske Flaade havde som bekendt under Krigen et stort Arbejdsfelt, der i fuldeste Maal krævede alt Materiel og Personel i Virksomhed. Da Hovedvægten maatte længes paa andre Steder end Lille-Bælt, blev der til denne Station kun bestemt et Inspektionsskib (som Stationsskib) og to Patrouillebaade. Inspektionsskibet, der førtes af Stationschefen, havde sin faste Plads udfor Wedellsborgpynten, hvor der var udlagt et Telefonkabel, den ene Patrouillebaad havde Station ved Thurø-Rev, medens den anden laa i Assens Havn. Som Regel hver femte Dag gik Stationsskibet i Havn og da laa en af Patrouillebaadene ved Wedellsborg. — Lille-Bælt Stationen var, hvad man kalder, en »fredelig Station«, saasnart de første Krigsmaaneders Uro og Spænding var faldet noget til Hvile, i det stille Haab, at vi gennem vor strenge Neutralitetspolitik kunde holde os uden for Krigen, gled Orlogslivet ved Assens ind i det vagtsomme, men dog rolige og stille Spor, som fulgtes, lige til Stationen ved Vaabenstilstanden blev formelt ophævet.

Stationstjenestens Behagelighed var selvfølgelig forskellig eftersom det var Sommer- eller Vintertid og forskelligt formede Livet sig jo ogsaa i Inspektionsskibet og i Patrouillebaadene. Som Stationsskib kom Krydseren »Hejmdal« derned i Krigens første Dage, derefter »Beskytteren«, efter den »Krieger« og endelig de to Skibe, der laa der længst, det smukke Yachtskib »Kong Christian« og »Saltholm«, som laa der Krigen ud. Disse Skibe havde alle saa gode Lokalitetsforhold, at Vintertjenesten ikke føltes særligt strengt, hvorimod Besætningerne paa de smaa Patrouillebaade ofte havde nogle drøje Tørne i de ublide Maaneder, men som Regel kunde de søge Læ bag et Rev eller under Land og almindeligvis var de jo ikke længere ude end et Døgn ad Gangen. Men havde Patrouillebaadsfolkene det strengt sommetider, saa havde de til Gengæld den Behagelighed, som ogsaa blev dem misundt af deres Marinekammerater Landet rundt, at de boede paa Hotel. Paa Marcussens Hotel nød de en udmærket Forplejning og Frihed havde de jo rigeligt med. — Om Sommeren var det næsten Ferieliv at ligge ved Assens. Smukt er der jo ved Wedellsborg. Fra Ankerpladsen havde man den skønneste Udsigt over Lille-Bælt's sydlige Løb mellem Fyn og Sønderjylland, der hvor det deles i Sunde af Baagø og Aarø. Vest for Wedellsborg ligger den lille skovbevoksede, idylliske Ø Brandsø og den sønderjydske Kyst frembyder her det skønneste Syn af store Bøgeskove, der omkranser det blaa Vand.

I Grevskabet Wedellsborgs Ejer, Lensgreve Wedell fandt Marinen en god og trofast Ven. Alle ombord i Stationsskibet, lige fra Chefen til de værnepligtige, nød godt af hans store Gæstfrihed. Ofte om Søndagen, naar der blev givet Spadseretilladelse til det ene Kvarter, vandrede Mandskabet op paa Slottet, hvor det blev beværtet paa det bedste, og hvor man tumlede sig i de smukke Omgivelser.

Hvis Ordet »fredelig« før er blevet benyttet om Lille-Bælt Stationen, var denne dog ikke afskaaret fra interessante Oplevelser, Side om Side som den laa den tyske Lille-Bælt Spærring. Til Stadighed laa her jo Vagtskibe, Krydsere, Hjælpekrydsere eller armerede Trawlere. Panserskibe sejlede Krigsfyrsejlads i Aarøsund, Flotiller af store Jagere kom ofte susende op Syd fra, evolerede i den nordlige Del af Sundet og forsvandt lige saa hurtigt, som de kom, Syd paa igen, hvis de ikke fortsatte nordover paa Vej til Kattegat eller Nordsøen. Undervandsbaade passerede ofte og særlig efter at den uindskrænkede Undervandsbaadskrig var begyndt, saa vi de store, nybyggede U-baade,

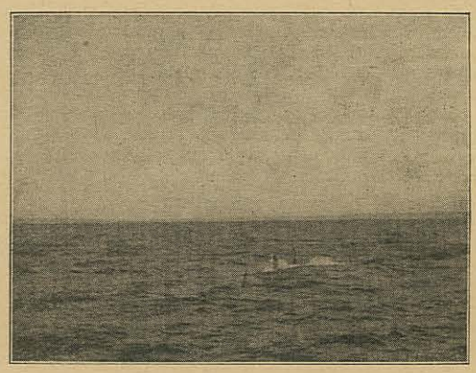

der enten kom fra eller gik til deres fortvivlede Krigsfærd paa de store Have. Næsten daglig kredsede tyske Flyvebaade over de tyske Farvande og engang imellem sejlede en mægtig Zeppeliner hen over det sønderjydske Land.

Dagen efter det store Nordsøslag mellem den engelske og tyske Flaade, kom en Flotille tyske Jagere nordfra gennem Lille-Bælt, søgende hjem efter Kampen. Væltede Master, bortskudte Skorstene og store Huller i Skrogene var

Vidne om den Regn af Projektiler disse Baade var faret igennem under deres heltemodige og rasende Angreb. — Havde Lille-Bælt Stationen saaledes haft Lejlighed til at iagttage den tyske Flaades ordensmæssige Udfoldelse, erfarede den ogsaa snart, da det begyndte at ulme indenfor den tyske Militærmagts Jærnmure, Da Kosten blev knappere og knappere i de tyske Skibe, hændte det nu og da, at tyske Matroser saa deres Snit til at flygte over til den danske Kyst. Og de fortalte om Underernæring og Oprørsplaner. Russiske Krigsfanger havde jo under næsten hele Krigen foretaget deres dristige Sejladser fra de tyske Fangelejre og over til Assensegnen i Baade, paa Tømmerflaader og alt muligt, hvad man kan tænke sig eller snarere ikke tænke sig, at Mennesker kan flyde rundt paa.

Fra de tyske Mine- og Netspærringer drev der i Krigens Løb adskillige Miner og Bøjer op gennem Lille-Bælt og strandede paa de danske Kyster, det var en af vore Orlogsskibes Opgaver at uskadeliggøre disse, derfor var et Minehold ofte paa Farten rundt i Bæltet, i Fjorde og i Vige.

Var Sommeren end god og var Vinteren ikke særlig streng for Lille-Bælt Stationen, følte den stadige Vagttjeneste, der som de andre Steder, noget ensformig i det lange Løb, derfor betød Fridagene i Assens saa meget for hele Orlogslivet dernede.

Den danske Marine skylder Assens Befolkning en Tak for dens store Gæstfrihed og Velvilje overfor Vagtskibenes Besætninger under Sikringstjenesten.

AXEL GROVE.

„BLAA PETER".

»BLAA PETER« er som bekendt Navnet paa det Signalflag, som i lange Tider er bleven hejst paa Mastetoppen, som Tegn til, at Skibet er klar til Afsejling.

Hvor længe det har været anvendt, er vanskeligt at sige. I »Naval Chronicle« for 1803 staar der saaledes om »Blue Peter«: »She has Blue Peter flag flying at the fore as a signal . . . . . for sailing«.

Dette engelske Udtryk »Peter« er nærmest, hvad vi paa Dansk vil kalde Pakke, Vadsæk, Bundt, og i denne Betydning er Udtrykket brugt allerede i det 18de Aarhundrede. Naar et Skib var paa det nærmeste sejlklart, plejede Skibsføreren, for hurtigt at faa det resterende Gods om Bord, at hejse et Flag med en aflang, hvid Figur, som skulde betegne Lasten eller Godset, paa blaa Grund, som skulde betegne Oceanet. Han gjorde det for at varsko alle vedkommende, at hvad der nu manglede af Last og personlige Effekter, straks maatte bringes om Bord, da Skibets Afsejling var nær forestaaende.

Da Betydningen af Udtrykket »Peter« som Kuffert eller Kasse blev mindre hyppig eller gik af Glemme, beholdt Flaget dog Navnet, idet det efterhaanden bley kaldt »Blaa Peter«, tiltrods for at Peter selv var hvid, medens den overvejende Farve i Flaget var den blaa.

Det er ganske interessant at lægge Mærke til, at det engelske Lodsflag, som Skibe benyttede fra tidligste Tid, og som sandsynligvis blev indført sammen med »Blaa Peter«, netop er omvendt, det vil sige den blaa, aflange Blok paa den hvide Grund.

C. SPEERSCHNEIDER.

DEN AMERIKANSKE FLAADES FREDSFORDELING.

De Forenede Staters Plan for Marinens Fredsfordeling gaar ud paa Formeringen af en Atlanterhavsflaade, en Pacifikflaade og en asiatisk Flaade, hvoraf de to førstnævnte skal være af nærlig samme Styrke. Atlanterhavsflaaden skal bestaa af fire Divisioner Slagskibe, 2 Divisioner Krydsere, 18 Divisioner Jagere, 3 Divisioner Undervandsbaade og 2 Divisioner Mineudlæggere. Pacifikflaaden faar ogsaa det samme Antal Divisioner af Slagskibe, Krydsere, Jagere og Mineudlæggere, men kun 2 Divisioner Undervandsbaade. Naar der lægges saa megen Vægt paa at gøre de to Flaader saa nær som mulig lige store, er Hovedgrunden, at man vil anspore dem til den skarpest mulige Konkurrence som det bedste Middel til at holde Marinen paa Toppunktet af Effektivitet. Naar Anledning gives, skal de to Flaader afholde Manøvrer mod hinanden efter stor Maalestok. Endvidere skal de afvekslende aflægge hinanden Besøg, da det under saadant Samvær vil vise sig, hvorvidt den ene Flaade har vundet noget i Forhaand for den anden i en eller anden Retning.

S—r.

BJÆRGET SEJLSKIB.

Det paa Clyden byggede britiske Sejlskib »Andrina« drev i sin Tid ind paa Kysten af Sydamerika og blev staaende paa Sandbankerne i en Snes Aar. Da det under Krigen kunde betale sig at bjærge og reparere Skibe, blev »Andrina« taget af Grunden uden større Besvær og bragt til Punta Arenas, hvor det blev repareret. Det viste sig endda, at Skroget var i en udmærket Forfatning. og af den staaende Rig manglede ikke meget. Løbende Gods og Sejl maatte selvfølgelig fornyes.

Skibet er nu under Navn af »Alejandrina« kommet til New York med en Ladning Uld til en Værdi af 1,5 Mill. Dollars. Det sejler under brasiliansk Flag.

MARIN.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE II

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

DEN AARLIGE GENERALFORSAMLING

AFHOLDES

TIRSDAG DEN 16. MARTS KL. 7½

I CITYS SELSKABSLOKALER

KAMMERATER AF AARGANG 1895,

som kunne ønske at deltage i en Sammenkomst i Anledning af 25-Aarsdagen for deres Indkaldelse, bedes meddele dette til Hr. Restauratør *K. O. Nielsen,* Vesterbros Torv 47, Kbhvn. B., hvorefter nærmere Program vil blive dem tilstillet.

SKJELSKØR—KREDSEN

afholdt Tirsdag den 27. Januar 1920 en festlig Sammenkomst for Medlemmer med Damer i Anledning af Indvielsen af en af nogle Medlemmer skænket Fane.

Formanden, Købmand *O. P. Jensen* bød Velkommen, hvorefter Sognepræst *Kragh* talte for Flaget.

Efter Talen afsløredes Fanen, medens første Vers af »Kong Cristian« blev sunget staaende.

Derefter overgaves Fanen til Foreningen af Formanden paa Givernes Vegne.

Man samledes derefter ved et fælles Kaffebord og tilbragte nogle hyggelige Timer med Sang, ledsaget af Klaverspil.

FREDERICIA-KREDREN

afholdt den 4. Februar en vellykket selskabelig Sammenkomst i Fredericia Teater. D'Hrr. Direktør *Soph. Jørgensen* og Telegrafist *Fr. Kloster* høstede stærkt Bifald for de smukke Sange, de gav til bedste. Larsens Orkester applauderedes livligt, og en Auktion over en større Samling »Værdipakker« vakte megen Moro. I det hele taget var Aftenen, der sluttede med en Svingom, præget fra først til sidst af det smittende, udmærkede Humør, der altid kendetegner de gamle Marinere, naar de samles til Fest med deres Damer og Venner og Bekendte.

NAKSKOV-KREDSEN

afholdt den 8. Februar paa »Skandinavien« en Sammenkomst, mod hvilken Vanskelighederne havde taarnet sig op i højt Tal, inden det lykkedes at faa den afholdt.

Det var ikke lykkedes for den oprindelig paatænkte Foredragsholder, Kaptajn *Ewald,* at komme til Stede, men i hans Sted var mødt Kaptajn *Sinding,* der holdt et instruktivt af Lysbilleder ledsaget Foredrag om Miner og Minekrigen, ganske specielt selvfølgelig med Henblik paa den sidste Krig, hvor dette Vaaben fik saa enorm Anvendelse. Englænderne alene havde udlagt 158,000 Miner, og alene i den store Minespærring, der blev udlagt fra Orkneyøerne til Norge, anbragtes der 70,000 Miner. Det store Felt ved Kanalens østlige Indgang talte ikke færre end 40,000 Miner.

Foredragsholderen forklarede Minernes forskellige Konstruktioner, Antændingsmaade, Udlægnlng samt Modforanstaltninger, deres Anvendelse havde givet Anledning til. Ved Anvendelse af Paravaner mente Englænderne at have sparet for 160 Mill. Lst. Skibstonnage for Ødelæggelse.

Sluttelig oplyste Kaptajnen, at der i danske Farvande og paa vore Kyster i Krigsperioden og efter den var uskadeliggjort 9000 Miner. Om den Letsindighed, hvormed Folk i Krigens første Tid omgikkes Minerne, fortalte han ogsaa betegnende Træk. Saaledes var en Damper kommen ind med en Mine, som nok saa gemytlig hang og dinglede i en Bom.

Foredragsholderen havde spurgt Kaptajnen paa Damperen, hvordan det kunde falde ham ind at tage den op; han kunde jo, hvad Øjeblik det skulde være, risikere, at Minen sprang. Kaptajnens Svar var ganske karakteristisk: »Jeg vidste, den var ufarlig, for inden vi tog den om Bord, havde jeg Styrmanden henne og ruske i den!« Minen var engelsk og af en Type, der eksploderer, naar et Pendul inden i den svinger lidt til Side, saa det var mere end et Mirakel, at der ingen Skade skete.

Stærkt Bifald hilste Foredraget, da det var forbi, og den fungerende Formand, Købmand *C. C. Jensen,* bragte Foredragsholderen Marineforeningens Tak.

EBELTOFT-KREDSEN

afholdt den 12. Februar Kl. 8 Aften den aarlige Generalforsamling paa Hotel »Skandsenskilde«. Da Generalforsamlingen ikke var tilstrækkelig fuldtallig, indvarsledes samme med 1/2 Times Varsel. Til Dirigent valgtes Formanden, Hr. Barbermester *Hjalmar Jensen*. Denne berettede om Foreningens Virksomhed i 1919: Undervandsbaadsbesøget under H. kgl. Højhed Prins *Axels* Kommando, Kommandør *Topsøe-Jensens* Foredrag om Søhelten Olfert Fischer, Kredsens vellykkede Sejltur til Fuglsø, Grosserer *Vald. Schous* Foredrag om sin Rejse i Indien, de forskellige Bestyrelsesmøder, der havde fundet Sted i Aarets Løb o. s. v., samt den nylig stedfundne vellykkede Salonpræmieskiveskydning, og at der var et godt Foredrag i Marts i Udsigt, nemlig Hr. Grosserer Schous Foredrag om en Rejse i Ægypten. — Kassereren *G. Holm-Petersen* fremlagde det reviderede Regnskab med en Kassebeholdning af Kr 219.38, der godkendtes som over al Forventning tilfredsstillende. Et indkommet Forslag til Generalforsamlingen om fremtidig at lade Kontingentet opkræve paa een Gang for Aaret vedtoges, saaledes at det tidligst maa opkræves i 2den Halvdel af Marts Maaned for det indeværende Aar. Forslag til Anvendelse af Kredsens særlige Bankbogfond, nu Kr. 105.29, var ikke indgaaede, og vedtoges det at lade Fondet henstaa fremdeles urørt, og naar Tiderne tillod det se at faa det forøget, saa at det kan svare til sit Øjemed.

Valg af Bestyrelsesmedlemmer: Rorsbetjent *Petersen* og Fisker *Oxholm* var paa Omvalg og genvalgtes. I Stedet for Styrmand *Axel Jensen*, der er bortrejst, valgtes Fisker *Alfred Olsen* til Bestyrelsesmedlem. Til Revisorer genvalgtes Bogholder *Kayus* og Fuldmægtig *Christensen*. Til Sendemand Formanden og som Suppleant Kassereren. Ved det efter Generalforsamlingen afholdte Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Formand: Barbermester *Jensen*, Næstformand: Rorsbetjent *Petersen*, Kasser og Sekretær: *G. Holm-Petersen*, Arrangementsmedlemmer: Fisker *Oxholm*, Fisker *Chr. Johansen*, Fisker *Alfred Olsen* og Mekaniker *Engberg Sørensen*.

AALBORG—KREDSEN

afholdt Mandag den 16. Februar sin ordinære aarlige Generalforsamling, der efter Omstændighederne var godt besøgt.

Formanden, Fabrikant *J. Stuhr*, aflagde den aarlige Beretning, i Følge hvilke Kredsen nu har henimod 350 Medlemmer. I smukke Ord mindedes Formanden de i Aarets Løb afdøde Kammerater, Portner *C Jensen*, Formand *Theilmann-Jensen* og Veteran, Æresmedlem Kapt. *J. Andersen*, hvorpaa Kredsens energiske Kasserer, Konsul, Vinhandler *Møller*, oplæste det reviderede Regnskab; Aaret sluttede med en Kassebeholdning paa c. 750.00.

Bestyrelsens Forslag om at forhøje Kontingentet med en Krone vedtoges enstemmigt; Aarsbidraget er altsaa nu 6.00.

Et Forslag om aarligt at uddele en Præmie: »Marineforeningens Ærespræmie« til de to bedste Eksaminander paa Aalborg Navigations- og Maskinistskole vedtoges ligeledes enstemmigt. Udbetalingen finder Sted efter nærmere fastsatte Regler.

De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, Lods *Christensen*, Fabr. *Kjær* og Byfoged *Hjorth* genvalgtes med Akklamation; ligesaa de to Revisorer, d'Hrr. *Mølbach* og *Schiønning*.

Efter Valg af Sendemænd til det forestaaende Sendemandsmøde i København, sluttede Formanden Generalforsamlingen og takkede i velvalgte Ord saavel Bestyrelsen som Medlemmerne for det gode Samarbejde og smukke Forhold, der helt igennem kendetegner Aalborg Kredsen.

Efter Sædvane tilbragte man derefter et Par Timer i gemytligt Samvær, og det blev sent, inden man skiltes for at søge de hjemlige Køjer.

En af Købmand *Terndrup* i Brovst skænket, i sin Tid paa Vestkysten opfisket Malmkanon med Lavet og alt Tilbehør, vakte almindelig Beundring blandt de tilstedeværende Medlemmer, og Kredsens Samling af maritime Genstande er her, ved Giverens Offervillighed, igen bleven beriget ved et smukt og sjældent Stykke.

Grundet paa Epidemien har man maattet opsætte den til den 26. Februar berammede Stiftelsesfest, men Bestyrelsen gør sig grundet Haab om snart at kunne indfri alle de i den Retning givne Løfter, og inden længe samle Medlemmerne med Damer til denne af mange saa længselsfuldt imødesete Fest.

Til

KAMMERATERNE AF AARGANG 1890.

I taknemlig Erindring om vor 25 Aars Jubilæumsdag som Marinere i Aaret 1915, og ifølge Aftalen ved Festmaaltidet samme Aften: At vi igen skulde mødes i 1920 for at fejre 30 Aars Jubilæet, tillader undertegnede at henlede Kammeraternes Opmærksomhed derpaa, og henstille til dem som bor i København, og som har lettest ved at arrangere en saadan Fest, at sætte sig i Spidsen for et Arrangement. Sørg for, at Middagen bliver saa borgerlig og billig som mulig, saaledes at vi alle faar Raad til at være med. Og lad om muligt præge en Medaille, som enhver af os kan købe, til Minde om Dagen.

Det vilde sikkert være hensigtsmæssigt, om Jubilæumsdagen blev Dagen før, eller efter Marineforeningens Sendemandsmøde og Stiftelsesfest, der altid er en Søndag sidst i April.

Iøvrigt henstilles det til alle Arrangører at gøre det til en Regel ved Jubilæer: At en Medaille præges. For Exempel med vor Marineforenings Emblem paa den ene Side samt Jubilæumsdag og Aar paa den anden.

Med kammeratlig Hilsen

Buchgreitz, Odense.

SKYTTELAVET

havde Tirsdagen den 3. Februar arrangeret en lille hyggelig Aften, der forløb helt festlig. Tilslutningen var trods den herskende Epidemi over al Forventning god, og helt rørende var de mange Hilsener, som forhindrede Kammerater havde sendt. De var hos os i Tankerne. De med Marineforeningens smukke Flag pyntede Borde satte straks Stemningen paa de rette Varmegrader. Hertil bidrog ogsaa Kammerat *Søderlunds* talentfulde Haand, der paa Væggene havde fremtryllet en Snes vellykkede Typer paa samtidige Skibskammerater.

Efter Formandens Velkomsthilsen gik Kammeraterne i Gang med en ganske fortrinlig Biksemad, hvorpaa Aftenens Præmie, det af Kammerat, Cigarhandler *Alb. Jørgensen* skænkede smagfulde Cigarravrør overraktes den bedste Skytte, vor skattede Kammerat *Høffding*, der med klædelig Beskedenhed men uden Held søgte at reducere de til ham rettede smigrende Overdragelsesord.

Under Kaffen indledede Formanden »Kan Du huske« Aftenen med en Del morsomme Erindringer om Kammerat, Overkanoner *Viggo Bachmann*, hvilke supplerede det Indtryk fra sidste Mødeaften, som Kammeraterne havde faaet om dennes aldrig svigtende Humør, saa Kammerater fremsatte den Anskuelse, at disse Erindringer burde samles og opbevares.

Derefter flød Erindringens Strøm ustandselig fra Kammeraternes Læber, og Latteren rystede atter og atter de Tilstedeværendes Lunger, saa disse sikkert ikke har været noget behageligt Opholdssted for mulige spanske Baciller. Der skal til Eksempel anføres Kammerat *Gustav Olsens* drastiske Erindring om Faderens, Overbaadsmand *Rudolf O.*'s virkningsfulde Forsøg som Doktor ombord, og Kamm. *Nielsens* og *Christensens* Minder fra Tjenestetiden.

Ved et Tilfælde var 4 Kammerater fra »Helgoland« i 88 kommen til at sidde sammen, deriblandt Skibets flotte Kanonkommandør for den 12", daværende Kanoner *Harald Jensen*, som ved Samværet med de ungdommelige Kammerater følte sig hensat til disse Dage og vægtigt bidrog til Aftenens Underholdning med sine mange Oplevelser.

Som altid i vor Forening vekslede Gammen med Alvor, der ogsaa modtoges med varmt Bifald, saaledes Kammerat *Søderlunds* Oplæsning af et manende Digt, der begyndte med de desværre ogsaa her i Foreningen snart klassiske Ord: »Hvor er I henne, Store og Smaa —« og Kammerat Kapt. *Hauchs* klangfulde Recitation af Wergelands gamle, havfriske Sømandssange.

Den lille blaa Sangbog var selvfølgelig i Brug, og Taler manglede ikke, bl. a. holdt Kammerat, Overretssagfører *Schoustrup* en meget vittig Tale for Kunstneren Søderlund i Modsætning til dennes paa Væggene malede Skibskammerater. Kammerat *Elwarth* talte smukt for Lavet, og Kammerat *Hauch* varmt for den danske Marineunderofficer, for hvilket kvitteredes af Formanden ved Henvisning til, at de flinke Folk altid havde de bedste Minder, og da Foreningen kun bestod af Folk med gode Minder, maatte de nødvendigvis høre til de bedste.

Den muntre Aften forløb saa hurtigt, at der hørtes et Suk, da der blev pebet til Udskejning.

Som de gamle Vikinger altid aflagde et eller andet Løfte i Gildehallen, saa lovede en begejstret Kammerat at give en større Bøde, hvis han ikke til næste Mødeaften vilde faa 2 andre Kammerater med sig. Og til Bestyrelsens store Glæde efterfulgtes dette Løfte af flere af Kammeraterne. —

Saaledes forløber Aftenerne i vort herlige Skyttelav. Alle Marineforeningens Medlemmer er, selv om de ikke er Medlemmer af Skyttelavet, hjertelig velkomne; her findes Underholdning for Enhver: Blade, Tidsskrifter og Kort.

Til Konkurrenceskydningen næste Aar for de flittigst mødende Skytter er der endnu Chancer for Enhver, der blot stiller paa Aarets resterende Mødeaftener. Husk, Enhver kan faa Kammerater til at skyde for sig.

DA SIKRINGSSTYRKEN VAR FORMERET

TORPEDOBAADSLIV UNDER KRIGEN

Dengang da Verdenskrigens Flammer slikkede langs vore Kyster, var alt, hvad der kunde flyde af Torpedobaade fra ærværdige Fortidsminder til Nutidens Turbinebaade, under Vimpel for at tage en Tørn med i Vagten for Danmarks Neutralitet.

Antallet var ikke imponerende — knebent over Snesen, men til Gengæld var der saa meget mere at gøre, for der er jo et Stykke Vej fra Skagen til Gedser — selv for en Torpedobaad.

Torpedobaadenes Hovedvirksomhed laa imidlertid dels ved København, i Øresund og dels i Storebælt og bestod i Patrouilletjeneste ved de udlagte Minespærringer.

Patrouilletjenesten faldt i to Afsnit — i Bevogtningen af Spærringerne mod Ødelæggelse og i Polititjenesten for at hindre Passage af Skibe over forbudte Farvande.

Bevogtningstjenesten var — heldigvis — meget let, medens derimod Polititjenesten lagde stærkt Beslag paa de patrouillerede Baades Aarvaagenhed.

Det var vist — især i Begyndelsen — den almindelige Mening, at Miner — og i Særdeleshed de danske Miner — var nogle fredelige Tingester i Smag med tomme Margarinebøtter, som Marinen havde udlagt for at gøre sig interessant eller for at genere den fredelige Trafik.

Tiden viste imidlertid, at vore Miner var blodig Alvor, og at Spærringerne var den Basis, vi kunde bygge vor Neutralitet paa, men det var der ikke mange, der tænkte paa dengang, og ligesom enhver Vej, der er spærret med et »Adgang forbudt«, øver en hemmelighedsfuld Tiltrækning paa Mennesker, saaledes tiltrak de spærrede Farvande Skipperne som en Magnet. De skulde og maatte derindover, og ofte kunde kun et skarpt Skuds lidt brutale Sprog faa dem til at afstaa fra deres Foretagender.

Der fortælles, at en hollandsk Kuf en Dag, en solklar Sommerdag med let Brise, kom drivende op mod Spærringen. Torpedobaaden halsede ned mod den — med en tyk, sort Røgstribe slæbende efter sig. Den hylede arrigt i Sirenen, men der var intet der rørte Hollænderen henne agter ved Rorpinden. Han var øjensynligt langt borte mellem Hollands grønne Marker. Tre gullokkede Børn og en Hund laa og drømte i paradisisk Ro paa Storlugen, og først da et løst Skud buldrede gennem Sommerdagens Stilhed, blev Døren til Kahytten revet op, og Mutter kom frem. Hun stod et Øjeblik og missede med Øjnene mod det straalende Dagslys, før hun opfattede Situationens Alvor, men saa greb hun ind med sikker Haand. Manden blev kaldt tilbage til Virkeligheden med et Dask af Viskestykket, Roret i Borde, Børnene vaagnede og Hunden gøede og fuld af Hurraraab for den energiske Dame, stod Kuffen Sydpaa igen — ind paa den rette Vej.

Vinter og Sommer, Dag og Nat, var de lange og slanke Baade paa Farten, i Storm og Stille, i sivende Regn og i bidende Snebyger — det var ikke lige morsomt altid, og det hændte af og til, at man sendte en venlig Tanke hjem til en hyggelig Kakkelovnskrog — og glemte at dukke bag Broklædet for en Sø, der brød ind over Bakken i et Flimmer af kridhvidt Skum. Drøm og Virkelighed har jo tidt ikke meget med hinanden at gøre.

Det hænder saa tidt, at Folk spørger, hvordan man dog fik Tiden til at gaa, og naar man ser tilbage over Dagene, der var saa lange at komme igennem, og som er saa korte at se tilbage over, saa er man lidt i Forlegenhed med Svaret: »Vi laa paa Patrouille, og der var nok at gøre«. Ensformigt og dog afvekslende var Livet for de Mennesker, der tog Tørnen derude.

Især efter at de drivende Miner begyndte at husere i vore Farvande, og Minejagten gik ind. Fra Nord og Syd, fra Øst og Vest indløb Meldingerne: »Drivende Mine observeret«. Bedst som en Torpedobaad laa og »gassede sig« i Havnen i Glæde over ikke at være paa det vilde Hav i et saadant Vejr — det var næsten altid daarligt Vejr naar Minerne gik paa »Slipperstik« — ringede Telefonen, og Adjutantens blide Stemme beordrede Baaden til at gaa til et Sted, der i Øjeblikket forekom den at ligge i den anden Ende af Jordkloden, for at finde og uskadeliggøre en observeret Mine. Saa et ømt Farvel til den lune Havn og ud paa Farten — ofte for efter Timers Søgen at konstatere at det, som en nidkær Sjæl havde antaget at være en Mine, i Virkeligheden var en Dynge Halm eller et forhenværende Juletræ. Hermed være dog ikke sagt, at Torpedobaadene altid fik et negativt Resultat af deres Eftersøgning. Tværtimod er det Antal Miner, de har ødelagt eller desarmeret, stort, og de har derigennem i høj Grad bidraget til at sikre vore Farvande mod Fare, men det Antal Gange, Baadene har været kaldt ud, fordi Folk, som man sagde, havde »faaet Miner paa Hjærnen«, er heller ikke helt lille, og det lettede ikke den i Forvejen ret anstrengende Tjeneste.

Patrouilletjenesten og Mineeftersøgning var som sagt Torpedobaadenes Hovedvirksomhed under den lange Sikringsperiode, men til dem sluttede der sig en Række sekundære Opgaver, som bidrog meget til, at man egentlig ikke lagde Mærke til, at Aarene svandt.

Flotilleøvelser, Torpedoskydning, Rekognosceringsture rundt om i Farvandene holdt Besætningerne i Aande, saa at de ikke kom til at kede sig formeget, og var der ikke noget særligt sensationelt i Vente, som man kunde forberede sig til, var der nok at gøre i selve Baaden — man skulde kæle for Torpedoerne, pudse dem og pynte dem, Kanonerne skulde efterses o. s. v.

Mangen haard Tørn er der blevet taget paa Torpedobaadenes smaa Broer, men en endnu haardere er der taget nede i de snævre Maskinrum. Maskinen er Torpedobaadens Alfa og Omega. Er Maskinen syg, lister Baaden rundt som en forkølet Høne, men er den rask, farer den af Sted overlegen, seende næsten medlidende ned paa alt andet, der svømmer paa Havet.

En Torpedobaadsmaskine er et sart Væsen i al sin Styrke. Den skal plejes og ses efter. Altid er der en eller anden lille Pumpe, der bliver daarlig, et Leje, der er ved at løbe varmt, og saa maa Maskinens svedende, oliedryppende Besætning være paa Post. Alting skal klappe for at Skruerne kan løbe rundt. Og rundt er de løbet gennem Sikringsaarene, Millioner af Omdrejninger trods alle Forhindringer, og derfor tilkommer der Maskinbesætningerne Ære.

Nu ligger de fleste af Baadene og hviler sig ved Orlogsværftets Bolværker, en velfortjent Hvile efter intense Anstrengelser.

De er blevet set efter fra for til agter, saa at de er klar til at tage fat igen, hvis det knapt bedagede Uvejr atter skulde trække sammen omkring vor gamle Land.

KAY JUNGERSEN,
Premierløjtnant i Marinen.

ERINDRINGER

HVORFOR DER IKKE BLEV PURRET UD

En af mine første Rejser til Søs mønstrede jeg med Skonnertbriggen »Flora« som Dæksdreng. Det var den Gang det største Sejlskib, der hørte hjemme i Aalborg, og jeg var derfor ikke saa lidt stolt af at skulle fare med den.

»Medens vi var i Gang med at rigge til og slaa Sejl under, kom en Dag en gammel Matros om Bord for at hilse paa os.

»Naa, saa det er det nye Mandskab til »Flora«,« begyndte han, »ja, jeg kender hende nok — en kæk Skude er hun og Sejler om en Hals, men der er dette forbandede Spøgeri her om Bord, og havde det ikke været, saa tror jeg sikkert, at jeg havde været med hende endnu, for bedre Skude end hende gives der ikke, jeg har selv faret med hende i 2 Aar, men — — —«

Nogle af os grinede af den gamle, da vi mente, at han saa Syner, men han blev ved med sit.

»Ser i Børn, »Flora« er af Bygning en gammel Nova-Scotia-Mand og gik i sine unge Dage i Slavefarten mellem Guineakysten og Sydamerika, og det skal nok være mange af den Slags Laster hun har bragt over. Det gik skummelt til den Gang, sikkert blev de sorte nok ikke behandlede som 1ste Kl. Passagerer. Noget maa der være sket, for om Natten rumlede og bumlede det paa Banje og Mellemdæk, og en anden Gang saa jeg, medens vi var paa Rejsen og midt i Søen, en sort Puddelhund løbe tværs over Dækket, og det uagtet vi slet ingen Hund havde om Bord. En anden Gang dansede »Moses« (Skibsprammen) en Polka hen ad Dækket, endskønt den var fastsurret til Storbaaden. Ja, jeg har selv set det altsammen og kunde fortælle om mange andre Tilfælde, men I faar det nok selv baade at se og høre.

Hans Beretniing gjorde nu ikke noget absolut dybt Indtryk paa mig, men helt glad ved at høre om alt det Tøjeri, der fandtes i min ny Skude, var jeg dog heller ikke.

Naa, vi gjorde flere Rejser med »Flora«, og der hændte intet usædvanligt. Det var en god Skude, og vi havde det godt.

Det lakkede mod Efteraaret, vi skulde gøre vor sidste Rejse, og saa hjem og »lægge op«.

Vi havde i Hull indtaget en Ladning Kul og var af Slæbebaaden slæbt ud paa Revered, hvor vi, da Vinden var imod, maatte ankre op.

Det var et befærdet Farvand, og vi maatte selvfølgelig gaa Ankervagt. Som Skik og Brug er »klundsede« vi om, hvem der skulde begynde paa Vagterne som første Mand. Min Vagt faldt ud fra Kl. 11—12½ Nat.

Min Formand var en tysk Matros ved Navn Rudolf, og han purrede mig ud til den fastsatte Tid. Da jeg havde faaet Tøjet paa, og var ved at gaa op paa Dækket, betroede han mig, at han havde set en lang, hvid Mand, der hele Vagten igennem havde galoperet frem og tilbage paa Dækket, og til Tider var han entret op i Rigningen.

»Aa, Sludder,« indskød jeg, »tror du ikke, du har set forkert?«.

»Nein und wieder Nein, ich habe doch selbst den Kerl gesehen,« fortsatte Tyskeren, »ein erschreklicher langer weisser Mann«.

»Danke schøn,« tænkte jeg, »den bliver nok god«. Jeg foreslog Rudolf, at han kunde gærne blive oppe noget af Vagten, jeg kunde altid hjælpe ham en anden Gang, og jeg bød ham et Par Strømper, men han sagde nej, skønt han ikke selv ejede et Par. Han saa helt forstyrret ud, og var heller ikke mange Minutter om at smide »Klunset«, før han røg paa Hovedet i Køjen.

Den gamle Sømands Ord randt mig pludselig i Hu, og jeg var nu ærlig talt ikke saadan helt stolt ved Situationen. Ud paa Dækket skulde jeg imidlertid, ellers tror jeg nok, at jeg havde holdt Vagten i Lukafet, men der skulde hver Time slaas Glas, og Skibsklokken hang henne i en Galge paa Agterdækket. Kaptajnen og Styrmanden kunde derfra høre, om Vagtmanden passede sin Post eller ej.

Jeg tog Mod til mig, og gik agter efter, stadig spejdende ud i Mørket efter »den hvide Mand«, — eller muligt et andet Gespenst — for noget maatte der da være om det.

Den første halve Time gik hen, uden at jeg opdagede noget mistænkeligt, skønt jeg dog passede godt paa. Ankerlanternen, der hang under Fokkeraaen, slingrede lidt frem og tilbage og kastede til Tider et uhyggeligt flakkende Skær ud i Mørket og op i Takkelagen, men hvor meget jeg end anstrengte mine Øjne, saa kunde jeg alligevel ingen Mand opdage, hverken sort eller hvid, og jeg var allerede ved at blive stor i mine egne Tanker — da med ét hører jeg en Raslen ved Mærseskøderne, og der var ogsaa noget, der bevægede sig derhenne.

Min første Tanke var at kalde paa Styrmanden, forud turde jeg nu ikke gaa, — sæt der var mere end én derhenne. Skrækken naglede mig fuldstændig fast til Stedet.

Tiden gik, og Spetaklerne vedblev; jeg hørte tydeligt, naar Vinden bar hen til mig, pibende og klagende Lyde. Jeg saa i Tankerne de arme Negre sidde bænkede nede paa Mellemdækket, søsyge og daarlige, — og jeg saa nogle af dem ligge dødssyge, for senere uden ret mange Dikkedarer at blive varpet over Bord, — for at det var én af dem, der nu rumsterede derhenne, var saa temmelig sikkert.

Der skulde slaa's Glas, — men jeg blev siddende, og den ene Time gik efter den anden. Min Vagt var forlængst forbi. Spektaklerne vedblev, men jeg rørte mig ikke af Pletten, dertil havde jeg faaet en altfor stor Skræk i Livet. Endelig hen paa Morgenen stilnede det noget af. Jeg tog Mod til mig, og tittede ind gennem Kahytsvinduet, og saa da til min store Glæde, at Klokken var 5 om Morgenen. Kokken laa agter, og han skulde nu purres for at have sidste Morgenvagt.

Ved 7 Tiden var det ved at blive lyst, og Styrmanden tørnede til Arbejde paa Dækket. Jeg skottede lumsk op langs Mærseskøderne, for om mulig Gespenstet, der havde huseret der hele Natten, ikke havde glemt et eller andet, men der fandtes intet. Derimod saa jeg et stort Stykke fersk Oksekød, indsvøbt i Sejldug ophængt i Fokkerigningen. Kødet havde vi faaet om Bord i Hull, og det var for bedre at holde sig frisk, af Kokken hængt til Vejrs, og samtidig saa jeg en Mængde Rottesnavs rundt om paa Dækket.

Kødet blev firet til Dæks, og det viste sig nu, at Rotter, — hvoraf der fandtes mange om Bord, — havde benyttet Nattens Stilhed i Forbindelse med Vagtmandens Rædsel, til uforstyrret at entre op ad Tovene og holde Maaltid hele Natten igennem, og det var slet ikke Smaaportioner, der var gledet ned.

Ikke saa underligt, at der havde været Spektakler og sære, pibende Lyde. Tyskeren fastholdt imidlertid, at han havde set en hvid Mand, men jeg sejlede med samme Skib i 2 Aar efter den Tid, og jeg hverken hørte eller saa noget til hvide Mænd, udover dem der skulde være der; men alligevel har jeg ikke, og det uagtet der er gaaet adskillige Aar siden, helt glemt den Nat, jeg gik Ankervagt i »Flora« paa Hulls Rhed.

A. Höffler.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE III

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

SØNDAG DEN 25. APRIL KL. 7 PR.

FEJRER MARINEFORENINGEN SIN

AARLIGE STIFTELSESFEST

I STUDENTERFORENINGENS BYGNING

FOREDRAG FORMENTLIG AF HR. KAPTAJN P. SINDING

Medlemmer, der ønsker at deltage i den efterfølgende FÆLLESSPISNING, kan faa Billet paa Marineforeningens Kontor, Møntergade 22, indtil Fredag den 23. April Kl. 3 Eftm. à Kr. 7,00 pr. Kuvert. Der serveres en varm Ret, 2 Stkr. Brød med Ost, Øl og Kaffe.

Emblem bæres. Sangbogen medbringes.

BESTYRELSEN

KØBENHAVN-KREDSEN

Aarsberetning for 1919. Københavns-Kredsens Medlemstal er ved Aarets Udgang ca. 1400 Medlemmer. Der har i Aarets Løb været 60 Udmeldelser og 130 Indmeldelser; naar Tallet dog opgives ca. 50 Medlemmer lavere end forrige Aar, ligger det i, at Kontorchefen har foranstaltet en gennemgribende Revision af Medlemslisterne, som fra tidligere Tid udviste for store Tal.

Med Hensyn til den finansielle Stilling henvises til nedenstaaende Regnskab, paa hvilket Dyrtiden har sat sine Spor.

Den 3. Februar holdt Hr. Thorvald Køhl Foredrag om „Kometer og Verdens Undergang".

Den 17. Marts afholdtes Generalforsamling, efter hvilken Pastor Storm holdt Foredrag om Vestfronten. Vi havde ved denne Lejlighed den Glæde at se nogle fra Fangenskab hjemvendte Sønderjyder iblandt os.

Den 29. Oktober afholdtes første Aften i Vintersæsonen. Forfatteren Carl Muusman holdt Foredrag om franske Krigssange, navnlig Marseillaisen, og Christian Gottschalk foredrog disse og gav rundhaandet Prøver paa sin udmærkede Visekunst.

Kgl. Kammermusikus Fini Henriques ydede yderligere kunstnerisk Assistance.

Aarets Hovedbegivenhed har været Kredsens Deltagelse i Arbejdet for Dannelsen af et Fællesudvalg for de københavnske Soldaterforeninger. Det første Resultat af dette Samarbejde var den store Fest, som Soldaterforeningerne i Forening arrangerede i Idrætshuset paa Stadion den 31. Marts f. A. Deltagerne i denne Fest vil kunne bevidne, at Festen fik et fuldt ud stilfuldt og værdigt Forløb, som lover godt for fremtidigt Samarbejde. Siden den Tid er der vedtaget Vedtægter for Fællesudvalget, og dette har planlagt dels Rejsningen af en monumental Flagstang paa Dybbøl Bjerg og dels en kort Højtidelighed paa Stadion i Genforeningsøjeblikket for den generhvervede Del af Sønderjylland. Imidlertid er Arbejdet for Foreningen bl. a. herved vokset Kredsens Formand over Hovedet, og efter at han har fungeret i samfulde 5 Aar, ønsker han at trække sig tilbage ved den kommende Generalforsamling.

Ved samme Lejlighed vil der være at besætte to Bestyrelsesmandater, idet baade Tegneren Carl Winkel og Ingeniør Joh. Poul Sørensen har erklæret ikke at kunne modtage Genvalg.

København-Kredsen afholdt Generalforsamling i Citys Selskabslokaler Tirsdag den 16. Marts.

Fabrikant *Steenstrup* valgtes til Dirigent og Formanden Overretssagfører *Schoustrup* aflagde Aarsberetning. Overretssagføreren meddelte derpaa, at han af Mangel paa Tid ønskede at trække sig tilbage som Formand.

Hr. *Elwarth* takkede Schoustrup for hans udmærkede Ledelse af Kredsen, hvortil Forsamlingen sluttede sig ved at rejse sig.

Kassereren Hr. *Teisen* gennemgik Regnskabet, for hvilket der blev givet Decharge.

Et Forslag fra Bestyrelsen om at optage Kredsens ældste Medlem Rentier *J. D. Clausen*, Veteran fra 1848—49—50, som Æresmedlem, blev enstemmigt vedtaget.

Ved Bestyrelsesvalget blev Grosserer *Valdemar Schou* valgt til Formand, og i Stedet for Ingeniør *Poul Sørensen* og Tegner *Winkel* valgtes Ingeniør *Höffding* og Bankfuldmægtig *C. Nath*.

De i Aarets Løb afdøde Medlemmer mindedes idet Forsamlingen rejste sig.

Til Revisor i Stedet for Bankfuldm. *Nath* valgtes Bankdirektør *K. W. Saxild*.

Under Punkt „Eventuelt" blev forskellige Spørgsmaal drøftet, deriblandt særlig en bedre Ordning med Hensyn til at give Møde ved Kammeraters Begravelse og Flagets Tilstedeværelse ved denne Lejlighed.

Under Generalforsamlingen kom Kaptajn *Ewald* tilstede, ledsaget af Chefen for den herværende franske Torpedojagereskadre, Capitaine de frégate *Besson*. Dette gav Medlemmerne en kærkommen Anledning til at hylde denne Repræsentant for Frankrig ved alle som en at rejse sig og med kraftige Haandklap hilse ham Velkommen, — og den kærkomne Gæst overværede derpaa Forhandlingernes videre Forløb.

Efter at disse var førte til Ende, kunde man med rolig Samvittighed begive sig ind til Aftensbordet, ved hvilket naturligvis vor fremmede Gæst og vort nye og eneste Æresmedlem, Rentier *Clausen*, indtog Hædersplads erne til Højbords. Der blev her Lejlighed til at sige rigtig Velkommen til Capitaine Besson, ikke blot i Ord men ogsaa derved, at Medlemmerne som efter en Snor pludselig rejste sig og istemte Marseillaisen saa det rungede i Salen, hvilken Hyldest ved sin uventede Form gjorde synligt stærk Indtryk paa ham. „Kong Kristian" fulgte umiddelbart efter, — og ustandselig fulgte derpaa Talerne til vor franske Gæsts Pris, idet man til ham udtrykte sin Taknemmelighed til Frankrig og dets Allierede, og i en fortræffelig Tale svarede Kaptajn Besson med at fremhæve Fællesskabet mellem dem, der farer tilsøs, og sluttede med en Skaal for den danske Marine og Handelsflaade. Med synlig Veneration hilste vor Gæst paa den 92-aarige Rentier Clausen som Veteran fra Treaarskrigen. Taler og Sange vekslede, — og baade „Den tapre Landsoldat og „Madelon" tonede, — og „Der er et yndigt Land" foruden de andre kendte af det faste Repertoire, og da Timen til Adskillelse kom, blev der pebet til Faldreb for vor Gæst, der mellem to lange Rækker af gamle Marinere passerede ud, medens Faldrebsgasterne sluttede op og lod „Madelon" lyde helt ned til Udgangen. Det var en fornøjelig Aften, der ganske naturligt blev stærkt præget ved den franske Kaptajns Nærværelse, der udløste Følelser, som ellers ligger temmelig velforvarede hos den Enkelte, maaske fordi Lejligheden til at skaffe dem Luft mangler, — og vor Gæst har ikke kunnet tage Fejl af den Sympati der vistes ham, og derigennem den franske Nation, af hver og en af de Tilstedeværende.

Aftenen vil blive optegnet i Marineforeningens Annaler som ualmindelig vellykket.

REGNSKAB FOR AARET 1919.

INDTÆGTER	Kr.	Øre	UDGIFTER	Kr.	Øre
Kassebeholdning d. 1/1 19	151	28	Kontorhold	878	25
Bankbeholdning d. 1/1 19	5 643	35	Tryksager	393	90
Bankrente	284	60	Porto	399	60
Kontingent	3 818	80	Selskabelig Sammenkomst	1 345	70
			Diverse	483	30
			Bankbeholdning d. 31/12 19	6 293	20
			Kassebeholdning d. 31/12 19	54	08
	9 848	03		9 848	03

BALANCE DEN 1. JANUAR 1920.

AKTIVA	Kr.	Øre	PASSIVA		Kr.	Øre
Kassebeholdning	54	08	Kapitalkonto d. 1/1 19	3 536 63		
Bankbeholdning	6 293	20	÷ Fradrag til Fondet	21 33	3 515	30
Kontingentrestancer	270	00	Fondet d. 1/1 19	2 485 50		
			+ 10 % af Kontingentet	381 88		
			+ Bankrente	234 60	3 101	98
	6 617	28			6 617	28

KASSEREREN

Revideret. Kassebeholdning efterset og befundet rigtig.

C. NATH L. TILLY

Tirsdag den 2. Marts afholdt Lavet sin maanedlige Sammenkomst og havde denne Gang den Glæde foruden Lavsbrødrene at se ikke saa faa af Lokalkredsens Medlemmer som Gæster. Under Skydningen kunde disse fordrive Tiden med Kortspil, Læsning af de fremlagte Tidsskrifter og Opfriskning af gamle Minder ved Gennemsyn af de i Festsalen af vor ihærdige Kammerat *Søderlund* arrangerede store Samlinger af Marinebilleder.

Da man samledes om det smukt pyntede Smørrebrødsbord, bød Formanden Velkommen, og Kammeraterne mindedes Lavets sidst afdøde Medlem, Tømrermester *Holleufer*, hvis smukke Stemme saa ofte havde glædet dem.

Ved Kaffen begyndte Underholdningen med at Kammerat, Ingeniør *Høffding* oplæste et satirisk Digt, der vakte forstaaende Munterhed, hvorefter han talte varmt for Kammerat *Søderlund*, som viste en aldrig svigtende Iver til at fremtrylle den festlige Ramme om vore Sammenkomster i Lavet.

Kammerat *Gammel Holm* sang en gemytlig Vise om Thomasine, hvorefter Kammerat *Sonnemann* foredrog Henrik Ibsens »Terje Vigen« helt udenad. At det djærve Digt kom fuldt ud til sin Ret, borgede først den lydløse Stilhed og siden det bragende Bifald for.

Dernæst fortalte Undertøjmesteren, Kammerat *Terp*, om sine Oplevelser som Messedreng. Skønt Emnet nok kunde friste til Overdrivelse, blev det helt igennem foredraget paa en saa diskret Maade og ofte kun med Antydninger, at det tvang Tilhørerne til at tage Fantasien til Hjælp. Ingen rutineret Forfatter kunde fortælle mere tilforladeligt, saa det var med den største Medfølelse, man fulgte »Lille Hanses« første Skridt til Søs, hvor Stokke, Tampe og Hampepakninger spillede en større Rolle end egentlig foreneligt med moderne Børneopdragelse.

Den lille blaa Bog var flittigt i Brug til Kammerat *Sonnemanns* Akkompagnement, afvekslende med, at forskellige Kammerater gav deres muntre Erindringer til Bedste. Størst Lykke gjorde Kammerat *Stensen Nielses* Beskrivelse af, hvorledes han i »Beskytteren« forvandlede en holden Murarbejdsmand til en Nigger.

Aftenen forløb alt for hurtigt, saa Lysene maatte slukkes, inden man kunde bekvemme sig til at sige hverandre Tak for den behagelige Aften.

Ved næste Sammenkomst 6. April vil Lavets udmærkede Kasserer, Kammerat *Nath* fortælle om Flaaderevyen 1911 ved Speadhead og Kroningsfestlighederne i London.

Dermed sluttes Sæsonen og Sommersammenkomsterne begynder med en Præmieskydning Søndag den 2. Maj Kl. 10 Fm. paa Vangehuset, Strandvejen Nr 85, hvor alle Lokalkredsens Medlemmer er velkomne, selv om de ikke hører til Lavet. De kommer ikke til at kede sig!

Mandag den 16. Februar afholdt Straffebakken sin aarlige Fastelavnsfest med Tøndeslagning og Gevinstkeglespil. Trods Epidemien var ca. 50 Deltagere til Stede. Festen begyndte Kl. 6½ og man gik straks i Lag med at slaa Kegler. Kl. 7½ begyndte Tøndeslagningen, hvorved Kammerat, Lokomotivfører *Juul* blev Kattekonge; derefter tog man igen fat paa Keglespillet til Kl. 8½, hvorefter der blev pebet til Skafning. Ved Kaffen blev alle Præmierne uddelte, 3 Præmier for Tøndeslagningen og 26 Præmier for Keglespillet. Keglekonge blev Maskinmester *W. Bøhmen* og næste Præmie tog vores allesammens *Julius*. Derefter Punsch og Sange af anonym Forfatter. Taler holdtes af Kaptajn *Ewald* for Sønderjylland, *Elwarth* for Skyttelavet og *Julius* for Straffebakken.

GRENAA-KREDSEN

har paa Badehotellet afholdt en selskabelig Sammenkomst, der foruden at fejres til Minde om Foreningens Stiftelse tillige formede sig som en Slags Genforeningsfest. Kl. 5½ samledes man i de forreste Lokaler og marscherede ind i Salen, der fyldtes til sidste Plads. Flaget hejstes til Fanemarschen, og man tog derpaa Plads ved de festligt pyntede Borde og lod den vel tillavede Mad vederfares Retfærdighed. Ved Bordet holdtes flere Taler bl. a. af Formanden, Havnefoged *Bilde*, for Flaget, Kredslæge *Trautner* for Fædrelandet og Genforeningen, Redaktør *Lønskov* for Sømanden, Fabrikant *Wichmann* for de nationale Farver (Dannebrog), *Formanden* for Damerne. Flere andre Talere havde Ordet, og flere Sange blev sunget ved Bordet, bl. a. for Flaget, Fædrelandet og Sømanden. Endvidere en for Tilfældet skrevet Sang for Kvinden samt en for Kvinden, som hun kan være. Der herskede den mest gemytlige Stemning, og alle var i godt Humør.

Efter Bordet blev Kaffen drukket i de tilstødende Lokaler, medens Salen blev ryddet, og Dansen tog derefter sin Begyndelse. Kl. ca. 10 sang et Børnesangkor under Redaktør Lønskovs Ledelse en af Hr. Lønskov forfattet Sang, passende til det malede Motiv Dybbøl Mølle, og medens Flaget hejstes efter Sangen, knælede to smaa Piger med foldede og opstrakte Hænder mod dette. Det hele fulgtes af de tilstedeværende i aandeløs Stilhed, og da det var forbi, løstes Stemningen i en endeløs Hyldningsjubel, og Koret maate synge da capo flere Gange. Der sluttedes paa Foranledning af Formanden med 3-foldigt Hurra for et lykkeligt genforenet Sønderjylland.

Efter en lille Pavse fortsattes Dansen til Kl. 12½. Kl. 1 sluttede Festen, og alle gik hjem med Bevidstheden om at have tilbragt en i enhver Henseende fornøjelig og stemningsfuld Aften.

GRENAA-KREDSEN

har afholdt Generalforsamling paa Badehotellet.

Formanden, Havnefoged *Bilde*, bød Velkommen. Til Dirigent valgtes Driftsbestyrer *C. C. Hansen*.

Formanden aflagde Beretning om Aarets Virksomhed. Foreningen har deltaget i Arrangementet af Flagfesten og fik herved et Overskud paa ca. 160 Kr. Indenfor Grenaa-Afdelingen var der til Medlemsbladet blevet indsamlet et frivilligt Bidrag paa 407 Kr. fra 59 Medlemmer. Form. omtalte de af Foreningen arrangerede Festligheder. Særlig Børnefesterne havds været mere end velbesøgt.

Form. oplæste det reviderede Regnskab. Foreningen har nu 185 Medlemmer. Kontingentet har givet 712 Kr. Festlighederne har kostet 928 Kr. 15 Øre. Balancen er 2182 Kr. 83 Øre. Foreningens Kasserer, Glarmester Petersen, havde skænket sine Diæter fra Sendemandsmødet til Foreningen. — Regnskabet godkendtes.

Form. forelagde derpaa et Forslag om Forhøjelse af Kontingentet til 6 Kr. aarlig (nu 4 Kr.), deri indbefattet Kontingentet til Medlemsbladet. Forslaget vedtoges enstemmigt.

Bestyrelsen fik Bemyndigelse til at uddele et Beløb til trængende Medlemmer efter sit bedste Skøn. Sidste Aar var der ingen Ansøgninger indkommet.

Formandsvalg. — *Dirigenten:* Vi kan vist næppe nogensinde faa saa god en Formand som den nuværende. Lad os bede ham tage mod Genvalg. — Havnefoged *Bilde* genvalgtes med Akklamation og takkede for Valget, som han med Glæde modtog.

Til Bestyrelsen genvalgtes Skipper *J. Bertelsen*, og nyvalgtes i Stedet for Købmand *Emil Bang*, der trods kraftige Opfordringer nægtede at modtage Genvalg, Installatør *Sørensen*. Grenaa.

Til Revisor genvalgtes Eksportør *Kirk*.

Til Sendemænd til Sendemandsmødet i København valgtes foruden Formanden, der er selvskreven, Glarmester *Petersen*, Eksportør *Kirk* og Fabrikant *Kirkemann*, der alle i Aar fejrer deres 25 Aars Jubilæum som Marinere.

Det vedtoges at søge opstillet en Minebøsse ved Havnen, og Bestyrelsen fik Bemyndigelse til at finde en passende Plads efter Konference med Havneudvalget.

I Anledning af den forestaaende Genforening med Sønderjylland havde Bestyrelsen tænkt at henvende sig til De danske Forsvarsbrødre om i Fællesskab at arrangere en Genforeningsfest i Grenaa, saaledes at det eventuelle Overskud deltes ligeligt mellem de to Foreninger, og Forsvarsbrødrenes blev givet til de gamle Veteraner og Marineforeningens til Minebøssen. Efter forskellige Udtalelser blev det overdraget Bestyrelsen paa bedste Maade at medvirke til Arrangementet af Genforeningsfesten.

Formanden sluttede Generalforsamlingen med et Leve for, at Dannebrog, hvor det efter Genforeningen blev hejst, maatte komme til at vaje til evig Tid, og tilsidst fik Dirigenten og Foreningens Bestyrelse og Formand et velfortjent Leve.

FRA ODENSE-KREDSEN

Her i Odense deltog vort Flag i en gribende Højtidelighed ved at honorere 4 druknede Sømænds Baarer, der efter Barken »Albert Höeg«s Forlis ved den svenske Kyst, kom med Banen her til Odense, for at overleveres til de sørgende Familier.

Desværre meddeltes det først Fredag Aften, den 20de i Dagbladene, at Baarerne vilde komme næste Morgen, saa der var ingen Tid til at faa vore Kammerater varskoet om at give Møde, men vor Flagbærer benyttede Aften og Morgen til at faa en Flagvagt samlet, som kunde give Møde ved Banegaarden; derefter benyttedes Lørdag Eftermiddag til at purre saa mange Kammerater som muligt ud til at give møde ved Begravelsen om Søndagen den 22de, og alle, hvem Budskabet traf, mødte for at vise de 4 unge Sømænd den sidste Ære.

Kl. 9 Lørdag Morgen førtes de 4 dannebrogsomvundne Kister fra Banegaarden ud i Ligvognene, hvor de for Tiden hjemmeværende Sømænd dannede Æresvagt ved hver Vogn, og Toget satte sig langsomt i Bevægelse med Marineforeningens Flag i Spidsen og derefter Sømændenes Fane. Paa Vejen fra Banegaarden til Kirken, var der sort af Mennesker, og næsten alle Mænd stod med blottede Hoveder imedens Toget passerede. I Kapellet talte Stiftsprovsten smukke Mindeord om de Døde og trøstefulde Ord til de sørgende Familier, og han fremhævede, at det maatte være de Efterladte en Glæde i Sorgen, at de 4 Unge var hentede af Døden, imedens de gjorde deres Pligt som danske Sømænd.

Til Begravelsen om Søndagen var mødt saa mange Mennesker, som vist aldrig før er set i Odense paa een Gang, sikkert over 10,000 vilde vise de døde Sømænd den sidste Ære. Kl. 2 satte Toget sig i Bevægelse fra Kirken med Marineforeningen i Spidsen, derefter 5 andre Foreninger med Faner, og saa de 4 dannebrogsfarvede Kister paa Vognene. Efter at Kisterne var sænkede i Gravene, bragte Marineforeningens og Sømandsforeningens Flag, den sidste Hilsen til de døde ved at blive sænket 3 Gange ned over Gravene.

Vi gamle Marinere her i Odense sender en sidste Hilsen til de 4 unge Sømænd, gennem »Under Dannebrog«, med Tak for deres Offer. De har gjort den danske Sømandsstand og det danske Flag Ære.

Ære være deres Minde!

Odense-Kredsen havde indbudt sine Medlemmer med Damer til Underholdning, Tombola og Bal, den 5. Februar, og havde, ved en Del interesserede Medlemmer, faaet samlet et rigt Udvalg af Præmier, der var skænket til Formaalet. Bestyrelsen havde om Eftermiddagen haft travlt med Arrangementet, men alt var klart til om Aftenen Kl. 7. Saa skete det uheldige, at Politiet forbød Ballet, ifølge Forordning fra Ministeriet, paa Grund af »Den Spanske«. Der stod man saa, men at aflyse Sammenkomsten paa dette Tidspunkt kunde der ikke være Tale om, og man besluttede at gøre, hvad man kunde, for ikke at skuffe de Indbudte, og dette lykkedes i høj Grad, trods Balforbudet.

Der mødte cirka 100 Mennesker, som straks stormede Tombolaen, saasnart den aabnedes, og da der ikke var flere Gevinster i denne, afholdtes en fornøjelig Auktion over Resten af Gaverne, og man havde den Glæde, at Indtægterne var over Forventning, hvorfor Bestyrelsen inviterede alle Deltagerne til et sluttet Kaffebord. Orkesteret, der var mødt, koncerterede, og Sangbøgerne kom frem. Derefter fulgte Talerne og improviseret Oplæsning m. m.; senere morede man sig ved forskellige Selskabslege, og inden man anede noget derom var Kl. bleven 1, saa man havde, trods Forbud og spansk Syge, faaet en fornøjelig Aften.

Bestyrelsen benyttede Lejligheden til at rette en varm og hjærtelig Tak til alle Medlemmer, der støttede os med Gaver, og til alle Deltagere i Sammenkomsten.

C. B.

Odense-Kredsen afholdt ordinær Generalforsamling den 29. Februar paa Industripalæet i Odense.

Formanden, Telefonmester *Buchgreitz*, bød Velkommen og udbragte et Leve for Hans Majestæt Kongen. Derefter udtalte Formanden smukke Mindeord om Ofrene fra »Albert Høeg«s Katastrofen i den svenske Skærgaard.

Medlemmerne rejste sig.

Bagermester *Carl Pedersen* valgtes til Dirigent og gav Ordet til Formanden, der aflagde Beretning for Aaret 1919. Foreningen bestaar af 203 Medlemmer, hvoraf 13 ekstraordinære. Der har været afholdt 5 selskabelige Sammenkomster i Aarets Løb. Beretningen godkendtes.

Kassereren, *Soph. Nyhammer*, oplæste revideret Regnskab, der udviste en Balance paa 1301 Kr. 70 Øre. Reservefonden ejer 200 Kr.; desuden ejer Kredsen et kontant Overskud af 70 Kr. 58 Øre, takket være Kontingentforhøjelsen og Tombolaens Overskud.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Derefter foretoges Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. De to afgaaede: Overgartner *Gronenberg* og Bogholder *Nyhammer* lovede at modtage Valg, og genvalgtes. Maskinmester *Nimb* frabad sig Valg paa Grund af manglende Tid. I hans Sted valgtes Installatør *Overgaard Nielsen*.

Bestyrelsessuppleanter, Revisorer og Suppleant, samt Flag- og Reserveflagbærer genvalgtes ligeledes.

Til Sendemænd valgtes:

Købmand *Breum*.
Fjerkræhandler *Fasting*.
Overgartner *Gronenberg*.
Overværkfører *Grundtmann*.
Direktør *Cl. Hansen*.
Bogholder *Nyhammer*.
Installatør *Overgaard Nilsen*.
Togfører *P. Steffensen*.
Bagermester *C. Pedersen*.

Til Suppleanter:

Maskinmester *Axelsen*.
Ingeniør *Holm*.
Blikkenslager *Michelsen*.
Savværksejer *Larsen*.
Eksportør *Pedersen*, N, Aaby.

Under Eventuelt oplyste Formanden, at Bestyrelsen havde ansøgt om en Minebøsse til Indsamling af Bidrag til forulykkede Sømænds trængende Efterladte og havde faaet Løfte om en saadan Bøsse fra Sømandsforeningen af 1856; han anmodede Generalforsamlingen om Sanktion til at andrage Byraadet om at skænke Kredsen en Plads til Opstilling af Bøssen. Det bevilgedes enstemmigt.

Efter at Generalforsamlingen havde drøftet forskellige indre Anliggender og overvejet, hvorledes Genforeningsdagen med Sønderjylland burde fejres i Kredsen, overlod man Bestyrelsen at arrangere dette.

Formanden meddelte, at Vagtchefen, Maskinmester *Sv. Larsen* var valgt for Livstid, hvilket modtoges med Akklamation.

Derefter udtalte Formanden Bestyrelsens Tak for udmærket Samarbejde til det afgaaende Bestyrelsesmedlem, Maskinmester *Nimb*.

Med Hurra for Marineforeningen, Formanden og Dirigenten, sluttedes Generalforsamlingen.

Derefter samledes man om Fællesbordet i Salen ved Siden af, hvor der serveredes Biksemad, Ostepind og Kaffe, efterfulgt af Punsch. Her viste det sig, at jo tiere Kammeraterne kommer sammen, desto hyggeligere og fornøjeligere bliver Samværet, og der har endnu ikke før her i Kredsen været et bedre Vennelag, og det siger meget i Odense-Kredsen. Sangbøgerne bringes med her, ligesom Emblemet, de to Ting hører sammen, naar Marineforeningen kalder, og Sangbogen benyttedes lige saa flittigt som Enderne blev spundne.

En Aften svandt, af dem man altid mindes med uddelt Glæde.

C. B.

EBELTOFT-KREDSEN

afholdt under talrig Tilslutning Præmieskydning i Hotel Skandsenskildes Sal den 8. Februar Kl. 10 Fm. Præmierne var fremlagt og bestod bl. a. af 2 smukke Barometre, Sølvskeer, Sølvcigaretetuier o. s. v. Om Aftenen Kl. 8 fordeltes sammesteds Præmierne til de lykkelige Vindere. Resten af Aftenen tilbragtes i overordentligt gemytligt Samvær, hvortil navnlig bidrog, at flere af Medlemmerne skiftevis foredrog forskellige morsomme Viser og Sange til Købmand Hellegrens Klaveraccompagnement. Man sluttede med Fædrelandssange og et Leve for Marineforeningens Trivsel.

AALBORG-KREDSEN

afholdt den 16. Februar sin aarlige Generalforsamling, der var forholdsvis godt besøgt. Formanden, Fabrikant *Im. Sluhr*, aflagde Beretning, ifølge hvilken Foreningen nu har 350 Medlemmer. Kassereren, Konsul *Müller* oplæste Regnskabet for det forløbne Aar, der sluttede med en Beholdning paa ca. 750 Kr. Det vedtoges at forhøje Kontingentet med 1 Kr., saaledes at det samlede Aarskontingent nu er 6 Kr. Som Opmuntring for Styrmandselever og Maskinister af Handelsmarinen udsattes en aarlig Præmie, »Marineforeningens Ærespræmie«, der i Fremtiden efter nærmere fastsatte Regler vil blive udbetalt til de bedste Eksaminander i Aalborg.

De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer Fabrikant *Kjær*, Lods *Christensen* og Brofoged *Hjorth* genvalgtes med Akklamation, ligesaa de to Revisorer, d'Hrr. *Mølbach* og *Schiønning*. Efter Valg af et Antal Sendemænd til det store Aarsmøde i København, sluttede Generalforsamlingen, hvorpaa man tilbragte et Par Timerstid i det sædvanlige gemytlige Samvær. Desværre har man, grundet paa Epidemien, maattet udsætte den til den 26. ds. berammede Stiftelsesfest, men haabende paa bedre Tider lover Bestyrelsen snarest muligt at kunne indfri alle i den Retning givne Løfter.

SAKSKØBING-KREDSEN

holdt den 19. Februar Generalforsamling. Formanden, Bagermester *Møller*, bød Velkommen og oplæste Forhandlingsprotokollen fra de afholdte Bestyrelsesmøder. Kassereren, Købmand *Hermann Jacobsen*, oplæste Regnskabet, som balancerede med 227 Kr. 52 Øre. Paa Understøttelsesfonden indestaar 150 Kr. Til Bestyrelsen genvalgtes Postmester *Lindstow* og Købmand *Hermann Jacobsen*. Til Revisorer Mejeriejer *Rasmussen* og Mægler *Kristiansen*. Foreningen tæller nu 47 Medlemmer.

FREDERICIA-KREDREN

afholdt Generalforsamling den 21. Februar i Hotel »Danmark«.

Mødet var stærkt besøgt.

Formanden, Havnefoged *Schmidt*, bød Velkommen og udtalte nogle Mindeord over det afdøde Medlem, Tømrermester *Marius Petersen*, hvortil Forsamlingen sluttede sig ved at rejse sig

Til Dirigent valgtes Blikkenslagermester *M. Ottesen*.

Formanden aflagde Beretning. Medlemsantallet er ca. 80 plus 4 Æresmedlemmer. Der har været afholdt 5 festlige Sammenkomster. Foreningen har faaet et Flag, og dette har deltaget i Processionen Valdemarsdagen, ved *M. Petersens* Begravelse og sidst ved Minebøssens Indvielse.

Kassereren, Fiskeeksportør *Holger Munck*, oplæste Regnskabet, som, trods de store Udgifter i Aarets Løb, dog udviste et Overskud af 400 Kr. (Dette Resultat hilstes med Bravoraab og Hurra for »Skibsintendanten«).

Beretnlng og Regnskab godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Kaptajn *Christiansen*, Fiskeeksportør *Holger Munck* og Prokurist *Madsen*. I Stedet for Havnefoged *Schmidt*, Gasværksbestyrer *Bochsen*, Blikkenslagermester *Ottesen* og Kobbersmedemester *M. Møller*, der alle frabad sig Genvalg, valgtes Lokomotivformand *Eriksen*, Styrmand *Ohlsbro*, Strib, Togfører *Nielsen* og Manufakturhandler *M. Henriksen*. Til Suppleant valgtes Driftsingeniør *Jensen* og til Revisorer *Bochsen* og *Mar.Møller*; Suppleant blev *M. Ottesen*. Til Fanebærer valgtes Blikkenslager *Bernhard Jensen*.

(Ved et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med Kaptajn *Christiansen* som Formand, Lokomotivformand *Eriksen* som Næstformand, Prokurist *Madsen* som Kasserer og Fiskeeksportør *Munck* som Sekretær).

Efter at Generalforsamlingen var sluttet, samledes Medlemmerne om en Bolle Punsch. Der herskede her en hyggelig kammeratlig Stemning og blev holdt en Række Taler for Flaget, Æresmedlemmerne, Marineministeriet, der havde skænket Minebøssen, o fl.

NYBORG-KREDSEN

afholdt den 29. Februar paa Industrihotellet et særdeles gemytligt Torskegilde.

Efter Torskespisningen holdtes Generalforsamling, hvor Direktør *C. Jensen* dirigerede.

De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, Baron *Haxthausen*, Købmand *H. Chr. Jensen* og Malermester *Petersen* genvalgtes, og Bestyrelsen supplerede sig med Politimester *Harhorn*.

Efter Generalforsamlingen gemytligt Samvær med flittig Brug af Sangbogen.

RUDKØBING-KREDSEN

holdt den 8. Marts Generalforsamling paa Hotel »Rudkøbing«.

Formanden, Konsul *Alfred Nielsen*, var paa Grund af Sygdom forhindret i at være til Stede, hvorfor Havnefoged *Jørgensen* bød Velkommen.

Til Dirigent valgtes Kredslæge *Nyholm*.

Havnefoged *Jørgensen* afgav Beretning og oplæste Regnskabet, der balancerede med 280 Kr.
Begge Dele godkendtes.
De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer genvalgtes.
Det vedtoges at forhøje Kontingentet fra 3 til 4 Kr. aarlig.
Generalforsamlingen sluttede med Fællesspisning, hvor der herskede god Stemning og hvor flere Taler holdtes.
Ved Midnatstid sluttede det gemytlige Samvær.

EN GENFORENINGSSANG

er udkommen med Tekst og Musik af to baade i og udenfor Marinen velkendte Mænd, Overkanoner *Viggo Bachmann* og Stabshornblæser *Victor Bentzen.*

FLAGMAST PAA DYBBØL BAKKE

De »Danske Soldaterforeningers Fællesudvalg«, i hvilket Marineforeningen er repræsenteret ved Københavns-Kredsens Formand, har tænkt at rejse en Flagmast paa Dybbøl Bakke, paa hvilken Flaget paa Genforeningsdagen vil blive hejst som et varigt Minde om den historiske Dag.

Bidragsliste er fremlagt paa Marineforeningens Kontor, hvortil Medlemmer, som kunde ønske at yde et Bidrag, anmodes om at henvende sig.

De indkomne Beløb tænkes endvidere anvendte til Udsmykning af Krigergrave samt til Indbydelse af Veteraner til Overværelse af Flaghejsningen paa Højtidsdagen.

FORELØBIGT PROGRAM FOR DE DANSKE SOLDATERFORENINGERS FEST PAA GENFORENINGSDAGEN

Festen afholdes paa Genforeningsdagen som en storstilet, pompøs Folkefest, hvis højtidelige Kulmination skulde naas i selve Genforeningsøjeblikket. I Programmet er dette Tidspunkt forudsat at skulle indtræffe Kl. 12 Middag, hvorfor Programmet vil være at ændre ved eventuelle Forandringer heri. Soldaterforeningerne har til Hensigt at ville skabe en virkelig folkelig, national Højtideligholdelse af Genforeningen, en Fest, der skulde være Udtryk paa een Gang for Folkets dybe Glæde i Genforeningsøjeblikket og samtidig dets taknemmelig Veneration for Veteranerne.

Festen afholdes paa »Stadion«, der udsmykkes paa følgende Maade:

Ved Indgangsportene opstilles Flagstænger med Vaabenskjolde og Flagrosetter.

Udgangen fra Idrætshuset til Stadion markeres ved Udsmykning med Flagdekorationer, stedsegrønne Planter etc. Under den lille Balkon paa Idrætshuset anbringes et stort Rigsvaaben omgivet af Flagdekorationer.

Hele Idrætsbanen indrammes af 100 Flagstænger, anbragte langs Tilskuerpladsernes nederste Barriere. Flagstængerne er prydede med Vaabenskjolde, Flagrosetter, eventuelt Løv, og indbyrdes forbundne med Flagguirlander. Ved hver af disse Flagstænger er posteret en Underofficer af alle de forskellige Vaabenarter. Flagene er ikke hejst, men Soldaterne er klare med Flaglinerne.

I Midten af Idrætsbanen er anbragt en kæmpemæssig Flagmast med Barduner. Flaget er heller ikke her hejst, men Underofficerer af Marinen staar klare ved Flaglinerne.

Festpladsen aabnes 1 Time før Festens Begyndelse.

For Veteranerne er reserveret Plads paa de foran Idrætshuset anbragte Stolerækker, sammesteds indtager de øvrige Indbudte deres Pladser. Samtlige Indbudte samles i Idrætshuset, og bliver ført til deres Pladser af Festudvalget.

Musiken er anbragt foran Idrætshuset og bestaar af et 100 Mands Horn-Orkester under Ledelse af Kapelmester Schnedler-Petersen.

Orkestret spiller, imedens Folk samles.

Festen begynder med, at et Fanetog under Tonerne af Riberhus Marsch marscherer ud af Idrætshusets Hovedindgang. Fanetoget er sammensat af samtlige herværende Soldaterforeningers Faner. Hver Fane bæres af vedkommende Forenings Fanebærer, flankeret af to Soldater (menige, Underkorporaler eller Korporaler) af det Vaaben, Foreningen repræsenterer. Resten af Fanevagten dannes af 6 af vedkommende Forenings Medlemmer.

Ved Udgangen fra Idrætshuset drejer Toget til højre, sænker Fanerne for de til højre siddende Veteraner og marscherer hele Stadion rundt, indtil de passerer de til venstre for Idrætshusets Indgang siddende Veteraner, for hvem Fanerne ligeledes sænkes. Fanebærerne begiver sig nu med Fanerne ind i Midten af Stadion, hvor de tager Opstilling rundt om den store Flagstang. Fanevagterne træder tilbage til Indgangen til Idrætshuset.

Festen forløber herefter saaledes:

Et kort motiveret »Kongen leve!«

Forsamlingen synger »Danmark dejligst Vang og Vænge«.

Kgl. Kammersanger Peter Cornelius synger en i Dagens Anledning skreven Sang.

Herefter holdes en kort Tale om Genforeningen. Taleren slutter i det Øjeblik, Genforeningen indtræder, og Taleren giver Ordre til nu at hejse alle Flag. Under Salut gaar samtlige Flag tilvejrs, og Taleren udbringer et Leve for det nu atter samlede Danmark. Forsamlingen synger: »Der er et yndigt Land«.

Herefter holdes en kort Tale for Veteranerne, der slutter med et Leve for disse. I det Øjeblik Taleren bestiger Talerstolen træder samtlige Fanebærere frem paa Linie med Front imod Veteranerne og sænker Fanerne, naar Veteranerne hyldes.

Musiken intonerer nu »Den Gang jeg drog af Sted«, og efter at første Vers er spillet, ordner alle Fanevagterne sig, hvorefter Fanetoget atter marscherer Stadion rundt og tilsidst ind i Idrætshuset.

Herefter er Festen forbi, og Forsamlingen skilles under Musik. Musiken spiller, indtil Folk har forladt Festpladsen.

Til Festen indbydes samtlige Veteraner og de civile og militære Autoriteter, Pressen m. fl.

Der sælges 12,000 Billetter, hvoraf Soldaterforeningernes Medlemmer paa Forhaand faar reserveret et passende Antal, medens iøvrigt offentligt Salg finder Sted.

Billetternes Pris er 1 Kr. 25 Øre inklusive Program og Sange.

Paaklædningen er tvangfri, Medlemmer af Soldaterforeningerne skal bære Emblem.

Overskudet af Festen gaar til trængende danske Veteraner og Veteranenker.

EN NYTTIG AARBOG

En overmaade nyttig og velredigeret Aarbog for de danske Forsvarsbrødreselskaber og Soldaterforeninger er udkommet, gældende for Aaret 1919—20 og udgivet og redigeret af Kaptajn *H. A. Hanson.*

Aarbogen, der ser Lyset som et Middel til at skabe yderligere Tilslutning til, Sympati og Interesse for de nu saa udbredte og for vort Samfund betydningsfulde Selskaber og Foreninger vil utvivlsomt afhjælpe et Savn for alle i disse Forhold Interesserede og blive anvendt som Vejleder for offentlige Myndigheder, Presse etc., idet den indeholder udførlige Oplysninger om: De samvirkende danske Forsvarsbrødreselskaber, Danske Soldaterforeningers Fælles-

udvalg, Feltartilleriforeningen, Fæstningsartilleriforeningen, Gardehusarforeningen, De danske Garderforeninger, Intendanturforeningen, Kystartilleriforeningen, Marineforeningen, De danske Pionerforeninger, 1ste Regiments og 2det Regiments Soldaterforeninger samt Foreningerne 3die og 4de Regiment.

Men desuden vil denne Bog kunne læses med stort Udbytte af alle, idet den indeholder, og lover ogsaa fremtidigt at ville indeholde et betydeligt nationalt Stof, der iaar bestaar af ypperlige, illustrerede Artikler vedrørende vor Hærs Historie og de sønderjydske Krige, underholdende og smukke Beretninger, der læses med stort Udbytte.

Aarbogen anbefales paa det bedste til alle Under Dannebrogs Læsere.

UNDERVISNING OG ADSPREDELSE I SCAPA FLOW

Ved Krigens Udbrud standsede selvfølgelig al Undervisning i de britiske Krigsskibe; der var jo saa meget andet at tage vare paa; og først i Oktober 1915 udstedtes en Flaadeordre om atter at organisere Undervisningen i Skibene. I flere af de større Skibe havde man allerede forinden undervist i Navigation, Historie etc., og da mange Folk efterhaanden søgte Undervisningen, ansatte Admiralitetet i 1916 en eksamineret Skolelærer i hvert Skib, lige ned til de lette Krydsere, samt en Lærer i hver Destroyer- og Undervandsbaads-Flotille, ja selv i Hjælpekrydsere oprettedes der Skoler. Efterhaanden forøgedes Lærernes Antal i de større Skibe, og Officererne afholdt Foredrag om specielle Æmner.

Drenge, som søgte Undervisning, blev allerede ved $17^1/_2$ Aar forfremmet, forudsat at de bestod Prøven i Geografi, Historie, Mathematik, Mekanik og Elektricitetslære. I »Grand Fleet« gik over 500 Elever op til Prøven samtidig, hvoraf ses, at den britiske Marine ikke glemte det opdragende Element selv under Krig.

I Juni 1916 tillod Forholdene at etablere Skoler for Underofficerer, og en bestaaet Prøve blev atter en af Betingelserne for Forfremmelse til et Speciale inden for Flaaden. Admiral *Beatty* anmodede senere alle Skibschefer om, at støtte ham i hans Bestræbelser for at faa Undervisningen saa god som mulig, idet Admiralen samtidig henledte Opmærksomheden paa den store Betydning det havde for Marinen at have vel lærte unge Søfolk og Drenge i Skibene. Efterhaanden blev Skolegangen paabudt for Drenge, og samtidig søgte man paa alle Maader at opmuntre de yngre Sømænd til at søge Kursus i Mekanik, Elektricitet og elementær Navigation.

Paa Grund af den store Forøgelse af Flaaden blev det ogsaa nødvendigt at oprette Specialkursus til Artilleri-, Torpedo-, Signal- og Radiotjeneste, og da det vilde være upraktisk at sende Folk til Specialskolerne i Land, fordi Skibene stadig skulde ligge kampklare, blev saadanne Kursus oprettede i Flaaden, hvor den teoretiske Undervisning blev givet af de særlige ansatte Lærere.

Ogsaa for de mindre Fartøjer — Destroyere og Undervandsbaade — blev Undervisningen drevet systematisk. Lokaler fandtes kun i Depotskibene, saaledes at Skolerne kun kunde passes, naar Baadene laa ved Land; her var tillige oprettet Afdelinger for Trawler-Besætningerne, som fik Lejlighed til at tage Skippereksamen.

Selvfølgelig blev Undervisningen af de unge Officerer og Kadetter ikke forsømt paa Grund af Krigstjeneste. Over 60 Lærere blev anvendt hertil, og forskellige Professorer besøgte Flaaden og holdt Foredrag.

Man kan ikke andet end beundre, at den britiske Marine midt under Krigens Besvær og Møje, ikke alene ikke tabte Opdragelsesmomentet af Syne, men gennemførte Undervisningen for alle de forskellige Korps.

Da Admiral *Sturdee*, Sejrherren fra Falklands Øerne, engang blev spurgt, om det ikke var et af de største Resultater i Krigen, at den tyske Orlogs- og Handelsflaade var bleven blæst bort fra »The seven Seas«, svarede Admiralen, at man aldrig maatte glemme, at for at vinde Sejr over Tyskerne maatte den britiske Matros først vinde en endnu større Sejr over sig selv.

Ved Krigens Udbrud, fortsatte Admiralen, vidste jeg, at vi vilde faa Herredømmet til Søs i den Udstrækning, vi virkelig fik det; men hvis nogen havde sagt mig, at vi skulde holde til i den isolerede Havn, Scapa Flow, hvor Besætningerne i Maaneder ad Gangen var afskaaren fra den øvrige Verden, saa maa jeg indrømme, at jeg vilde have været bange for denne, den haardeste Prøve, som nogen Sømand maatte udholde, men i Stedet for at dale højnedes Moralen stadig, saa Flaaden for hver Dag, som gik, blev mere kampberedt. Den tyske Flaade, som hver Dag kunde give Landlov, var derimod fuld af Uro og Trusler om Mytteri.

Man forsøgte ogsaa at drive Sport i Land, skønt det var vanskeligt nok, da man altid skulde være klar til at gaa til Søs med 1 à 2 Timers Varsel; ogsaa Folkene fra Trawlerne og Patrouillefartøjerne tænkte man paa. Svømning, Roning og Sejlsport blev drevet.

I Land spillede man Kriket, Fodbold og Hockey, som var et bedre Spil i det fugtige Klima end Fodbold, og de forskellige Skibes Besætninger lod man konkurrere indbyrdes. Baade Officerer og Mandskab deltog i Løb i Land, dette betragtedes som noget af det bedste til at hærde Musklerne og gavne Legemet.

Noget ganske nyt for Flaaden var Biograf- og Teaterunderholdning. Det viste sig umuligt at faa en Skuespillertrup derop, den lange Søvej forhindrede det, og man havde heller ingen Steder, hvor man kunde anbringe Truppens Medlemmer, det vilde ogsaa tage Maaneder at komme alle Skibene igennem. Opholdt Skuespillerne sig i et Skib, blev de maaske vækket en Morgen paa Vej til en Søkamp; det kunde ikke gaa an.

Man tænkte paa at lave en Handelsdamper om til et Teaterskib, men der var jo Brug nok for Damperne til deres egentlige Beskæftigelse. Saa valgte man den Damper, som bragte Proviant til Krigsskibene, og som laa i 1 à 2 Dage langs Siden, og i en Fart blev en Scene og Tilhørerplads bygget uden at det generede Damperens Arbejde med at losse Proviant. Selvfølgelig var der længe mellem hver Forestilling, da Damperen var 2 à 3 Maaneder om at komme alle Skibene igennem, og Mellemtiden maatte udfyldes med anden Underholdning. Spørgsmaalet blev løst ved Biografen, og fra London sendtes de bedste Films op til Flaadens Post- og Depotskib, hvor de fordeltes mellem Skibene. I hvert Skib var der nu Forestilling hver Aften, og Bekostningen beløb sig kun til 1 à 2 sh. pr. Mand om Maaneden. Krigsfilm og Kongens Besøg paa Flaaden var særlig søgte. Men de bedste levende Billeder, sagde en engelsk Matros, var dog dem, man saa fra Kupevinduet i det Tog, som førte Landlovsgasten Syd paa, medens Skotlands Skove gled forbi med en Fart af 60 miles i Timen.

Som man ser, blev der gjort alt for at holde Humøret og Moralen oppe i den britiske »Grand Fleet« under den store Kamp. Naar Moralen ikke svækkedes i de britiske Skibe, beroede det næppe paa Tilfældet, men var et Resultat af den Opgave, som de Ledende tog op.

C. I. SPEERSCHNEIDER

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE IV

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

HELSINGØR-KREDSEN

afholdt Fredag d. 5. Marts Kl. 7 ½ Aften aarlig Generalforsamling i Promenaden. Formanden aabnede Generalforsamlingen; til Dirigent valgtes Dr. *Klubien*; Formanden aflagde Aarsberetning; men forinden bad han Forsamlingen rejse sig og mindes vort kære afdøde Medlem Kaptajn, Konsul *Brünnick*. Kassereren aflagde Regnskabet, som godkendtes; der var et Overskud paa 104 Kr., som overførtes til næste Aar. Forslag om at udnævne Kommandør *Bardenfleth* til Æresmedlem blev enstemmig vedtaget. Formanden bad Forsamlingen rejse sig og udnævnte derefter Kommandør *Bardenfleth* til Æresmedlem af Marineforeningens Lokalkreds Helsingør, hvorefter Medlemmerne gav det nye Æresmedlem et kraftigt Leve. Kommandøren takkede Forsamlingen for den store Ære, Foreningen havde vist ham ved at udnævne ham til Æresmedlem.

Forslag om Forandring i Sammensætningen af Bestyrelsen: Det vedtoges at vælge Bestyrelsen hovedsagelig i Helsingør.

Valg af Bestyrelse: det vedtoges at forandre Antallet fra 9 til 7. Følgende Medlemmer blev foreslaaet: Kaptajn *Møller*, Dr. *Klubien*, *G. E. Olsen*, Købmand *Nærum*, Humlebæk, Købmand *Carlo Lindahl*, Skotterup og Fiskeeksportør *Emil Larsen*, som alle genvalgtes.

Da der ellers ikke var mere at forhandle, hævedes Generalforsamlingen. Formanden takkede Dirigenten og bad Medlemmerne udbringe et kraftigt Leve for ham.

Efter Generalforsamlingen holdt det nye Æresmedlem Kommandør *Bardenfleth* et lille Foredrag om sine Erindringer fra den fransk-mexikanske Krig, som blev hørt med stor Interesse.

Derefter var der Fællesspisning med mange Taler, men desværre var der tidlig Udskejning, nemlig Kl. 11.

FREDERIKSSUND-KREDSEN

afholdt den 21. Marts sin aarlige Generalforsamling paa Hotel Issefjorden i Frederikssund.

Til Dirigent valgtes Mejerist *Arpe*, hvorpaa Formanden aflagde Aarsberetning. Kredsen er i stadig Fremgang og Medlemsantallet nu 88. Indtægterne havde beløbet sig til 640 Kr. og Udgifterne til 551. Foreningens Deltagelse i Flagdagen 1919 og dens forestaaende Deltagelse i Genforeningsfestlighederne sammen med de andre Soldaterforeninger omtaltes. Kredsen har afholdt mange fornøjelige Sammenkomster og optaget Fisker *Kasper Nielsen*, Skoven, som Æresmedlem.

Kassereren, *Andersen*, oplæste derpaa Regnskabet, som enstemmigt godkendtes.

De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer genvalgtes enstemmigt.

Til Sendemænd valgtes Slagtermester *Lund*, Snedker *Jensen*, Jægerspris, Mejerist *Arpe* og *Jens Andersen*.

Det vedtoges at starte en Indsamling til et Veteranhjem i Sønderjylland, ligesom det vedtoges, at Kredsen yder Bidrag til Flagmasten paa Dybbøl Bakke.

Man vedtog yderligere, at der til Sommer arrangeres en Udflugt efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse.

Efter at Generalforsamlingen var hævet, tilbragte man et Par Timer i godt kammeratligt Samvær.

AALBORG-KREDSEN

Søndag den 18. April fejrede Kredsen omsider sin paa Grund af de vanskelige Forhold saa længe udsatte Stiftelsesfest. Som sædvanlig blev denne saa længselsfuldt imødesete Fest en straalende Sukces fra først til sidst, og rundt om hørte man kun Lovord om det fortræffelige og stilfulde Arrangement.

Haandværkerforeningens store Sal var i Dagens Anledning omdannet til et veritabelt Skibsdæk med Kommandobro, Rat, Styrehus, Skorsten og Mast, og overalt i Lokalet var Flagets smukke Farver anvendt med megen Virkning. Et elektriserende Hornsignal, efterfulgt af de skingrende Baadsmandspiber, kaldte Deltagerne paa Dækket, og til Tonerne af „Holmens faste Stok" placerede ca. 350 Damer og Herrer sig om de ventende Kaffeborde. Allerede straks fra Begyndelsen blæste den ægte, uforfalskede Søbrise, som altid kendetegner de gamle Marineres Sammenkomster, gennem Salen for yderligere i Aftenens Løb jævnt at tiltage i Styrke, uden at det dog derfor blev nødvendig at „stikke Reb" i Merssejlene.

Efter at man, med sædvanlig Honnør, havde hejst Flaget, viste Chefen, Fabrikant *Stuhr*, sig paa Kommandobroen og bød i djærve Ord det talrige Selskab velkommen om Bord. Straks efter serveredes Kaffen, og nu vekslede Taler og Sange i en Uendelighed. Chefen talte for Konge og Fædreland og mindede i smukke Ord om Dybbøldagens Betydning. Politibetjent *Høfler* talte for Flaget, hvorpaa Dommer *Hornemann* overrakte Kredsen en pragtfuld Raaber af Kobber, et helt Kunstværk, forarbejdet og skænket af Medlemmer, hvis Kærlighed og varme Interesse for Foreningen saaledes paany gav sig det smukkeste Udslag. Formanden takkede i bevægede Ord for den kostbare Gave.

Et Sangkor paa 12 Mand (af Sangforeningen af 1843) gav nu nogle Numre til Bedste. Sangen lød ualmindelig smukt i den rummelige Sal, og et mægtigt Bifald lønnede de Optrædende. Overretssagfører *Schoustrup*, der overværede Festen, bragte en Hilsen fra Kammeraterne i København og vakte megen Mnnterhed ved sine vittige Ord. Man sang derpaa en omdelt Sang, „De danske Sømænd", hvorefter Konsul *Møller* talte for Sømandsstanden. Senere talte Dommer *Hornemann* for Damerne, Formanden for de fire tilstedeværende Veteraner og *Høfler* for Familien Stuhr, af hvilken tre Generationer, Stuhr sen., Formanden og dennes to Sønner, var til Stede.

Mange andre havde Ordet, bl. a. Garver *Klitgaard*, der talte smukt for Marineforeningen, og medens Falderebsgasterne, fire Drenge i Uniform, fordelte de ved den foretagne Lodtrækning faldne Gevinster, ca. 50 Smaahefter med maritimt Indhold, tilbragte man en lille Tid ved Bordene, indtil Næstkommanderende, Brofoged *Hjorth*, sluttede denne Del af Festen ved, under almindelig Jubel, at fremvise Foreningens fortrinlige Samling af Lysbilleder, hvis Emner alle er hentede fra Livet om Bord i de danske Orlogsmænd.

Salen ryddedes derpaa, og til Tonerne af et fortrinligt Orkester svingede de forhenværende blaa Gutter deres Damer, medens de ældre Aargange i de tilstødende Lokaler nød Samværet og genopfriskede Minderne fra den Tid, de tjente under Dannebrog. Festen sluttede officielt Kl. 12, men det blev langt ind paa Hundevagten, inden de sidste Deltagere gik fra Borde og dermed sluttede en fornøjelig og stemningsfuld Fest, en Fest, der helt igennem tjente den energiske og initiativrige Bestyrelse til stor Ære.

AARHUS-KREDSEN

afholdt 6 Marts sin aarlige Generalforsamling, der grundet paa Epedimien desværre kun var besøgt af et forholdsvis mindre Antal Medlemmer. Formanden og Næstformanden var paa Grund af Sygdom forhindrede i at være tilstede, hvorfor Sekretæren Fabrikant *Preben Buchtrup* aflagde den aarlige Beretning, ifølge hvilken Kredsens Medlemsantal nu var 125 — efter et Aars Forløb. Kassereren, Overtoldbetjent *Jensen* oplæste det reviderede Regnskab, der godkendtes.

Med Akklamation genvalgtes den nuværende Bestyrelse, og det samme var Tilfældet med Revisorerne. Efter at der var valgt Sendemænd til Sendemandsmødet i København og Dagsordenens øvrige Punkter var behandlede, samlede Medlemmerne sig om Aftensbordet, og Resten af Aftenen tilbragtes paa en overmaade kammeratlig og fornøjelig Maade.

KORSØR-KREDSEN

afholdt den 9. Marts sin ordinære Generalforsamling med paafølgende Torskegilde paa Hotel Korsør.

Til Dirigent valgtes Kaptajn *H. P. Petersen.*

Formanden Kaptajn *Krenchel* aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Beretningen godkendtes.

Kassereren, Konsul *Th. Rasmusen* oplæste Regnskabet, der balancerede med 592 Kr. og sluttede med et Overskud af 431 Kr. Regnskabet godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Kaptajn *R. Andersen*, Fisker *A. Larsen*, Togfører *Bendixen* og Overlærer *Voldike* og nyvalgtes Styrmand *Bugge*, Statsbetjent *C. V. Nielsen* og Maskinmester *H. P. Jørgensen* i Stedet for Maskinassistent *Hasdahl*, Konsul *Th. Rasmusen* og Kaptain *Krenchel*, der ikke ønskede Genvalg.

Til Sendemænd til Mødet i København valgtes Lokomotivfører *Lund* og Maskinmester *H. P. Jørgensen.*

Derefter var Dagsordenen udtømt og der blev pebet til Skafning.

Efter Bordet kom Sangbøgerne frem og Aftenen gik med Liv og Lyst.

Kl. 1 blev Flaget strøget med fuld Honnør.

B.

FAABORG-KREDSEN

afholdt Søndag den 14. Marts sin aarlige Generalforsamling.

Formanden, Fabrikant *C. C. Jensen*, bød Velkommen og aflagde Beretning for det forløbne Aar; han mindede derunder om den smukke Festdag, de fynske Marinere tilbragte sammen Flagdagen i Fjor. Foreningen, der er i god Fremgang, tæller nu 101 Medlemmer. Regnskabet, der balancerer med ca. 1200 Kr. og slutter med et Overskud paa 96 Kr., godkendtes enstemmigt. Bestyrelsen, Revisorer og Flagbærer genvalgtes. Til at supplere Bestyrelsen, naar denne fungerer som Flagvagt, valgtes Styrmand *Johansen* og Blikkenslager *Jacobsen* med Kreaturhandler *Larsen* og Værkfører *Olsen* som Suppleanter.

Foreningen kan nu vælge 5 Sendemænd, og dertil valgtes Lokomotivfører *Sofus Hansen*, Avlsbruger *Jørg. Mortensen*, Havnefoged *Rasmussen*, Kreaturhandler *Larsen* og Gaardejer *Rs. Chr. Jørgensen.*

Efter Generalforsamlingen afholdtes en animeret Torskespisning, til hvilken var indbudt Kaptajn af Flaaden *O. Pade;* desuden havde Foreningen den Glæde, at Formanden for Odense-Kredsen, Telefonmester *Buchgreitz* og Bestyrelsesmedlem *Fasting* var kommen til Stede. Efter Bordet holdt Kaptajn *Pade* Foredrag om „Den engelske Storflaade under Verdenskrigen", udmærket tilrettelagt og vel holdt. Efter Foredraget, som blev paahørt med megen Interesse, bragte Formanden Kaptajnen Foreningens Tak. Aftenen fortsattes med nogle Timers fornøjeligt Samvær, og Hundevagten var forlængst gaaet ind, før den vellykkede Sammenkomst sluttede.

NAKSKOV-KREDSEN

afholdt sin aarlige Generalforsamling Torsdag den 22. April.

Formanden, Kammerjunker *Malthe-Bruun* befinder sig for Tiden i Italien, og i hans Sted indledede da Næstformanden, Købmand *C. C. Jensen*, efter at Produkthandler *Chr. Jørgensen* var valgt til Dirigent.

Den fungerende Formand mindedes afdøde Pastor *Wahl*, Arninge, som paa mange Maader var en stærkt særpræget Mand og lidt af en Original. Han havde Hjertet paa rette Sted og var et udmærket Menneske med en levende Fædrelandskærlighed; han lagde gerne et Ord ind for den store Sag, der saa stærkt optager alle Danske: Genforeningen, en Begivenhed, der laa ham stærkt paa Hjerte.

Aarets Virksomhed havde blandt andet omfattet den af Foreningen selv støttede og iværksatte Indsamling til en Hæders- og Mindegave til de Kammerater, der har gjort Tjeneste ved Minestationen paa Albue under hele Krigsperioden. Gaven bestod af en Miniaturmine af Metal og med en Inskription med Tak for veludført Arbejde. Det havde været Tanken at overrække denne Gave ved en Festlighed, men det havde været umuligt at faa Modtagerne samlet. Der var indløbet Takskrivelser fra de 9, der havde faaet Hædersgaven, og disse har alle udtrykt deres store Glæde over den.

Medlemstallet er nu 66 mod 59 ved sidste Aars Begyndelse.

Kassereren, Boghandler *Allerup*, oplæste Regnskabet, der balancerede med 951 Kr. 91 Øre.

Til Bestyrelsen genvalgtes Formanden, Kammerjunker *Malthe-Bruun* og Købmand *C. C. Jensen.* I Stedet for Lods *Krøyer*, Albue, valgtes Produkthandler *Chr. Jørgensen.*

Det vedtoges enstemmigt at udnævne det afgaaede Bestyrelsesmedlem, Lods *Krøyer*, til Kredsens Æresmedlem.

Som Sendemænd valgtes Lokomotivfører *Nielsen* og Produkthandler *Chr. Jørgensen.* Til Revisorer genvalgtes *K. Juul Christensen* og Bankdirektør *Østergaard.*

Under Eventuelt blev det henstillet til Bestyrelsen at faa arrangeret en Udflugt paa Fjorden i den kommende Sommer, og Bestyrelsen lovede at efterkomme dette Ønske, sandsynligvis i Juni Maaned.

Forud for Generalforsamlingen var en Del af Medlemmerne samlede til et vellykket Torskegilde.

Marineforeningens Skyttelav.

Tirsdagen d. 6. April havde Skyttelavet sin maanedlige Sammenkomst og som Underholdning bød det paa et interessant Foredrag af Lavets Kasserer, Bankfuldmægtig *Nath*, der livligt og malende oprullede en Række Billeder fra den store Flaaderevy ved Spithead i Anledning af den sidste engelske Kongekroning og de for Flaademandskaberne arrangerede Festligheder. Man fik et yderst fængslende Indtryk af de storslaaede Begivenheder. Lavsbrødrene fulgte godt med og sparede ikke paa Bifaldet, navnlig naar der berettedes om de danske Sejre ved de obligate Sportsopvisninger.

De mange detaillerede Oplysninger vidnede om det store Arbejde, der var lagt i Foredraget, og da Formanden efter dette bragte Kammerat *Nath* en varm og følt Tak herfor, belønnedes denne ved en jublende Tilslutning fra Forsamlingen.

En Kammerat, der aldrig svigter ved Lavets Mødeaftener, er Grosserer *Schou.* Han mødte denne Aften første Gang i sin Egenskab af født Bestyrelsesmedlem af Lavet. Det er den eneste Kammerat, der har Sæde i alle 3 Bestyrelser, saavel i Hovedforeningen som i Lokalkredsen og Skyttelavet. Da efter Foredraget en Del af Kammeraterne som sædvanlig gav deres Erindringer fra Tjenesten til Bedste, bemærkede man med Glæde, at Kammerat *Schou* var mellem disse og paa sin lune Maade fortalte en lille Historie, hvis Pointe vakte Kammeraternes hjertelige Munterhed.

I Aftenens Løb indtraf en Hilsen fra en trofast Kammerat, fhv. Overkanoner *Harald Jensen*, der ikke havde givet Møde, fordi han med et brækket Ben var indlagt paa Marinehospitalet.

En fremlagt Liste over Bidrag til Veteranhjemmet i Slesvig indbragte et klækkeligt Beløb. Kammerater, der ikke var til Stede og gerne vil yde Bidrag, kan sende dette til Formanden, 21 Østerbrogade.

Sommerens Mødeaftener saavel for Lokalkredsens samtlige Medlemmer som for Skyttelavet bliver i Vangehusets hyggelige Lokaler den anden Tirsdag i hver Maaned Kl. 7. I Juni bliver det den 8de, og der vil som sædvanlig, efter Skydningen, finde lidt Underholdning Sted.

KOLDING-KREDSEN

har afholdt aarlig Generalforsamling. Forinden samledes Medlemmerne til den sædvanlige Fællesspisning, hvor der som altid herskede en smuk, kammeratlig Stemning.

Kl. 8 aabnedes Generalforsamlingen. Formanden, Kriminaldommer *Nielsen*, havde ved Brev meddelt, at han paa Grund af Sygdom ikke kunde være til Stede, og at han beklagede, at han paa Grund af overvældende Arbejde ikke mere kunde beklæde Formandsposten.

Hotelejer *H. Nielsen* bød derefter Velkommen, og man gik saa over til Dagsordenen. Som Dirigent valgtes Dyrlæge *Hørlyck.*

Kassereren oplæste Regnskabet, som balancerede med 948 Kr., og som enstemmigt godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Rentier *Carl Møller*, Skibsbygmester *Krag-Christensen* og Hotelejer *H. Nielsen;* nyvalgte blev Blikkenslager *Schack* og Havnefoged *Fink.* Sidstnævnte blev Formand.

J. Schrøder og *Hørlyck* genvalgtes som Revisorer. Som Sendemænd til Hovedgeneralforsamlingen i Maj i København valgtes *Carl Møller* og *H. Nielsen.* Til Flagmasten, som paa Genforeningsdagen agtes rejst paa Dybbøl Banke, bevilgedes 50 Kr. og til Minebøssen ved Kolding Havn 100 Kr.

MARINEUNDEROFFICERERNES IDRÆTSFORENINGS GYMNASTIK-OPVISNING

I ODD-FELLOW-PALÆET DEN 17. APRIL 1920

Marineunderofficererne havde vist Marineforeningen den Opmærksomhed at tilstille Bestyrelsen Billetter til denne smukke Opvisning. Den store Sal var fyldt med et meget interesseret og sagkyndigt Publikum, blandt hvilket saas vor Flaades højeste Officerer og enkelte Officerer af Landetaten. Ogsaa en talrig Repræsentation for det smukke Køn saaes i Logerne og paa Gulvet. Den store Forsamling talte ogsaa henved 300 Officerer, Underofficerer og Mænd fra »La Marseillaise«, som her med Chefen, Commandant *Loyer* i Spidsen deltog i den sidste Festivitet inden deres Afrejse fra København. Alle Franskmændene bar deres nye danske Dekorationer. Bag den store Opvisningstribune sad Stabshornblæser *V. Bentzens* store Orkester, der lod danske og franske Melodier klinge ud over Salen.

Det være sagt med det samme, at Marineunderofficererne havde den største Ære af denne Præsentation. Efter at Overgymnastiklærer *Dahl* paa ulasteligt Fransk havde budt Forsamlingen og Foreningens franske Gæster Velkommen, marcherede et 14-Mands Præsentationshold i hvide Dragter med Anker paa Brystet ind og modtoges med en Byge af Bifald. Et meget smukt og ensartet, ualmindeligt kraftigt Hold af unge, fejlfrit skabte Mænd, med en Stil og Ro over sig, der virkede overordentlig tiltalende, og ikke undlod at virke paa de franske Gæster, der her fik et Indtryk af dansk Militærgymnastik, som de sikkert vil bevare i Erindringen. Holdets Leder, Gymnastiklærer *Oluf Hansen*, kan ikke komplimenteres stærkt nok for den Maade, hvorpaa han, saa at sige uden Kommando, forstod at dirigere dette 1ste Klasses Materiale, og under og efter Programmets Numre, der bestod i fritstaaende Øvelser, Højdespring, Ringøvelser, Fægtning, Boxning, Stokkeslag, Spring over Hesten, Barreøvelser og Smidighedsøvelser, haglede Bifaldet ned over Holdets Medlemmer, og det var fuldtud fortjent. Ikke mindst Springene over Hesten og Smidighedsøvelserne, der til Slut foregik i et rivende Tempo, fremkaldte Jubel hos Forsamlingen. Ogsaa Barreøvelserne, der udførtes smukt, — for enkeltes Vedkommende rent forbløffende, — virkede imponerende. To Kontraer i Fægtning og Boxning fulgtes med spændt Opmærksomhed, og forstaaende Jubel hvergang et særligt fint Hug eller Stød fandt Vej gennem Paraderne, og adskillige pudsige Episoder under disse Kampe fulgtes af Latterbyger og stærke Haandklap.

Den elegante Opvisning vidnede højt om Gymnastikkens Standpunkt indenfor Marinen og den Iver og Alvor, hvormed de, hvem Lærervirksomheden i dette betydningsfulde Fag betros, virker i deres Kald.

Til Slut, medens alle rejste sig, tonede »Marseillaisen« og »Kong Kristian« og den store Forsamling skiltes langsomt, medens der gjordes Forberedelser til den paafølgende Dans, hvortil Marinens Underofficerer havde indbudt deres franske Kolleger, og som lededes af Gymnastiklærer *V. Schirmer*. Det er os en stor Glæde, at der gaves Repræsentanter for Marineforeningns Bestyrelse Lejlighed til at se denne Opvisning, og vi haaber, at der ad Aare ogsaa maa blive givet vore Medlemmer Lejlighed til at overvære lignende Præsentationer af vore energisk arbejdende og maalbevidste Marineunderofficerer.

E. M.

HVOR ER I HENNE, I STORE OG SMAA . . .

Ved at gennemgaa Registret over Danmarks Handelsflaade vil man se, at vor Sejlskibsflaade er i stadig Tilbagegang. Med Undtagelse af den betydelige Flaade, der hører hjemme i Thurø, Svendborg og Marstal, er saa godt som alle Sejlskibe udgaaet.

I mange Havnebyer, hvor forhen mange Skibe hørte hjemme, findes ikke et eneste Skib mere. Saaledes f. Eks. Fanø, der for kun ca. 25 Aar siden havde 30 søgaaende Sejlskibe, hvoriblandt flere Fregatskibe. Nu ejer Fanø kun Smaaskuder. Den sidste Fanøbark »Havilla« blev solgt for et Par Aar siden.

For vore Søfolk, der den Gang laa paa fremmede Pladser for at søge Hyre, spillede de gamle Fanøskuder en stor Rolle, idet man næsten altid kunde være sikker paa, at træffe mere end en af dem, og det var som Regel gode Skibe. Fanøboerne har da ogsaa alle Dage været kendte som dygtige og ihærdige Søfolk. Der gives ikke den Plads, lige fra den sydlige Halvkugle til Amurfloden i Sibirien, uden at en Fanøskude har været der.

Der fortaltes den Gang i Sømandskredse, at den mindste Skude, der havde været Kap Horn rundt, var en lille Fanøskonnert paa 79 Tons med 5 Mands Besætning. Den gjorde Rejsen rundt fra San Francisko, men forliste siden ved Sejladsen over Barren til la Plata.

»Frugtjagerne« var nogle af Datidens allerfineste Skibe, med høje, slanke Rigninger. De besørgede Transporten af Sydfrugter fra Middelhavet, — navnlig paa Messina var der stor Fart. Der var den Gang udsat Præmie for den eller dem af dem, der kom først hjem, og der blev sejlet, saa det klodsede noget. Det var en formelig Kapsejlads, og mange er de Sagn der endnu gaar blandt Søfolk fra den Tid, da Jagerne skulde krydse Gibraltar ud.

Disse stolte Sejlere er nu ogsaa udrangerede. Dampskibsfarten traadte i Stedet. Nogle af »Jagerne« kom i Fart paa den brasilianske Kyst, og andre gik i nogle Aar i Fart paa New Foundland efter Fisk til de katolske Lande i Middelhavet. Man træffer dem nu og da, men Glansen er gaaet af dem. Som oftest sejler de med afstumpede Master og et kølsprængt Skrog. Men endnu vil man af Skibets fine og slanke Linier kunne se Racen, og gerne vil Skipperne som en Anbefaling for deres Skude oplyse, at det er en af Danmarks gamle Frugtjagere.

Navne som »Grev Frederik Rantzau«, »Greve Friis« — »Endelave« — »Dagmar« — »Jæsarewna« o. m. a. mindes af gamle Sømænd med Vemod.

Aalborg var ogsaa paa sin Vis for en halv Menneskealder siden en stor søfarende By. Saaledes kunde et enkelt Rederi, Chr. Simoni, paa en Gang tælle ikke mindre end 4 Barkskibe, 3 Brigger, 9 Skonnertbrigger, 7 Skonnerter og 2 Slupper, men de er nu ogsaa borte allesammen.

Det var et stolt Syn, naar der om Vinteren stod en Skov af Master op af Havnene fra de der oplagte Skibe, og om Foraaret, naar der skulde rigges til, ja, saa var der Travlhed og Liv ved Havnen.

Og hvor var det ikke ogsaa et stolt Syn, naar man i Søen passerede en af vore gamle Orlogsfregatter for fulde Sejl med Dannebrog vajende under Gaflen, og med de høje slanke Rigninger.

Jeg husker saaledes for Aar tilbage en Morgenstund, da Fregatten »Jylland« rundede Pynten ved Kronborg for sydgaaende. Det gamle Slot hilste med Kanontorden og Fregatten saluterede igen, alt medens det stolte Skib sagte gled forbi, medens det kippede med Flaget og Gutterne mandede Ræer. Det var et Øjeblik, som sent glemmes,

A. HØFLER

INDTRYK FRA EN OCEANDAMPER

1904 gjorde jeg et lille Trip med vore Amerikabaade til Norge og hjem igen. Der var en meget stor Forskel paa Passagererne den Gang og nu, men der var ogsaa Forskel paa Passagerpriserne — i 1904 kunde eksempelvis en 3. Klasses Passager blive befordret over Atlanten for 70 Kr. Nu er Prisen 500 Kr.! Navnlig paa 3. Klasse var Selskabet betydeligt mere broget end nu. Her var en Mængde Russere og Polakker, og her imellem var saa mange Jøder, at der blev lavet særlig Mad til dem i Overensstemmelse med deres religiøse Forskrifter. Russerne i deres Kaftaner, Pludderbukser, stive Støvler, røde Bluser og flade Kasketter samt de slaviske Kvinder i deres brogede Dragter med det klædelige Hovedtørklæde var af malerisk Virkning i de maritime Omgivelser, og navnlig var der mange karakteristiske Ansigter blandt de jødiske Elementer. Fordækket vrimlede af Børn, som legede, sloges, lo og græd, kæledes for eller revsedes af deres Mødre. Undertiden kunde man faa Lejlighed til at se russiske Folkedanse, og om Aftenen hørte man Brudstykker af melankolske slaviske Folkesange. Trods Sommertiden saa man adskillige af de kendte russiske Lammeskindspelse, der ikke altid er paalidelige.

Paa Grund af de vanskelige Emigrantforhold under og efter Krigen er det russisk-polske Element bortfaldet paa Overrejsen, men paa Hjemturen befordres i den senere Tid en Del amerikaniserede Slaver over Kjøbenhavn til deres Hjemlande. Vort Selskab over Atlanten med »United States« og hjem med »Hellig Olav« var saare almindeligt i hele sin Sammensætning. Paa Overrejsen var Amerikanerne det dominerende Element paa 1. Klasse, men paa Hjemrejsen havde vi kun en ganske enkelt Amerikaner, som straks assimilerede sig med de engelsktalende Skandinaver.

Naar Skibet under fuld Musik er staaet ud af Havnen, og de sidste Afskedshilsener er udvekslet, gaar man til Bords, og naar man har nydt Bordets Glæder, gælder det om at blive installeret i sit Lukaf med god Plads til sin Bagage. Først naar det er godt overstaaet, kan man give sig Tid til at iagttage sine Medpassagerer og tage Maal af Skibet og dets Bekvemmeligheder. Behageligheden ved at sejle med et stort Skib, der ligger støt i Søen, springer en straks i Øjnene, naar man ser en mindre Skude ligge og vælte sig i Bølgerne, medens vi gaar vor rolige Gang med store, regelmæssige Overhalinger; men for manges vedkommende skal der ikke ret meget til for at vække Søsygens Dæmoner. Man mærker det navnlig paa de mange tomme Pladser i Spisesalonen. Efterhaanden vænner Folk sig dog til Skibets Bevægelser og tager for sig af Retterne. Der er imidlertid ogsaa andre Bekymringer, som angriber Gemytterne. »Minefaren« gjorde mange nervøse, og paa Turen over Nordsøen tørnede adskillige Passagerer halvt paaklædte ind i Køjerne. Baade paa Over- og Hjemrejsen observeredes adskillige omdrivende Miner, men Faren for en Minesprængning ansaas for udelukket, da Oceandamperens kraftige Bovvand holder Minerne klar af Skibet. Selve Boven er det svageste Punkt; men det er her det skarpe Udkigs Opgave at afværge Faren, og der holdes Udkig baade fra Bakke, Bro og Mastekurv.

Naar man paa Udturen først har sagt Farvel til de sønderrevne skotske Klipper og under gunstige Vejrforhold glider ud i Atlanterhavet, begynder Livet ret at udfolde sig paa det store flydende Hotel. Ved Bordet har man faaet anvist sin bestemte Plads og stiftet Bekendtskab med sine Bordfæller. Der danner sig Kliker, og i Røgesalonen opstaar Bridgepartier. Man spiser, spiller og snakker sig sammen. Nogle ynder Liggestolene, lader sig pakke ind i Uldtæpper af Dæksstewarden og stille hen i Solen for at blive dygtigt solbrændt. Andre spadserer i det uendelige, og her er sandelig Plads nok til at faa den fornødne Motion paa Skibets forskellige Dæk. Skibet har et stort Bibliotek. Vil man læse, spille Fortepiano eller skrive, kan man holde til henholdsvis i Læse-, Spille- og Skrivesalonen.

Paa Promenadedækket spilles Ring og Dækspolo. Børnene tumler sig i kaad Leg eller svinger sig højt til Vejrs i en Gynge. Virksomme Damer i Salon eller paa Dæk har faaet Haandarbejdet frem og strikker, broderer eller hækler paa Kraft. I de yngre Kredse flirtes ikke saa lidt. Et stort Skib med dets mange Krinkelkroge giver rig Anledning til smaa hemmelige Stævnemøder, og de pragtfulde Maaneskinsnætter paa Atlanterhavet med al deres Poesi er ikke uskikket til at sætte Følelseslivet i kraftige Svingninger. Mere prosaiske Naturer stikker Hovederne sammen og drøfter Skibets Begivenheder. Her er ingen Mangel paa Stof — kort sagt: Sladderen gaar med en Iver som i den mindste Provinsby. Men Skibet er jo ogsaa noget af en flydende By. Her er en stor Pension med alle herunder hørende Fag, her er et stort Maskinværksted (8000 Hestes Kraft), her er Læge og Hospital, varme Bade, Barber, Damefrisør, Telegrafstation (traadløs), Bogtrykkeri, hvorfra udgaar en Skibsavis med traadløse Telegrammer, osv., osv. Endvidere har Skibet sit eget Orkester, der musicerer skiftevis paa de forskellige Klasser og er Kilden til megen Opmuntring og Adspredelse. Ved højtidelige Lejligheder, f. Eks. Afskedsmiddagen (Kaptajnens Diner) spilles efter Middagen op til Dans paa Dækket, som er festligt dekoreret med Flag.

Kosten er ovenud god. Uden at fordybe mig i Enkeltheder vil jeg kun notere, at der paa 1. Klasse foruden de tre faste Maaltider serveres om Formiddagen paa Dækket Bouillon og Kiks og om Eftermiddagen Te eller Kaffe med nybagt ægte københavnsk Wienerbrød i lange Baner samt om Aftenen i Spisesalonen Te og Ostepind.

Hver Dag gør Kaptajnen med Stab (Lægen, Intendanten og Overhovmesteren) en Runde gennem Skibets forskellige Afdelinger. Er man saa heldig at faa Lov til at gaa med, kan man faa rig Lejlighed til at fordybe sig i Skibets Indvolde. Det er et kolossalt Apparat, her er sat i Scene for at gøre Livet saa behageligt som muligt for Passagererne paa de forskellige Afdelinger. Naar man tager Hensyn til Prisforskellen, maa det indrømmes, at 3. Klasses Passagerer har det udmærket. Lokaliteterne er gode og luftige, Kosten er som i et velstillet dansk Borgerhjem og stemmer sikkert bedre med Flertallet af 1. Klasses Passagerers daglige Levemaade end den overdaadige Forplejning, Skibet byder dem.

Ogsaa paa Fordækket pulserer Livet kraftigt, naar Vejret er godt; men Skibets fornøjeligste Afdeling plejer altid 2. Klasse at være. Her laver ingen taabelige Amerikanere storparlamentarisk Taleparade ved Kaptajnsmiddag etc., nej, her lever man under tvangfri Former sit eget Liv med Sang, Musik og Dans, saa Omgivelserne føler sig tiltrukne som Møllet af Lyset.

I Tilfælde af Havari er Passagererne fordelt til Redningsbaadene, og hver er forsynet med Redningsbælte og Tæppe. Ved en Redningsparade stillede Passagererne med Bælte om Livet og Tæppe paa Armen ved de respektive Fartøjer, hvilket gav Anledning til mange spøgefulde Bemærkninger.

Lejlighedsvis afholdes Gudstjeneste om Bord. Paa Udturen læste Kaptajnen en Prædiken over Dagens Tekst med Afsyngelse af Salmer i 1. Klasses Spillesalon, og paa Hjemturen prædikede en fra Dansk-Vestindien hjemvendende Provst i 2. Klasses Spisesalon. Hver Søndag Morgen vækkes Passagererne af en Koral for Blæseinstrumenter. De søgne Morgener maa man nøjes med et Hornsignal.

Ja, saaledes omtrent former Livet sig om Bord paa en Oceandamper, medens det flinke Mandskab er optaget af sin daglige Dont til Akkompagnementet af Stempelslagene fra Skibets Hjerte: Maskinen, der driver det flydende Hotel frem i Storm og Stille.

FREDERIK OPFFER

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE V

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

SENDEMANDSMØDET OG STIFTELSESFESTEN

DEN 13. MAJ 1920

SENDEMANDSMØDET

Det aarlige, ordinære Sendemandsmøde blev afholdt i Studenterforeningen Torsdagen d. 13. Maj 1920 med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent.
2. Aflæggelse af Aarsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede Regnskab.
4. Behandling af indkomne Forslag.
5. Valg af Bestyrelsesmedlemmer.
6. Valg af Revisor.

Mødet, der havde vundet stor Tilslutning, paabegyndtes Kl. 3, idet Formanden, Kommandør *Maegaard*, paa Hovedbestyrelsens Vegne bød Velkommen og takkede, fordi Medlemmerne var kommet saa fuldtallig til Stede.

„Desværre er Transportforholdene i Aar ligesom i Fjor, hvorfor man vel atter i Aar kan sige, at Takken til d'Herrer, der har gjort en lang Rejse, hvad sandelig ikke er nogen Fornøjelse for Tiden, lyder lidt varmere end til dem, der bor i København eller tæt ved; men ét er fælles, de er alle hjertelig velkomne.

I Aar ligesom i Fjor bliver Mødet afholdt for sent, idet det efter Lovenes § 15 skulde have været afholdt i April; men Hovedbestyrelsen er denne Gang uden Skyld. Det var som bekendt arrangeret til d. 25. April, men Valget d. 26. April bevirkede, at det blev besluttet at udsætte Mødet, idet man mente, det vilde være hensynsløst mod d'Herrer, der skulde rejse at holde Mødet umiddelbart Dagen før Valgdagen."

Derefter gik man over til Valg af Dirigent, hvortil Formanden foreslog Ingeniør *Konow*, som tidligere havde været saa venlig at paatage sig dette Hverv, og atter i Aar havde erklæret sig villig dertil.

Ingeniør Konow takkede for Valget, hvorefter man gik over til første Punkt paa Dagsordenen:

Aflæggelse af Aarsberetning.

Kommander Maegaard aflagde Beretningen og udtalte, „at der i det forløbne Aar ikke var sket nogen større Begivenhed, alt var gaaet jævnt og roligt. Det glædelige var sket, at der havde været en Tilgang af 866 nye Medlemmer mod en Afgang af 236, altsaa et Plus paa *630* Medlemmer, hvorved man nu er naaet op paa 3900 Medlemmer fordelt paa 37 Kredse, og derved er blevet den næststørste af samtlige Militærforeninger, idet kun Garderforeningen er større, men ogsaa ældre.

Naar man tager i Betragtning, at det paa Grund af Dyrtiden har været umuligt at efterkomme de Krav og Formaal, der findes omtalt i Lovene, og det tilmed har været nødvendigt at give Medlemsbladet et langt tarveligere Udstyr, maa man sige, at Resultatet er godt, og da det vel navnlig er Kredsbestyrelsernes energiske Arbejde, der er Aarsag hertil, bringes disse herved paa Marineforeningens Vegne en Tak, ogsaa til hvert enkelt Medlem, som har medvirket til at faa nye Medlemmer ind i Foreningen. Nye Kredse er under Dannelse i Holbæk og Næstved.

I Aarets Løb har forskellige Foredrag været afholdt i de forskellige Lokalkredse af Grosserer *Schou*, Kaptajnerne *Ewald*, *Sinding* og *Pade*, og Hovedbestyrelsen har desuden fra flere Søofficerer faaet Løfte om, at de vilde være villige til at rejse ud og holde Foredrag. Foredragsholderne bedes modtage en Tak for det Arbejde, de har gjort for Foreningen.

Et af Tidens karakteristiske Træk er den Indsamlingsmani, som gracerer, hvilken ogsaa har berørt Marineforeningen. Der er dog 2 Opgaver, som man ikke kan komme uden om nemlig: Indsamling til en *Flagmast paa Dybbølbanke* og til et *Veteranhjem i Sønderjylland*, hvortil enhver gammel Mariner skulde have fri Adgang. Til sidstnævnte Indsamling medvirker alle Militærforeninger.

I Fjor var der Opfordring til at deltage i Indsamling til et Gravmæle for Olfert Fischer. Afsløringen af dette foregaar Søndag d. 16. Maj Kl. 2.

I Fjor, da Valdemarsdagen blev fejret paa Grund af 700 Aarsdagen for Dannebrog, deltog Marineforeningens Hovedbestyrelse i den Paradering, der foregik paa Amalienborg, saavel som den i Aar med Flag og Bannere var til Stede, da de sønderjydske Vælgere afsejlede fra Langelinie.

Generalforsamlingens ømmeste Punkt „Medlemsbladet" blev kun flygtigt berørt.

Saaledes som Forholdene var, kostede Medlemsbladet paa Grund af Papir, Trykning, Porto o. s. v. c. 25 Øre pr. Eksemplar eller 3 Kr. pr. Medlem om Aaret. Da Hovedforeningen kun faar 1.50 Kr. af hvert Medlem, og for disse Penge ikke alene skal levere Bladet, men ogsaa betale alle Udgifter til Administration, Kontorhold, Rejser o. s. v., er det let at forstaa, at dette var en umulig Forretning. Af den Grund vedtog Bestyrelsen at foretage en radikal Forandring, da vi ellers var gaaet Fallit. Nu betales der 17½ pr. Eksemplar eller 2,08 Kr. pr. Medlem om Aaret. Takket være de 4400 Kr., som indkom ved Indsamlingen i Fjor, haaber vi, at vi kan klare os, da Annonceafgiften tillige er forhøjet med c. 1500 Kr. Foreningens pekuniære Stilling vil ellers fremgaa af Regnskabet, som senere vil blive meddelt af Overretssagfører Kjær.

Ifølge Loven skal Lokalkredsenes Regnskab indsendes til Hovedforeningen inden Udgangen af Februar Maaned, men endnu mangler forskellige Regnskaber, hvorfor Lejligheden blev benyttet til at anmode alle de ærede Kredsbestyrelser om at indsende Regnskabet i god Tid.

Forinden Aarsberetningen sluttede, benyttedes Lejligheden til at mindes en af vore afdøde Kammerater, Løjtnant P. Andersen. Selv om A. ikke kan regnes som en af de egentlige Stiftere af Marineforeningen, har han dog gjort et stort Arbejde indenfor Foreningen, været villig til at støtte Foreningen ved Foredrag og paa anden Maade. Han var en elskværdig og fornøjelig Kammerat, en djærv Mand, hvis Minde vil leve højt her i Marineforeningen." —

Da ingen af de tilstedeværende ønskede Ordet, blev det besluttet at gaa over til næste Punkt:

Aflæggelse af det reviderede Regnskab.

Overretssagfører Kjær aflagde Regnskabet, for hvilket blev givet Decharge.

Behandling af indkomne Forslag.

Dirigenten gav Ordet til Formanden, Kommandør Maegaard.

„Fra Lokalkredse eller Medlemmer er der ikke indkommet noget Forslag, men Hovedbestyrelsen har tilladt sig at fremkomme med et Par Forslag, som skulde forelægges Sendemandsmødet.

Det første vedrører Lovenes § 3, som lyder saaledes:

Medlemskontingentet er 3 Kroner aarligt, som opkræves halvaarligt; endvidere betaler hvert Medlem *2 Kroner* i Indskud og erholder tilstillet et Eksemplar af Foreningens Love og Emblem. . . .

Disse 2 Kr. skulde gerne forandres til *5 Kroner*. Prisen for Foreningens Emblem hos Leverandøren er nemlig steget fra 1.35 Kr. til 3.00 Kr. Selv om disse skulde leveres tilbage, gaar der mange tabt, og de returnerede er ofte molesterede. Udlevering af Emblem, Tryksager, Porto o. s. v. til hvert nyt Medlem er blevet en forøget Udgift for Foreningen, hvorfor Indskudet nødvendigvis maa forhøjes. Efter Afstemning blev dette Forslag *enstemmigt vedtaget.*

§ 14[3] foreslaas forandret til:

Lokalkredsene bestemmer selv, hvor mange Medlemmer, der skal være til Stede ved deres Generalforsamlinger, for at de kan være beslutningsdygtige.

Grunden hertil er den, at der er et forskelligt Antal Medlemmer i de forskellige Lokalkredse, hvorfor det nødvendigvis maa staa hver enkelt Kreds frit at træffe denne Bestemmelse. I Københavns Kreds med sine 1400 Medlemmer er det yderst vanskeligt at faa samlet 1/8 af disse, hvorfor Hovedbestyrelsen foreslaar, at § 14[3] *udgaar* og i Stedet for indsættes den foreslaaede Passus.

Efter Afstemning blev dette Forslag *enstemmigt vedtaget.*

Til Slut endnu et Forslag: I § 2 staar: Mænd, der har gjort sig fortjent af Foreningen, kan efter Forslag af Hovedbestyrelsen optages som Æresmedlem, naar dette bliver vedtaget paa et Sendemandsmøde med 4/5 af de afgivne Stemmer. . . . Naar Foreningens Hovedbestyrelse for første Gang paa et Sendemandsmøde henvender sig til Dem med Forslag om at optage en dansk Mand som Æresmedlem, vil det forstaas, at det er et vel overvejet Spørgsmaal.

Den Mand, det drejer sig om, er Godsejer *Schou* fra Palsgaard, en Mand, som ved mange Lejligheder har vist sin levende Interesse for Marineforeningen. Alle Foreningens Medlemmer erindrer sikkert paa hvilken storstilet Maade Godsejer Schou traadte til, da vi fejrede 50 Aarsdagen for Kampen ved Helgoland. S. lejede 2 Skibe, som sejlede Veteranerne over til Juelsminde. Stor var Glæden, da de gamle Veteraner fik Øje paa Fregatten „Jylland". Senere, da Skibet blev beset, fortalte forskellige med synlig Glæde, at de havde staaet ved den eller den Kanon. (Fregatten Jylland er nu stillet til Disposition for Radiotelegrafskolen i Svendborg.)

Gudstjeneste var foranstaltet i Kirken i Juelsminde, stor Bespisning i Land, ja der var ingen smalle Steder. Paa alle Maader har Godsejer S. vist sin Kærlighed til Foreningen, hvilket der sikkert ikke behøves at siges mere om.

Under stor Begejstring blev Godsejer Schou optaget som Æresmedlem.

Formanden takkede for Maaden, hvorpaa Forslaget blev vedtaget, og udtalte, at det var Hovedbestyrelsen en Glæde at se et Bevis paa det Tillidsforhold, der herskede mellem Hovedbestyrelsen og Sendemændene.

I Anledning af, at det var første Gang, Hovedbestyrelsens Forslag om Optagelse af et Æresmedlem gik igennem, foreslog Grosserer *Jensen*, at der blev sendt Godsejer S. et Telegram om Optagelsen som Æresmedlem, hvilket blev vedtaget og overdraget Overretssagfører Kjær.

Valg af Bestyrelsesmedlemmer.

De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes, nemlig:

Kommandør *Maegaard*,
Grosserer *Jensen*,
— *Harhoff*,
Fabrikant *C. C. Jensen*, Faaborg,
Kammerjunker *Malthe Bruun*, Nakskov.

Formanden takkede for Genvalget paa sine Kollegers Vegne, men maatte samtidig beklage, at Købmand *Sidenius*, Nykjøbing F. skriftligt havde meddelt Hovedbestyrelsen, at han ønskede at nedlægge sit Mandat som Formand og heller ikke ønskede at være Medlem af Hovedbestyrelsen, hvorfor der maatte vælges et nyt Medlem. Da Nykøbing Kredsen allerede er repræsenteret ved et Medlem, og Hovedbestyrelsen gerne vilde se Aalborg Kredsen repræsenteret, da den er vokset meget stærkt, blev det foreslaaet at vælge Fabrikant *Stuhr*, Aalborg, hvilket enstemmigt blev vedtaget.

Valg af Revisor.

Fred. A. Møller genvalgtes.

Efter Ønske blev Ordet givet til Telefonmester Buchgreitz, Odense, som rettede en Tak til Foreningsudvalget med Formanden i Spidsen, idet B. udtalte, at det var første Gang, der paa Mødet ikke var blevet opponeret, hvilket var et Bevis for, at Udvalget havde arbejdet til Medlemmernes Tilfredshed. Et kraftigt Hurra for Kommandør Maegaard bekræftede Talerens Ord.

Formanden takkede paa Udvalgets Vegne, rettede ligeledes en Tak til Dirigenten, som derefter erklærede Generalforsamlingen for hævet.

STIFTELSESFESTEN

Klokken 7 samledes man atter i Studenterforeningens store Sal, der som altid ved denne Aarets største Festivitet indenfor Marineforeningen var smykket med Flag overalt og tog sig meget smuk ud. Det var denne Gang ogsaa Forventningen om vor høje Protektors, H. Kgl. Højhed Prins *Valdemars* første Besøg iblandt os, der imødesaaes med Glæde, og medens Forsamlingen rejste sig, førte Hovedforeningens Formand og Næstformand Prinsen gennem Salen til hans Plads ved Talerstolen foran det store Foreningsmærke, der midt i en mægtig Flagdekoration dækkede Salens Endevæg. Paa et flagsmykket Bord ved den ene Side var opstillet Foreningens Insignier. Efter at H. Kgl. Højhed havde taget Plads, besteg Formanden, Kommandør *Maegaard*, Talerstolen, bød i smukke Vendinger Prins Valdemar Velkommen blandt os og motiverede et Leve for ham, der besvaredes med rungende Hurraraab. Derefter foreslog Kommandøren under Forsamlingens Bifald Afsendelsen af et Hyldesttelegram til Hans Majestæt Kongen.

Paa Grund af hans Majestæts Ophold i Stockholm modtog Formanden først Dagen efter følgende Telegram: „Takkende sender jeg Foreningen min hjærteligste Hilsen. Christian R."

Derpaa tog Underholdningen sin Begyndelse. Operasanger *Lauritz Melchior* glædede sine Tilhørere med Styrmandssangen af „Den flyvende Hollænder", *Axel Juels* og *Georg Rygaards* „Danmark" og „Flaget", og endelig en lille Sang af Jeppe Aakjær. — alt under meget Bifald.

Ordet blev derpaa givet til Aftenens Foredragsholder, Kaptajn *Ipsen*, der i de følgende 5 Kvarter holdt Tilhørerne i Aande med et yderst interessant Foredrag over „Miner og Minekrig", ledsaget af mange Lysbilleder. Det er et saare specielt Emne, vedrørende baade Elektroteknik og Sømandskab, og det aftvinger uvilkaarligt den største Respekt for den Dygtighed og Dristighed, der hører til, for at have med disse farlige Genstande at gøre. Interessantest var det vel for denne Forsamling ved dette Foredrag at faa et lille Indblik i det i Sandhed mægtige Arbejde, der af det danske Søminekorps er udført i vore Farvande under Krigen, ikke mindst ved den utrættelige Kamp mod de 9000 fremmede Miner, som i Aarenes Løb blev uskadeliggjorte, desværre ikke uden Tab af Menneskeliv. Og dette Arbejde blev udført uden at Offentligheden herhjemme egentlig anede det mindste derom, undtagen naar Budskabene om Ulykkerne kom til almindelig Kendskab og vakte Sorg i vide Kredse. Flaadens Virksomhed i disse Aar til Fremme af Sikkerheden i vore Farvande for den indenrigs Fart, er et Stykke Historie, hvis Blade endnu ikke er fuldt beskrevne, men naar de engang bliver det, vil de bevise, at Mod og Vilje er dagligdags Begreber i vor Flaade, og Beskedenhed ikke mindre. Med Rette hyldedes Kaptajn Ipsen for sit Foredrag af den interesserede Tilhørerskarer, der maaske derved syntes at afbetale noget af den Gæld hvori vi alle staar til Vogterne af vore Strandes Sikkerhed.

Efter Foredraget tog H. Kgl. Højhed Afsked, og forlod Salen medens der fra Forsamlingen udbragtes et kraftigt besvaret Leve for ham.

Kort efter gik man til Bords og Kommandør *Maegaard* bød Velkommen og overgav Dirigenthvervet til Overretssagfører *Schoustrup*. Kommandørens paafølgende Tale for Hans Majestæt Kongen modtoges med 9 Hurraer og Kongesangen, og Ordet blev derpaa givet til Aftenens Hovedtaler, Navigationsskolebestyrer *Aage Tuxen*, Formand for Svendborgkredsen, der udtalte følgende:

Det er bleven mig overdraget paa denne Marineforeningens Stiftelsesdag at tale for Foreningens høje Æresformand, Hans Kgl. Højhed Prins *Valdemar*. Jeg føler det ærefuldt og jeg føler det som en Glæde. Da H. Kgl. Højhed for Aar tilbage viste Marineforeningen den store Interesse at indvillige i at blive dens Æresformand, var dette betydningsfuldt for Foreningen baade indadtil og udadtil. Ikke alene paa Grund af den høje Stilling i Samfundet men tillige paa Grund af Prinsens ansete Stilling i Marinen og hans i højeste Grad anerkendte Virken og hele Virksomhed indenfor den danske Marines Rammer, — til Gavn baade for Krigsmarinen og Handelsmarinen, — maatte den Omstændighed, at denne danske Sømandsprins, der havde tjent sig frem gennem Rækkerne, stillede sig i Spidsen for Marineforeningen, fylde alle danske Marineres Hjerter med Glæde.

Vi har Aarsag til i Taknemlighed at mindes den gamle Kong Christian, hvis Minde vi elsker og ærer, fordi han fra Begyndelsen lagde sin unge Søns Løbebane saa omsigtsfuldt, og vi takker Prinsen, fordi han med aldrig svigtende Pligtfølelse og Troskab i sin Gerning gennem de mange Aar, nu kan staa som det lysende Eksempel for os alle.

Men vi, — her indenfor disse Mure, — er ikke ene om at nære saadanne Følelser. De forløbne Aars Gerning i Ansvar og dygtigt ud-

ført Arbejde — i Forbindelse med i fremtrædende Grad at besidde vor Kongeslægts medfødte ukunstlede Ligefremhed, har forlenet denne Skikkelse i dansk Kongeslægt med et helt Folks Ærbødighed og Højagtelse.

De Følelser vi nærer deles derfor af hele det danske Folk, af Folk i alle Samfundslag. Dette er et betydeligt Ord, og det kan siges i Sandhed.

Jeg skal ikke her komme ind paa en Omtale af saadanne Hverv, som vor høje Æresformand ogsaa udenfor den danske Krigs- og Handelsmarines Omraader har paataget sig til Gavn for Land og Folk, men der kunde vel være Anledning til her at mindes det betydelige Arbejde i Humanitetens Tjeneste, som Prinsen nylig har udført under Røde Kors til Hjælp for saa mange ulykkelige Mennesker. Om saadanne og lignende Hverv, om Repræsentation og Arbejde ogsaa udadtil, der har gjort Navnet *Prins Valdemar af Danmark* saa ærefuldt kendt langt ud over Landets Grænser, kan der siges meget, — men vi vil her i Aften samles om dette ene: At takke *vor* Prins Valdemar, — saaledes lyder det kort og godt i dansk Tale, — for den Glans han som vor Æresformand kaster over vor Forening. Trofast som Dreng blandt Drengene ombord, trofast gennem Aarene mod sine Kammerater forstaaende og ligetil overfor de Yngre og de undergivne vil Marineforenigens Æresformand paa denne Dag staa som Symbolet paa Marineforeningens bærende Tanke. Kammerater, — vi bringer vor Æresformand vor Tak og vor hjertelige Hyldest.

Admiral, Prins Valdemar længe leve.

At denne smukke Tale modtoges med talrige Hør og mægtig Tilslutning, behøver vi næppe at sige.

Kaptajn *Gøtsche* talte derpaa djærvt og smukt for Marinen, og dernæst Fabrikant *Stuhr* fra Aalborg for Marinens Underofficerer, Kommandør *Konow* for Handelsmarinen og Papirhandler *K. L. E. Jensen* for Sendemændene, alle Taler, som vandt Genklang i Forsamlingen og modtoges med stærkt Bifald. Endelig talte Arkitekt *E. W. Marston* for Aftenens Foredragsholder, Kaptajn *Ipsen*, og benyttede Lejligheden til gennem ham at rette en Tak til det Korps, han repræsenterede, for det store Arbejde, dette indenfor Marinen havde gjort under Krigsaarene.

Kaptajn *Ipsen* takkede for de til ham rettede Ord og udtalte videre, at han ved denne sin første Tilstedeværelse i Marineforeningen havde erhvervet sig Vished for, at der indenfor det danske Folk dog fandtes dem, der værdsatte det Arbejde, som Marinen udførte, og at dette vilde være en Opmuntring i en Tid, hvor adskillige af dens Befalingsmænd søgte bort til civil Virksomhed i Følelsen af det lidet opmuntrende i deres Gerning, naar ikke Folket havde Erkendelse af denne og dens Betydning for Land og Folk. Talen vakte det kraftigste Bifald, og tilkendegav, at i hvert Fald denne Forsamling kendte Marinens Gerning og gerne vilde give dens Mænd al mulig Opmuntring med paa Vejen i Forvisningen om, at Marineforeningens stedse stigende Antal Medlemmer, der antagelig i Løbet af faa Aar vil gøre den til Landets største Forening, ogsaa i vide Kredse vilde vække Forstaaelsen af, at Krigs- og Handelsmarine er uløseligt knyttede til hinanden. Hvor Flaget vises af den ene følger den anden efter, og hvad vort Land vilde være uden Søfart, behøver vi vist ikke at uddybe nærmere her.

Af følgende Talere, efter at Ordet var givet frit, nævner vi Kgl. Vejer og Maaler *Dyrhauge* fra Ringsted, der i smukke Ord tolkede Følelser, vi alle nærer for vort Land og vort Flag, Odensekredsens Formand, Telefonmester *Buchgreitz*, der i djærve Ord mindedes dem, der faldt af vore egne under Krigen, Skibsrheder *Andersen, Thurø*, for Veteranerne, Krigsassessor *Lund*, Veteranen fra Helgoland, der motiverede et Leve for vort nye Æresmedlem, Godsejer *Schou*, Palsgaard, og med Glæde mindedes Majdagene 1914 ombord paa Fregatten Jylland ved Juelsminde, sammen med de gamle Kammerater fra 1864.

Kommandør *Kjær* bragte en Tak til Sendemændene fra Provinsen for den Hjærtelighed, hvormed Lokalforeningerne ude i Landet altid modtog Marinens Skibe, og som var til stor Glæde for alle ombord, fra den højeste til den laveste, og bad dem bringe Takken med hjem til Foreningerne. Kommandøren henvendte sig derpaa indtrængende til Sendemændene om deres Medvirken til, at den Tilgang til Marinens Skoler, der rettelig bør ske fra alle Landets Dele, men i de senere Aar i uforholdsmæssig ringe Grad er sket fra Hovedstaden og næsten kun fra denne, atter kunde tage Fart og faa Fremgang som i tidligere Dage. At dette var et Ord i rette Tid og paa rette Sted vidnede den Tilslutning om, der fulgte Kommandørens Ord.

En af Redaktør *Edm. Lønskov*, Grenaa, forfattet, ganske fortræffelig Sang, „En lille Mellemret" vakte almindelig Jubel.

Den Tid der endnu var tilbage til Klokken slog 12 — og det var ikke megen — forløb med Taler og Sang.

Et fornøjeligt og harmonisk Sendemandsmøde og en stilfuld, og af den smukkeste kammeratlige Tone præget, festlig Sammenkomst var forbi.

Vel mødt igen ad Aare.

E. W. Marston.

Marineforeningens Skyttelav.

SOMMERFUGLESKYDNINGEN

Søndagen d. 2. Maj kunde der tidligt om Morgenen observeres 7 Næser trykkede flade paa Ruderne og 14 Øjne skuende spændt mod Himmelen. Det var Lavets Bestyrelse, der ikke havde lukket et Øje hele Natten af Skræk for, at Vejret skulde ødelægge den festlige Indvielse af Sommersammenkomsterne. Men, aah, hvor det lettede, det var Tørvejr. Ganske vist skinnede Solen ikke, enten den majdemonstrerede endnu eller allerede var begyndt med at holde blaa Mandag. Dog straalede Solen ikke, saa straalede Bestyrelsens Ansigter, da de endog før Kl. 10 saa Lavsbrødrene strømme gennem Flagalleen til den festsmykkede Skydeplads, hvor snart Bøssernes Knald blandede sig idyllisk med de smaa Lærkers Sang.

Som Maal havde *Søderlunds* Pensel fremtryllet en kendt Kammerat med opadsnoede Spidser og Fip, og Skiven var anbragt bag et Hul i Maven, hvilket var saa lille, at kun de 5 inderste Ringe var synlige. Trods det var der kun ganske faa af de c. 200 Skud, der traf udenfor Skiven, enten nu Skytterne ikke nænnede at gjøre den rare Kammerats Billede Fortræd eller dens flittige Vintertræning havde baaret Frugt. Ikke mindre end 4 Kammerater maatte gjøre Omskydning om 1. Præmie, og 5 opnaaede det næsthøjeste Pointsantal. Men der var ogsaa noget at gjøre sig Umage for. Der var en Præmie til mere end hver tredie, saavel Sølvskeer, vægtige og prydede med Festtegnet, Sommerfuglen, foroven, haanddrevne Askebægre med Skyttelavets Emblem, et Læderetui af ægte Elefanthud, flydende Varer med Stjerner, dog ikke Søstjerner, sprællevende endnu ikke fangede Rødspætter og meget andet.

Kl. 12 indtoges Frokosten i Festsalen.

Københavnerne, der ikke var i Skyttelavet, og derfor maatte nøjes med at tage til Charlottenlund, kunde ikke finde den halve Skov. Den havde Kammerat *Torp* plukket om Morgenen, og under den rutinerede Festdekoratør, Kammerat *Søderlunds* Ledelse var der dannet en Løvsal, hvor Flag og Vimpler tog sig dobbelt festlige ud mod den smagfulde, lysegrønne Baggrund. For at faa Mellemgulvet rystet og derved Appetitten forøget var der anbragt et lille Hundrede af *Axel Thiess'* komiske Tegninger med Text paa passende Steder i Salen.

Formanden bød Velkommen i det Grønne til den store Forsamling, der talte saavel Hovedbestyrelsesmedlemmer, som de fleste af Lokalkredsens dito og ligened til det yngste af Lavets Medlemmer. Straffebakken var talrig repræsenteret med Høvdingen, *Julius*, i Spidsen.

Efter den delikate Frokost udtalte Formanden nogle smukke Mindeord om sin gamle Lærer og Skibskammerat Løjtnant, Inspektør ved Marinehospitalet, *Peter Andersen*, hvortil Forsamlingen sluttede sig ved stille at rejse sig.

Talernes Række indlededes af Kammerat *Elwarth*, der som saa ofte før havde et venligt Ord tilovers for Skyttelavet, og dets Bestyrelse, og afvexlede med muntre Sange.

Bl. a. havde Undertøjmesteren, *Torp*, forladt Autoen og havde besteget Pegasen, og Resultatet vakte Jubel, og Kammerat *Gammelholm* gjorde opmærksom paa, at *Torp* 3 Gange havde faaet os til at sige „Herrer" i Sangen, saa vi skulde op med 3 25 Ører. Alle gav dog en Krone, saa det var den mest indbringende Sang der endnu er sunget i Lavet.

Desværre havde Kammerat *Axel Thiess*, der deltog i Frokosten, misforstaaet Bestyrelsens Opfordring til at komme til Stede som Hovedtaler til stor Skuffelse for Kammeraterne, der efter de muntre smaa Erindringer fra Orlogslivet, som Kammerat *Thiess* gav til Bedste følte sig oplagt til at høre endnu mere af samme Slags.

Derpaa uddeltes Præmierne af Formanden, assisteret af Kasserer *Nath*, med et Par kammeratlige Ord til hver af de Lykkelige. At Aarets Mesterskab ikke var vundet ved et Vaadeskud, beviste Apotheker *Peytz* ved atter at tage første Præmie, en vægtig Sølvkompotske.

En humoristisk Tale af Kammerat *Breining* for Sommerfuglekongen inspirerede Kammerat *Nath* til et improviseret Foredrag om en Flyvetur, han havde foretaget, og som han beskrev paa sin sædvanlige levende Fortællemaade, saa vi alle fik Flyvefornemmelser. Men desværre fløj Tiden ogsaa, dog ikke hurtigere end der ogsaa blev Lejlighed til at bortauktionere en Samling af Kammerat *Søderlunds* ædelmodigst skænkede Tegninger, der indbragte et klækkeligt Beløb i Kassen.

Resten af Festen forløb under muntert, behageligt Samvær, hvortil ikke mindst bidrog Kammerat *Elwarths* Musik og Kammerat *Skov Nielsens* drastiske Sangforedrag, og sluttede med en Tak af Formanden til de offervillige Kammerater, der paa forskellig Maade havde givet deres store Bidrag til Festen.

Ved Sammenkomsten d. 13. Juli Kl. 7 vil Kammerat *Torp* fortælle 2. Del af Skibsdrengen Lille Hanses Oplevelser.

Glæd Eder, Kammerater, og mød.

ADMINISTRATIONS KONTO Pr. 31. DECEMBER 1919

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Festligheder	246	55	Kontingent og Indskud	9 021	75
Inventar 10 % Afskrivning	180	95	Renter	37	65
Rejser & Agitation	311	20	Fortjeneste ved Salg af Sangbogen	143	63
Kontorhold	1 473	70			
Tryksager	423	15			
Virksomhed, Lovenes § 6	287	00			
Emblemer	1 725	25			
Diverse Omkostninger	670	80			
Porto	209	81			
At overføre til 1920	3 674	62			
	9 203	03		9 203	03

MEDLEMSBLADETS KONTO

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Saldo fra 1918	15 489	26	Annoncer	7 875	00
Forsendelse	1 353	09	Salg	39	89
Papir, Tryk & Hæftning	11 548	87	Tilskud fra Medlemmer	4 400	90
Medarbejdere	539	50	„ „ Kbhvns. Lokalkreds	260	40
Diverse Omkostninger	48	49	Saldo	17 750	12
Klichéer	697	10			
Redaktionsomkostninger	650	00			
	30 326	31		30 326	31

STATUS Pr. 1. JANUAR 1920

		Kr.	Øre			Kr.	Øre
Kassebeholdning		1 916	07	Bogtrykkerens Tilgodehavende		8 873	90
Bankbeholdning		796	59	Kapital fra forrige Aar	15 530.10		
Inventar	1 809.52			÷ Medlembladets Andel	260.40		
÷ Afskrivning	650.00	1 159	52		15 269.70		
Emblemer		80	00	Overført fra 1919	3 674.62		
Beholdning af Medlemsblade		50	00		18 944.32		
„ af Sangbøger 1752 Stk.		893	52	÷ Medlemsbladets Saldo	17 750.12	1 194	20
Tilgode hos Lokalkredsene		5 172	40				
		10 068	10			10 068	10

København, Marts 1920.

VALDEMAR SCHOU,
Kasserer.

Regnskabet revideret og befundet rigtigt.
FRED. A. MØLLER. ALB. CLAUSEN.

STRAFFEBAKKEN

afholder Torsdag den 8. Juli sin aarlige Skovtur.

Der mødes paa Raadhuspladsen *præcis* Kl. 3¼ ved Linie 15, derfra køres til 5-Vejen, spadseres til Posemandens Hus, hvor den medbragte Mad spises, gratis *Akvavit & Cognac*, derefter aabnes de forseglede Ordrer.

JULIUS.

ROSKILDE-KREDSEN

afholdt den 18. April i Trægaarden en Fest, der forløb paa den mest udmærkede Maade. Der var op imod 200 Deltagere, hvoriblandt mange Damer, og de lyttede med stor Interesse til Kaptajn *Pade* af Flaaden, der erstattede den sygemeldte Kaptajn *Sinding*, og fortalte om den engelske Storflaade, senere med en Række interessante Lysbilleder.

Et 6 Mands Underofficershold viste en Række smukke Øvelser i Fleuretfægtning, Hugning og Boksning.

En munter Aftenunderholdning og en ikke mindre munter Svingom sluttede Festen.

NYKØBING-KREDSEN

afholdt den 22. April Generalforsamling. Formanden, Købm. *Vilh. Sidenius* aflagde Beretning og Kassereren aflagde Regnskab. Til Bestyrelsen nyvalgtes Mægler *Emil Petersen*, Bogholder *Carl Olsen* i Stedet for Bankbogholder *Fasting*, der er bortrejst fra Byen, og Købm. *Vilh. Sidenius*, der trods indtrængende Opfordring ikke vilde modtage Genvalg.

Til Sendemandsmødet i København den 13. Maj valgtes fhv. Bagermester *Christoffersen* og Slagtermester *A. Bjerregaard*, Kraghave.

Efter Generalforsamlingen var der et godt kammeratligt Samvær ved en Grog med dobbelt Væge, og blev der spunden mange Ender og opfrisket Minder fra de glade Marinedage.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE VI

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

AARHUS-KREDSEN.

Torsdag den 6. Maj havde Kredsen indbudt sine Medlemmer til en Sammenkomet i de sædvanlige Lokaler. Efter at Flaget var hejst og *Formanden* havde budt Velkommen, holdt Kaptajn *Ewald* et Foredrag om en Rejse til Amerika. Det udmærkede Foredrag og de smukke Lysbilleder fulgtes af den store Forsamling med største Interesse. Senere paa Aftenen samledes man om Kaffebordene, og Aftenen, der desværre sluttede altfor tidligt, tilbragtes paa en fornøjelig Maade, og i den sidste Times Tid deltog de fleste i en munter Svingom. Det skal nævnes, at Lokalkredsen aldrig før har set saa mange Medlemmer med Familie ved nogen tidligere Sammenkomst, og det peger hen paa, at Kredsen, der jo endnu er saa ung, stadig gaar fremad og øger sit Medlemantal, der bevirker, at det bliver Bestyrelsen muligt at foranstalte flere og flere Sammenkomster af forskellig Art.

B.

THURØ-KREDSEN

afholdt den 9. Maj sin første store Festlighed med *Faneindvielse.* Der var efter Indbydelse mødt Repræsentanter fra Faaborg og Svendborg samt fra København Kaptajn *Ewald* og Grosserer *Schou.*

Festen begyndte Kl. 4 i Biografteatret, hvor Kaptajn *Ewald* holdt et interessant Foredrag med Lysbilleder fra en Rejse under Krigen. Foredraget blev fulgt med levende Interesse, og da Formanden til Slut takkede Foredragsholderen, rejste hele Forsamlingen sig med en vældig Klapsalve.

Kl. 6½ marscherede Deltagerne til Thurø Kro, hvor Middagen og den egentlige Fest skulde holdes. Salen og Bordene var smukt pyntet med Flag og Blomster, og paa Bordet ved Formanden, Mægler *R. S. Hansens* Plads var anbragt en særdes smuk Skibsklokke, som er forarbejdet og skænket Foreningen af Smedemester *R. P. Huusfeldt.* Da man under Musikkens Toner var bænket, hejste Formanden Vimplen, slog et Slag med Klokken og bød velkommen om Bord. De officielle Taler for Kongen, Marineforeningen og Fædrelandet blev holdt, hvorefter der paa Formandens Forslag blev afsendt Telegrammer til Kongen, Prins Valdemar og Kommandør Maegaard. Ordet blev derefter givet frit, og Middagen forløb under afvekslende Taler og Sange. Efter Bordet drak man Kaffe i de tilstødende Lokaler, og saa kom Dagens Glansnummer: *Faneindvielsen.*

Hele Selskabet gik op i Salen og stillede op; Kaptajn *Ewald* holdt en lille Tale, hvorefter, medens Musikken intonerede, den smukke Fane under lydløs Stilhed gled til Tops, hejst af Mægler *H. A. Hansen,* Veteran fra 64.

Formanden takkede Kaptajn *Ewald* og holdt en lille Tale for Danmarks Orlogsmarine og hermed var Højtideligheden forbi. Nu spillede Musiken op til Dans, og denne gik med Liv og Lyst. Præcis Kl. 1 sluttede Formanden af med Tak til alle, som havde bidraget til at gøre Dagen til en Festdag, som længe vil mindes.

Her skal tilføjes, at den smukke Fane er skænket Foreningen af Sejlmagermester *J. L. Jørgensen.*

NYBORG-KREDSEN AFSLØRER EN MINEBØSSE PAA NYBORG STRAND.

Som bekendt har Sømandsforeningen af 1856, hvis Formand er Kommandør *J. H. Schultz,* taget Initiativet til, at en Del af de af vor Flaade opfiskede Miner omdannes til Minebøsser, i hvilke der samles Penge ind til „Prinsesse Maries Hjem for Sømænd og Sømænds Enker". Flere af Marineforeningens Lokalkredse har været interesserede i at skaffe sig en saadan Minebøsse, og der er truffet et Arrangement med Sømandsforeningen om Levering af Bøsserne, hvis Indhold deles mellem Prinsesse Maries Hjem og den lokale Marineforenings filantropiske Virksomhed.

Saaledes blev der den 10. Maj d. A. afsløret en Minebøsse af Marineforeningen i Nyborg:

Man samledes ved Sekstiden paa Terrassen udenfor Christianslund Badehotel, og herfra marscherede den ret talrige Forsamling med F. D. F.s Musikkorps i Spidsen til Stranden, hvor den ret imponerende Mine er smukt anbragt paa en Forhøjning og virkelig er en Pryd paa den smukke Strand.

Efter Ankomsten gik Flaget til Tops, mens man sang „Kong Christian".

Formanden, Baron *Haxthausen,* udtalte:

Før voldte jeg derude
saa mangen Sømands Død.
Nu vil jeg gerne lindre
de Efterladtes Nød.

Disse Ord, der er forfattede af et Medlem af Marineforeningen i Nyborg, er Devisen for den Mine, vi her er samlet om. Det er vort Ønske, at vi efter ringe Evne kan være med til at raade Bod paa de Ulykker, Minerne har foraarsaget under Verdenskrigen, den, vi ved Guds Naade er befriet for. Dog blev mange af vore brave og gode Sønner derude i Bølgerne, mangt et bravt Sømands-Hjerte er bristet og mangt et Øje stivnet ved Minernes frygtelige Magt. En af de Miner, der var det frygteligste Vaaben under Krigen, staar her som et Fredens Tegn med Raab om Hjælp til dem, der lider Nød, fordi deres Forsørgere maatte lide Døden.

Ogsaa for gamle Marinere og deres Efterladte, der lider Nød, vil der gennem denne Minebøsse bringes Hjælp.

Taleren sluttede med at udbringe et: Leve vort Fædreland!

Man sang derefter: „Kongernes Konge" og sluttede med Sangen for Flaget: „Vift stolt".

Ved Festmiddagen bød *Formanden* Velkommen og talte for Kongen.

Direktør *Carl Jensen* bragte en Tak til Kaptajn *Ewald,* fordi han var kommet til Stede. Fabrikant *Schrøder-Hansen* takkede paa Byraadets Vegne Marineforeningen, fordi den havde anbragt Minen paa den smukke Strand.

Politimester *Harhorn* udbragte Byraadets Skaal, henvendt til Fabrikant *Schrøder-Hansen.*

Kaptajn *Ewald* talte for godt Samarbejde mellem Handels- og Orlogsmarinen.

Overretssagfører *Dahlerup* talte for Formanden og denne igen for Garderforeningens Formand, Overretssagfører Dahlerup.

Der holdtes endnu en lang Række Taler og Festen sluttede med et fornøjeligt Bal.

I Maanederne Juli og August er Marineforeningens Kontor lukket Lørdag og Mandag.

HOLBÆK-KREDSEN.

Den 27. Maj 1920 Kl. 7½ Aften afholdtes et Møde paa Hotel Postgaarden for at drøfte Spørgsmaalet om Oprettelsen af en Lokalkreds af Marineforeningen. Der var mødt ca. 30. Fra Hovedbestyrelsen var mødt Grosserer *Vald. Schou* og Kaptajn *Ewald*.

Købmand *G. Jensen* aabnede paa Indbydernes Vegne Mødet og bød Velkommen, gjorde Rede for Hensigten med Sammenkomsten samt gav derefter Ordet til Kaptajn *Ewald*, der holdt et meget interessant Foredrag, støttet af Lysbilleder, om sine Oplevelser under Verdenskrigen især paa sine Rejser til England og Amerika.

Efter Foredraget indledede Købmand *Jensen* Diskussionen om Dannelsen af Lokalkredsen. Dommer *Helms* foreslog at danne Lokalkredsen som omfattende hele Holbæk Amt, hvilket Forslag fandt almindelig Tilslutning baade hos Repræsentanterne for Hovedbestyrelsen og hos de andre tilstedeværende.

Der nedsattss et Udvalg bestaaende af Dommer *Helms*, Sparekassedirektør *Arnved*, Hotelejer *Camillo Andersen*, alle af Holbæk, og Gaardejer *Elias Petersen*, Maarsø, til at forberede Foreningens Stiftelse. Der blev indmeldt 15 ordinære Medlemmer.

OGSAA EN VETERAN

EN ERINDRING FRA KRIGEN 1864

AF KONTORCHEF A. C. D. WENDEL

Panserskonnerten Esbern Snare er, tillige med Tvillingskibet Absalon, bygget i England, og kom hertil i 1862. Disse to Skibe var de første i den danske Flaade, der var pansrede, rigtignok kun med 2½ Tomme tykke Plader, men dette var efter Datidens Forhold allerede meget, og det endskønt Panseret kun dækkede Skroget op til Skanddækket, og baade Besætningen og Artilleriet var ganske ubeskyttet.

I Sommeren 1863 var begge Skibe paa Togt, og var under Kontreadmiral van Dockums Flag, der var hejst i Hjuldampskibet Skirner, i Eskadre med Skonnerten Fylla, 5—6 Dampkanonbaade samt Hauch.

Eskadren opløstes efter endt Togt, og Esbern Snare oplagdes, ligesom de øvrige Skibe, saaledes at Skibet kunde være klart til at gaa ud paa ganske kort Varsel, takket være Erfaringen fra det urolige Aar 1861, da Tyskerne allerede lavede stærkt til, for at komme i Klammeri med Danmark.

Da indtraf Kong Frederik VII's Død d. 15de November 1863, og allerede d. 22. hejste Esbern Snare atter sin Vimpel, alene med den Opgave for Øje at skulle eskortere Kongeskibet Slesvig, der overførte Kongens Lig fra Flensborg til Kjøbenhavn, og med dette korte Togt som eneste Opgave, fik Besætningen, der for Hovedpartens Vedkommende bestod af »faste Folk« af Artilleri- og Matroskorpset, Ordre til kun at medtage faa Beklædningsgenstande, en Ordning, der senere kom til at svie til Besætningens Pung, idet Skibet, efter at være vendt tilbage til Kjøbenhavn fra Flensborg, og allerede var lagt ind i Flaadelejet, og havde paabegyndt Godsets Aflevering til Værftets Magasiner, pludselig fik Ordre til at tage alt Gods ombord igen, fylde Kul, lægge ud af Flaadelejet og afgaa til Kiel, hvor Besætningen maatte købe Klæder og Fodtøj, for at imødegaa Vinteren. Som et Kuriosum skal det her blot nævnes, at Kommandoen først blev strøget i Januar 1865.

Den 1. Februar 1864, den Dag Krigen brød ud, laa Skruekorvetten Thor, Kaptainløjtnant A. R. Hedemann, og Panserskonnerten Esbern Snare, Kaptainløjtnant J. C. Kræft, begge i Eckernførde Fjord, efter nogle Troppetransporter og efter et Ophold paa Kielerfjorden, hvor Skibene skulde bidrage til at overholde Ro og Orden i Holsten. Nu var de i Eckernførde for at assistere Armeens venstre Fløj, og havde Ordre til at forlade Fjorden, naar de danske Tropper blev tvungne nordpaa.

Saa oprandt Krigens første Dag med klingrende Frost, stille Vejr og med straalende Solskin, der yderligere forskønnedes ved de hvide Snemarkers stærke Refleks af Sollyset. Skibene havde faaet Efterretninger fra Overkommandoen om, at Grænsen, efter alt at dømme, vilde blive overskredet i Dagningen, og der var derfor ganske naturlig en vis Spænding hos Besætningerne, om det dog ikke i sidste Time skulde lykkes at undgaa Krigen ved Hjælp af Blæk og Bogtrykkersværte.

Morgenarbejdet ombord var tilendebragt som til daglig Brug, og Folkene havde faaet Snadden tændt, og stod eller sad paa Dækket, eller spejdede over Lønningen ind over Land.

Ude fra Søen kom Postdampskibet (vistnok Hjulskibet Frejr) ind paa Fjorden fra Korsør, men blev standset af en Officer, der fra Thor sendtes ombord for at meddele Skibets Fører, at Fjenden utvivlsomt vilde tage det i Besiddelse, saa snart det havde faaet Fortøjningerne i Land paa Kajen, og Føreren vendte derfor om, og stod Fjorden ud igen.

Klokken var noget over 10, da den Kommanderende i Thor hejste Signal til Esbern Snare om at lette og staa ind under Land for at rekognoscere, og snart var Ankeret oppe, medens Skonnerten for langsom Fart og med »klart Skib« gik saa langt ind, som Landgrunden tillod. Saa stoppedes Maskinen, medens alle Øjne stirrede ind paa det hvidklædte Land, saalænge til Øjnene løb i Vand. Agter var Officererne travlt beskæftigede med Kikkerten for Øjet, og de højlydt udtalte Meninger om, hvad der foregik inde paa Land, var meget modstridende, idet en mente, at de i Sollyset blinkende Bajonetter tilhørte dansk tilbagegaaende Infanteri, medens en anden tvivlede om, at dette kunde være muligt, og en tredie mente, at det kunde lige saa godt være fjendtlige Bajonetter.

Under alt dette havde Chefen staaet paa Broen, bestandig med Kikkerten for Øjet og, som altid rolig og behersket, ikke villet udtale sig, før han var vis paa Rigtigheden af sit Udsagn, en ubetalelig Egenskab hos den Fører, der har Ansvaret for Skib og Besætning. Det giver Besætningen Tillid til »den Gamle«, som Skibschefen meget almindelig kaldtes af Folkene, og hvad Tillid er værd i alvorsfulde Situationer, ved enhver, der har været til Søs.

Pludselig kastede Næstkommanderende, daværende Løjtnant J. C. Tegner, med Heftighed sin lange Skibskikkert henad Vagtsbænken, og idet han vendte sig og saa op paa Chefen, erklærede han heftigt og med Overbevisningens Styrke, ledsaget af en nydelig Sømandsed, at han tydelig saa Pikkelhuer. Med sin ivrige Natur og med sin altid vaagne Trang til at gribe afgørende ind overalt, hvor Lejligheden forekom, forfægtede han sin Mening saa overbevisende, at Chefen øjensynlig gik ind paa hans Anskuelse, men dog ikke var helt overbevist, og han gav da, for at komme til Overbevisningen, Ordre til at skyde et løst Skud med en Houbitz, med den Tanke, at hvis det var vore egne Tropper, vilde de ved Tegn give os tilkende, at vi helst maatte lade være at skyde paa dem.

Det løse Skud faldt, og i nogle Sekunder var der aandeløs Venten ombord i Esbern Snare. Men kun et Øjeblik.

Saa kom Visheden i Form af en Regn af Riffelkugler, saa tæt som den værste Hagelbyge kan præstere, men heldigvis for Skibets Besætning, vandede Projektilerne maaske et halvt hundred Alen, før de naaede ud, og da det var Bueskud, gjorde de ikke Rikochet, men stak lige til Bunds i Fjorden. Havde Skonnerten ligget saa langt inde, at Kuglerne var komne ombord, vilde ikke ret mange af Besætningen være sluppet derfra med hele Lemmer.

At se den Virkning, som denne Kugleregn fremkaldte hos Besætningen, efter de foregaaende Øjeblikkes aandeløse Venten, kan umulig gengives med fattige Ord. Ganske automatisk, greb enhver, som var han elektriseret, til sin Gerning, og det var straalende Ansigter, der vendte sig mod Chefen, saa paa ham og hørte ham med sædvanlig Ro udtale Ordren til Batterichefen, daværende Løjtnant S. Bojesen: »brænd paa«. Og fra den agterste Kanon, med Overkonstabel Emil Friis som Kanonkommandør, (først død for faa Aar tilbage som pensioneret Overskibsminør), *faldt saa det første Kanonskud fra Flaaden i Krigen 1864.*

Det var en 18-pundig riflet Forladekanon (hvoraf Skonnerten havde 2 Stykker, samt en 60-pundig glatløbet Kuglekanon), der sendte Danmarks Visitkort i Form af en Spidsgranat, og man hørte et Øjeblik Projektilets Piben i Luften, saa en Jordsøjle rejse sig, hvor Nedslaget fandt Sted, samt en Klynge Ryttere, hvis Heste blev urolige efter Skraldet fra den sprængte Granat, men saa blev Skydningen almindelig, og der blev ikke Tanke eller Tid til andet end at lade og skyde, og trods Kulden saa man snart Kanonbesætningerne kaste Overtøj, Halstørklæder, ja selve Huen, og stryge Sveden af Panden.

Saa snart det løse Skud fra Esbern Snares Haubitz var faldet, hev Korvetten Thor sit Anker hjem og stod ned til Skonnerten, passerede denne, med Signal vejende om at følge den Kommanderende, og snart var ogsaa Korvetten med i Koncerten, der blev noget højrøstet, idet Preuserne i en Fart fik anbragt deres Feltbatterier inde ved Sandkrug; man sagde senere, at der havde været 7 Feltbatterier kørt op, men Besætningen ombord havde andet at gøre end at tælle Kanonantallet.

Blandt Esbern Snares Besætning fandtes en helbefaren Konstabel, Rasmus Hansen hed han, der havde været med Linieskibet Christian VIII, da dette d. 5. April 1849 blev skudt i Brand og sprang i Luften. Nu var han anden Gang i Slag i Fjorden og, pudsig nok, efter hans Udsagn paa samme Sted i Fjorden, hvor Linieskibet gik i Luften.

Skibenes Opgave var bragt til Ende, og med langsom Fart stode de ud af Fjorden under stadig Skydning fra begge Sider, der dog snart sagtnede og døde hen, efterhaanden som Afstanden forøgedes. Komne ud i Fjordmundingen stoppede begge Skibe Maskinerne, og der vekseledes Signaler paa Thors Forespørgsel om Antallet af Døde og Saarede i Skonnerten, hvis Svar heldigvis lød paa »Ingen«, idet den lavtliggende Esbern Snare, under jævn god Fart, var et daarligt Skydemaal. Thor havde faaet Skud baade i Skrog, Rejsning og i Skorstenen, og fra Skonnerten saa man, at Thors Tømmermand var udenbords i Sele, for at stoppe et Grundskud med Talgprop.

Derefter skiltes Skibene, idet Thor gik til Nyborg og Esbern Snare til Sønderborg.

Ombord i Thor forefaldt der under Kampen en lille ejendommelig Episode. En af Stortopsgasterne (Mikkelsen hed han) skulde rigtig nyde denne ualmindelige Forestilling, og kunde derfor ikke nøjes med Udsigten fra Storemers, men gik op paa Stængesalingen, hvorfra han jo havde et langt videre Udsyn, og fik Forestillingen i Fugleperspektiv. Men en vagabonderende tysk Granat aflagde ham en Visit paa hans luftige Stade og borttog Knappen paa Toppen af Bramstangen med vedhængende Vimpel. Den tunge Knap søgte lodret ned, med den lette Vimpel bagefter sig som en Komethale, og idet den passerede Stængesalingen, greb Topsgasten den med højre Haand, medens den venstre Haand holdt fast i Bramvantet, og najede den fast paa Salingen.

Denne lille Begivenhed har Etatsraad H. Degenkolv skildret i »Dannebrog«, Ugeblad for Hær og Flaade, Aargang 1880—81 Nr. 33 (14. Maj 1881), og der udkom kort Tid efter et Prospektkort i Boghandelen, hvorpaa man saa Billedet af en Sømand, omklamrende Bramstangen med den ene Haand, medens han i den anden Haand triumferende holdt den flagrende Vimpel. Digteren Holger Drachmann havde skrevet 2 Linier, trykte paa Kortets Fod, der i hans eget, stærke, varme Sprog gav en smuk Forklaring paa Billedets Betydning.

En af de sidste Dage i Februar Maaned havde Esbern Snare atter den Ære at hilse paa Fjendens Landbatterier, denne Gang i Alssund. Skonnerten skulde nemlig indtage Station i Augustenborgfjorden, tæt indenfor Arnkields Øre, for at hindre Fjendens Overgang over Sundet. Skibet gik ind i Alssund nord fra, men blev standset udenfor Aabenraa Fjord af Hjuldampskibet Gejser, der havde Station der, og som meddelte Esbern Snare, at der fandtes en Del Landbatterier paa Sundevedkysten.

Da Gejsers Fartøj satte af fra Skonnerten, gik Chefen paa Broen sammen med Sønderborg Lodsen, og under »klart Skib« sattes fuld Fart paa Maskinen. Ikke saa snart var Esbern Snare indenfor Skudvidde, før Fjenden sendte sine varmeste Hilsener ud til Skibet, og Besætningen var naturligvis saa dansk, at den høfligst besvarede Skud med Skud. Skibet kunde atter her takke sit lavtliggende Skrog, i Forbindelse med ret god Fart, at det blev fritaget for Træffere, var der end adskillige næsvise Granater, der gerne vilde »kigge indenfor«. Under Vaabenhvilen blev Esbern Snare ombyttet med Rolf Krake, der overtog denne Uriaspost.

Senere fik Esbern Snare ikke Lejlighed til at veksle Skud med Fjenden, men blev dog stærkt benyttet, var idelig paa Farten, og Togtet endte først i Januar 1865 som foran nævnt.

Saa kom der nogle rolige Aar for Skibet, men fra 1870 har det næsten hvert Aar været paa Togt, blandt andet som Isbryder for Postvæsenets Regning, men dog hovedsagelig som Torpedoskib.

Saa blev Esbern Snare gammel, og Maskine og Kedler blev udtaget.

Dets Tvillingbroder er forlængst solgt og hugget op, men endnu flyder den gamle, en Gang saa stadselige Veteran-Skonnert paa Vandet og har endda paa sine gamle Dage under Verdenskrigen haft den Ære at være Kommandoskib for Defensionen, med Kontreadmiralflaget vajende fra Toppen.

Engang i Skibets unge Dage, i 1863, havde det endog en Konge ombord. Det var Kong Georg af Grækenland, der forlod sit Fosterland ombord i Esbern Snare, hvorfra han landsattes i Stettin, efter en stormfuld Overfart over Østersøen, hvor Skibet arbejdede saa haardt i Søen, at den 60-pundige Kanon om Natten trak Surringsbolten, igennem Skanddækket, løs, og Kanonen maatte forstøttes med Tømmer for ikke at gaa overstag.

Nu er vel dets Saga omme, men som Løn for dets daadrige Liv, fik Esbern Snare Lov til at se Dannebrog hejst i Flensborg Fjord, det Sted Skibet sidste Gang forlod hin mørke December Aften, da det eskorterede Kongens Lig, under saa tunge Fremtids-Varsler.

Den gamle Skonnert burde nu vel igen fortøjes ved Kajen i Flensborg Fjord paa Genforeningsdagen, men den har ingen Maskine og kan derfor ikke give Møde, saa lidt som dens Besætning fra Krigsaaret, der vel for de flestes Vedkommende har faaet Ordre til at møde paa Skandsen hos »Juel og Rud og ham med det ene Øje«. Men for dem, der endnu maatte leve, staar Minderne klare og glemmes vel ikke før Evnen til overhovedet at kunne erindre er slukket.

Men ikke sandt, de, der endnu lever, og var med den Gang det var Alvor, har Lov til at kalde den gamle Esbern Snare med Hædersnavnet:

»*Ogsaa en Veteran*«.

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtrycksledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

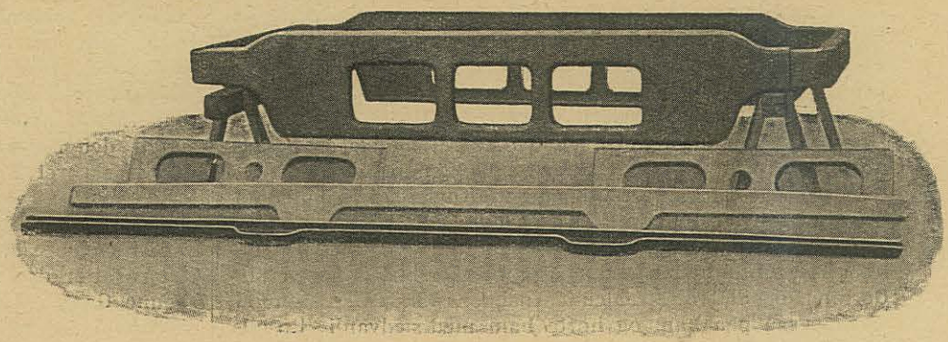

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JARNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK
tillverkning och försäljning af
SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalldragne rör för vatten-rörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM
Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

Enhver Amatør-Fotograf

bør anskaffe sig en

„Fotoklip",

kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater

i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling

for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.

Sagkyndig Vejledning gives

Stort Udvalg i

Prismekikkerter

fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn

største Specialforretning i Danmark

Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG" ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG"S ANNONCE-EKSPEDITION
DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY
TELEFON: VALBY 828 x

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes ∴ personlige Smag og Ønsker. ∴

Axel Nefterstrøm.

VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantеringshandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKK
KJØBENHAVN
ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEME
OG
ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERI
PRØVELAGRE, AMAGERTORV 25, TLF.
LEVERANDØR TIL MARINE

OLIE SOM BRÆNDSEL

Overgangen fra Kul til Olie synes lige saa revolutionerende som Overgangen fra Sejl til Kul. Dieselmotorskibet tilbagelægger — med Oliebeholdning af samme Størrelse som en Dampers Kulbeholdning — en fire Gange saa lang Distance som Damperen, der brænder Kul. Dette betyder en stor Besparelse baade i Tid til Fyldning af Bunkerne, af Plads, som kan anvendes til Last, sam af Arbejdslønninger.

Saa længe Kullene var billige, var Fristelsen til at gaa over til Oliefyring mindre. Nu findes der ikke billige Kul mere, og de britiske Redere hævder derfor, at Verden med Hensyn til Brændselsmateriale er begyndt paa en ny Æra. Det Antal britiske Skibe, som nu anvender Oliefyring, er allerede meget stort, og Hundreder af Skibe forandres for Tiden, saaledes at de kan anvende Olie. Henved 75 % af de under Bygning værende Dampere udstyres med Vekselsystemet, saaledes at de i Løbet af faa Timer kan skifte fra Kul til Olie.

Det er selvfølgelig af stor Betydning, at der nu bliver anlagt Oliedepoter over hele Verden til Afløsning af Kulstationerne. Der findes derfor Oliestationer paa næsten alle store Handelsruter. Til Østen kan Skibe fylde Olie i Suez, Port Said, Colombo, Singapore, Shanghaj, Hongkong og Yokohama. Alle de vigtigste Havne i Indien og Australien, i hollandsk Indien og paa Borneo har Oliedepoter. Langs Afrikas Kyst, paa Madeira og paa de kapverdiske Øer findes Depoter, og mange er under Opførelse. Paa den anden Side af Atlanterhavet kan Dampere fylde i flere kanadiske og nordamerikanske Havne. I Sydamerika findes Depoter, og ved Stillehavet i Vancouver, San Francisco og Honolulu.

Samtlige store britiske Havne er forsynet med Depoter, Themsen, Bristol-Kanalen, Mersey, Clyden, Southampton, Hull o. s. v, og i Belfast anlægges et stort Depot. Inden en halv Snes Aar er samtlige britiske Havne af nogen Betydning forsynet med Oliedepoter.

Det har saaledes vakt en Del Opsigt, at der i den sidste Tid er fundet Olie i England. Man har længe ment, at der maatte findes Olie. Boringer blev foretaget ved Byen Chesterfield, og hidtil er fremskaffet ca. 1000 Tønder Olie, men Boringerne fortsættes stadig.

Selv om Forventningerne om rige Oliekilder i England bliver skuffede, har Riget dog store Muligheder. I Birma produceres der aarlig over 1 Mill. Tons Olie, paa Trinidad 200,000 Tons pr. Aar, og der er her Mulighed for en større Produktion. Ægypten frembringer 135,000 Tons aarlig, Kanada 25,000 Tons, men i Nordvest findes store Oliekilder, som kun venter paa tilstrækkelig Arbejdskraft og nødvendige Transportmidler. I den britiske Interessesfære i Persien findes Oliefelter, som fortsættes helt ind i Mesopotamien; ogsaa paa New Zealand, Borneo og Sumatra findes Kilder, hvor Kapitalen er britisk.

Stadig stiger Kravet om Olie, fordi flere og flere Skibe indrettes til Oliefyring. I Begyndelsen af 1920 var $8^1/_2$ Mill. amerikansk Tonnage indrettet til at bruge Olie; i Løbet af en Maanedstid bruger denne Tonnage ca. 1,8 Mill. Tons Olie; i andre Lande er Forholdet nogel lignende; i Sverige tales om Statshjælp til Bygning af to 6000 Tons Tankdampere, og ogsaa i Tyskland, som ingen Tankdampere har, taler man om Statshjælp, fordi Kulmanglen er og bliver en af Tysklands svage Sider.

Den engelske Professor *Abell* har givet en Oversigt over de Forandringer, der nødvendigvis maa foretages ved Skibstegninger ved Overgangen fra Kul- til Oliefyring. Af hans vigtigste Bemærkninger skal anføres:

I et Maskinrum i et Skib paa ca. 6000 Br. Tons er der megen ubenyttet Plads, som kunde anvendes til Kulbunkers, men Trimningen i disse Kulbunkers vilde i flere Tilfælde være meget vanskelig. Olie vilde det derimod i mange Tilfælde ikke være saa særlig besværligt at faa frem i Rør til Fyrrummet, og her behøves ingen Trimning. I mange Skibe vil det derfor være praktisk at føre Olien for Rejsen — baade ud og hjem — i Bunkerne og i Skraatanke op under Dækket i Siderne af Maskinrummet. Paa denne Maade gaar det an at sløjfe Mellemdæksbunkerne for Brændsel og benytte disse Rum til Last eller indrette dem for Passagerer. Professoren mener, at en 6000 Tons Dampers Lasteevne saaledes kan blive 10 % større, uden at Bruttotonnagen forøges.

Nogle advarende Røster om Anvendelse af Olie er fremkommet i England, hvor *Blue Star Line,* som har indrettet flere af sine Dampere til Oliefyring, retter en Advarsel til Redere, som maatte være tilbøjelige til det samme, idet man mener, at Olieprisernes voldsomme Stigning bortelimminerer Fordelen ved det ny Fyringssystem. Medens Olien i Januar 1919 i England kunde faas for 130 sh. pr. Ton, kostede den i Januar 1920 ialt 197 sh. pr. Ton. Man maa nu være forberedt paa, at Prisen kommer op til 250 à 300 sh. pr. Ton.

Kravet om Brændselsolie har allerede oversteget Tilførslen, og som Følge af det vældige Forbrug er det tit vanskeligt at opnaa saa meget som nogle faa 100 Tons Bunkerolie i New York.

C. J. SPEERSCHNEIDER.

DA HOLLÆNDERNE HJALP OS 1658—1660

EN HISTORISK FREMSTILLING

AF SOGNEPRÆST H. D. LIND

Freden i Roskilde 26. Febr. 1658 efterlod Danmark-Norge som et lemlæstet Rige. Store og vigtige Dele af Landene: Skaane, Halland, Bleking, Baahus Len, Trondhjems Stift, Bornholm maatte overlades i de sejrende Svenskes Hænder. Og Fredens haarde Bestemmelser blev endvidere »fortolkede« ved fortsatte Forhandlinger med stigende Fordringer, som det ydmygede Land alle maatte indrømme Sejrherren. Da blev Underhandlingerne uventet afbrudte af Svenskekongen, Karl Gustaf, der paaførte Danmark en ny Krig; i Avg. steg hans Hær i Land i Korsør og rykkede mod København, som ogsaa indesluttedes samtidig af en fjendtlig Flaade fra Søsiden. Den slet befæstede og ringe forsynede Hovedstad maatte udstaa en regelret Belejrings Lidelser, men med Kong Frederik III i Spidsen gjorde Borgere og Soldater god Modstand og forsvarede deres »Rede« med stor Tapperhed. Men desuagtet oprandt der i Begyndelsen af Oktbr. en meget kritisk Tid for Byen. Da denne nu i et Par Maaneder havde været indespærret fra alle Sider, var Fødemidlerne blevet faa og dyre, og Nøden stod for Døren; Fjendens Løbegrave var trængt Forsvarerne tæt ind paa Livet, Beskydningen af Fæstningsværkerne, især deres sydlige Del, havde en slem ødelæggende Virkning, medens Bombardementet af selve Byen var besværlig og ængstende for Befolkningen; tilmed gjorde

Fjenden Landgang paa Amager for at sætte sig fast der; altsammen Tegn, som gjorde det tvivlsomt, om Forsvaret kunde fortsættes endnu i længere Tid ved egne Kræfter.

Da fik Hovedstaden Hjælp.

Vi ser her bort fra den store Haandsrækning, som Kurfyrsten af Brandenburg i Forbindelse med Kejseren af Tyskland og Kongen af Polen ydede Landet ved at besætte den jydske Halvø og »rense« den for Fjender — desværre ikke for de lige saa udsugende Venner, den Bistand kom ikke den betrængte Hovedstad direkte til Gode, da ingen af disse venligsindede Tropper blev overførte til Sjælland til Københavns Undsætning. Den bedste og mest fornødne Hjælp blev ydet fra Nederlandene; *den* reddede Hovedstaden og Landet fra Undergang.

Straks efter Fredsbruddet havde Kong Frederik ladet Hollænderne vide den Nød, hvori Landet var stedt; hans betroede Kammerskriver Christoffer Gabel, der var paa Rejse, fortsatte denne til Holland for tilligemed den dansksindede hollandske Gesandt i København, Conrad van Beuningen, der ogsaa skyndsomt havde søgt sit Hjemland, at paavirke Stemningen der for Danmarks Redning; Fortællingerne om den danske Konges og de københavnske Borgeres Besvær og Heltemod vakte Beundring; hollandske Digtere opflammede Sindene til Kamp, og Købmændene erklærede sig rede til at bringe Ofre for denne Sag. Men Holland maatte ogsaa føle sig forpligtet ligeoverfor Danmark. 1649 havde Rigshofmester Corfits Ulfeld i Haag underskrevet en Forbundstraktat mellem Danmark og Holland, i Følge hvilken begge Parter i Tilfælde af fjendtligt Angreb paa deres Lande forpligtede sig til at staa hinanden bi med 4000 Mand, en Traktat, som var blevet bekræftet ved senere Forhandlinger. I Henhold til disse Aftaler besluttede nu de forskellige hollandske Provinsers Repræsentanter, som ledede Statens Styrelse, de saakaldte Generalstater, i Slutningen af Avg., at man vilde komme Danmark til Hjælp ikke blot med et mindre Armékorps paa 2200 Mand under Oberst Eustachius Pückler, men ogsaa med en anseelig Flaade under Løjtnant-Admiral for Provinserne Holland og Vestfriesland Jacob van Obdam, Herre til Wassenaer, en dygtig Landofficer af fornem Adel, der dog ved denne Lejlighed først ret skulde »gøre sit Prøvestykke« som Flaadefører i Krigstider. For to Aar siden havde han været i de danske Farvande med en Flaade paa 42 Skibe i et Ærinde, der løb meget fredeligt af, og han var ved den Lejlighed blevet hædret af Frederik III med Elefantordenen. — Instruksen af 4. Septbr. paalægger Wassenaer at staa Kongen af Danmark bi mod Sverrig og at ødelægge denne Stats Flaade; senere tilføjedes udtrykkeligt, at han i det hele skulde rette sig efter Kongens Ordrer. Pücklers Instruks er af 6. Septbr.

I Begyndelsen gik det dog langsomt med Flaadens Udrustning; det blev en stor, men ikke særlig stærk Flaade, dertil talte den for mange af mindre Skibe. Af Kampskibe paa 72 Kanoner var der kun ét, Admiralskibet d'Endracht; 50—59 Kanoner havde kun 3, men ellers var der 10 paa 40—48, 10 paa 30—38 og 11 paa 20—28; ialt havde Flaaden 1278 Kanoner og 4500 Manns Besætning; endvidere 16 bestykkede Smaaskibe foruden 28 Koffardiskibe, som havde Landtropperne og Levnedsmidler til København om Bord.

5. Septbr. var Wassenaer personlig rede, men maatte vente længe paa forskellige Provinsers Orlogsskibe. Da man var kommet saa vidt, at der var uddelt Zeinbreve (Instruktioner) og indtaget Lods, hindrede Storm og Modvind flere Gange Afrejsen, efterat den var bestemt. Endelig gik Flaaden 7. Oktbr. under Sejl og havde 13. Oktbr. Skagen i Sigte, men rundede Pynten først 19. Oktbr. paa Gruud af den stærke Strøm, fik Underretning om, at den svenske Storflaade laa i Sundet, og ankrede endelig 23. Oktbr, ud for Gilleleje, »halvtredje Mil fra Sundet« ɔ: Helsingør. Gabel, som var om Bord paa Flaaden, tog herfra i Land og skal have været den første, der bragte Kongen Budskab om Hjælpens Komme. Ogsaa Ridefogden over Kronborg Amt, Hans Rostgaard, kom om Bord, talte med Wassenaer og bragte Kongen Bud tilbage om det Angreb paa den svenske Flaade, som snart kunde ventes. Men ogsaa med Admiralen selv havde Kongen ført en livlig, direkte Brevveksling. Allerede 18. Oktbr. var en Skipper (senere kgl. Aarskaptajn) Otto Axelsen affærdiget fra København for at afvente Hollændernes Komme og overbringe Kongens Velkomsthilsen; en anden Skipper bragte et Brev af 23. Oktbr., hvori Kongen skildrer sin Glæde over Flaadens Ankomst, opfordrer til Angreb ved første favorable Vind og ønsker en lykkelig Sejr. 25. Oktbr. skrev Kongen et nyt Brev, og desuden ogsaa 27. og 28. Oktbr.; i det første af disse, der er egenhændigt, beder han Admiralen om ikke at forsømme et eneste Moment; det vilde være et uopretteligt Tab, om Hovedstaden ved Hollændernes Nølen faldt i Fjendens Hænder; i det andet opmuntres Wassenaer til at fatte den fornødne Resolution i Henhold til hans Instruks, der byder ham at parere Kongens Ordre. Alle disse Skrivelser er Vidnesbyrd om den Utaalmodighed, hvormed det saa stærkt truede København ventede Undsætningens Komme. Men Vindstille eller Modvind hindrede Flaaden i ethvert Angreb; den forsøgte at lavere sig frem, men kom ikke videre end til Lappen, »1½ Mil fra Sundet«, hvor den atter gik til Ankers. Wassenaer skriver 29. Oktbr. tidlig Morgen, at Hollænderne oprigtigt ønsker den gunstige Vind, da de er besjælede af stor Kurage til at kæmpe for Kongens retfærdige Sag. Men samme Morgen blæste virkelig den saa længselsfuldt ventede Nordenvind.

Kl. 8 lettede Wassenaer og stod Syd paa. Der hørte unægtelig »Kurage« til at forcere Sundet. Paa begge Kyster truede Kronborgs og Helsingborgs Landbatterier, som dog viste sig at have mindre Betydning, end man hidtil havde tillagt dem, og midt i Sundet spærrede den svenske Flaade Vejen, lige Syd for Kronborg. Den bestod af 2 Kampskibe paa 74 Kanoner, 1 paa 60, 3 paa 50—58, 17 paa 40—48, 17 paa 30—38 og 5 paa 20—28, i alt 45 Orlogsskibe med 1838 Kanoner og 6649 Mands Besætning; Flaaden var altsaa Hollændernes overlegen i enhver Henseende, baade i Skibenes Tal, Størrelse, Kanonbesætning og Bemanding; naar Hollænderne i Gennemsnit havde 126 Mand paa hvert Skib, kunde Svenskerne stille 148. Deres Flaade var inddelt i 4 Eskadrer (mod Hollændernes 3); 11 Skibe under Rigsadmiralen Karl Gustaf Wrangel paa Victoria, 74 Kanoner; 12 Skibe under Admiral Klas Bjelkenstjerna paa Draken, 66 Kanoner; 11 Skibe under Admiral Henrik Sjöhjelm paa Cesar, 54 Kanoner og 11 Skibe under Admiral-Løjtnant Gustaf Wrangel paa Hercules, 58 Kanoner. I den hollandske Flaade førtes Avantgarden (11 Skibe) af Viceadmiral Witte Corneliszoon de Witte paa Brederode, 50 Kanoner, og Arrieregarden (11 Skibe) af Viceadmiral Pieter Floriszoon paa Josua, 50 Kanoner, medens Wassenaer selv førte corps de bataille (13 Skibe) paa d'Eendracht, 72 Kanoner. Admiralskibets Agterspejl var prydet med en Løve, som bar et Sværd og en Tordenkile i sine Forlabber. Det var et meget betegnende Emblem.

(Forts.)

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE VII

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

I Maanederne Juli og August er Marineforeningens Kontor lukket Lørdag og Mandag.

Efter mange regnfulde Dage skinnede Solen Tirsdagen d. 8. Juni, som om den vilde indhente det forsømte efter de mange Dages Hvile. Alle de trofaste af Skyttelavet, foruden en stor Del af Lokalkredsens Medlemmer, der mere og mere søger de maanedlige Skydeaftener, benyttede den første rigtig lune Sommeraften til en Udflugt til „Vangehuset"s hyggelige Have.

Efter Skydningen, der gav et meget fint Resultat, samledes Kammeraterne i Festsalen. Paa Grund af Tjenerstrejken paatog Gutterne sig frivillig Baxtørn, og som ved et Trylleslag dækkedes Bordene med mange Fade med Værtens lækre Smørrebrød. Borddekorationen, frisk blomstrende Rødtjørn, var arrangeret af den altid opfindsomme *Søderlund*.

Under Festmaaltidet indtraf en telegrafisk Hilsen fra vor i Liseleje ferierende Kasserer, og det vedtoges paa Forslag af *Jensen-Skov* at sende ham Kammeraternes Genhilsen ligeledes pr. Telegram.

Paa Lavets Mødeaftener er der aldrig Mangel paa Kammerater, der har noget paa Hjærtet. Kammerat *Elwarth* lagde for med en munter Krønike, ligesom han det meste af Aftenen besørgede den musikalske Underholdning, og blev han træt, afløstes han af Kammerat *Torp*, der paa sin Mundharmonika illuderede som et helt Orkester.

En grusom grinagtig Historie leveredes af Maskinmester *Erichsen*, og han og Fiskehandler *Jensen-Skov* kappedes med Nattergalene i Træerne om at lade deres smukke Stemmer høre.

Da det nylig havde været *Julius's* Fødselsdag, benyttede Kammeraterne Lejligheden til at hylde Straffebakkens populære Formand, for hvilket han gav en forfriskende Kvittering.

Desværre gjorde Lukkeloven altfor hurtigt Ende paa denne Aftens behagelige Samvær, men Kammeraterne lovede alle som En, ikke blot selv at give Møde, men ogsaa at faa mindst en Ven med til næste Gang.

Ved Mødeaftenen d. 10. August (anden Tirsdag) har vor Kammerat, Ingeniør *Mikkelsen* ved Kabelfabrikken lovet at give en populær Fremstilling af Radiotelegrafien.

Husk, alle Medlemmer af Lokalkredsen er velkomne.

EBELTOFT-KREDSFN

afholdt Søndagen den 20. Juni for sine Medlemmer en gratis Fisketur til Hjelm, idet et af dens ordinære Medlemmer, Fisker *Alfred Olsen*, beredvilligt stillede sin store Motorkutter til Kredsens Disposition for hele Dagen kun imod Dækning af Petroleumsudgift. Desvære begyndte Dagen med Byger, men før Afsejlingen klarede det op og det gode Vejr holdt sig hele Dagen. Der spistes Frokost under Ahlhagen, og Øen Hjelm blev derefter anløbet, hvor Kredsen denne Gang som tidligere blev modtaget med den bekendte store Gæstfrihed af Fyrmesteren, Assistenten og Forpagteren. Paa Hjemturen sattes Pilkene ud, og Torskefiskeriet blev ivrigt dyrket. Først godt 10 landede man igen i Ebeltoft Havn efter at have tilbragt en sjælden fornøjelig og interessant Dag. Selvfølgelig manglede hverken Musik eller Sangbogen ombord. Næste Sejltur vil blive arrangeret en af de første Søndage med Damer til Fuglsø, som Afslutning eventuelt med en Svingom.

MARINEFORENINGENS BESØG PAA SKOLEDELINGEN DEN 3. JULI 1920

Det blev en Dag, som vi længe vil mindes, vi af Københavnskredsens Medlemmer, der havde kunnet efterkomme den Invitation, som af Delingschefen ved Marineministeriets Velvilje var rettet til os. Vi herinde ser jo kun i Ny og Næ vor Flaades Skibe naar de, efter travl Virken omkring i vore Sunde og Bælter ved Dag og Nat, kommer herind for at tage Kul ombord, og sikkert vil mange af de gamle Mænner gerne gense de Steder, og opfriske de Minder fra deres egen Tid ombord i Skibene mellem vor Marines Mænd, der sikkert for de fleste, eftersom Aarene gaar og Haaret tyndes, staar med en mærkelig Tydelighed. At vor Forening stedse møder den største Velvilje hos Ministeriet og Flaadens Øverste kan kun glæde os, fordi vi finder en meget væsentlig Del af vore Formaal udtrykte i Sammenknytningen mellem vor Flaade og vort Folk som søfarende Nation, og mellem Flaadens Mænd og os selv til Vækkelse og Forstaaelse hos alle Danske af Flaadens Betydning.

Og vi kan sige, at ikke blot Flaadens Øverste, men ogsaa alle ombord i Flaadens Skibe stedse har modtaget os som gamle Kammerater, — vi falder sammen ved det Frimureri, som ikke nærmere kan defineres, men som er tilstede, hvor vi mødes. Vi veed, at vor Marines Skibe rundt om, hvor de lægger til Land, modtages som kære Gæster, og dette Forhold turde yderligere bekræftes, naar Anduvningen træffer paa de Steder ved vore Kyster, hvor Marineforeningen har Lokalkredse, og disse er snart mange og vil yderligere øges. Det Samliv, der ude i Provinsen udvikler sig mellem Marinens Skibe paa Besøg og de stedlige Marineforeningers Medlemmer, vil bedre end noget andet vise for de stedlige Ikkemedlemmer, at her er noget, som det er værd at være med i, og vi ved, at Marinen selv i høj Grad paaskønner Provinskredsenes Interesse.

Desværre kun et Faatal af Medlemmer havde kunnet give Møde ved Langelinjekajen til den fastsatte Tid, — ialt ca. 60. Der havde været Plads til det tredobbelte Antal. Ikke mindre end 3 Torpedobaade, „Sælen", „Narhvalen" og „Nordkaperen" under Kaptajnerne *Barfod, Bildsøe* og *Albeck*, samt Mineskibet „Lossen" under Kaptajn *Ipsen*, laa klar til at føre Gæsterne ud til „Olfert Fischer" — og der var saaledes sørget for, at et betydeligt Antal kunde været taget ud, — — Skade, at dette ikke blev Tilfældet. Det er jo ikke hver Dag, at en saa anselig Styrke ved Courtoisie fra Eskadrechefens Side bevæges for vor Skyld, og saaledes stilles til vor Disposition. Marineforeningens trofaste Ven Kommandør *Kiær*, havde gerne set Fartøjerne fuldt lastede, — men derved var nu intet at gøre. Eskadren har sin Gerning at passe, og Lejligheden til Besøg ombord maa gives og tages under Hensyn hertil.

Saa mønstrede Kaptajn *Ewald* sine 60 alderstegne Mænner paa Langelinjemolen, efter at Torpedobaadenes Førere elskværdigt havde hilst paa de Fremmødte, og man gik ombord i de sorte Baade, der laa Side om Side, og fordeltes i dem. I hvert Fald den ene af Baadene hører til Marinens nyeste, byggede efter fransk Model, med stærkt udrundende Sider, lette og hurtigløbende og med ringe Dybgaaende for vore Farvande, med Stævnrør og Sideudskydning, ubehagelige Herrer at møde en mørk Nat, naar de kommer jagende frem fra deres Smuthuller paa det flakke Vand, hvor ingen Destrojer kan naa dem.

Ogsaa Mineskibet „Lossen" er en Seværdighed, hvis smukke Indretning har vakt fremmede Sagkyndiges Opmærksomhed, og ogsaa dette Skib fik sin Last af Mænner til Udfarten.

Kaptajn *Barfod* kommanderede „Kast los", — og i Flok og Følge gled de tre Baade fra Bolværket, for lidt efter at skilles, medens der veksledes Hilsner med en engelsk Destrojer; — med stigende Fart gik det udefter mellem den Mængde Ankerliggere, Havnen er fuld af, medens de 16 Knobs Fart svalede de hede Pander i den stegende Sol, og det blikstille Vand af de knivskarpe Stævne kastedes til Siderne og samledes agter til et brusende Kølvand. Bedre Udfart kunde vi ikke ønske os, — og medens i den friske Vind, som blæste over Dækkene, Lejlighed gaves til under Chefernes Førerskab at bese de moderne Indretninger, som en saadan Baad rummer. Ikke mindst fæstedes Opmærksomheden ved det Ballonskyts, hvormed Fordækkene er forsynede, lette Kanoner af dansk Konstruktion med overordentlig sindrig Afbalancering og Kikkertsigte. Udfor Taarbæk tegnede sig nu i Sommerdisen tydelig Silhuetterne af „Olfert Fischer" og „Gejser", — lidt efter gled vi langs Siden, medens Hilsner udvekstedes. Elskværdigt modtagne ombord af Eskadrechefen, Kommandør *Kiær* og Skibschefen, Kommandør *Bastrup* med sin Næstkommanderende Kaptajn *Broberg*, varede det ikke længe inden der var fordelt rundt til de Seværdigheder, som Officerer og Underofficerer foreviste, medens Besætningen tog fat ved Kanonerne og hist og her foreviste en Eksercits, der fik det til at lyne og synge for Øjnene og Ørene af Tilskuerne. Oppe og nede, paa „den høje og fornemme Bro", — paa Batteri og Banjer, hos Signalgasterne, i Taarnene, for og agter, gik det løs med at se og beundre. Der arbejdes paa Eskadren af alle intensivt, tidlig og silde, — men der skal ogsaa noget til, inden den moderne Tids megen Mekanik er indøvet.

Agten for „Olfert Fischer" var fortøjet en af Marinens Flyvebaade, ført af Premierløjtnant *de Lichtenberg*, — og saaledes var ogsaa en moderne Flaadeafdelings „Øjne" repræsenterede. Det var ogsaa en Nyerhvervelse til Flaadens Materiel, indkøbt fra Udlandet, vel ikke saa let og elegant som de af Orlogsværftet her konstruerede Flyvebaade, men efter de Prøver at dømme, som den senere aflagde paa sin Flyvefærdighed, med Kommandør *Bastrup* ombord, en god Forøgelse af Luftmateriellet. Eskadrechefen lod under Besøget de tre Torpedobaade foretage et Angreb, og tillod, at enkelte af de Besøgende overværede dette ombord i disse, en Lejlighed, som øjeblikkelig benyttedes. I Løbet af kort Tid var de tre Baade kun at se som Prikker ude i Sundet, — kun svage Røgsøjler markerede, at de nærmede sig, men faa Minutter efter skelnedes de tydelig i rasende Fart ind mod Chefsskibet for derpaa i ca. 1500 Meters Afstand, efter at have afskudt markeret Stævnskud, brat at dreje af og aflevere deres Skud fra Dæksudskydningen. Set fra Broen tog dette Angreb, der blev udført med imponerende Præcision, sig glimrende ud, — og man maatte uvilkaarlig tænke sig Situationen i en mørk Nat, med svingende Søgelys og al Uroen og Uhyggen hos den angrebne, der intet Øjeblik véd, naar Angriberen er over ham. Et saadant Angreb, der helst føres ind i skraa Vinkel forfra, vil naturligvis blive modtaget med en Regn af Projektiler fra det smaa Skyts, men den i vore Baade værende Stævnudskydning, der tillader Affyring inden der faldes af, bevirker, at Maalet er saa ringe, at Træfmuligheden reduceres meget betydeligt for den angrebne, og er først Torpedoen ude af Røret paa denne Afstand, — ca. 1500 Meter, — da er Træfferen saa temmelig sikker. Øvelse er eet, Virkelighed noget andet, — men de Nerver, der skal til et saadant Angreb under virkelige Forhold, de findes ogsaa. Der var almindelig Begejstring blandt dem af Medlemmerne, der havde gjort Turen med paa Baadene.

Medens dette Angreb stod paa, nærmede Kongeskibet „Dannebrog" sig Nord fra paa Vej mod København efter Hans Majestæt *Kongens* Tur i Kattegat og Isefjorden. Medens der under vort Besøg paa den engelske Eskadre for kort Tid siden gaves os Lejlighed til at bringe Hans Majestæt Kongen en Hyldest under Sejladsen mellem „Tiger" og „Hood", tilkom det denne Gang Flaaden at honorere Hans Majestæt, og der blev straks mandet Ræling i hele Eskadren, medens dennes Gæster med blottede Hoveder saa til, da det gamle, men smukke Kongeskib gled forbi under lydløs Stilhed. Hans Majestæt stod hilsende paa den bagbords Hjulkasse, — og netop denne Stilhed gav hele Sceneriet en ejendommelig og smuk Stemning, der ikke brødes af Saluttens Smæld. Hendes Majestæt *Dronningen*, Prins *Valdemar* og Prins *Georg* af Grækenland, der ogsaa var ombord i „Dannebrog", sendte Hilsner over til Eskadren. Etiketten forbød, — som da vi var paa eget Fartøj, — at sende et Hurra til Kongen, — ellers var det sikkert kommet.

Under vort Besøg musicerede „Olfert Fischer"s Musikkorps paa øverste Dæk, — og for de mere materielle Nydelser var der sørget ved Udskænkning af Øl ad libitum, medens Officererne bød Cigarer, — overalt saa man ivrigt samtalende Grupper, — det var saa vellykket som overhovedet muligt, og der stiftedes sikkert mange nye Bekendtskaber og opfriskedes gamle.

Chefen for Mineskibet „Lossen", Kaptajn *Ipsen*, hvis fortræffelige Foredrag om Miner og Minekrig vil erindres fra et af Foreningens sidste Møder i sidste Sæson, havde ogsaa talrigt Besøg ombord i sit Skib, der laa klos til „Olfert Fischer", og lod alle dette Skibs sindrige Mekanismer forevise med samme Imødekommen, som udvistes i Chefskibet. Ikke mindst den kontinuerligt rullende Bane, ad hvilken „Lossen"s mange Miner fra Lasten over Agterskibet føres ud over Hækken for derfra at forsvinde i Søen, dannende en lang Minespærring, vakte megen Interesse ved sin Sindrighed.

Men Tiden forsvandt hastigt under alle disse mange Indtryk, og Afskedens Time kom. Som i vor Ungdoms fejre Dage hørte vi Pibernes Toner varsko for Dampbarkassen og Travaillen, — og saa maatte vi jo til det, hvor nødigt vi end vilde, — saadan var det ikke den Gang. Efter en hjærtelig Tak til Eskadrechef, Skibschef, Officerer, Underofficerer og alle, hvem man traf paa sin Vej for at falde paa Fartøjerne, maatte vi over Rælingen medens Næstkommanderende, Kaptajn *Broberg*, — ogsaa ganske som i henfarne Tider gav Landgangsgasterne sin Velsignelse med paa Vejen mod den svigefulde Landjord og en alvorlig, — og med Jubel modtagen, — Formaning om, ikke at se for nær paa de vaade Varer. Og medens vi gled bort mod Land udbragte vor Chef, Kaptajn *Ewald*, et Leve for vore Værter idag, som besvaredes med 3 dundrende Hurra.

En sjælden smuk Dag nærmede sig sin Afslutning, — endnu samledes en Del af Medlemmerne om et Smørrebrødsbord paa Bellevue, medens Glæden og Tilfredshed med Dagen gav sig lydeligt Udtryk.

I det Haab, at disse Linjer maa komme vore Værter for Øje, vil vi atter overfor disse sige Tak for den Modtagelse, de beredte os og den Ulejlighed, vi mulig har voldt dem ved vor Invasion ombord.

E. M.

Sammenkomsten 3. Juli i Klampenborg

Over et spejlblankt, solbeskinnet Sund, hvor Vandet lyste i de smukkeste grønne Farvetoner, sejlede vi gamle Marinere med Kurs mod Klampenborg og fra Baadene lød vor kendte Sang „Det er Landlov idag" og vi var alle enige om, at bedre Landlov havde vi ikke kendt i lange Tider, begunstiget som vi var af glimrende Vejr og godt Humør og gode Kammerater. Paa Vejen passerede vi forskellige Badehuse, og det muntre Liv, der der rørte sig, smittede flere af Kammeraterne, saa at de ved Ankomsten til Bellevue benyttede den 1½ Times Frivagt, inden der skulde skaffes, til med vor Formand at lade sig afkøle i Sundets herlige Vand. Imedens samlede de tiloversblevne sig om lange Borde, hvorpaa der hurtigst fremtrylledes det gode danske Øl. Da den værdste Tørst var slukket og Halsene blevne klare, genlød Haven indtil Skafning af flere af vor blaa Sangbogs Numre, ledsaget af vor Kammerat Torps Musik. Saa pebes der til Skafning, og de glimrende Bøffer med efterfølgende Ostepind gled ned.

Ved Kaffen afsendtes der et Telegram til Hans Majestæt Kongen og et til Eskadrechefen, Officerer, Underofficerer og Menige, hvori vi tolkede vor Glæde over den gæstfri Modtagelse og den Elskværdighed, der var blevet vist os gamle Marinere ved vort Besøg paa Olfert Fischer og øvrige af Eskadrens Baade. Derefter fulgte mange Sange, Taler og smaa muntre Historier af Slagsen „kan Du huske" — saa Tiden gik hurtigt, og da Maanen skinnede over Sundet og Skibenes Lanterner lyste omkap med Morilden i Vandet, skiltes vi med Bevidstheden om at have tilbragt en Dag af saa ubeskrivelig Skønhed og Glæde, at den vil blive mindet længe blandt os, som deltog i Udflugten.

Sødra.

Straffebakkens Gaster mobiliseredes den 8. Juli ifølge udsendt Indkaldelse fra Chefen „Julius" og Næstkommanderende „Elwarth". Der mødtes i daglig Paaklædning med Krave paa Raadhuspladsen Kl. 3¼. Hver af Gasterne medbragte en Pakke „Marineklemmer", øvrig Ammunition havde Chefen sørget for. Gasterne befordredes til Femvejen pr. Sporvogn, Bil og Charabanc, og i Posemandens Hus indtoges de medbragte Klemmer. Humøret var højt og Taler og Sang, deriblandt en ekstra god af det bekendte Mærke „Gammel Holm", satte Stemningen yderligere op. De forseglede Ordrer blev brudt og lød paa Angreb paa Kildeøen. Vi begav os i sluttet Trop i Ilmarch derhen, og da vi ikke ønskede at miste nogen af Gasterne, blev de tykke og ældre medtaget pr. Vogn.

Paa Kildeøen indtoges en Forfriskning; derefter Landlov i 2 Timer: Dyrehavsbakken har jo sin Tiltrækning. Saa samledes vi atter og fortsatte Festen i samme glade Spor, og sent tog de cirka 60 Gaster til København, alle enige om at have tilbragt en af de Dage, hvor det gode Kammeratskab kommer til sin Ret.

Sødra.

MARINEFORENINGENS BESØG PAA DEN ENGELSKE ESKADRE

DEN 20. JUNI 1920

„Britannia rule the wawes" —, Britannia behersker Havene, — derom er næppe nogen af os mere i Tvivl, — om vi da har tvivlet, — efter Besøget paa de to svømmende Øer af Englands Flaade, der gæster København nu efter Besøg i Aabenraa og Stockholm, og har deres Ankerplads ude i Kongedybet.

„Tiger" og „Hood", — foruden et Antal Destroyers af anselig Størrelse, der imidlertid ganske forsvinder ved Kæmpernes Naboskab, er paa Togt i Østersøen, og gæster nu vor By og har fundet sig en fredelig Hvileplads netop paa det Sted, hvor for 119 Aar siden de danske Blokskibe gav Nelson og Parker en af de haardeste Nødder at knække, som den britiske Løve endnu havde prøvet sine skarpe Tænder paa.

Ved Velvilje fra Havneværsenets Side var dettes Damper „Grane" stillet til Raadighed for Foreningens Medlemmer, der i et Antal af ca. 150 havde givet Møde og fyldte Dækket i den stegende Sol, som Morgenens Graavejr havde udviklet sig til, og en svag østlig Brise var netop i Stand til at køle de hede Pander, da man Kl. 2 kastede los fra nordre Toldbod og stod ud gennem Kroneløbet. Besøget gjaldt efter Programmet „Hood", men da H. M. Kongen var ombord der, sattes Kursen først imod „Tiger", og man opnaaede saaledes at se ogsaa dette mægtige Skib, der, som Led af Sir *David Beattys* Kampkrydsereskadre, var med til at indlede Jyllandsslaget i 1918. Og noget af det første man bemærkede da „Grane" gled op i Skyggen af „Tiger"s høje Bagbordsside, var da ogsaa nogle af de Skrammer og Buler efter den blodige Kamp, som endnu var tilbage som hæderfulde Ar og Minder om et af de største Havets Stævner, Historien melder om. En stor Metalplade med Navnene paa de Faldne af Besætningen, — en „Roll of Honour", — var opsat paa Bagbords Kassemat, — men endnu er vi ikke ombord. Alle Dimensioner er af en saadan Udstrækning, naar man kaster Blikket fremad og opad, at vi, der er vante til en anden og mindre Maalestok, uvilkaarlig bliver stumme og undrende overfor denne Gigant, dette enestaaende Værk af menneskelig Vilje og Kunnen, kolossalt, og dog ikke uden en Skønhed, som den, der kan finde Glæde ved et Skibs Linjer, vil forstaa at vurdere.

Ad det høje Bagbords Faldreb naaede man op til Agterdækket og modtoges venligt af de vagthavende Officerer, der stillede unge Løjtnanter og Midshipmen — og forøvrigt ogsaa sig selv — til Disposition for Omvisningen, og Sproget lagde ikke synderlige Hindringer ivejen for et udbytterigt Samvær i den korte Tid, der var os beskaaret til at stifte Bekendtskab med en meget ringe Brøkdel af det uhyre Skib. Venligt og ligefremt fik man Besked af sin Fører om det, man kunde ønske at vide. Der gjordes ikke nogen Hemmelighed af noget udover selve Maskinrummet med dets henved 130,000 Hestekræfter, — det var tabu, — men ellers stod det frit for enhver af os at undersøge Skyts og de utallige mekaniske Apparater oppe og nede, der danner den svømmende Verden med 1400 Indbyggere, deraf „kun" 600 „Stokers", — Fyrbødere til de 30 Kedler. Alt var frit tilgængeligt, med ægte engelsk Liberalitet, oppe og nede, og det bedste Bevis paa de mægtige Forhold og de utallige Rum var dette, at vi trods de hæderligste Anstrengelser for at holde os samlede under vore maritime Førere, ikke kunde dette, men spredtes paa Trapper, i Mers, bag Skot og Jerndøre, i Barbersaloner og bag Bogkiosker, — thi saadanne fandtes ogsaa, — og pludselig, naar man fortabte sig i Beskuelsen af et Taarnsignalapparats Snedigheder i Mers No. 4 ca. 110 Fod over Søen, og saa kiggede ned for at orientere sig, fandt sig ene, medens ens Fører og hans Rest af Trofaste dybt nede forsvandt bag en af Skorstenenes ca. 8 Alens Runding. Men det næste Hold, man mødte, sluttede man sig roligt til, og saa gik Omvisningen uafbrudt videre under en anden Chef, maaske med flere Guldsnore, men ganske ligesaa ligetil, som den Midshipman, man lige før ufrivillig havde svigtet. Den, der kender sin Kipling, kender ogsaa lidt til disse Midshipmen med det ukuelige Humør og stærkt vaagne kritiske Sans for Ting og Mennesker, — unge Gentlemen of the sea, — Ætlinge af Marryats verdenskendte Typer, — og højst tiltalende. Af saadanne Førere havde vi mange, og det gjorde ikke Fornøjelsen mindre. Efter kilometerlange Vandringer overalt, hvor det blot var muligt at komme frem, samledes vi atter paa Agterdækket, og efter at Kaptajn *Ewald* havde bragt Officererne en Tak for al udvist Venlighed mod „the danish Navy-league", gik man atter over paa „Grane", der satte Kursen mod „Hood". Under denne korte Fart skulde vi have den Glæde at kunne bringe H. M. Kongen en Hyldest, idet Kongechaluppen netop da var undervejs til „Tiger", og da Chaluppen var udfor „Grane" rungede 9 Hurraer hen over Kongedybet, og Hans Majestæt tog glad mod de gamle Marineres Hilsen og hilste smilende over til disse igen.

Saa nærmede vi os til Englands sidste Nybygning, — „Hood", — opkaldt efter den berømte Admiral fra det 16. Aarhundrede, — 41500 Tons, — 860 Fod langt, 144000 Hestekræfter, — 31 Knobs Fart, — 8 Stk. 15 Tommers Kanoner i 4 Taarne, — 12 Stk. 5,5 Tommers Kanoner, 1550 Mands Besætning, færdigbygget Efteraaret 1919.

Dette er i korte Træk „Hood"s Fysiognomi, — men hvad er ikke Skibet selv, der bærer denne Armering og denne Masse af Maskinerier, imod hvilke selve „Tigers" mange Finesser allerede lod os blaserede. Man kunde her, i Respekt for den eminente Dygtighed, der maa til for at kunne skabe dette Verdens 8de Underværk, helt se bort fra den Gysen, der uvilkaarligt rører een overfor disse vældige Ødelæggelsesmaskiner, og i Tavshed undres over Muligheden af at skabe et saadant Værk. Ikke blot er Linjerne i denne Kolos elegante, — helt Jageragtige, — men der er en Beherskelse i alle Dimensioner, der vidner om høj Skibskultur —. Og dog faar man først det rette Indtryk, naar man kommer om Bord og retter Blikket mod alle disse Ting, der i Maal og Former er saa langt forbi det hidtil almindelige, at Øjet først maa indstilles og Hjernen vænnes dertil. Ogsaa her modtoges vi med den stilfærdige Venlighed, der er saa velgørende hos Englænderne, for hvem al denne Storhed er saa selvfølgelig. Og saa gik Turen rundt igen oppe og nede, — mest dog oppe i den mægtige Formast med sine 7—8 Etager, hvoraf de tre øverste er „Only for Officers". Heroppe fra, — 4de Sal, — faar man ret et Begreb om Skibets Størrelse, — for at sammenligne det med hjemlige kendte Forhold er „Hood" fra for til agter saa langt som fra Nyhavns Hoved og til Charlottenborgs Hjørne ved Heibergsgade, — 430 Alen eller 274 Mtr., — Bredden Midtskibs omtrent 2 Gange som Vesterbrogade udfor Skydebanen, og alt øvrigt staar i Forhold dertil. De øverste af Taarnkanonerne i For- og Agtertaarnene er forsynede med Afløbningsskinner for den ovenpaa Taarnet anbragte Observations-Flyvemaskine, og paa hvert af Taarnene og indbygget i dettes Overdel hviler en stærkt pansret Distancemaaler, hvoraf den største maaler 32 Fod mellem Linserne i Yderenderne. Og kommer man fra For- eller Agterdækket ind i Styrbords eller Bagbords aabne Kassemat, med 3 Stk. 5 Tomme Skyts i hver Side, er det, som man traadte ind i en Kirke, saa højt er der til Overdækket, — og overalt elektriske Installationer i et Omfang, som lader Beskueren uforstaaende overfor dette tilsyneladende Virvar og beundrende overfor den Hjerne, der har kunnet omfatte alt dette under Skabelsen, og den, der formaar at bruge Resultatet med kold Hjerne i Kamp. Man kunde gaa Uger omkring i dette Skib, hvis Dimensioner er saadanne, at man kan nære berettiget Tvivl om, hvorvidt virkelig alle om Bord har lært at kende hverandre paa et Togt. Hver Mands Omraade maa nødvendigvis her blive saa afgrænset, at Kendskab til alt indenfor Skibet skulde synes umuligt og kun opnaaeligt for de Øverstkommanderende og ham, hos hvem alle Traadene samles i „the Conning-Tower", øverst oppe, Admiral Sir *Roger Keyes*, Commander of the Order of the Bath, Helten fra Zeebrügge. Og under ham rummer selve Pansertaarnet 4—5 Etager, for Artilleri, for Navigation etc. etc., og herfra dirigeres en Skydning, hvis Maal vel oftest maa være usynligt for Kanonbetjeningen undtagen for Manden i Taarnet, som affyrer Skuddet, der naar sine 4 danske Mil ud, — ud bag den Horizont, som kan ses fra Dækket, ud bag Kimmingen. Gennem Løbet paa et saadant Stykke Skyts kryber en Mand med Lethed. Og for at sikre denne svømmende Ø mod Undervandsangreb findes et Par Meter under Vandet, langs Skibssiderne og stærkt udgaaende fra disse, de saakaldte „bulges", som et Par mægtige Halvcylindre, koniske mod For- og Agterenderne og fyldte med Asbest og Kork, og disse „bulges" nevtraliserer Sprængvirkningen af Torpedoskud, saaledes at Skibets ædlere Dele lades usaarede. Staar man paa „the Maindeck" og ser nedad i Søen, bemærker man disse Udbygninger, der vel rager et Par Meter ud. Og videre gaar man og forundres, — kigger ind i Messer af Størrelse som Selskabssale, smukt møblerede, med Planter som i et Drivhus, — ind i Bagerier med hvidt Hvedebrød og Cakes i Stabler, lækkert og rent, — i Køkkener med hvæsende Oliefyring under Komfurer saa store som paa vort største Hotel, — ind i „Pantry"er, med lange Hylder fulde af Urtekramvarer, som i en mægtig Kolonialhandel, — og ind hundrede andre Steder, som det vilde føre for vidt at beskrive her. Et almindeligt Forraad af Superlativer strækker ikke til overfor alle disse store Ting i Verdens største Krigsskib. Vi kan kun se og undres, og gøre det saameget roligere, som vi véd, at vi er Englands Venner, som det er vor, og fordi England sammen med sin uhyre Sømagt ogsaa har den Overlegenhed, der respekterer de smaa Nationer fuldt eg helt, som den ene Gentleman den anden. Det er denne Humanitetens og den sande Overlegenheds Aand, der efter Jyllandsslaget lod daværende Commander *Keyes* løbe paa Siden af et synkende tysk Skib og fra dette og Søen omkring det bjerge 250 tyske Sømænd, som ellers var gaaede tilbunds. Det var ikke denne Aand, der begyndte Undervandskrigen mod nevtrale og sagesløse Skibe af alle Nationer, som farer tilsøs.

Efter 1½ Times Besøg slog Afskedens Time, — og „Grane" vendte atter Stævnen mod København. Øjnene fulgte dog stadig Havets Kæmpe, medens vi gled mod den hjemlige Strand, — det var, som om vi havde faaet et Blik ind i en anden og større maritim Verden, hvis Skibe færdes overalt til alle Tider og paa alle Have, — der vil blive Stof til mangen Samtale, naar vi atter samles igen. Vi retter en Tak til vor energiske og utrættelige Kaptajn *Ewald* for den Lejlighed, han skaffede os til at komme ombord paa disse Skibe og til Havneværsenet, der saa velvilligt stillede „Grane" til vor Raadighed.

E. M.

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtrycksledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

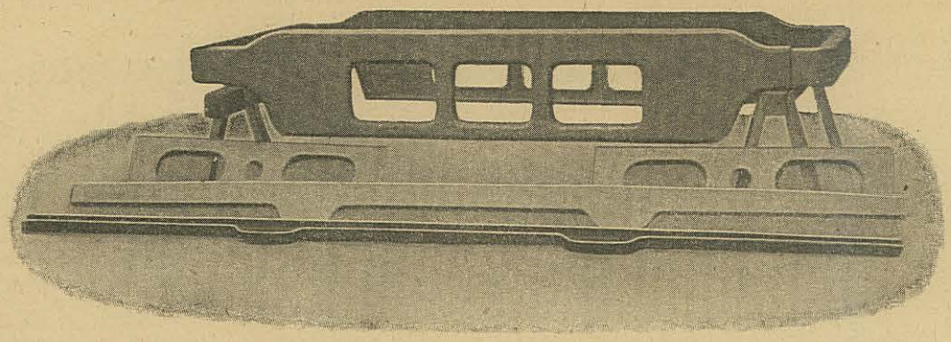

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JARNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK

tillverkning och försäljning af

SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalldragne rör för vattenrörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM

Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

Enhver Amatør-Fotograf

bør anskaffe sig en

„Fotoklip“,

kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater

i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling

for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.

Sagkyndig Vejledning gives

Stort Udvalg i

Prismekikkerter

fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn

største Specialforretning i Danmark

Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG“ ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG“S ANNONCE-EKSPEDITION

DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY
TELEFON: VALBY 828 x

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes personlige Smag og Ønsker.

Axel Nefterstrøm

VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantеringshandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKKER

KJØBENHAVN

ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEMER

OG

ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERIALE

PRØVELAGRE, AMAGERTORV 25. TLF. 3371.

LEVERANDØR TIL MARINEN

DE DANSKE SOLDATERFORENINGERS FEST PAA STADION I ANLEDNING AF GENFORENINGEN DEN 9. JULI 1920

Saa kom da endelig den længsalsfuldt ventede Dag, da den største Del af Sønderjylland atter vendte tilbage til Moderlandet efter de mange Aars Udlændighed. Allerede længe havde de danske Soldaterforeninger forberedt denne Dags Højtideligholdelse, — og nu er Dagen forbi, og alle de Tusinder der overværede Festen paa Stadion er et Minde rigere om en national Fest af en storslaaet Kraft, som sikkert aldrig vil gaa af Minde. De danske Soldaterforeninger har dokumenteret en Livskraft og en Enighed i Samvirken, som sikkert vil vise Resultater indadtil og udadtil, hvorover vi kan glæde os. Værdigere og smukkere Maade at fejre denne vort Lands store Dag paa kunde ikke godt tænkes.

Stadion, der i Aarenes Løb rummer Kvintessentsen af Landets kraftige og ivrige Ungdom, naar denne mødes i Øvelser og Væddekamp, havde paa Genforeningsdagen maattet give Plads for den modnere Manddom og de Gamle. Og efterhaanden som Tiden til Festens Afholdelse nærmede sig, fyldtes alle Pladser med et sommerligt klædt Publikum, der som en hvid Bræmme indrammede Festpladsen. Til venstre og tilhøjre for Idrætsbygningen var reserveret Pladser for den kongelige Familie og for Veteranerne; Pladsens Oval indrammedes af 102 Flagstænger, medens midt paa Stadion Marinens store Flagmast ragede højt tilvejrs, — men endnu var intet Flag hejst paa nogen af Flagstængerne. Bag Veteranernes Pladser sad et 100 Mands Orkester under *Schnedler-Petersens* Direktion, og herfra tonede de kendte Fædrelandssange og Melodier fra Krigsaarene ud over den store Plads, hen over Hovederne paa dem, som i deres Ungdom og til de samme Sange drog ud for at slaas for deres Land. Det var et sjældent og smukt Syn at se disse 3—400 gamle Mænd, — de sidste paa Skansen, — samlede her, — det var for dem en Genrejsningens Dag, der lod dem glemme den haarde Tid, de gennemgik i deres unge Dage og den Kulde, der hos den uforstaaende Samtid ikke gav dem den Modtagelse ved deres Hjemkomst fra Krigen, som de ved deres Mod og Pligtopfyldelse havde fortjent. Nutiden har forstaaet, hvad de udrettede tillands og tilvands.

Bag Flagmasten midt paa Stadion paraderede en Skansevagt under Gevær, og ved denne stod to af Marinens Overkanonerer klar ved Flaglinerne og ved hver af de 102 Flagstænger en Underofficer af de forskellige Vaabenarter, — et smukt og broget Billede, som Solen sendte sine Straaler nedover.

Da Klokken var 1½ var 12,000 Mennesker samlede, og medens Orkestret istemte Kong Kristian den 9des Honnørmarch kom Hans Majestæt *Kongen*, ledsaget af Hendes Majestæt *Dronningen*, *Kronprinsen*, Prinserne *Valdemar*, *Gustav* og *Harald*, Prinsesse *Dagmar* og Prins *Georg* af Grækenland samt det kongelige Følge, og indtog deres Pladser foran den store indbudte Forsamling, der talte alle højere Officerer af Hær og Flaade og Byens højeste Embedsmænd.

Medens »Den Gang jeg drog afsted« lød, marcherede nu Soldaterforeningernes Fanetog ud fra Idrætsbygningen, ialt 18 Faner og Flag, og hvert flankeret af to militære Repræsentanter for Vaabenarten, medens Fanevagten dannedes af de respektive Foreningers Bestyrelser. Tilhøjre drog det lange Tog forbi Veteranerne, medens Fanerne sænkedes og Hovederne blottedes, og videre gik Toget Stadion rundt i taktfast March, medens Øjeblikkets Stemning udløstes i brusende Bifald fra Tilskuerne, — for tilsidst at afgive Honnør for Hans Majestæt, da Fanetoget svingede ind paa Pladsens Midte, medens Fanevagterne tog Opstilling ved Siden af Veteranerne. Fanebærerne med deres militære Eskorte paraderede til sidst paa en lang Række foran Flagmasten, og da Bifaldet havde lagt sig, traadte Formanden for Soldaterforeningernes Fællesudvalg, Grosserer *Heine*, ud paa Altanen foran Bygningen og talte i smukke Ord for Kongen og udbragte et med nifoldigt Hurra besvaret Leve for Majestæten, der efterfulgtes af Kongesangen. Umiddelbart derefter tog Hans Majestæt Ordet og talte, stærkt bevæget, og med Ord, der hørtes over hele den store Plads, til Veteranerne, takkede dem for deres Manddoms Gerning, og sluttede med at udbringe et Leve for Danmark. Det var en glimrende Tale, der greb den store Forsamling stærkt, mandig og smuk, og anslaaende de Strenge, der toner i Danskes Hjærter, — særlig ved en Lejlighed som denne, hvor en ny Tid oprinder for Konge og Folk i Haabet om fælles Virken mod fælles Maal efter de onde Aar, som er gaaet forud.

Efter »Der er et Land« lød Kammersanger *Cornelius'* Stemme over Pladsen i en af *Th. Calberg* forfattet smuk Sang, og derpaa talte Næstformanden i Fællesudvalget, Overretssagfører *Olaf Hjorth*, for Fædrelandet, — en fortrinlig oratorisk Præstation, hvis Indhold rev alle med sig. Og da ved Talens Slutning det store Splitflag paa Flagmasten gled til Tops, medens alle de mindre Flag ogsaa naaede Toppen i samme Øjeblik som det store, — og medens Vinden spredte de rødhvide Duge ud, — medens Skansevagten præsenterede og et Leve for Danmark rungede, — da var det, som om den endelige Bekræftelse var kommet og fuldbyrdet paa det, som vi alle har haabet og ventet. Saa afsang hele Forsamlingen »Der er et yndigt Land«, — og derpaa talte Oberst *W. Lewald* for Veteranerne af Hær og Flaade, indtrængende og smukt, og mange af de gamle Mænd var meget bevægede ved den Hyldest og Anerkendelse, som Oberstens Tale bragte dem, — en Tak for deres Daad, og et udtalt Haab om, at den kommende Slægt maatte kunne vise det samme Mod og samme Offervilje som de udviste, da Fædrelandet kaldte for 56 Aar siden. Det Leve, som Obersten udbragte for dem, rejste en sand Storm af Hurraer, som om man derved vilde afbetale lidt af sin Gæld til Mændene fra 64. I sin Tale indflettede Obersten en Tak til de Allierede fordi de ikke i deres Sejr glemte os og den mod os begaaede Uret, men genoprettede Uretten, og atter bragte det sammen, som i tusind Aar med Rette har været dansk.

Efter Oberst Lewalds Tale styrede en Flyver ind over Pladsen og nedkastede Blomster, og da Flyveren efter en kort Tur ind over Østerbro vendte tilbage, gik han i lav Flugt henover Pladsen og nedkastede en stor Blomsterbuket, der opsamledes af en lille Dreng blandt Tilskuerne og af ham overraktes Kongen, der smilende modtog denne Hyldelst under Forsamlingens Bifald.

Saa lød »Den Gang jeg drog afsted« igen, og Fanebærerne, — imellem hvilke vi med Glæde saa, foruden vore egne, den 78-aarige Overkanoner, Krigsassessor *Lund*, der rank bar Holgolandsforeningens Flag foran Marineforeningens to Flag, — svingede ind mod Idrætsbygningen fra Pladsens Midte, medens Bestyrelserne sluttede ind efterhaanden som deres Foreningsflag kom frem, og saa gik Toget atter Stadion rundt, idet der denne Gang aflagdes Honnør for Kongen først og, som Afslutning, sidst for Veteranerne, hvorefter Toget drog ind i Bygningen. Hans Majestæt forlod kort efter sin Plads og gik over til Veteranerne, hvor han hilste paa saa mange af disse, som kunde naa ham fra deres Pladser, til synlig Glæde for de gamle Mænd, der gerne trykkede Kristian den 9des Sønnesøn i Haanden, og sikkert vil tage Mindet om denne Hilsen med tilbage til Hjemmene Landet over.

Saa var den officielle Del af Festen forbi, men endnu længe efter trængtes Publikum, der havde forladt sine

Pladser, omkrig Majestæternes og Veteranernes Pladser, og udbragte det ene Leve efter det andet, for derefter langsomt at spredes. Vi tror, at denne — i alle Maader saa vellykkede Festligholdelse af Genforeningsdagen har bragt Soldaterforeningerne et godt Stykke fremad i vore Medborgeres Bevidsthed, og ikke mindst bragt et smukt Overskud til vore trængende Veteraners Understøttelse.

Som Medlemmer af Soldaterforeningernes Fællesudvalg bringer Marineforeningen en Tak til Kollegerne for godt Samarbejde, en Tak ikke mindst til Festudvalget indenfor dette for dets store Arbejde. Til Marineministeriet og til alle Befalingsmænd og Menige af Marinen, der paa saa smuk en Maade repræsenterde denne og bistod Marineforeningen paa Stadion, bringer vi ogsaa en Tak for deres Virksomhed paa Genforeningsdagen den 9de Juli 1920.

E. W. M.

DA HOLLÆNDERNE HJALP OS 1658—1660

EN HISTORISK FREMSTILLING

AF SOGNEPRÆST H. D. LIND

(Fortsat)

Tegning af Henning Schiøler

Den svenske Konge afskød selv det første Skud mod Hollænderne, og snart var Slaget i fuld Gang. Som sædvanlig i den Tid drejede Striden sig særligt om Admiralskibene. De With aabnede Kampen paa Hollændernes Side og bragte hurtigt de skaanske Batterier til Tavshed, men i det snævre Farvand kom flere af hans Skibe i Kollision og fulgte ham ikke længere, da han derpaa sekunderede d'Eendracht. Victoria havde nemlig angrebet Wassenaers Skib, men maatte hurtig med bortskudt Ror søge et Fristed under Kronborgs Kanoner; de With angreb de svenske Draken og Wismar, 44 Kanoner, men blev ikke støttet af sine Hollændere; efter at have tilføjet sine Modstandere stor Skade, blev han selv dødelig saaret, ramt af to Geværkugler, og Skibet blev entret af de svenske; endnu sunket i Knæ værgede han sig mod nogle fjendtlige Matroser, der vilde aftvinge ham den Kaarde, som han i 30 Aar havde brugt mod sit Fædrelands Fjender; lige til han blev ført i Fangenskab opmuntrede han sine Folk til Modstand, og da han senere saa Brederode synke, glædede det ham, at det ikke blev Fjendens Bytte; »kun Flaget fik de Lov at beholde«. Josva havde 3 eller 4 Svenskere om Ørene; Skibet blev to Gange forgæves entret af de svenske, men Floriszoon og hans Flagkaptajn faldt, og Josva maatte dreje af. Ogsaa det lille hollandske Breda, 28 Kanoner, blev angrebet af to—tre store Fjender, kom i Brand, fik Ilden slukket, blev entret, men tilbageerobret. — Efter at Victoria havde meldt Forfald, lagde Morgonsternan, 48 Kanoner, og Pelikan, 40 Kanoner, d'Eendracht om Bagbord og vistnok Mercurius, 46 Kanoner, agten for dette; de kastede Haandgranater fra deres Storemers, og Wassenaers Kahyt blev ganske gennemhullet. Men Rotterdam, 52 Kanoner, kom til Hjælp og skød Pelikan i Brand og erobrede det; blev dog selv skudt redeløs og maatte vige; ogsaa Morgonsternan kom i Brand, erobredes, men sank dernæst; Mercurius »fik ogsaa sin Portion«. Under denne Nærkamp var Flertallet af de hollandske Orlogsskibe drevne i Læ for Admiralskibet, saa at dette havde sit Spil »mutters ene« med de største fjendtlige Skibe, uagtet Halvdelen af Mandskabet var død eller kvæstet; der opstod Ild i Bougen og Kastellet; Vanter, Skøder o. s. v. var overskudte; Sejlene hang i Laser; Vandet stod 5—6 Fod i Lasten; de underste Kanonporte ragede kun et Par Tommer over Vandlinien, og Skibet begyndte at faa Slagside. Under alt dette gav de forbisejlende Svenskere, den ene efter den anden, Wassenaer det glatte Lag, men han gjorde dem Gengæld efter Evne. Da den øvrige hollandske Flaade havde kæmpet sig igennem sydpaa, fulgte Wassenaer efter og ankrede med de andre ved Skovshoved. Her traf han den danske Flaadeafdeling, som var lagt ud paa Reden 26. Oktbr.; den bestod af Trefoldighed, 48 Kanoner, Hannibal, 60 K., De tre Løver, 60 K., Norske Løve, 44 K., Graa Ulv, 30 K., St. Johannes, 22 K., og Højenhald; Nordenvinden, som herskede paa Slagdagen, havde hindret dens Fører, Rigsadmiral Henrik Bjelke, i at forene sig med Hollænderne. Kl. 2—3 skal Kong Gustaf have givet sine Skibe Signal til at afbryde Slaget, fordi han saa de danske komme til Syne paa Kamppladsen.

(Fortsættes)

Victoria drejer af — Tegning af Henning Schiøler

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE VIII

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

TIL MARINEFORENINGENS MEDLEMMER

I Erkendelsen af den Betydning, det paa forskellig Maade vil have saavel for selve Marineforeningens Medlemmer, som for vort Arbejde for at sprede Kendskab til Orlogs- og Handelsmarinen og disses Betydning for vort Land i saa vide Kredse som muligt og blandt dem, der endnu ikke har sluttet sig til Foreningen, har Bestyrelsen for Lokalforeningen for København og Omegn besluttet at virke for at danne et fotografisk Arkiv. Dette skal indeholde Fotografier, tagne af Medlemmerne og andre maritimt Interesserede, for at der af dette Materiale kan tilvejebringes et baade belærende og interessant retrospektivt Arkiv. For at alle i videste Udstrækning kan faa Glæde af dette, er det Bestyrelsens Hensigt at anmode Medlemmerne om til denne at udlaane saadanne Plader og Films, som kunde tænkes at have almen Interesse, ikke mindst saadanne, der gengiver Billeder af Foreningens Liv paa Søen ved Besøg paa Marinens eller Handelsflaadens Skibe, — kort sagt ethvert Billede med maritimt Motiv. Bestyrelsen vil da af det udlaante udvælge saadant, som den maatte anse for egnet til Gengivelse i Lysbillede og foranledige Lysbilledplader udførte. Disse Billeder vil da i Løbet af vor Vintersæson blive foreviste for Medlemmerne, og sikkert paa mange Maader være til stor Glæde. Saafremt det er muligt, vil saadanne Forevisninger finde Sted gentagne Gange i Sæsonens Løb, for at saa mange som muligt kan faa Lejlighed til at se Billederne.

Vi henvender os da til Medlemmerne om at støtte os i denne Sag. Dertil egnede Plader og Films, som ønskes overgivne Bestyrelsen til Laan, bedes mærkede og indpakkede, samt paa Pakkens Yderside forsynede med Ejerens Navn og Bopæl og Antallet af indlagte Aftryk eller Films, og indleverede til Foreningens Kontor Møntergade 22, Kl. 10—3.

Udførelsen af Lysbilledpladerne vil da ved Bestyrelsens Foranstaltning ske saa hurtigt som muligt, og de udlaante Aftryk vil atter kunne afhentes af Ejerne. Films kan indsendes pr. Post og vil blive tilbagesendt paa samme Maade. Tydeligt Mærke paa Plader og Films vil være af Betydning for den rigtige Tilbagelevering.

KORSØR-KREDSEN

afholdt Søndag den 13. Juni en Udflugt til Sorø med Afrejse fra Korsør Kl. 10^{57} Form. Efter Ankomsten til Sorø spistes den medbragte Frokost paa Hotel Sorø, hvorefter man spadserede til Akademiet, hvor den smukke Kirke og Have blev beset. Derefter sejledes over Søen til „Parnas", hvor man tilbragte et Par hyggelige Timer, indtil der Kl. 5 blev pebet til Skafning. Ved Bordet herskede den mest kammeratlige Tone, men desværre gik Tiden for hurtig, da man allerede maatte bryde op Kl. 7 for at naa Toget, der var tilbage i Korsør Kl. 9.

Efter Ankomsten til Korsør skiltes Selskabet med Haab om at mødes igen næste Aar, og i Bevidsthed om at have tilbragt en rigtig god Dag.

RANDERS-KREDSEN

foretog Søndag den 25. Juli sin aarlige Sommerudflugt. Skønt Vejret om Lørdagen var mindre indbydende, klarede det dog op om Søndagen og Turen gik — Traditionen tro — pr. Damper ud ad Randers Fjord til den herlige Flols Skov. Fra Anløbsstedet Uggelhuse marcherede Selskabet til Tonerne af alle de gamle kendte Sømandsmelodier til Pavillonen i Skoven, hvor Kaffebordene stod dækkede. Her bød Formanden, Fabrikant *Skands*, velkommen og tolkede i smukke Ord alle gamle Marineres Glæde over Genforeningen, at Dannebroge nu atter frit kunde vaje i alle sønderjydske Havne. — Efter at Kaffen var indtaget, blæste Musiken Samling og Turen gik gennem Skoven til den store Festplads, hvor Legen snart efter gik lystig en Tid. Saa tilbage til de medbragte Madkurve for at skaffe, og da dette var besørget, traadtes Dansen baade af gamle og unge, baade moderne og gammeldags, indtil Tiden var inde da vi atter maatte tilbage til Damperen for at vende hjem til Randers efter en gemytlig tilbragt Eftermiddag.

AALBORG-KREDSEN

Med hvilken Styrke den haarde Kuling blæste af VNV., da Kredsens Medlemmer med Damer Søndag den 25. Juli, i et Antal af c. 150, entrede de reserverede Vogne paa Aalborg Banegaard for at foretage en Udflugt til Løkken, var ikke let at afgøre, men som bekendt afskrækker intet Neptuns Sønner, særlig da naar det gælder Marineforeningens Ære, og selv om Stormen og den elendige Fyren med

Tørv forsinkede Toget c. 1½ Time, var det dog et yderst animeret Selskab, der ved Totiden bænkede sig om de lange Borde i Hotel „Klitbakkens“ Sal for i Fællesskab at nyde de medbragte Frokostkurves Indhold.

Efter at den værste Sult var stillet holdtes der nogle faa Taler; bl. a. talte Formanden, Fabrikant *Stuhr*, smukt og gribende om sine Oplevelser ved den store Genforeningsfest paa Dybbøl, hvorefter hele Selskabet vandrede til Havet for at nyde det storslaaede Skue af en rigtig Paalandsstorm. Sandet føg de brave Gutter og deres Damer om Ørerne, men ufortrødent kæmpede hele Selskabet sig frem til Stranden, hvor man rigelig belønnedes ved Synet af det oprørte Hav, og længe i Tavshed betragtede det enestaaende Skuespil.

Senere løjede Vinden dog lidt, og enkelte af Deltagerne tog sig en Dukkert i de fraadende Bølger, medens Resten af Selskabet vandrede rundt for nærmere at bese den lille By's Mærkværdigheder. Desværre maatte den paatænkte Strandfest aflyses; Stormen havde vendt op og ned paa alt, hvad der hed Karuseller, Luftgynger og Telte, og Dagens Clou, en Øvelsestur med Redningsbaaden, var selvfølgelig paa Forhaand ganske udelukket.

Man trøstede sig imidlertid paa anden Vis, og i Hotellets store Sal gik Dansen nu lystig, indtil der ved Syvtiden blæstes til Opbrud, og det ventende Tog derpaa hurtigt førte Deltagerne tilbage til Aalborg, vel ballastede med Flyvesand rundt om i alle Klædningstykker, forblæste og forpjuskede, men alle i høj Grad enige om at have tilbragt en yderst fornøjelig og interessant Dag.

Marineforeningens Skyttelav.

Sammenkomsten den 13. Juli.

Varm Sommeraften. Den synkende Sol farvede Himlen let rosa, medens de hvide Skyer dreves mildt afsted for den lette Brise og Smaafuglene kvidrede. Intet Under, at Skyttelavets Medlemmer mødte i saa stort et Antal og opildnede hinanden, saa de opnaaede udmærkede Resultater viste, at Kampen om Vandrepokalen denne Gang bliver særlig haard.

Efter Skydningen samledes man om Aftensbordene, der var dækket i det Frie og meget smukt pyntet af Kammerat *Søderlund*, der ogsaa med Flag og Vimpler havde forøget Naturens Farvepragt.

Formanden bød Velkommen og udtalte det Ønske, at vore mange nye Landsmænd maatte føle sig rigtig hjemme under vort smukke gamle Flag og maatte blive til Gavn og Glæde for vort kære lille Fædreland, og han sluttede med et hjerteligt: „Gud bevare Danmark“, som gentoges af alle Kammeraterne.

En af Kammerat *Søderlund* forfattet stemningsfuld Sang vakte fortjent Bifald, hvorefter Formanden bragte en Hilsen fra Grosserer *Schou* som Svar paa Skyttelavets Lykønskning til Ridderkorset. En smuk motiveret Skaal for Lokalkredsens populære Formand fik en Tilslutning, der sikkert vilde have glædet ham, om han kunde have været nærværende.

En Skaal for Aftenens nyindmeldte Kammerater blev af Kammerat *Nath* udbragt paa den hjertelige Maade, som nu engang er *Nath* egen, og en af disse, Kammerat *Clausen*, takkede og udtalte sin Glæde ved at være sammen med os.

Aftenens Foredragsholder, Undertøjmester *Torp*, var desværre forhindret, og Formanden forsøgte at erstatte ham ved at fortælle om en Udkommando „Til Lands“, som lod til at more Kammeraterne. Stemningen var ypperlig, Kammeraterne kappedes om at fortælle deres Erindringer fra Tjenestetiden; særlig Lykke vakte Kammeraterne *Bing* og *Borrild*, hvis Fortællinger var af den Slags, der kunde faa en Hundevagt til at glide let. Kammerat *Gustav Olsen* leverede en meget morsom Historie om en lille Kanonbaad, hvor hele Besætningen hed Las, og derfor kaldtes Laserne. Hans Fremstilling af, hvorledes hans Fader, Overbaadsmand *Rudolf Olsen*, lærte Laserne Geværeksersits, var kostelig.

Mørket faldt paa, men vi fik tændt Lys paa Bordet, og de muntre Sømandssange fik snart en stor interesseret Tilhørerkreds udenfor Haven.

Sammenkomsten i September finder Sted den anden Søndag Kl. 10 Fm. Programmet er:

Aarets store Skydning, saavel om Mesterskabet som om mange værdifulde Præmier. Derefter Fællesfrokost og den ordinære Generalforsamling med Dagsorden: Valg af Dirigent, Formanden aflægger Beretning, Kassereren fremlægger Regnskabet, Valg af ny Bestyrelse, Valg af Revisorer, Behandling af indkomne Forslag, hvoriblandt flere vigtige Lovændringer, som kræver Kammeraternes fulde Interesse.

Da Chancerne for at kunne hjemføre en Gevinst er pyramidalske, forventes stor Tilslutning.

Paa Gensyn 12. September Kl. 10 Fm. i Vangehuset.

Skydebrødrene samledes den 10. Aug. i den skyggefulde Vangehushave, hvor den tørre, solmættede Luft gød et eget Velvære i Sindene. Indianerbrune og ferieforfriskede afgav Brødrene deres Skud, og Resultaterne borgede for, at Konkurrencen til den kommende Præmieskydning bliver haard. Efter tilendebragt Skydning samledes man i det af Troldmanden *Søderlund* festligt forvandlede Lokale, hvor Formanden, Fabrikant *Schultz*, bød Velkommen. Ifølge Traditionen gled det lækre Smørrebrød ned i Fred og Ro, kun afbrudt nu og da, dog ikke ofte, naar Loddet blev hevet. Da Bordene igen var ryddede, og Kammeraterne havde sat sig tilrette med den brune Drik varmt og lifligt duftende foran sig, begyndte Underholdningen med et Digt til Nyboders og den faste Stoks Pris, forfattet og reciteret af Kammerat *Søderlund*. De jævne, følte Ord vakte Genklang i alle Hjærter, og et fortjent Bifald lønnede den unge haabefulde Forfatter.

Derefter fortalte Kammerat *Torp* 2. Del af Messedrengen, Lille Hanses Oplevelser, og de skuffede ikke Forventningerne fra sidst. Med samme Spænding fulgtes hans Gennembrud fra Dreng til ung Mand, fra hans Hænders Haandtering af Tallerkener og Glas til deres mere faste Greb om Rattets Knager. I Modsætning til *Gustav Wieds* $2 \times 2 = 5$ sagde han $2 \times 2 = 3$. Naar Styrmand og Mester hver fik 2 Bayere, blev de kun noterede for 3, hvad der bragte Hans i Kridthuset hos dem, men indbragte ham en Omgang Opdragelse af Hovmesteren. Paa Standens Vegne nedlagde Julius, som forhenværende Hovmester, under megen Munterhed en harmfuld Protest, saa lille Hans sikkert var glad over, at det var som Kammerat og ikke som Hovmester, han havde lært Julius at kende. Da *Torp* sluttede, lød et taknemmeligt Bifald ham imøde.

Til Kammerat *Elwardts* udmærkede Akkompagnement lød de gamle kendte Sange smukt i den lune Sommeraften, medens Kammeraterne *Skov-Nielsen*, *Jensen-Skov* og *Bing* gav Solo Sange til Bedste. Kammerat *Nath* gav et lille Praj om Præmieskydningen næste Maaned, og offervillige Kammerater foretog straks en kærkommen Indsamling til en Præmie dertil.

ODENSE-KREDSEN

I Odense havde vi Besøg af U-Baadsflotillen med Kapt. *Wolfhagen* som Chef. Skibene kom hertil Fredag den 18. Juli, og Marineforeningen havde den store Glæde, at Skibene blev liggende i Havnen til efter Søndagen. Med den Elskværdighed, som karakteriserer vor Marines Chefer, blev der givet Tilladelse til, at Marineforeningens Medlemmer maatte bese U-Baadene imellem Kl. 2 og 3 Søndag Eftermiddag, og mange af de gamle Gutter benyttede sig deraf. Under Kapt. *v. Lowzows* kyndige Forevisning fik de mødte Medlemmer saa god en Forestilling om Undervandsbaadene, som det var muligt i det korte Tidsrum, og Odense-Kredsen benytter Lejligheden til at rette en hjertelig Tak til Befalingsmændene i U-Baadene for deres Elskværdighed, og beklager samtidig, at Marinernes Besøg fandt Sted 8 Dage for tidligt til, at Besætningerne kunde blive vore kærkomne Gæster ved vor Fest og Indvielse af Minebøssen.

C. B.

— Den 25. Juli kunde Odense-Kredsen endelig faa sin Minebøsse indviet. At dette først kunde foregaa nu, skyldes i første Række Odense Byraad, der har været 3½ Maaned om at bestemme, hvor Minen maatte staa; men har Tiden været lang, saa er Pladsen, som anvistes, ogsaa den smukkeste og bedste, vi kunde tænke os: I det smukke Munke Mose-Anlæg lige syd for den prægtige store Sluse, hvor alle fremmede bliver ført hen for at se noget af Odenses smukkeste Omgivelser.

Kl. 4 Eftermiddag pebes Marinerne til Parade paa Albani Torv, og efter at Flaget, under Honnørmarchens Toner, var ført til Fløjen, marcherede den ret store Procession igennem Byen til Munke Mose, ledsaget af Tusinder af Tilskuere. Ved Pladsen, hvor den tilhyllede Mine var anbragt, stod opstillet andre Tusinder af Tilskuere, saa Foreningens Medlemmer havde stort Arbejde med at bane sig Vej til Bøssen, hvor der opmarcheredes til en Halvkreds, som indeslutte: Bøssen, Flaget, Musikken og Æresgæsterne: Æresmedlem Kapt. *Møller*, Næstformanden og Hovedkasserer i Hovedbestyrelsen, Grosserer *K. L. E. Jensen* og *Valdemar Schou*, samt Pressen.

Formanden, Telefonmester *Buchgreitz* traadte derefter frem paa en Forhøjning og udtalte følgende:

Naar Marineforeningerne Landet over har taget Initiativet til Opstilling af Minebøsser, saa er det for at opfylde en Del af Foreningens Formaal, idet man vil søge at holde Interessen vedlige for vort Søværn og Søfart, og saa vidt vore Midler tillader det at understøtte trængende Efterladte af Sømænd og Marinere. Naar man taler om at holde Interessen vedlige for Søværn og Søfart i et Land som Danmark, skulde man synes, at dette lyder som et Paradoks, men desværre er det en Kendsgerning, at Interessen som oftest kun findes hos dem, som har deres Næringsvej af Søen, eller har saadanne Paarørende, eller driver Forretning ved Søfart. Man hører saa ofte, naar Bladene meddeler om Forlis: Aa de Stakler, at de skulde ende saaledes! Men saa har man gjort sin Indsats ved at udtale dette. Jeg tør forsikre, at Staklerne ikke er dem, som bukkede under i Kampen, men derimod dem, der blev tilbage efter Forsørgeren, og det er disse, som vi gerne vil række en hjælpende Haand.

Verdenskrigen har ganske vist gjort sit til, at det danske Folk har aabnet Øjnene lidt mere for, hvad Søværn og Søfart er for Dan-

mark, idet man indsaa, at uden vore Søfolk, der modigt gik i Faren og trodsede Døden, kunde vi andre ikke have faaet de Nødvendighedsartikler, som vi trængte saa haardt til. Og uden vor vagthavende Marine vilde vi have været fuldstændig prisgivet Minefaren paa vore Kyster og i vore Farvande. Desværre kostede det store Menneskeofre fra begge vore Marineflaader, men trods alt dette svigtede vore Søfolk ikke. Sømandens Gerning er altid farefuld, han har altid Elementerne at trodse i Kamp, og desværre er det ikke sjældent, at der kræves Ofre i denne Kamp. Vi her i Odense har desværre for ikke lang Tid siden set et Bevis derpaa, da Barken „Albert Høeg" forliste i den svenske Skærgaard, og vi modtog de 5 unge Søfolk i Baarer, omvundne af vort smukke Flag, der altid er den danske Sømands Stolthed.

Jeg beder de tilstedeværende Herrer om sammen med mine Kammerater at blotte deres Hoved, imedens vi sænker vort Flag til Ære og Minde for Heltene, som blev derude.

Musikken spillede og Foreningens Medlemmer sang derefter sidste Vers af Sang Nr. 26 i Marineforeningens Sangbog.

Det var et gribende Øjeblik, da alle blottede Hovedet og Flaget sænkedes — ikke en eneste Lyd hørtes fra den store Menneskemængde.

Herefter afdækkedes Minen, og Formanden erklærede den for indviet, idet han udtalte en Tak til Byraadet for den smukke Plads, til Det forenede Dampskibsselskab for Transporten af Minebøssen, til Kommunens Arbejdere for Opstillingen. Bøssen er en original engelsk Sømine, som den benyttedes under Verdenskrigen og som den er bjærget op af sit Element; kun er den djævelske Ladning fjernet, og nu bliver det Deres Sag, mine Damer og Herrer samt alle de Besøgende her, at sørge for en ny Ladning til at lindre Nøden for Sømændenes trængende Efterladte. Jeg skal nu vise Dem, hvorledes man benytter Minebøssen, og opfordre Dem alle til at prøve.

Herefter nedlagde Formanden den første Pengeseddel i Bøssen, og nu begyndte en Kamp for at følge Eksemplet.

Marineforeningen marcherede nu tilbage til Albanitorv, hvor Flaget afleveredes under Honnørmarchens Toner, og Medlemmerne begav sig derefter ind i Industripalæet for at fejre en stilfuld Fest sammen med de ventende Damer. Det er unødvendigt at referere Festen, da den forløb som sædvanlig paa den allerfornøjeligste og bedste Maade ved et Festmaaltid, hvor der holdtes Taler for Hs. Maj. Kongen, for Marineforeningen, for Æresgæsterne, Pressen, Damerne o. s. v.

Festen sluttede med en kvik Svingom, og Kl. 12 blev Flaget halet ned, hvorefter der blev pebet „Til Køjerne".

Under Festen indløb Telegram fra Formanden for Faaborg-Kredsen, Fabrikant *C. C. Jensen*, og afsendtes Telegram til Kapt. *Ewald*, der desværre var forhindret i at være tilstede.

Det kan sikkert interessere Medlemmerne at vide, at Bøssen tømtes 1ste Gang en Time efter Indvielsen og indeholdt da 200 Kr.

Minebøssen bærer en svær Messingplade med følgende graverede Indskrift:

ENGELSK SØMINE
BENYTTET UNDER VERDENSKRIGEN 1914–19
MODTAGER BIDRAG TIL FORULYKKEDE SØMÆNDS
TRÆNGENDE EFTERLADTE
REJST AF MARINEFORENINGEN FOR ODENSE OG OMEGN
DEN 22/7 1920

FAABORG-KREDSEN

indviede Mandag den 26. Juli, Eftm. Kl. 5, den af „Sømandsforeningen af 1856" skænkede Minebøsse. „Bøssen" er opstillet for Enden af den beplantede Plads ved Byens smukke Spadserevej „Dosseringen" ud mod Fjorden. Pladsen var smukt pyntet med Flag og Marineforeningens Medlemmer havde givet talrigt Møde. Endvidere var de fleste af Byraadets Medlemmer med Borgmesteren i Spidsen kommen til Stede. Som Gæster var indbudt Næstformanden Grosserer *Jensen* og Kassereren Grosserer *Schou*, hvorimod Kaptain *Ewald* desværre var forhindret i at deltage. Desuden havde Odense-Kredsens populære Formand, Telefonmester *Buchgreitz* og flere Odense-Medlemmer gjort Kredsen den Glæde at give Møde.

Formanden Jernstøber *C. C. Jensen* bød Velkommen og foreslog at man sang „Vift stolt paa Codans Bølge". Derefter udtalte Formanden, at naar man i Dag var samlet for at indvie en Minebøsse, saa var Tanken den, at Marineforeningen ved de Beløb, der maatte indkomme, vilde være med til at raade Bod paa alle de Ulykker, Minerne havde forvoldt under Krigen; han haabede, at Publikum vilde vise sig velvillig og forstaaende overfor det smukke Formaal og bad om, at Minebøssen maatte blive beskyttet, saa den ikke kom til at lide Overlast. Han takkede Byraadet for den anviste smukke Plads og sluttede med at udbringe et „Leve Danmark". Derefter blev „Der er et yndigt Land" sunget, og Minebøssen kunde nu modtage den første „Ladning".

Paa en stor, paaskruet Messingplade er ætset følgende Inskription:

OPFISKET ENGELSK MINE
DET INDKOMNE BELØB FORDELES IMELLEM PRINSESSE MARIES HJEM FOR SØMÆND OG SØMÆNDS ENKER OG MARINEFORENINGEN TIL FILANTROPISK FORMAAL BLANDT DENS SØFARENDE OG FORHEN SØFARENDE MEDLEMMER
MARINEFORENINGEN FOR FAABORG OG OMEGN
26 JULI 1920

Til Tonerne af „Holmens faste Stok" marcheredes derefter til „Kerns Hotel", hvor den selskabelige Sammenkomst skulde finde Sted. Ved Bordet herskede en udmærket Stemning og Talerne gik Slag i Slag. Humøret var Aftenen igennem ypperligt, og det vakte stor Jubel, da Kassereren kunde fortælle, at der var indkommet godt 160 Kr. i Bøssen den første Dag. Ved 10-Tiden drog de udenbys Gæster af Sted, men Hundevagten var forlængst gaaet ind, før den fornøjelige Fest sluttede.

DA HOLLÆNDERNE HJALP OS 1658—1660

EN HISTORISK FREMSTILLING

AF SOGNEPRÆST H. D. LIND

(Fortsat). Tegninger af HENNING SCHIØLER

Svenskekongen benægtede, at Slaget kunde kaldes en Sejr for Hollænderne. Det er utvivlsomt, at de svenske til deres Konges Glæde har kæmpet tappert mod deres krigsvante Modstandere, og tillige, at disse sidste led stor Skade i Slaget, men det er dog aabenbart, at Hollænderne fuldstændig opnaaede deres Hovedøjemed, Københavns Undsætning. Blokaden var sprængt, og Transportflaaden med Proviant og Tropper havde under Slaget vidst at snige sig frem og laa samme Aften i Sikkerhed i Københavns Havn. Den værste Fare for Hungersnød, om end ikke Dyrtiden, var afhjulpen; da Pücklers Korps blev sat i Land, lettedes Borgerne for en Del af den besværlige Tjeneste paa Voldene; Stadens Bombardement kunde heller ikke ventes fortsat. Svenskekongen anerkendte nemlig Sejrens Betydning ved at ophæve den egentlige Belejring; derimod begyndte han fra en Lejr ved Brøndshøj en skarp Cernering af Byen, som saaledes vedblivende var indesluttet fra Landsiden.

Wassenaer var, i Modsætning til Kong Karl Gustaf, meget misfornøjet med sine undergivnes Opførsel i Slaget. Han foranledigede ogsaa, at der senere blev holdt Krigsforhør i den Anledning i København, Hans Klage kunde være begrundet for nogles Vedkommende; saaledes bekendte Kaptajnen paa Skibet Alckmaar, 36 K., at han var ukendt »med de Dele«, og Styrmændene om Bord »havde ikke tænkt, at *de* hørte med i Kampen«; uretfærdig derimod var Anklagen mod Kaptajnen paa Staveren, 40 K., som havde 75 fjendtlige Kugler i Skibsskroget og over 50 døde og saarede; Skibet var saa medtaget, at han efter Ankomsten til København med sine Folk maatte foreløbig træde over paa det danske Sorte Rytter. — Som en Gengæld for Wassenaers strenge Dom over Officererne blev han selv ikke fritaget for Bebrejdelser angaaende hans egen Færd i Slaget; de værste Kritikere fandtes i Byen Amsterdam; man sagde bl. a., at han før Slaget i Sundet ikke havde givet sine Officerer fuldstændige Instruktioner, hvoraf Følgen blev, at Kampen i meget kun fik et Tilfældighedens Præg.

Mandefaldet i Slaget var stort paa begge Sider. De svenske opgiver de dødes og saaredes Tal til 500 (foruden dem, der druknede paa Morgonsternan); Hollændernes Tab var omtr. 600; i en Galiot blev de faldne sendte i Land for at begraves der: paa Holmens Kirkegaard blev c. 400 menige jordede de følgende Dage. Til Pieter Floriszoon

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtryckledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

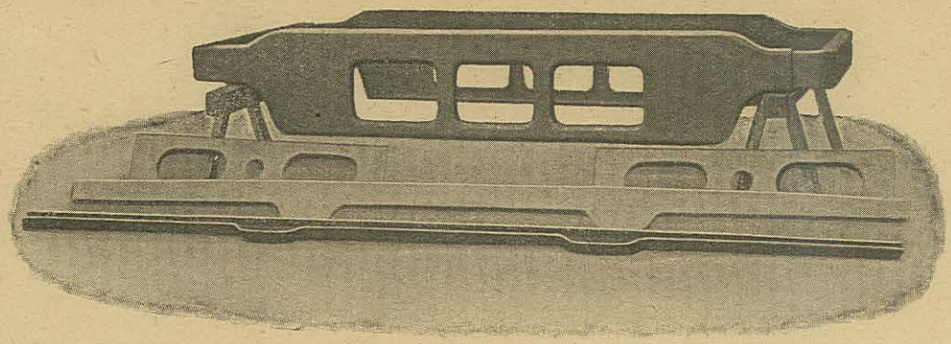

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JARNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK
tillverkning och försäljning af
SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalldragne rör för vatten- rörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM
Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

Enhver Amatør-Fotograf
bør anskaffe sig en
„Fotoklip",
kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater
i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling
for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.
Sagkyndig Vejledning gives

Stort Udvalg i
Prismekikkerter,
fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn
største Specialforretning i Danmark
Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG" ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG"S ANNONCE-EKSPEDITION
DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY
TELEFON: VALBY 828 x

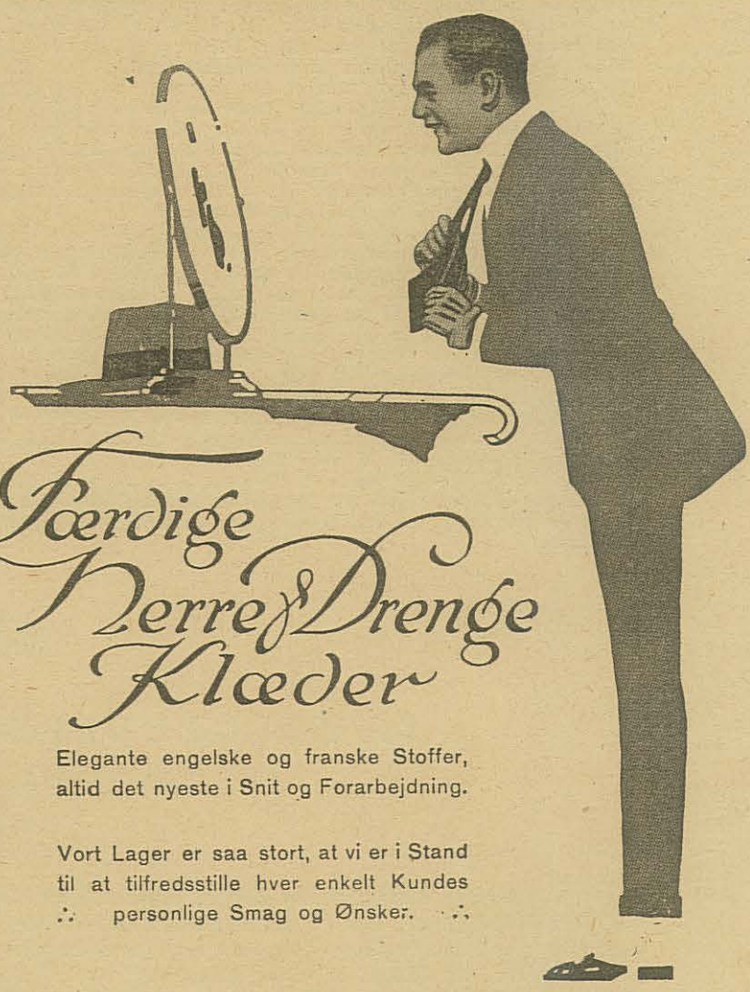

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes ∴ personlige Smag og Ønsker. ∴

Axel Nefterstrøm.
VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantеringshandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKKER
KJØBENHAVN
ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEMER
OG
ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERIALE
PRØVELAGRE, AMAGERTORV 25, TLF. 3371
LEVERANDØR TIL MARINEN

bekostede Frederik III en smuk Ligkiste, betrukket med Fløjl og forsynet med Sølvornamenter, deriblandt den dødes Vaabenskjold; Fløjlet kostede 96 Dalere og Sølvbeslaget 101; de andre Udgifter krævede 31 Dlr. De Withs Lig blev 29. Novbr. udleveret af de svenske i en Kiste, lige-

ledes betrukket med Fløjl og beslagen med Sølv; den førtes af de danske under mange Æresbevisninger til Holland, da Viceadmiralen paa sit yderste havde ønsket at hvile i sit eget Land. — De Personer, som kvæstedes i Affæren, anbragtes i Danske Kompagnis Hus (i Kompagnistræde Nr. 16) og i forskellige Lavshuse; Kongen befalede, at de skulde plejes vel, da de »har bekommet Skade saa vel for deres egen som vor Konservation«. Kaptajn Dirch Verween paa De Son, 40 K., døde 2. Decbr. af sine Saar i København og »blev hæderlig stedt til Graven«.

Skibstabet var størst paa svensk Side. Rosen, 40 Kr., erobredes og førtes til København, ligesom ogsaa de to forhenværende danske Priser Pelikan og Delmenhorst (36 K.). Morgonsternan sank og Leoparden, 36 K., drev efter Kampen herreløst omkring med uddød Besætning, et Vidnesbyrd om Slagets morderiske Karakter. — Brederode var det eneste Skib, Hollænderne mistede; det sank ud for Espergærde, hvor der senere er fundet Levninger af Vraget, saaledes den murede Kabys; samme Steds er fundet Vrag af to svenske (samtidige?) Skibe, hvorfra Kanoner og Køkkenredskaber er blevet erhvervede til danske Museer. Fra Morgonsternan optog en dansk Dykker 1667 4 Ankere, 3 Kanoner m. m. 1661 tillodes det en hollandsk Skipper at fiske efter Skibsredskaber, som »de Hollænder i forleden Fejde havde mistet«.

Slaget i Sundet har haft det særlige Held, at en Marine maler har overværet Kampen og tegnet store Slagbilleder af den. Det er Willem van de Velde fra Amsterdam; paa enkelte af hans Tegninger ses endogsaa han selv i en Jagt midt paa Kamppladsen som opmærksom Iagttager. Kort efter Slaget fremviste Wassenaer en Skitse af Striden for Kongen, som fandt megen Behag i den. Kopi af disse Tegninger opbevares paa Frederiksborg Nationalmuseum.

Dagen efter Slaget kom Rigsraaderne Otto Krag og Peter Reedtz om Bord hos Wassenaer, som endnu laa ved Skovshoved, for paa Kongens Vegne at takke ham for den udviste værdifulde Tjeneste og for at deliberere med ham om nye Foretagender. Næste Dag aflagde Kongen selv et Besøg; derpaa kom Henrik Bjelke og udbad sig 10—12 af de mest uskadte hollandske Skibe til et Togt. Sagen var, at den svenske Flaade vel var slaaet, men ikke »slaaet af Søen«, da Landskronas Havn afgav et sikkert Holdepunkt for den som en Udfaldsport ved senere Ekspeditioner. Det gjaldt nu om at afskære de udenfor værende Svenskere fra Havnen. Wassenaer indvilligede i Bjelkes Forlangende og vilde, uagtet han var syg (af Podagra), selv følge med, hvorfor han i en Stol lod sig hejse over i et andet hollandsk Orlogsskib. Man kom dog for sent; nogle af Svenskerne løb ind i Havnen, andre reddede sig nordpaa, og Mørket hindrede videre Foretagender. Man traf et forladt svensk Orlogsskib i en elendig Tilstand, Masterne var borte, Dækket knust og faldet ned i Skibet; det var det omtalte Leoparden, der havde omtr. 80 døde om Bord; det blev stukket i Brand, »som en Lygte blusser Fjendens Skib mod Sky«, hvorefter det sank. 2. Novbr. kom Wassenaer personlig med sit Skib til Københavns Red og lod Henrik Bjelke være alene om at blokere Landskrona med alle de 21 Hollændere, der var efterladt ved Hven, foruden de 3 danske.

Den næste Dag skriver den hollandske Admiral i sin Skibsjournal, at han endnu er helt utilpas, hvorfor han vil, da hans Kahyt er aldeles skamskudt og han ikke har noget ordentligt Opholdssted i Skibet, lade sig bringe i Land samme Aften i det Haab, at han i kort Tid skal genvinde sit Helbred dér. Han tog ind hos den berømte Maler Carl van Mandern, som i sine to Gaarde, Østergade Nr. 15 og Gammelstrand Nr. 24, husede mange Standspersoner, og som senere malede Wassenaers Portræt. En Uges Tid efter besøgte Kongen ham i dette Logi og udtalte senere, at Hollændernes notable Hjælp skulde »til evige Tider« blive mindet af ham og hans Efterkommere. Skønt Admiralen endnu havde Smerter, dog ikke uudholdelige, i Foden, var han 14. Novbr. til Kongens Taffel, og næste Dag aflagde han Hs. kgl. Højhed (Kron-) Prinsen et Besøg. Endelig var hans Helbred blevet saa godt, at han 19. Novbr. kunde igen komme om Bord. Dog synes han i Vinterens Løb til Tider at have opholdt sig i København.

Samtidig var hans Admiralskib blevet repareret; det blev »krængt« og »diktet« under Vandet; de sønderskudte Master blev styrkede ved paalagte Vanger, det skrøbelige Ror bragtes til Bremerholm til Istandsættelse og atter hængt

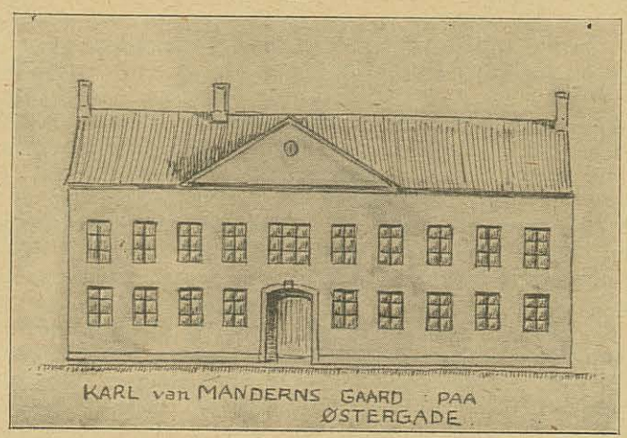

paa. Ligesaa blev ogsaa de andre skadede Skibe reparerede ved Holmen og forsynede med Kanoner, Krudt, Tømmer m. m. fra Værftet.

Landskronas Blokade var blevet fortsat og paatænktes sikret ved Sænkning ef nogle Skibe. Delmenhorst, som Hollænderne havde erobret i Slaget, vilde Kongen købe til »Synkeværket«, men Købet af dette Sejrstrofæ kom ikke i Stand. Uagtet Kongen udlovede en Dusør paa 1000 Dlr. til Mandskabet ved Sænkningen og selv kom til Stede som Tilsynshavende, og uagtet Wassenaer ogsaa 20. Novbr. gav Møde med 4 Skibe, mislykkedes Foretagendet; de svenske kunde ret uhindret løbe ud af Havnen. Denne Omstændighed blev lagt Wassenaer til Last, hvem man mistænkte for at vise Fjenden for megen Overbærenhed; man betvivlede, at man turde kalde Henrik Bjelke tilbage og lade den fremmede Admiral alene have Overanførselen paa »Kongens Strømme«; men fra 25. Novbr. faldt Vejrliget i med stærk

Frost og Storm, som jog baade danske og hollandske Blokadeskibe i Havn; de fleste maatte møjsommeligt ises ind. Fra nu af laa den danske og den hollandske Flaade i Havnen fra Bommen til henimod Bremerholm; den første paa Vestsiden, den anden paa Østsiden af »Strømmen«. Da Vinteren stadig var streng, ogsaa i det nye Aar, maatte der for Skibenes Sikkerheds Skyld stadig holdes store Vaager aabne om dem, nogle paa 16—18 Fod, andre endog paa 36. Bremerholms Smedje maatte levere Økser og Baadshager til Brug ved denne »Vækning«, som ikke var overflødig; i Marts skal de svenske have paatænkt at stikke Ild paa Hollændernes Skibe ved 200 Matroser, men Størstedelen af Angriberne blev opslugt af Isen under Forsøget.

Paa Grund af den lange Uvirksomhed, den stærke Kulde, de snævre Rum om Bord og andre uheldige hygiejniske Forhold herskede der megen Sygdom med rasende Feber og hurtig paafølgende Død blandt det hollandske Mandskab. 22. Januar havde Wassenaer 70 syge paa sit Skib, og der hengik ikke en Dag, endog til helt hen paa Foraaret, uden der maatte optegnes Dødsfald. Til de døde lavedes Kister, som nedsænkedes paa Holmens Kirkegaarde. Senere blev de syge plejede i et Hus med opvarmede Værelser paa Kristianshavn. 6. Januar havde 6 svenske Orlogsskibe passeret København og mentes at ville angribe Bornholm; Admiral Niels Juel bad derfor Wassenaer om 6 Orlogsskibe til at forfølge Svenskerne med, men den hollandske Admiral havde kun 4 at tilbyde, de andre havde alle en decimeret Besætning og ingen Fetalje. Naar Wassenaer opfordrede til at overføre Krigsfolk fra Jylland til København og undskyldte sig med en Henvisning til det udtyndede Mandskab, var han sikkert i sin gode Ret. Ligesaa, naar han tilskrev sin Regering en indtrængende Bøn om friske Skibsbesætninger.

I Øresundsslaget blev der paa begge Sider taget en Del Fanger; særlig gav Brederodes midlertidige Erobring de svenske nogle Fanger i Hænde. I det nye Aar underhandledes der om en Udveksling af disse, men Sagen slæbte sig kun langsomt frem til Wassenaers store Ærgrelse. Nogle fik han dog overleveret, men »det var en Ynk, saa elendige de saa ud«. Blandt dem var der nogle, som tidligere havde været i tyrkisk Fangenskab; de sagde, at de hellere vilde være der igen i 10 Aar end hos Svenskerne i 10 Dage. Adskillige af dem døde ogsaa straks efter Tilbagekomsten, og det saa ud til, at næsten alle de andre vilde følge efter.

17. Januar havde Generalstaterne tilskrevet Kongen et Brev, som vilde have ændret Situationen fuldstændig, men til stor Skade for Danmark. Efter moden Overvejelse af den hollandske Flaades Tilstand efter Slaget og vel ogsaa af pekuniære Hensyn havde den hollandske Regering besluttet at tilbagekalde Wassenaer og hans Flaade, for at den hjemme kunde blive repareret og forsynet med al Nødtørft og saaledes henad Foraaret desto kraftigere præstere den i Traktaterne lovede Hjælp. Kongen, som saa Faren ved denne Foranstaltning, skrev 3. Febr. til Wassenaer, at i saa Fald burde der absolut efterlades et saa stort Antal gode Orlogsskibe, at de kunde være bastante til Danmarks Riges Konservation. Sagen var dog allerede saa vidt fremmet, at Kongen i samme Maaned maatte udfærdige et Rekreditiv eller Anbefalingsskrivelse for Wassenaer til Generalstaterne, hvori han med Tak erkender Værdien af den ydede Hjælp og af det for Flaaden valgte Overhoved, der er bleven Kongen »sonders lieb und angenehm«, men han havde dog haabet, at hele den hollandske Flaade maatte have faaet Lov til at blive her til Sikring af Hovedstaden. Generalstaterne ændrede ogsaa hurtig deres Beslutning; Wassenaer fik Ordre til at blive Vinteren over; men det var Hensynet til Englands mulige maritime Optræden i de danske Farvande, som var det afgørende.

Efter en lille Pavse med mildt Vejr havde Vinteren mældt sig igen i hele sin Strænghed, der forvandlede Havet til en Ismark. Dette gav Anledning til en smuk lille Affære. Samtidig med, at Isen skruede det svenske Orlogsskib Samson, 36 K., til Bunds i Landskrona Havn, kom det hollandske de Zeeridder, 28 K., Kaptejn Adriaen Banckers, der laa paa Vagt udenfor, i Besæt i Isen og drev hen under Hven, hvor det stødte paa Grund og sad i hele 18 Dage, udelukket fra Omverdenen og stadig truet med Forlis af Isen. Og tilmed blev Skibet angrebet af svenske Krigsskibe; først af 8 smaa, som dog intet udrettede, dernæst af en Brander, som ikke skadede Hollænderen i mindste Maade, og endelig af de to store Mercurius, 46 K., og Fides, 36 K.. Men

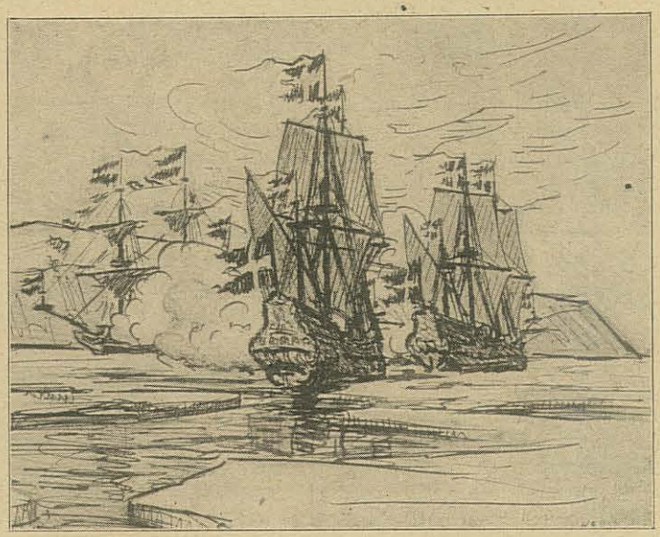

Banckers stak alle Flag og Vimpler ud til Tegn paa, at han modigt optog Kampen med Overmagten, og skønt de Zeeridder led megen Skade, blev det dog de to nævnte Svenskere, som først maatte opgive Kampen, den ene med en nedskudt Storraa. Ved indtraadt Højvande slap Banckers ud af Isens Favntag med sit lække Fartøj, men kom derpaa lykkelig ind til Bremerholm til Reparation. Han afgav personlig mundtlig Rapport til Kong Frederik, der med stor Fornøjelse hørte paa Beretningen om den ulige Kamp.

(Forts.)

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE IX

AARSABONNEMENT 3 KR. | UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x | ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

MARINEFORENINGENS FORMANDSMØDE I HORSENS DEN 22. AUGUST 1920

Marineforeningens Hovedbestyrelse havde anset Tidspunktet for gunstigt til, umiddelbart efter Veteranfestlighederne i Juelsminde, til hvilke samtlige Formænd i Marineforeningens Lokalkredse Landet over havde modtaget Indbydelse, at foranstalte en Sammenkomst mellem disse, og denne fandt da Sted Søndagen den 22. August paa Jørgensens Hotel i Horsens.

Det blev et forholdsvis kort, men overordentlig godt og kammeratligt Stævne, ved hvilket, for første Gang udenfor Sendemandsmøderne i København, et større Antal Formænd og Delegerede mødtes, og vi haaber, at de Bekendtskaber, som der stiftedes, maa bære gode Frugter for vor Sag. Der mærkedes en Samhørighed mellem Lokalkredsenes Repræsentanter og sporedes en Interesse hos de Enkelte, som vi betragter som et glædeligt Varsel for Fremtiden, — kun kunde vi have ønsket længere Tid til Forhandlingerne, idet der sikkert vilde have været Emner nok at tage fat paa og Ønsker nok at fremsætte udover de, som fremkom. Vi lærte hinanden at kende, — og dermed er allerede meget naaet, — og vi tog den Vished med hjem, at Lokalkredsenes Sager ligger i bevidste og fremskridtstræbende Mænds Hænder.

Under Kommandør *Maegaards* Præsidium samledes man i Hotellets store Spisesal til Frokosten, hvorpaa Kommandøren bød alle Velkommen til dette det første Formandsmøde, og foreslog Afsendelsen af et Telegram til Hans Majestæt Kongen, hvilket Forslag modtoges med Akklamation. Ligeledes afsendes et Telegram til Godsejer *E. Schou*, Palsgaard, med en hjertelig Tak for den foregaaende begivenhedsrige Dag, og til Kaptajn *H. Ewald*.

Efter Frokosten tog Mødet sin Begyndelse ved at Kommandøren udtalte sin Glæde ved at se saa mange Repræsentanter for Lokalkredsene tilstede, hvorpaa Formanden for Odensekredsen fremsatte Forslag til Diskussion om Anvendelsen af Foreningemblemet i formindsket Størrelse og til forskellig Brug, specielt til Hjælp for den personlige Agitation.

Formanden for Aalborgkredsen henvendte sig i en smuk Tale til Kommandør *Maegaard* som Hovedforeningens Formand, og takkede ham for den aldrig svigtede Interesse og Takt, hvormed Kommandøren stedse forstod at lede Foreningens Sager, og denne velmotiverede Tale modtoges med stærk Tilslutning. Kommandøren rettede en Tak til Formændene for god Støtte i det fælles Formaal.

Formanden for Ribekredsen berørte forskellige specielle Forhold vedrørende Lokalforeningerne, og henledte bl. a. Opmærksomheden paa Esbjerg som den for en Marineforening særlig egnede By. Fra Hovedbestyrelsen rettedes der en Tak til Ribekredsens Formand for hans Ord, og der lovedes Udsendelsen af en Foredragsholder til Esbjerg. Ligeledes talte Formanden for Aarhuskredsen, og Formanden for Grenaakredsen forelagde bl. a. Forslag om Anvendelsen af Foreningsmærket som Oblat til Medlemmernes Tryksager saaledes, at man ved Salget af disse Oblater kunde skaffe Foreningen en Indtægtskilde. Forslaget modtoges med megen Velvilje og vil formentlig i en nær Fremtid finde sin Løsning i Hovedbestyrelsen.

Forskellige Talere havde derpaa Ordet, og ud paa Eftermiddagen sluttedes Mødet under almindelig Tilfredshed med den Lejlighed, der var givet til at komme sammen. Det vilde have været ønskeligt om Tiden havde tilladt yderligere Fordybelse i de mange Spørgsmaal, der ved en saadan Lejlighed frembyder sig, og, — om ikke før, — vil forhaabentlig ad Aare Sendemandsmøderne bringe det frem, som hver har paa Hjerte til Marineforeningens Trivsel og Fremgang.

E. M.

FREDERICIA-KREDSEN

afholdt den 25. August en festlig Sammenkomst i Købestævnebygningen.

Ved det fælles Kaffebord bød Formanden Kaptajn *Christiansen* Velkommen, og den gamle Veteran *Frydensberg* fortalte lidt om den minderige Veteranfest i Juelsminde. Efter Koncert og Underholdning af Bugtaleren *Kristens* var der et Par Timers Bal.

Sammenkomsten, i hvilken mange af Foreningens Medlemmer med Damer deltog, var fra først til sidst meget fornøjelig.

NAKSKOV-KREDSEN

foretog Søndag den 29. August en vellykket Udflugt med Bane til den lille Idyl Kragenæs ved Smaalandshavet. Kredsen havde vist sig fra sin flotte Side ved at give Medlemmerne Turen pr. Bane ganske gratis, og der var da ogsaa ca. 40 Damer og Herrer, som benyttede sig af det generøse Tilbud. Vejret var stærkt blæsende, og det var sandsynligvis dette, der var Aarsagen til, at hele Selskabet saa hurtigt som muligt efter Ankomsten til Kragenæs tyede ind i Hotellets Teatersal for at faa en Kop varm Kaffe, som Kredsen ligeledes var Vært for. Her bød Formanden Kammerjunker *Malthe-Bruun* Velkommen, medens man lod den varmende Drik forfriske sig.

Der blev saa givet Landlov, og Selskabet spredtes i Skovene, hvor der blev gjort lyst i de modne, vildtvoksende Brombær. Kl. 7 blev der pebet til Skafning, og de medbragte Madkurves Indhold præsenterede sig snart i al deres indbydende Tillokkelse paa de lange Borde. Den friske Luft havde givet en kraftig Appetit, og da denne begyndte at stilles, tog Formanden Ordet: Det er altid Sæd og Skik, naar Marineforeningen samles, at den første Tanke da gælder Hs. Maj. Kongen, og Taleren motiverede nu ud fra de bevægede Dage i Foraaret og i Sommer et Leve for Kong Christian X.

Dermed var der løst for Talestrømmens Sluser. Redaktionssekretær *K. Juul Christensen* fandt i det smukke Landskab, man befandt sig i, Anledningen til en Skaal for Fædrelandet og Flaget, Lokomotivfører *Nielsen* talte for Marineforeningen, Skomagermester *Palle* for Bestyrelsen, Lokomotivfører *Nielsen* for Formanden, som man vel nu for sidste Gang saa i Marineforeningen her. Nakskovafdelingen skyldte sin Formand adskilligt for det Arbejde, han siden Starten havde udrettet for den. Baadfører *Christensen* sluttede Talernes Række med et Leve for Damerne.

Lidt over Kl. 8 returnerede man til Nakskov, og Stemningen var fortræffelig, da man steg ud paa den hjemlige Banegaard efter at have forkortet Køreturen med nogle af vore smukkeste Fædrelandssange.

I. C.

En Erindringsmedaille for Deltagelse i Krigen 1864 er tabt i Jørgensens Hotel i Horsens Dagene den 20.—22. August. Kan afhentes paa Marineforeningens Kontor, Møntergade 22 mellem 10—3.

VETERANFESTEN PAA FREGATTEN „JYLLAND“ VED JUELSMINDE
DEN 21. AUGUST 1920

Fru Godsejer Schou til Palsgaard

Godsejer Schou til Palsgaard

For anden Gang i den Aarrække, Fregatten »Jylland« — en af de 3 Deltagere i Helgolands-Slaget og vor Marines eneste større Veteran, der endnu er tilbage fra Krigen i 1864, — har ligget til Ankers i dansk Farvand under en storsindet dansk Mands Varetægt, efter at den var udgaaet af Flaadens Tal — saaledes som Nelsons Flagskib i Slaget ved Trafalgar, »Victory«, endnu den Dag i Dag ligger ved Portsmouth, hæget og plejet og alle Englænderes Stolthed, — for anden Gang havde »Jylland«s Ejer stævnet Veteraner fra Krigen i 64 til Møde paa dette smukke Skib, der uden hans Offervillie nu, ligesom dens Kampfæller »Niels Juel« og »Heimdal«, vilde være ophugget.

Denne Gang var det de sønderjydske Veteraner fra det genforenede Land, som Godsejer *Schou* til Palsgaard havde sat Stævne i Juelsminde, hvor »Jylland«, ude paa Sandbjergvigens Bølger og omkranset af det skønneste danske Land, nu hviler ud efter vel tilendebragt Tjeneste for sit Land, endnu i Stand til, under sin Ejers omsorgsfulde Røgt, at leve mange Aar som Vidne om sin blivende Kraft i Egespanter og Klædning, — som Vidne ogsaa for Eftertiden om en enkelt Mands storstilede Villie til at ville gemme for os et Minde om det eneste Lyspunkt i en af vort Lands tungeste Tider.

Men Tiderne har skiftet siden da. Hvad ingen troede muligt, er sket, og det Stævne, som det gamle Skib nu var Vidne til, talte blandt sine Gæster dem, som ingen af os i 1914 ved Helgolands-Festligheden vilde have troet skulde opleve en Dag som den 21. August, og opleve den som Danske. Og netop derfor blev Dagen af saa meget større Betydning, af saa meget større gribende Virkning for os, der var saa lykkelige at opleve den. Vi vidste jo, hvad disse ærværdige Gamle havde gennemlevet i de 56 Aar siden den Gang den jernhaarde Klo lukkede sig om dem, — vi saa og hørte, at Tiden vel var gaaet hen over deres Legemer og havde bøjet de fleste af dem, men deres Ildhu for det gamle Fædreland havde Tiden ikke svækket. Og vi forstod, hvad saadanne Forposter mod Syd havde været for Danmark.

Foruden de sønderjydske Veteraner var ogsaa til Stede Helgolands-Veteraner og en Del Veteraner fra Jylland, og disse førtes med Ekstratog fra Horsens til Juelsminde. Hovedmængden var imidlertid Sønderjyderne, der paa to af Marinens Skibe, »Guldborgsund« og »Grønsund«, kom ad Søvejen fra Kolding. Juelsminde, den lille venlige By ved Vigens Sydside, havde iført sig sin fejreste Pragt. Over Hovedgaden og langs Husrækkerne snoede sig Granguirlander med iflettede røde og hvide Baand, og Flagmaster markerede den Vej, ad hvilken Festtoget skulde gaa. Nede ved Havnen var rejst en smuk Æreport paa hvide Søjler, og med Dannebrog paa Toppen, — og saa man nøjere til, vilde man se, at ikke blot havde Byens Borgere saaledes klædt deres By i Festdragt, men ogsaa den Enkelte givet sit Bidrag ved at smykke sit Hus eller sit Forretningsvindue, ja endog her og der bundet røde og hvide Baand i Havernes og Hækkenes Træer ud mod Vejen. Den smukkeste Pryd var dog maaske alle de hvidklædte, rødskærfede unge Piger og Smaapiger, der bar smaa Dannebrogsflag, og som, med Forventningens Spænding tegnet paa deres friske unge Ansigter, var travlt beskæftigede med at forhandle Festtegn. Og over det hele Sceneri susede en frisk Østenvind med store drivende Skyer og nu og da en Draabe Regn. Men det gjorde intet Skaar i Glæden, — alles Øjne var rettede mod Sydøst, ud mod Pynten, hvor Skibene med Sønderjyderne vilde komme til Syne.

Og saa kom da paa Klokkeslettet »Guldborgsund« rundt om Bjørnshage og stod ind i Sandbjergvigen, medens Salutten drønede ude fra det flagsmykkede »Jylland«. Lidt efter kom »Grønsund«, og under Viften med Flagene og livlige Hilsner lagde Skibene ind til Havnemolen. Ved Landgangene stod Godsejeren og hans Frue samt H. K. H. Prins *Axel* og bød Velkommen, efterhaanden som Gæsterne kom i Land, og mange djærve Haandtryk blev vekslede og hjælpsomme Arme rakte ud.

Fra Horsens var Ekstratoget kommet med Veteranerne nordfra, og med Marquards store Orkester i Spidsen bevægede det lange Tog sig derpaa langsomt gennem Byen op til den smukke Kirke i Skovbrynet. Som saa mange af Festdagens Begivenheder, der nu tegner sig skarpt i Erindringen paa Grund af den Stemning, der var over dem, gjorde denne langsomme Vandring — Indledningen til Dagens Fest — et ejendommeligt gribende Indtryk, medens Riberhusmarchens Toner lød i det Tempo, som passede til de gamle Mænd. Forrest i Toget gik alle de hvidklædte unge Piger, bærende deres smaa Dannebrogsflag, og midt i Toget saas Vaabenbrødrenes Fane fra den stedlige Vaabenbrødre-Afdeling.

Ad den smukt snoede Vej op mod Skovbrynet naaede man til Kirkebakken, og Toget delte sig og lod de Gamle drage først ind i det smukke lyse, hvælvede Kirkerum, hvor Gulvets Siddepladser hurtigt optoges af dem, medens snart hver Fodsbred udenom fyldtes af alle de mange andre Deltagere. Efter et Præludium sang man Salmen »Mægtigste Kriste«, hvorefter Pastor *Ulmer* talte indtrængende om Dagens Betydning og til Slutning lyste Velsignelsen over alle. Den smukke og følte Tale, der naturligvis særlig henvendte sig til Veteranerne, gjorde meget Indtryk, ikke mindst paa de Gamle, der her for første Gang igen efter de mange Aars Forløb bivaanede en dansk Gudstjeneste. Dernæst

sang man »For Dig, o Herre, som Dage kun«, og saa tonede »Kongernes Konge« fra Orglet, overordentlig smukt sunget af Fru Godsejer *Schou* sammen med Frøken *d'Acqueria*, — og da man var naaet til sidste Vers brusede Sangen under Hvælvingerne fra alle med en Kraft og Inderlighed, som kun sjældent høres, og ikke mange Øjne var tørre. Til sidst sang man »Dejlig er Jorden«, og efter denne Korsfarersalmes sidste Vers tømtes Kirken langsomt. Under den sidste Del af Gudstjenesten var Solen kommet frem og sendte sit Lys ind over alle de gamle Mænd i Midtskibets Stolerækker.

Paa Kirkepladsen ordnedes Toget atter, og medens Vejen nedad til Havnen tilbagelagdes i Automobiler af de — ikke mange — af Veteranerne, der var mindre godt til Bens, bevægede største Delen sig, atter med de unge Piger i Spidsen, ned ad Kirkevejen, hvorfra der var frit Udblik over Vigen og Fregatten, der nu var Maalet. Den stærke Blæst, der havde udviklet sig af Morgenens friske Brise, og som satte en ikke ubetydelig Sø ind i Sandbjergvigen, havde umuliggjort den paatænkte Overførelse af Festdeltagerne til »Jylland« med Motorbaade. Nu blev det »Guldborgsund«, der førte Deltagerne ud, og inden længe laa denne under »Jylland«s høje Sider, og Ombordsætningen begyndte ad Styrbords Faldreb. Det var en ikke let Opgave at faa alle vel indskibede, men efter at Prins *Axel*, bistaaet af flere Officerer og Underofficerer, havde taget et kraftigt Tag med, lykkedes det ret snart at faa alle op, uden at et eneste Uheld var sket, og snart var Dækket fyldt med ivrigt samtalende Grupper. Saa lød Signalet til at skaffe paa Batteriet, og et festligt Skue var det, da man kom derned. Ikke ofte har vist de gamle Borde baaret en saadan Opdækning eller de gamle Kistebænke tjent til Sæde for en saadan Forsamling. Paa alle Borde stod Flag, og i alle Glas var sat dannebrogsmærkede Servietter; dette i Forening med den smukke Opdækning afgav et overordentlig tiltalende Billede. Midtskibs forude stod Værts og Værtindes Bord, og fra dette — ved hvilket Hans Ekscellence Forsvarsminister *Klaus Berntsen* tog Plads ved Værtens højre Side — ledede denne Festmaaltidet og begyndte, da alle havde fundet Plads, med i hjertelige Ord at byde Velkommen, og udbragte derpaa et med Begejstring modtaget Leve for H. M. Kongen, til hvem der afsendtes et Hyldesttelegram. Der oplæstes forskellige Telegrammer, som var indløbne til Festen: fra Formanden for Svendborgkredsen, Direktør *Tuxen*; fra Lærere og Elever ved Radiostationen i Svendborg; fra Æbeltoftkredsen af Marineforeningen; fra Skagen Vaabenbrødre; fra Oberst *Rist* — »Rekrutten fra 64« —; fra Komiteen for sønderjydske Børns Ophold i Danmark, og fra Kaptajn *H. Ewald*, der, til stor Beklagelse for hans mange tilstedeværende Venner, ved Sygdom var forhindret i at være til Stede.

Man afsang derpaa en af *Axel Iuel* skrevet Sang til de sønderjydske Veteraner, af hvilken vi gengiver de to sidste Vers:

Her er sejret paa disse Egeplanker —
Det var før som et festligt Minde kun,
noget skønt, noget stolt for danske Tanker,
det er Virkelighed i denne Stund.
Derfor vajer idag
Danmarks tungede Flag
som da „Jylland" sidst gav det glatte Lag.

Gamle Mænd, I er Danmarks Hjerte kære.
Eders Hæder vi stolte kalder vor.
At vi modtog den store Dag med Ære,
vil vi takke og hylde Eder for
her ombord, hvor engang
mens Granaterne sprang,
Sejer vandtes og Glædens Hurra klang.

Allerede paa dette Tidspunkt maatte Glædens og Taknemlighedens Følelser skaffe sig Luft hos Veteranerne, og som den første af de mange sønderjydske Talere bragte *Hans Thomsen* — den samme, der paa Dybbøl overrakte Kongen det gamle Dannebrogsflag — en hjertelig Tak til Vært og Værtinde, fulgt af rungende Hurraer.

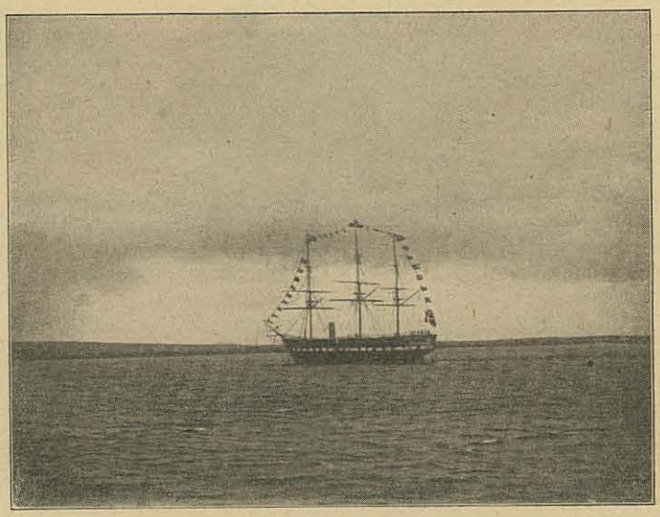

Fregatten »Jylland«

Derpaa tog H. K. H. Prins *Axel*, der allerede fra den tidlige Morgentime ved Skibenes Ankomst havde vundet sig en høj Stjerne hos de Gamle — »vor Konges Fætter«, som vi hørte flere af dem betegne ham, — Ordet og fortalte Fregatten »Jylland«s Historie, et Emne, der selvsagt i høj Grad interesserede, ikke mindst mange af de tilstedeværende, der selv — i Krig eller i Fred — havde traadt »Jylland«s Planker og aldrig havde glemt deres Kærlighed til Skibet. I store Træk opridsede Prinsen Fregattens Levnedsløb fra den i 1860 løb af Stabelen — dens Historie i Krig og Fred —, indtil den i 1912 ved Godsejer *Schous* Offervillighed sikredes mod gamle Krigsskibes sædvanlige Lod efter en forholdsvis kort Levetid, nemlig at ophugges af de samme Økser, der i sin Tid tømrede dem Spant for Spant. Prinsen sluttede med et Leve for den gamle Fregat, idet han udtalte Haabet om, at den endnu i mange Aar maatte vugge sig paa Søen.

Hans Ekscellence Forsvarsministeren tog derpaa Ordet for i en fortrinlig Tale — midt mellem Skæmt og Alvor — at hylde Veteranerne, idet Ministeren anstillede en Sammenligning mellem Tiderne i Krigsaaret 1864 og nu — mellem Villien til at tjene andre dengang og nu —, thi ingen tjener bedre eller mere end den, der giver Livet hen for andre. Som de dengang trofast og uden Klage havde givet Livet som tro Tjenere mod deres Land, saaledes ønskede han, at vi af de senere Slægter maatte forstaa at tjene. Datiden havde ikke forstaaet, hvilken Stordaad det var, vore Soldater øvede — det eneste Lyspunkt knyttede sig jo til Helgolands-Slaget —, og ad Baggaderne maatte Tropperne drage ind i Hovedstaden efter Krigen. Men Udlandet havde set Daaden, og nu høster Efterslægten, hvad Mændene fra 64 saaede med Tapperhed og Trofasthed som Sædekorn. Derfor er det, at vi hylder vore Veteraner og udtaler vor Glæde ved deres Befrielse, som hørte hjemme sønden Aa.

Talen vakte stormende Jubel, og Hurraerne rullede hen under »Jylland«s Batteri som med Genklang fra Helgoland, og de Gamle tog med bøjede Hoveder mod al denne Hyldest, der kom saa sent, men dog tidsnok til at tænde Glædens Gnist i de endnu saa klare Øjne.

Man afsang derpaa en af Forfatteren, Bibliotekar *Julius Clausen* forfattet Sang til »Jylland«, af hvilken vi citerer første og sidste Vers:

I Sandbjergvigens Vande —
Nu selv en Veteran —
Man hilser Dig fra Strande,
I Fred, fra Krigsorkan.
Dit gamle Flag blev hejset,
Du drømmer smukt paany
om Dage, da Du knejsed
i Kampens Morgengry.

For Anker nu Du hviler,
Du har fortjent Din Ro.
Se, Bølgen til Dig smiler
I Læ af Palsgaards Bo.
Fra Nordsøsprøjt til Vigen
Det blev saa lang en Vej, —
Til Fred igennem Krigen,
Du, „Jylland", glemmes ej.

Sikkert vil disse Sange sammen med den, som senere blev afsunget, blive gemte, — vi saa de gamle med Omhu lægge dem i Lommerne, — og mangen Gang efter Hjemkomsten, naar Talen falder paa den 21 August 1920, blive tagne frem og læste og sungne igen.

Som sidste Taler tog Marineforeningens Formand, Kommandør *Maegaard*, Ordet og udtalte følgende.:

»Af de tre gamle Veteraner, der deltog i Slaget ved Helgoland for 56 Aar siden, har de to, »Niels Juel« og »Heimdal« fundet den Afslutning paa deres Livsbane, der venter enhver gammel Veteran, og ogsaa os selv, — de er blevne hugget op. »Jylland« er det gaaet anderledes, — den skulde have været solgt til Ophugning, — men saa greb Godsejer *Schou* ind, og han har beredt Veteranen en smuk og blid Alderdom, idet den nu ligger her, velplejet, velholdt i en tryg Havn. En Veteran vil jo gerne tjene sit Land saa længe det er muligt, og selv om det ikke er paa den oprindelige Maade. saa har den dog fundet sin Alderdoms Gerning ved, som et uundværligt Led, at tjene som Korrespondancestation for Skolen for traadløs Telegrafi, og de dèr uddannede Telegrafister vil maaske engang senere kunne tjene til at udsende Telegrammer, der redder mangen brav Sømands Liv, naar Skibet er i Havsnød, ved at tilkalde Hjælp. Nu har hans Majestæt Kongen allernaadigst givet Tilladelse til, at den gamle Veteran atter maa føre sit rene Splitflag, en Udmærkelse der, saavidt jeg veed, aldrig er tilstaaet noget Skib, — og dette Flag vil blive hejst her ombord idag for første Gang naar vi, efter at have rejst os fra Bordene, samles paa Dækket. Foruden den Nytte »Jylland« har gjort og gør, har den ogsaa i 1914 været Midtpunktet i de storstilede Festligheder, som Godsejer *Schou*, ligesom iaar, dengang afholdt ombord for Helgolandsveteranerne.

Disse Fester er komne mange af Marineforeningens Medlemmer til Gode, og da vor Forening er kommen i stor Gæld til vort eneste Æresmedlem, har Foreningen tænkt sig, i Haabet om derved at kunne afbetale paa denne vor Gæld, at anmode Godsejer *Schou* om, som en Gave fra Marineforeningen, at ville modtage det Flag, der skal hejses her idag.«

Kommandørens Meddelelse modtoges med stærkt Bifald, og efter at Godsejeren havde takket for den Ære, der tildeltes Skibet, og efter at Bordet var hævet, begav man sig op til den højtidelige Flaghejsning, der nu skulde finde Sted. Fra Skansen havde man et herligt Udsyn over Dækket forefter, hvor nu alle flokkedes, og der udfoldede sig et malerisk Liv mellem Masterne og de gamle Kanoner. Vinden susede mellem Rejsningerne og blafrede i Flagpynten. Saa kom den velkendte Kommando: »Klar ved Flaget«, og alles Øjne rettedes agter efter, medens Hovederne blottedes. »Hejs Flaget!« Til Honnørmarchens Toner gled atter det rene Splitflag op under Gaflen, hvor det i saa mange Aar forhen havde vajet, og saa rungede »Kong Kristian« over Dækket som saa mangen en Gang før — som udløste denne vor Kongesang Trangen til at give Følelserne Luft.

Godsejeren rettede derpaa en Tak til Marineforeningens Formand, hvorefter Tiden var kommen til at falde paa Fartøjerne. Indskibningen foregik let, og kort efter var man atter i Juelsminde, paa Vej til Folkefesten i Skoven. Det fortræffelige Musikkorps i Spidsen forkortede Vejen derud, — og ingen Træthed var at spore hos Veteranerne, der, — som en af dem sagde til os, — »allerede havde oplevet saa meget paa denne Dag, at der vilde være nok at tænke paa mange Aar frem i Tiden.« Det var en Mand paa 83 Aar!

Mellem høje Bøge med ranke Stammer ligger Festpladsen

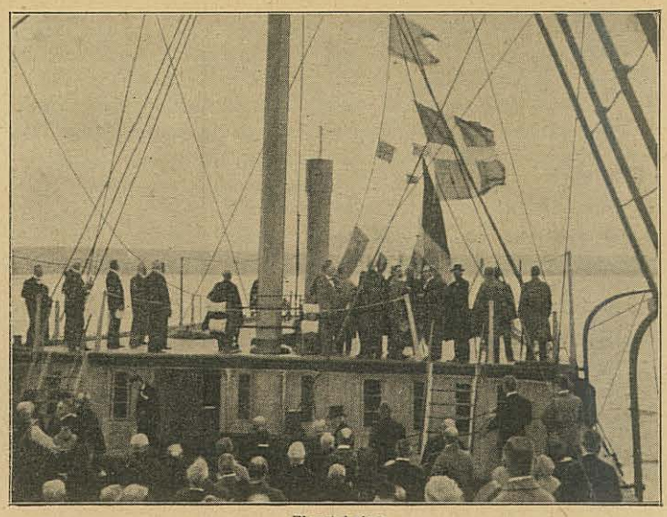

Flaget hejses

flagsmykket ude i Juelsminde Skov, bag Talerstolen er udspændt et mægtigt Dannebrog, og paa de lange Bænkerækker foran denne finder efterhaanden alle Plads, Veteranerne forrest i Midten, og udenom dem alle de øvrige Gæster og Byens Folk, en anselig Skare. Eftermiddagssolens Straaler staar som gyldne Streger ind mellem Løvhænget.

Den første Taler var Departementchef i Marineministeriet, Kaptajn *Rechnitzer*, der i en udmærket klar og interessant Tale fortalte om Krigen i 64 og dennes Virkninger for Verdenskrigen. Da Departementchefen omtalte de forskellige Begivenheder og Datoerne for disse i den anden slesvigske Krig, kunde man se, hvor klart alle disse Ting endnu stod for de gamle Mænd, der Række ved Række sad her foran os og ved Nikken og lydige »Ja«, — »Ja«, — viste, at de fuldt og helt var med. Talen gengives in extenso andetsteds i Bladet.

Derpaa talte Professor *Vilhelm Andersen*, der i en aandfuld Tale drog Minder frem om den danske »Jens« fra Krigen, og særlig dvælede ved den kendte Jens Paludan-Müller, — Helten med Barnesindet og den store Kærlighed til sit Lands Historie, — der næppe kendte op og ned paa sit Gevær, men som i Kampen ved Sankelmark med Geværet fattet om Løbet som en Bersærk gjorde lyst i Fjendernes Rækker, — sine Kammeraters Afgud, — der faldt i Slaget og hviler i en ukendt Grav. Ogsaa under denne Tale fornam man, hvor Minderne fra den Tid var levende hos den opmærksomt lyttende Skare, — det var dansk de atter hørte her, saa rent og smukt, som de vel ikke før havde hørt det, og om en Kammerat, der fandt Heltedøden. Saa foreslog Professoren at synge »Altid frejdig, naar Du gaar Veje, Gud tør kende,« — og med denne sluttede Festen i Skoven saa stemningsfuldt og skønt som den var begyndt.

Paa Færgegaarden ventede nu Dagens andet og sidste Festmaaltid, — og Forventningen herom lod Dagens Strabadser gaa uænsede hen over Veteranernes Hoveder, — ingen faldt fra, og i sand Feststemning bænkedes alle om de festlige Borde i de to Sale, medens det hele overordentlig smukke Arrangement blev beundret. Der var et Liv over Unge og Gamle der ikke skulde lade tro, at over det halve Antal af disse Mænd forlængst havde Støvets Aar bag sig, — ja for de flestes Vedkommende var godt paa den anden Side af de 85. Atter bød Godsejer *Schou* velkommen til Bords, og oplæste et fra H. M. Kongen modtaget Svartelegram, der besvaredes med nifoldige Hurraraab og Kongesangen. Allerede paa dette Tidspunkt var der en sand Feststemning over alt og alle, og efterhaanden som Middagen skred frem var det rørende at se den Begejstring, der bemægtigede sig de Gamle, og lod den vanlige Tilbageholdenheds Skranker falde, — her og der talte Veteraner for en lyttende Skare af de nærmest siddende, —

ikke alle havde jo endnu bevaret deres Manddoms mere kraftige Røster, — og Glædens Smil lyste op i alle Ansigter hvor man saa hen. Med Iver sang de den af Direktør *Burcharth* forfattede Sang, — af hvis Strofer vi nævner følgende:

Nys gryed af Natten saa herlig en Dag,
med Smæld af de rød-hvide Faner —
derfor klinger mod Jer, til Lærkernes Slag:
Velkommen, vel mødt Veteraner. —
Mens Øjet det dugges og Kinden blir vaad,
Vi bringer vor Tak Jer for vel øvet Daad.

I Slagmarkens Tummel, til Lands og til Vands
kun Pligten I vidste at følge.
Vi fletter idag Jer en sommerlys Krans,
saa fager som Sol over Bølge.
Saa hilder vi Jer med det bedste vi veed:
„Et Hurra for dem, der for Dannemark stred".

Paa Veteranernes Vegne takkede Arkitekt *Marston* Godsejeren og hans Frue for deres storstilede Gæstfrihed og udtalte, at vel var der allerede utallige Gange bragt dem Tak fra Veteranerne for denne uforglemmelige Dag, — men god Gerning kan ikke gøres for ofte. Ligesom Digteren *H. P. Holst* i den første slesvige Krig skrev: »Lyksalig den, der med sit Land en saadan Tid oplevet,« — saaledes maatte vi, der overværede denne Festdag være lyksalige over det vi hørte og saa. Skulde de gamle Mænd følge deres Hjerters Trang, vilde de sikkert hver især gerne rejse sig og bringe deres Tak, men det kunde jo ikke ske. Om Vært og Værtinde overhovedet ønskede nogen Tak for alt det, de havde gjort for at sprede Glæde om sig, da maatte denne ligge i Visheden om, at den gode Gerning bærer Lønnen i sig selv, og at, efter denne Dag, mange Tanker i Glæde og Taknemlighed vilde vende sig imod dem fra Landet rundtom. Evnen til at berede en saadan Dag er eet, — at ville berede den, er noget helt andet. Idet han ogsaa bragte en hjertelig Tak til Godsejeren fra Marineforeningen for al mod denne udvist Interesse og Forstaaelse igennem Aarene, og ikke mindst for den paa denne Dag viste Gæstfrihed, sluttede Taleren med at udbringe et med rungende Hurraraab besvaret Leve for Godsejer *Schou* og hans Hustru.

Medens alles Øjne rettedes mod disse to, der saa stilfærdige var Aanden i alle denne Dags Begivenheder, følte vistnok alle baade Stolthed og Glæde over, at netop han kunde være med i dette. Et nyt Blad var flettet i vore Minders Krans.

Kommandør *A. O. Andersen* talte for dem, hvis Trofasthed gennem Trængslernes Aar mod Fædreland og Modersmaal i ikke mindre Grad end Mændenes Daad havde bevaret Sønderjylland for det gamle Land, for den sønderjydske Kvinde, — og at denne Tale modtoges med Jubel er selvsagt, — det var, som om disse Ord havde løst en bunden Tanke, thi hvem var vel mere fortjente til at takkes og mindes end netop de sønderjydske Kvinder, — og saa sang man »Modersmaalet«. Kaptajn *H. P. Hjorth* talte for den danske Landsoldat, og fhv. Overkanoner, Krigsassessor *Lund*, som Veteran fra Helgolandsslaget, for Sømændene fra den Tid, og begge Talere fandt den rette Genklang for deres smukke Ord.

Tiden var nu saa vidt fremskreden, at man maatte bryde op, — udenfor var Mørket faldet paa, og Fyrværkeriet fra »Jylland« kunde ventes hvert Øjeblik. Og medens man langsomt fulgte Vejen nedad mod Juelsminde Havn, skød Raketterne tilvejrs ude fra Fregatten, medens Lyskuglerne beskrev deres krumme Baner hen under Aftenhimlen og oplyste Skibet og Vandet omkring. Nede i Havnen laa Marinens Skibe med Projektørerne tændte, og de skarpe Lysbundter drejede sig rundt over Byen og Bugten og oplyste i korte Nu Fregatten derude. Paa Havnemolen blafrede Stormlysene, og kastede deres flakkende Skær over den store Skare, der efterhaanden samledes for at sige Farvel til Veteranerne. Hjulpne af de unge Piger, og straalende glade, førtes de ombord, medens Marineforeningens utrættelige Repræsentanter, Bankfuldmægtig *Nath*, Ingeniør *Mikkelsen*, Agent *Søderlund* og Chauffør *Torp*, der fra Kolding havde fulgt de Gamle og passet og hjulpet dem paa enhver Maade, nu holdt Mandtal og sørgede for, at hver kom paa det for ham bestemte Skib. Heri blev de trofast hjulpne af Skibenes Officerer, Underofficerer og Mandskaber, der kappedes i Venlighed og Hjælpsomhed.

Saa var da Adskillelsens Time kommet. Langsomt lagde Skibene ud, — det var de Gamle vemodigt at sige Farvel, — vi ses vel næppe mere, vi af den yngre Slægt og de Gamle dernede fra, der havde bragt os saa nær paa Minderne fra Danmarks tungeste Tid i forrige Aarhundrede, — skønt havde det været at opleve dette. Og de Gamle følte det vist selv saaledes, — halvt skjulte af Mørket hørte vi deres Stemmer derude fra Vandet raabe den sidste Tak ind til Godsejeren og hans Frue. Ved disses Evne og Vilje var der i Genforeningens Aar bragt de trofaste og stærke Gamle en Hyldest, der i de Aar, der endnu maatte være dem beskaarne, mangen Gang vil drage deres Tanker mod Palsgaard og dens Ejer.

Og alle vi andre der var budne til dette Stævne, Veteranerne fra Nord og Øst, Marineforeningens Repræsentanter og andre, vi bringer vore Værtsfolk vor hjertelige Hyldest og Tak, — for den Del de gav os i det, som deres Hjerter sagde dem, de maatte gøre for Veteranerne. Ogsaa vore Tanker vil i de kommende Aar mangen Gang gaa over til Kysten ved Juelsminde, til Herren paa Palsgaard og hans Skib derude paa Vigen.

»Den, der ærer sit Lands store Minder, ærer sig selv.«

E. W. Marston.

DEPARTEMENTSCHEF, KAPTAJN RECHNITZERS TALE
VED FESTEN I JUELSMINDE

Da man for godt 6 Aar siden i disse smukke Omgivelser fejrede den højtidelige Mindedag for Slaget ved Helgoland, havde den storpolitiske Himmel allerede i nogen Tid været overtrukket med tunge Uvejrsskyer, hvad der dog ikke forhindrede, at Festen fik det højtidelige og stemningsfulde Forløb, den fortjente. Havde man den Gang kunnet forudse, at Krigsfaklen faa Maaneder senere skulde være tændt over Verden i et Omfang, der er uden Sidestykke i Historien, vilde det have været med bange Anelser, man havde tænkt paa Danmarks Fremtidsskæbne. Men gennem Aarene var man blevet vænnet til, at de Rygter, der med visse Mellemrum fremkom om truende Fare for Verdensfreden, ikke skulde tages alvorligt, og kloge Hjerner herhjemme og i Udlandet forsikrede Gang paa Gang, at Voldgiftstanken efterhaanden var saa fremskredet og Krig mellem civiliserede Nationer saa meningsløs, at Profetier om et kommende væbnet Opgør mellem de europæiske Stormagter ikke bundede i nogen reel Opfattelse af de faktiske Forhold, men skyldes den Interesse, militære Kredse havde i at opretholde Fiktioner om et Modsætningsforhold, der kun kunde udløses ad Krigens Vej. — Og nægtes kan det ikke, at naar saa truende og farlige Konflikter som f. Eks. Cassablanca og Agadir Affæren kunde bringes ud af Verden paa fredelig Vis, var der meget, der talte for, at ogsaa fremtidige Uoverensstemmelser maatte kunde bilægges, uden at Verden derfor behøvede at komme af Lave.

Men skulde Krigen komme og tilmed en Krig, hvori vor sydlige Nabo var aktiv Deltager, var man dog gennemgaaende paa det rene med, at Danmark ikke kunde undgaa at blive draget med ind i Hvirvlen, beliggende som vi er paa den vigtige Trafikvej mellem Nordsøen og Østersøen. Takket være, kan man maaske sige, den tyske Flaades uhyre Vækst og den Udvikling, de maritime Vaaben i det hele taget var undergaaet, turde Vestmagternes Flaade ikke indlade sig paa at forlægge sine Operationer til Østersøen, saalænge der endnu bestod en tysk Flaade af blot nogenlunde anselig Størrelse, og hertil kom endvidere, at den engelske Flaade i saa høj Grad var bundet til de specielle Opgaver i Nordsøen, at den allerede af den Grund ikke kunde tænke paa at splitte de Kræfter, der saa at sige var det britiske Imperiums Grundvold, hvorpaa i det lange Løb Ententens Overlegenhed hvilede. Allerede fra Krigens Begyndelse var der mange der spaaede, at Tyskland vilde vinde Sejren og England Krigen, vel nærmest i Kraft af dets Førerskab paa Havet.

Man kan sige, at disse Betragtninger havde man kunnet anstille paa Forhaand, og at man kunde have ræsonneret sig til, at Situationen maatte udvikle sig saaledes, som den faktisk gjorde. — I enkelte Kredse herhjemme havde man ogsaa gjort sig til Talsmand for en nærliggende Opfattelse af Forholdene, der tillige havde den Fordel, at den var saa uendelig bekvem og tiltalende for os. Men i Almindelighed vandt den ikke Tiltro og var muligen ogsaa noget farlig at lide paa, al den Stund man intet positivt Kendskab kunde have til de Planer, der raadede indenfor de krigsførende Lande. Englænderne har saa ofte vist i Historien, at de gjorde det stik modsatte af, hvad deres Modstandere paaregnede, og læser man Lord Fischers Memoirer faar man at vide, at denne Mand, der i Krigens første Aar indehavde den betydningsfulde Post som Admiralitetets første Sølord ikke stod fremmed overfor Tanken om en Indtrængen gennem de danske Farvande til Østersøen. Man kan kalde denne Plan for fantastisk; eksisteret har den dog, og naar den, til Held for os, ikke bragtes til Udførelse, skyldes det antagelig, at det mere besindige Overlæg hos den engelske Flaadeledelse har haft Overtaget og ment, at de Fordele der kunde opnaas ved en saadan Aktion ikke stod i noget rimeligt Forhold til de sandsynlige Tab, den vilde bringe. —

Hvad Danmarks Stilling overfor Tyskland angaar, var man bl. a. i Marinekredse af den Mening, at et neutralt Danmark som i det hele taget et neutralt Skandinavien var i Tysklands velforstaaede Interesse, men derfra maatte der naturligt blive et stort Spring til, at Tyskland turde forlade sig paa Danmarks Evne og Vilje til at opretholde sin Neutralitet og om det for egen Sikkerheds Skyld turde undlade at lægge Beslag paa dansk Territorium af Frygt for, at Modstanderne skulde komme det i Forkøbet. Her viste det sig, at man fra tysk Side nærede den fornødne Tillid til vor Neutralitets Oprigtighed og til de militære Magtmidler, hvormed den var underbygget. Man har saa ofte hørt fremsætte herhjemme, baade i Skrift og i Tale, at de Millioner, der i Aarenes Løb var ofrede til Militærvæsenet, var øst ud til ingen Verdens Nytte, og at det havde været saa uendelig ligegyldigt, om Danmark under Krigen havde haft en Hær og Flaade eller ikke, ja nærmest, at disse indeholdt en Fare for vort Land. Overfor disse Paastande kan der være Anledning til at fremhæve, at netop Tilstedeværelsen af en dansk Forsvarsmagt var en af de nødvendige Forudsætninger for, at vort Land kunde holdes udenfor Krigen, en Betragtning enhver vil anerkende, naar den anstilles ud fra nøgterne og saglige Hensyn. —

Der har som bekendt hævet sig Røster herhjemme, og de har ogsaa lydt fra Kredse indenfor Ententens Lejr, at Danmark under Krigen burde have opgivet sin passive Rolle som neutral Magt og have gjort fælles Sag med den Fjende, der i 1864 havde saaret os saa dybt og berøvet os en saa betydningsfuld Del af vort Landomraade, saaledes at vi ved Fredsslutningen havde kunnet stille vore Krav med Sejrherrens Ret. I ansvarlige, ledende Kredse i England og Frankrig forstod man fuldt vel Danmarks vanskelige Stilling og forstod at vi i vor Udenrigspolitik ikke kunde lade Følelserne løbe af med os, men maatte tage Forstanden fangen. At spille va banque med Danmarks Skæbne vilde sikkert ikke været faldet nogen dansk Regering ind, uanset hvad Partifarve den havde haft, og naar derfor mange blandt den opvoksende Slægt kan have været mismodig og forstemt over, at den ikke fik Lejlighed til at hævne, hvad der i 1864 blev forbrudt imod os, maa den søge Trøst i Bevidstheden om, at den Slægt, der den Gang kæmpede for Danmarks Ære og Danmarks Ret, ikke gjorde den danske Nation til Skamme, men trods de ulige Vilkaar, hvorunder Kampen førtes, udviste et Heltemod og en Dødsforagt, der til sene Tider vil være prentet med Malmskrift i vort Lands Historie og være indflettet deri som et af dens skønneste Mindeblade. Kommende Slægter vil med Verdenskrigen som Baggrund staa undrende overfor den Kendsgerning, at det lille Danmark paa egen Haand maatte føre Krig mod de samme to Stormagter, som 50 Aar senere først kunde besejres af en Verdenskoalition, tilmed gennem fire lange Aar.

Ser man tilbage paa den Politik, den daværende danske Regering førte i den Periode, der gik forud for Krigserklæringen, kan man kun forbavses over, at den ikke militært set tog Konsekvenserne af en Politik, der nødvendigvis maatte føre til Krig, paa Grund af det Modsætningsforhold til det tyske Forbund, den saa kraftigt var Udtryk for. — Som saa ofte før i vort Lands Historie lod man de krigsmæssige Hensyn vige til Fordel for de økonomiske, hvad bl. a. viste sig i Felthærens daarlige Udrustning, i Manglen paa Reserveformationer og i Undladelsen af Anlæg af permanente Fæstningsværker bl. a. ved

Dybbøl og Fredericia. Navnlig den herværende Mangel paa stormfri Værker var maaske en af de væsentligste Aarsager til Krigens ulykkelige Forløb. — Hvad Flaaden angaar kan man ikke sige, at Nationen manglede Blik for dens Betydning; dertil var Begivenhederne i 48 i for frisk Minde; men Bevillingerne til den kom for sent, til Trods for, at man burde have vidst, at en virkelig brugbar Flaade ikke lader sig improvisere. Forudsætningen for en heldig Gennemførelse af Krigen svækkedes yderligere ved svigtende Samarbejde i den øverste Krigsledelse og ved den Mangel paa Kontakt, der bestod mellem denne og Udenrigspolitiken, et Fænomen der ikke var uden Sidestykke i Verdenskrigen. Endelig svækkedes den danske Krigsmagts Chancer ved Forsvarets Opstilling ved Danmarks historiske Grænse, idet vi til et Frontalforsvar savnede de nødvendige Betingelser saavel i personel som i materiel Henseende. — Det kan derfor heller ikke forbavse, at der i det tyske Generalstabsværk om Krigen udtales Tvivl om, hvorvidt man fra dansk Side har haft den fulde Forstaaelse af, at man stod overfor en Krig, der kunde dreje sig om det danske Monarkis fortsatte Bestaaen. Med den manglende Krigsforberedelse in mente har man vanskeligt ved at forklare sig den danske Regerings stejle Politik, der ikke kan retfærdiggøres ved de usikre Forhaabninger om Alliance fra de skandinaviske Brødrefolk, paa hvis Sympathi man sikkert kunde gøre Regning, men som forstaaeligt nok maatte være betænkelige ved at antage en Politik, om hvis heldige Udfald der paa Forhaand kunde drages berettiget Tvivl.

I Modsætning til vort manglende Krigsberedskab havde man fra preussisk Side i ganske anden Grad taget Konsekvenserne af det optrækkende Uvejr og undersøgt Muligheden af, ved et Angreb paa Kjøbenhavn at lamme med et Slag vor Hovednerve og saaledes med de mindste Ofre og paa den kortest mulige Tid bringe Krigen til Afslutning. Den danske Flaades relative Overmagt forhindrede imidlertid Preusserne i at bringe denne Plan til Udførelse og det naturlige Maal for deres Operationer maatte derfor blive den danske Felthær for ad denne Vej at søge at svække vor Handlefrihed.

Østrigs manglende Tilslutning til den preussiske Felttogsplan beredte denne mange Genvordigheder og var maaske en af Hovedaarsagerne til, at den i sit Forløb ikke udnyttedes i den hensynsløse Udstrækning, som den preussiske Krigsledelse havde paaregnet. Helst havde denne utvivlsomt gennemført Felttoget paa egen Haand, og naar den veg tilbage herfor og betragtede Østrigs Hjælp som nødvendig var det antagelig ud fra den Anskuelse, at der i modsat Fald maatte regnes med Indskriden fra andre evropæiske Stormagter.

Det vilde føre for vidt og er heller ikke paatænkt ved denne Lejlighed at komme nærmere ind paa selve Krigens Gang, men det kan antagelig have Interesse at fæstne i Erindringen Hovedpunkterne i dens Forløb.

Henimod Slutningen af 1863 mobiliseredes den preussiske Hær og Flaade, og midt i Januar forelaa de to Forbundsfællers betingede Krigserklæring. Den 1. Februar udbrød Krigen, Eideren blev overskredet og den 5. Februar om Aftenen rømmedes Dannevirke, hvorpaa Hovedhæren trak sig tilbage til Dybbøl og Als, medens den resterende Del gik til Fredericia og Kolding. Den 11. Februar blev Dybbøl indesluttet, og 8 Dage efter gik Preusserne paa Trods af Østrigernes Modstand over den jydske Grænse og besatte Kolding. Der førtes nu diplomatiske Forhandlinger mellem de 2 allierede Magter om fortsat Indmarch i Jylland, der resulterede i at denne iværksattes, hvad der atter medførte, at Vejle og Fredericia blev indesluttet den 8. og 9. Marts. Fra Midten af Marts til Midten af April belejredes Dybbøl, der blev stormet den 18. April, hvorpaa Hæren gik tilbage til Als og Armé-Overkommandoen nogle Dage senere til Fyen. I Slutningen af Maaneden rømmedes Fredericia og besattes af Østrigerne og den 5. Maj blev Aalborg beskudt. Den 9. Maj fandt Slaget ved Helgoland Sted, og umiddelbart herefter afsluttedes den første Vaabenstilstand med derpaa følgende Konference i London. Vaabenhvilen udløb den 25. Juni og 4 Dage senere forefaldt Overgangen til Als, hvad der havde til Følge, at Als Hæren overførtes til Faaborg. Den 3. Juli foregik Fægtningen ved Lundby Bakker ved Aalborg, og 8 Dage senere gik Tyskerne over Limfjorden og Vendsyssel blev evakueret. Den 11. Juli afløste Ministeriet Bluhme Ministeriet Monrad og Dagen efter afsendtes Parlamentærer. Den 19. Juli blev Vesterhavsflotillen ødelagt og Vesterhavsøerne erobrede og Dagen derpaa sluttedes den anden Vaabenhvile; denne erstattedes den 1. September med Vaabenstilstand og Undertegnelse af Fredspræliminærerne. Den 30. Oktober sluttedes Freden i Wien og midt i November udvekstedes Ratifikationerne og Jylland blev rømmet.

Saaledes var i store Træk Krigens ulykkelige Gang og det er maaske forstaaeligt, at den danske Befolkning efterhaanden tabte Troen paa, at Krigslykken kunde vende sig og derfor af al Magt pressede paa for at fremskynde Freden. Og dog kan der være Grund til at gøre opmærksom paa, at selv efter Tabet af Als, stod den danske Hær, koncentreret som den var paa Fyen og med den danske Flaade som Herre i de danske Farvande, militært set stærkere end paa noget tidligere Tidspunkt af Krigen. Hertil kom endvidere de ret betydelige Divergenser, der bestod mellem de allierede Magter, og hvorved der aabnedes en Mulighed for en Intervention fra Stormagternes Side. Men alt dette hjalp intet; Tilliden var tabt, og den Presse, der tidligere havde været ivrigst for at puste til Ilden, agiterede nu kraftigst for en snarlig Fred. — At man fra preussisk Side saa med en vis Betænkelighed paa Situationen, viser de Overvejelser, Moltke anstillede med Henblik paa at føre Krigen til Afslutning ved Overførelse af en Landsætningsekspedition til Sjælland, hvis den anden Vaabenhvile ikke førte til Fredsslutning. — Han var forberedt paa, at det danske koncentrerede Forsvar paa Fyen kunde blive forstærket under Vaabenhvilen, og da han gik ud fra, at den største Del af den danske Flaade vilde blive detacheret til det nordlige Kattegat for at imødegaa en forventet østrigsk Flaadeaktion mod Kjøbenhavn, fattede han Planen om en Overgang til Sjælland for herved at føre Stødet mod Hovedstaden, hvis Befolkning for en Del var grebet af panikagtig Nervøsitet. Vaabenhvilen skulde udløbe omkring 1. November, men Overførslen var først forudsat at skulle finde Sted i December, der med de lange mørke Nætter regnedes for det gunstigste Tidspunkt for at sikre Ekspeditionen, der skulde tælle 25,000 Mand, et gunstigt Forløb. Transporten af Tropperne, der paaregnedes udført paa een Nat, skulde udgaa fra Stralsund med Landgang efter Omstændighederne i Præstø Bugt eller ved Vordingborg.

Naar man tager de daværende Forhold i Betragtning, kan et Foretagende som det her anførte kun karakteriseres som yderst dristigt og risikabelt, saa meget mere, som de mange Forberedelser, der nødvendigvis maatte træffes, vanskeligt kunde hemmeligholdes.

Det er maaske ikke uberettiget at drage den Slutning af dette med stor Omhu planlagte Foretagende, at det var en af Aarsagerne til, at Kjøbenhavn i en senere Periode blev Hovedhjørnesten i vort Forsvarsvæsen, en Foranstaltning, der som bekendt medførte vidtrækkende og dybtgaaende Stridigheder indenfor Befolkningen om vor Forsvarsordning.

Kaster man nu et Tilbageblik over Tysklands Historie siden 1864, véd vi jo alle, at denne Krig var Indledningen til en ny Æra for Tyskland, hvis Lykkestjerne for hvert Aar, der gik, steg højere og højere paa Himlen. Det er maaske heller ikke uden Grund, at den anden slesvigske Krig betegnes som Forløberen for Verdenskrigen, og at Erhvervelsen af de slesvigske Provinser blev Tysklands Achilleshæl. Thi med de store Kyststrækninger og dybt indskaarne Fjorde, som Fredsslutningen overgav det, skabtes der Betingelser og Trang hos den tyske Nation til at bygge en Stormagtsflaade, der efterhaanden som Tiden gik ikke tog i Betænkning at optage Konkurrencen med Verdens

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtryckskledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

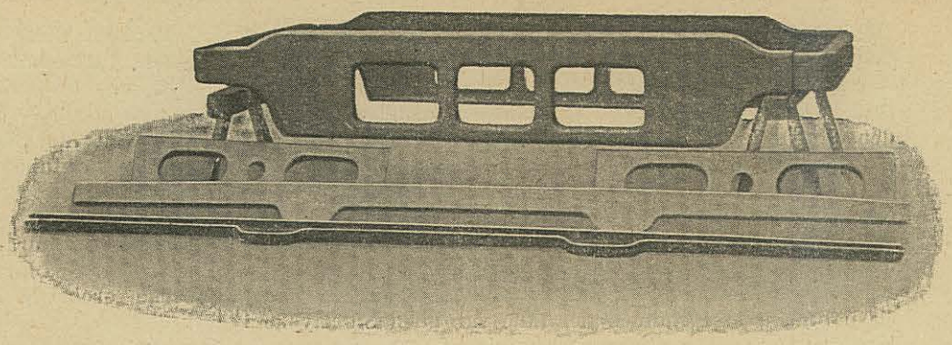

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JARNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK

tillverkning och försäljning af

SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalddragne rör för vatten-rörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM

Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

Enhver Amatør-Fotograf

bør anskaffe sig en

„Fotoklip“,

kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater

i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling

for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.

Sagkyndig Vejiedning gives

Stort Udvalg i

Prismekikkerter

fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn

største Specialforretning i Danmark

Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG“ ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG“S ANNONCE-EKSPEDITION
DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY
TELEFON: VALBY 823 x

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes ∴ personlige Smag og Ønsker. ∴

Axel Nefterstrøm.

VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantering shandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKKER

KJØBENHAVN

ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEMER

OG

ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERIALE

PRØVELAGRE. AMAGERTORV 25. TLF. 3371

LEVERANDØR TIL MARINEN

første Sømagt. Tyskland ønskede sin Plads i Solen, vilde skaffe sig Raaderum udover den vide Verden for at opnaa Afsætning for sit Eksportoverskud og sin stedse voksende Befolkning, der ikke alle kunde finde deres Plads indenfor Landets Grænser. Herfra stammer igen Trangen til Kolonier og til disses Beskyttelse en stor og mægtig Verdensflaade. Man saa, hvorledes det tyske Kejserrige med sin dygtige og tætte Befolkning voksede sig stedse stærkere, man saa, hvordan dets Fangarme mer og mer begyndte at omslutte Verden, og man forbavsedes ikke længere, naar aabenhjertige Tyskere talte om deres Drøm om et tysk Verdensrige fra Nordkap til Bagdad og fra Moskva til Atlanterhavet. Meget kunde maaske været naaet, hvis disse højtflyvende Planer var blevne fremmede med mere Maadehold, men den rivende Hast, hvormed de udvikledes, gav dem ikke den tilstrækkelige Underbygning, og maaske netop derfor styrtedes de i Grus paa den katastrofale Maade, som skete ved Verdenskrigens Slutning.

Vore Æresgæster i Dag, de sønderjyske Veteraner, vil kunne forstaa, at navnlig den yngre Slægt herhjemme var begyndt at opgive Haabet om, at det retfærdige Krav om Sønderjyllands Tilbagegivelse nogensinde skulde ske Fyldest. Man manglede i saa Henseende fuldkomment Troen paa, at Tyskland af fri Villie skulde opfylde Pragerfredens § 5, og denne Tro svandt i samme Forhold, som Tyskland Aar for Aar arbejdede sig frem til saavel i økonomisk som i militær Henseende at blive den ledende Verdensmagt.

Derfor mindes vi ogsaa i Dag med Taknemmelighed de Kredse inden for vort Land, der trods alt ikke forsagede, men som paa mangfoldig Maade, direkte som indirekte, udførte et stort og betydningsfuldt Arbejde for Danskhedens Sag i Sønderjylland.

Men fremfor alt gaar vore Tanker til Sønderjyderne selv, der gennem de lange og trange Aar bevarede deres uvisnelige Kærlighed til deres gamle Land og ikke veg tilbage for Fristelser og Tvang, men opretholdt den Danskhed i deres Hjerter, der var en ufravigelig Betingelse for, at vi i Dag kan se dem iblandt os. Vi forstaar hvad det har betydet for Sønderjyderne at skulle drage Sværdet for et Land, hvis Sejr vilde være ensbetydende med Udelukkelse af deres nationale Forhaabninger.

Da vi sidst var samlede her rungede Hurraraabene mod Foraarets klare Himmel til Ære for Veteranerne fra Slaget ved Helgoland, den Begivenhed, der som et frisk Saltvandspust blæste fra Nordsøen ind over Danmark og spredte Lys og Glæde over Sindene og livede op midt i vor store Modløshed. Paa denne Dag, hvor vi fejrer den nye Veteranfest, er det med Stolthed og Beundring at vi mindes de sønderjydske Veteraners heltemodige Kamp i de slesvigske Krige og deres trofaste Arbejde for Danskhedens Sag under Fremmedherredømmet.

Et trefoldigt Leve for de sønderjydske Veteraner.

H. Rechnitzer.

MINDER FRA JUELSMINDE-FESTEN

Som tidligere nævnt har fire af Marineforeningens Medlemmer, nemlig d'Hrr. Bankfuldmægtig *Nath*, Agent *Søderlund*, Ingeniør *Mikkelsen* og Chauffør *Torp* gjort et virkelig stort Arbejde, for hvilket vi maa være dem taknemlige, — ikke mindst for den smukke Maade horpaa de udførte deres Hverv, — ved at modtage de sønderjydske Veteraner i Kolding og danne Sauvegarde for dem under hele Turen. At Samværet med de gamle Mænd har været de Herrer en Oplevelse, ved vi af deres egne Udtalelser, men vi ved tillige, at Veteranerne straks sluttede sig trofast til vore Repræsentanter som Følge af den Omhu, Venlighed og det kammeratlige Forhold, disse forstod at tilvejebringe fra de modtog Veteranerne og til de atter afleverede dem velbeholdne i Kolding.

Og alle, der saa den Glæde, der stod tegnet i de gamle Mænds Ansigter, gjorde, hvad de formaaede for at lette dem Vejen. Enkelte Værkbrudne var der imellem, men forbausende var ellers den Lethed, hvormed Hovedmængden af dem, trods den meget høje Alder, udholdt Dagens Program, — og Glæden gav sig de fornøjeligste Udtryk, — Udtryk for det danske Lune, som de mange Aar i det fremmede ikke havde formaaet at kue. Og alle havde den rolige Værdighed, over sig, som Alderen og Kendskabet til Livet og dets Foreteelser forlener med. Over dem alle var der en Venlighed, naar vi talte med dem, og en Klogskab, som vi sent vil glemme.

Hrr. *Søderlund* fortæller, at han om Bordet paa „Thamsens Hotel" havde samlet 19 Veteraner, af hvilke de 10 var gamle Marinere, — forøvrigt de eneste blandt Sønderjyderne. Da der stilledes næste Morgen inden Afrejsen, meddelte de, at nu var de alle Marinere, thi nu havde alle lært at svare „Halløj"! naar deres Navne blev raabt op.

Adskillige af dem oplevede i Juelsminde for første Gang at køre i Automobil, og dette var en Begivenhed i deres Liv. Det var ubetaleligt at se det Velvære, der bredte sig over dem, naar de, hjulpne tilrette af velvillige Hænder, sad vel indpakkede i Tæpper i Vognene med en lang Cigar i Munden. Kun en var utilfreds, indtil han havde faaet en af de unge, hvidklædte Piger op til sig i Køretøjet, — „a wil ha a bette Pie op te mæ" — sagde han paa uforfalsket sønderjydsk, — og han fik det under Tilskuernes Jubel.

Under Festmaaltidet paa Færgegaarden om Aftenen sagde en af Veteranerne til os, efter at han længe havde siddet tavs, men med skinnende Øjne havde fulgt alt, hvad der foregik om ham, — og idet han bøjede sig over Bordet mod os: „Jeg forstaar ikke alt det man gjør for os, — men det veed jeg, at jeg vil ikke kunne glemme det saalænge jeg lever"! Og saa sank han tilbage i sin vanlig Tilbageholdenhed. Han havde været med paa Tilbagetoget fra Dannevirke.

Uforglemmeligt var det ogsaa at se, — og beskæmmende for os, der dog mente at kunne vore Fædrelandssange ret godt, — at disse Gamle sang alle Sangene udenad, de forbudte Sange i Adskillelsens Aar. Der var ingen Vaklen.

Hrr. *Søderlund* meddeler os ogsaa følgende Samtale med en af Veteranerne: Vi Sønderjyder har haft 5 store Dage. Først da Franskmændene kom, og saa da vi stemte os hjem igen. Saa kom Kong Kristian og saa Genforeningsdagen paa Dybbøl, — og nu denne Fest.

E. M.

VERDENSSKIBSFARTEN

FRA JANUAR—AUGUST 1920

Efter Krigsaarenes høje Konjunkturer begyndte 1920 allerede i Aarets første Tid at vise Tegn paa Tilbagegang, et Memento om, at den glimrende Skibsfartsperiode engang maatte holde op. Allerede i April begyndte man at se mindre lyst paa Situationen, her og der faldt Fragterne lidt, og det saa ud til, at „the war boom" nu definitivt maatte være forbi.

Den store Skibsproduktion og den økonomiske Svaghed i visse Lande, gjorde det i April vanskeligere og vanskeligere for Skibene at faa saa gode Fragter som før, og den utaalelige Situation, særlig i de britiske Havne, gjorde ikke Sagen bedre. For Trampskibsfarten blev Forholdene mere og mere utilfredsstillende, mange fremmede Redere tabte Penge, fordi Skibene maatte ligge og vente paa Bunkers eller paa Last som Følge af løbende Strejker.

Det var i Maj særlig de britiske Kulstrejker, man var bange for, og i England oplagrede man store Kulforraad i det indre af Landet; efterhaanden lysnede det dog, da Kularbejderne vedtog ikke at strejke.

Selv om Fragterne begyndte at vise faldende Tendens, var de dog stadig høje, men samtidig byggedes der Skibe i en saadan Udstrækning, at der næppe var nogen, som tænkte paa, hvorledes de skulde anvendes, naar Tiderne engang blev daarligere. Man mente, at de daarlige Arbejdsforhold, som tvang megen Tonnage til at ligge stille i Havnene og den Mængde slet vedligeholdte Skibe fra Krigsaarene vilde bevirke, at der vilde gaa lang Tid før man kom ned paa et normalt Niveau. Hvis man under saadanne Forhold kunde holde igen paa Nybygningerne, var der Mulighed for i længere Tid at gøre Skibsfarten til en lønnende Næringsvej, men der har aldrig været nogen Magt i Verden, som har kunnet hindre Massebygning, før alle Chancer for et godt Fragtmarked var forspildt.

Der var mange Faktorer, som holdt Fragterne oppe og som de vigtigste kan nævnes det ødelagte Pengemarked, de høje Driftsudgifter og Lønninger samt dyre Kul og endvidere de forøgede Anskaffelsessummer for alt Materiel.

En særlig vigtig Faktor er den forringede Ydeevne pr. Tonnageenhed. Før Krigen var Tonnagens økonomiske Udnyttelse organiseret i de mindste Detailler under Tryk af Konkurrencen. Det var som en fint sammenføjet Bygning, der krævede stadig Beskyttelse, selv for de mindste Forstyrrelser, for at kunne bestaa. Krigen ødelagde den fine Mekanisme og slog den i Stykker ligesom saa mange andre Resultater af den menneskelige Virksomhed.

Verden er anderledes nu end før, der er kommet Tørn i Verdenshandelens Organisation; medens alle Raavarer før Krigen gennemgaaende transporteredes fra de nærmest beliggende Produktionssteder til de Pladser, hvor de skulde forarbejdes, er det nu det omvendte, der sker. Kul gaar fra Sydafrika og Kina til Europa, fra England til Holland og samtidig fra Tyskland via Holland til England. Korn kommer ikke mere fra Sortehavet og Nordamerika til Europa, men fra Sydamerika. Jern og Staal kommer ikke fra England og Tyskland, men fra Nordamerika.

Selv om Fragterne altsaa stadig var høje, ventede man efterhaanden et Fald, og Timecharter Raterne var allerede i Maj mindre end tidligere paa Aaret. Skibsfarten blev stadig truet af Strejker i Havnene; Arbejderne vilde have mere og mere, og de kunde ikke forstaa, at saadanne Strejker kun satte alle Priser yderligere op. De forstod heller ikke, at Rederne kunde takke Arbejderne for, at Fragtmarkedet holdtes oppe, thi naar Skibene maatte ligge længe i Havnene, fik det praktisk talt Karakteren af en fragtregulerende Oplægning af Tonnage. Naar Skibene ligger stille i Havnene, maa Rederne endvidere tage Omkostningerne hos Befragterne, og disse atter fra Forbrugerne, som maaske vilde blive forfærdede, naar de saa, hvor meget en saadan Strejke kostede den enkelte Borger. Hvor meget har mon ikke den britiske Jernbanestrejke kostet den europæiske Forbruger?

I Juni holdt den store Kultransport fra Amerika Fragterne oppe, og Kravet om Tonnage var betydeligt, men Kulsituationen i England var nu saa vanskelig, at det ofte var svært at opdrive Bunkers. Skibene laa et Par Uger for at faa deres Brændsel, og enkelte Skibe gik endog til Azorerne for at faa Kul. Kultransporten fra England var saaledes nærmest standset, det var de britiske Minearbejdere, som selv forsøgte at kvæle den. Nogle britiske Redere saa endnu stadig lyst paa Situationen, men hævdede dog, at Regeringens Kontrol med Skibsfarten maatte ophøre, hvis England skulde hævde sin tidligere gamle Førsteplads.

Der er ikke noget, som er mere ødelæggende, end at holde Forretningslivet under Tvang, og især gælder dette Skibsfarten, som har hele Verdenshavet til sit Omraade. Man maa ikke hemme Skibsfarten ved store Skatter og prohibitive Bestemmelser, thi da vil man snart se andre Landes Skibe i de Farvande, hvor Hjemlandets Flag bør være dominerende.

Der fremkom ogsaa i England Udtalelser om, at det nu maaske vilde betale sig bedre at bygge Sejlskibe end Dampskibe, fordi Omkostningerne til Kul og Olie steg saa stærkt. Et Sejlskib har endel Fordele fremfor et Dampskib, og saalænge Damperens Driftsomkostninger er saa høje, vilde det ikke være saa mærkeligt om man for Alvor tog fat paa at bygge Sejlere igen, især til de lange Rejser.

I Slutningen af Juli begyndte man at frygte et kommende Fragtfald; Forholdene saa ikke saa opmuntrende ud, efter at den britiske Kuleksport fra 1. Juni blev indskrænket til 20 Mill. Tons pr. Aar mod 4 Gange saa stor en Udførsel før Krigen, en Udførsel som nu var unddraget Skibsfarten. Det bedste Marked var nu Kuleksporten fra De Forenede Stater.

Inden Juni Maaneds Udgang laa Fragterne allerede lavt, og paa enkelte Steder var Kravet om Tonnage endog døet hen, medens Amerika truede med Embargo paa Kul. Verden var bleven anderledes end før, sunde Forhold fandtes ingen Steder, hvor der var Varer, hemmede man Udførslen ved forskellige Midler, ved Udførselsforbud eller som Følge af manglende Arbejdslyst. Man fyldte Verden med Tonnage, kun for at lade Skibene ligge og vente paa Bunkerkul eller paa den Last, som Strejker forhindrede Skibene i at faa om Bord. Skibenes Transportevne nedsattes paa denne Maade, og derfor behøvede Verden mere Tonnage end før til det samme Kvantum Gods.

Da Amerika gjorde Alvor af sin Trusel og lagde Embargo paa Kul, blev Forholdene alvorlige for Fragtdamperne. De store Lande tog Hensyn til egen Skibsfart og gav Understøttelser til deres Rederier, men i mange Lande holdt man endnu paa Krigens Statskontrol, som nu var ganske unødvendig, og som vanskeliggjorde Tonnagens Anvendelse paa en fornuftig Maade. Midt i Juli faldt de transoceane Fragter for Trampdamperne yderligere, og det saa ud til, at Ruteskibe for Fremtiden vilde tage Broderparten af Last.

Et større Antal Fragtdampere fandt Anvendelse i Kulfarten til Sydafrika og Australien. Denne Fart var selvfølgelig langtfra stor nok til at klare den Depressionsbevægelse, som gik over hele Verden. Med høje Hyrer, Skatter og andre Byrder skulde der ikke megen Nedgang i Fragterne til, før der blev Tab, og især naar Skibene i maanedsvis blev opholdt i Havnene, skulde der en stærk økonomisk Rygrad til for at bære saadanne Tab. For gamle vel funderede Selskaber kunde det endda gaa, men for de ny Rederier, som har købt Skibe til Toppriser, ogsaa deres gamle Skibe, begyndte Situationen at blive kritisk, og i Juli blev i England flere Skibe udbudt til Salg.

Ganske interessant var Meddelelsen om et Møde af ledige Søfolk i Cardiff, hvorpaa man anmodede Regeringen om, at Eksporten maatte blive forøget. Sømændene gav Grubearbejderne Skylden for den ringe Eksportmulighed, der foraarsagede, at mange Søfolk gik ledige. Dette var et Memento om, at ingen kan indskrænke sin Produktion uden at det gaar ud over andre.

Om Udsigterne for Skibsfarten er det vanskeligt at udtale sig: kun det tør siges, at den kommende store Konkurrencekamp rykker nærmere og nærmere, især efter at Tyskland og Amerika nu har indgaaet en Alliance paa Havet, hvis Maal er Erobringen af det merkantile Søherredømme, som Storbritannien maa forsvare, hvis Landet vil beholde Oceanets blaa Baand.

C. I. SPEERSCHNEIDER

NY FLAG I ØSTERSØEN

Fristaden Danzig og Byen Memel, der ogsaa foreløbig er overladt til sig selv som en Slags Fristad, og rimeligvis ogsaa bliver det, har nu vedtaget at indføre særlige Flag og ladet deres Handelsskibe sejle derunder. Midt i Marts løb den første Damper, kommende fra Hamborg, ind til Danzig under det ny Flag.

Skibene fra Memel, der særlig sejler mellem Memel og Libau, har ogsaa i nogen Tid ført det ny Flag.

Danzigs Flag er et rødt Flag, hvori 2 hvide Kors over hinanden og derover en Krone. Memels Flag bestaar af to horisontale Striber, den øverste gylden og den underste rød med Memels Vaaben anbragt i det øverste Hjørne ved Stangen.

MARIN

AGITÉR

for

Tilgang til Marineforeningen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG | REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD | HÆFTE X

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

KØBENHAVN-KREDSENS FØRSTE SAMMENKOMST I VINTERSÆSONEN 1920-1921,

DEN 4DE OKTOBER 1920 I STUDENTERFORENINGEN

Vi gaar nu ind i vor 8de Vinterkampagne, og efter Tilslutningen til denne første Vintersammenkomst at dømme, vil det ogsaa i denne Sæson lykkes, — maaske endda særdeles godt, at samle Medlemmerne talrigt. Vi havde den Glæde mellem de mange Trofaste at se et betydeligt Antal nye Medlemmer, der ved deres Tilstedeværelse dokumenterer, at den Vækst og Trivsel, vi arbejder for mellem vore Medborgere til Fremme af Interessen for Søværn og Søfart ikke er gaaet sporløst hen, men at vi endda tør nære berettiget Haab om, at vore Formaal i stedse større Udstrækning vinder Forstaaelse og Vilje til at være med i vort Arbejde. Bestyrelsens Tanke: at ville delagtiggøre de unge Værnepligtige i vort Foreningsliv og give dem noget med hjem, ikke blot til Kasernen, i den Tid de ligger inde, men ogsaa efter denne Tid, naar de atter vender tilbage til Hjemmet, — Forstaaelse af vort Søværns og vor Koffardiflaades Betydning for Fædrelandet, resulterede i, at vi havde den Tilfredsstillelse at se en endog meget talrig Forsamling møde frem, og i denne mange nye Ansigter, som vi forhaabentlig i de kommende Aar ofte faar at se igen.

Aftenen indlededes med vort vanlige Ceremoniel, — Flaget hejstes med Honnør, og Formanden, Grosserer *Valdemar Schou* ønskede fra Talerstolen Forsamlingen Velkommen, idet han tillige gav en Oversigt over det Program for Vintermøderne, Bestyrelsen havde lagt, i Haabet om, at Forholdene, navnlig med Hensyn til Muligheden af at skaffe Lokale, vilde gøre det muligt at følge dette Program. Formanden omtalte tillige Bestyrelsens Ønske om ved Lysbilleder i Løbet af Sæsonen at kunne skaffe Medlemmerne en paa en Gang fornøjelig og gavnlig Underholdning. Herefter gav han Ordet til Aftenens Foredragsholder, Kaptajn *Thiele* af Marinens Flyverkorps, der velvilligst havde lovet at give denne ikke helt inkompetente Forsamling et Indblik i det Arbejde, som denne vor Marines yngste Afdeling udfører, og under Kaptajnens kyndige Ledelse førtes man derpaa gennem de forskellige Stadier af Flyverkorpsets Udvikling, fra det helt primitive og usikre med Maskiner med Bambusstel, op til vore Dages elegante og sikre Maskiner, — saa sikre, som den Udvikling, der indtil nu er naaet, muliggør. Uden Ofre er det Trin, vore Marineflyvere nu er naaet til, ikke opnaaet, — først nu kan det siges, at et godt Materiel er tilstede, og uden al Tvivl er det, at de Ulykker, der hidtil har berøvet vor Marine et altfor stort Tal af Officerer, Underofficerer og Mænd, der dristig og pligtopfyldende satte Liv og Lemmer paa Spil, skyldes ufuldstændigt Materiel eller for svage Motorer.

Men disse Ofre omtalte Kaptajn *Thiele* kun med faa Ord og som en Selvfølge, — en sørgelig Selvfølge. Indgaaende beskrev han de forskellige Grene af Virksomheden paa Flyvebaadsstationen, — og demonstrerede disse med Lysbilleder af betydelig Interesse. Sidst omtaltes de Postflyvninger, som af Marineflyverne er udførte mellem København og Stege, ialt 61, af hvilke kun èn var ledsaget af Havari, der foregik i Stege Havn, idet Storm væltede en Maskine, — af Motordefekter var der ikke en eneste, og saa godt som alle Flyvningerne foregik i ugunstigt Vejr. Ogsaa den nylig fuldførte Norgesflyvning omtaltes, og af det instruktive Foredrag fik man det Indtryk, at vor Marines Flyvevæsen nu gaar bedre Tider imøde. Kaptajnen takkedes med kraftigt Bifald, rettet til ham ikke blot som Foredragsholder, men ogsaa som den dristige Flyver han selv er, hvis Navn allerede er kendt i vide Kredse.

Man gik derpaa op i den store Sal til Smørrebrødsbordene. Salen var smykket med Flag og saa som altid festlig ud. Efter at Sulten var stillet, tog Overretssagfører *Schoustrup* Ordet og talte for Aftenens Foredragsholder, Kaptajn *Thiele*, hvem han bragte Forsamlingens Tak for hans Tilstedeværelse og for det lærerige Foredrag, idet han udbragte et Leve for ham. Senere talte Formanden for de unge Marinere, af hvilke en svarede, idet han takkede og udbragte et Leve for Marineforeningen. Formanden bragte tillige en Velkomsthilsen til de tilstedeværende nye Medlemmer, og disses Tilfredshed ved at være blandt os tolkedes senere af en af disse i kønne Ord.

Ved Kaffen tog Næstformanden Ordet for at orientere Medlemmerne lidt med Hensyn til den Lysbilledforevisning, der nu skulde komme, og benyttede samtidig Lejligheden til at bringe en Tak til dem, der allerede havde fulgt Bestyrelsens Opfordring i „Under Dannebrog", og tilsendt denne Fotografier, der alt nu satte os istand til paa den første Mødeaften at kunne byde paa ca. 50 Billeder af Sommerens Begivenheder, — og opfordrede Medlemmerne til stadig at have denne Del af Marineforeningens Virksomhed i Erindring, idet Billeder med maritime Motiver ikke blot skal være til Fornøjelse for os, men tillige tjene til ude i Landet at sprede Kendskab til Flaadens Arbejde og Marineforeningens Liv, — ogsaa vor Handelsflaades Liv og Virksomhed, naar det ad Aare lykkes os at faa samlet et passende Materiale derfra.

Medens Medlemmerne satte sig tilrette og Lyset slukkedes, oprulledes derpaa paa det hvide Lærred Sommerens Begivenheder, — Besøget paa „Tiger" og „Hood" og paa Øvelseseskadren, — disse Billeder tagne af Grosserer *Bjørn* og Postbud *Holmquist*, — endvidere Billeder fra Veteranfesten den 21. August paa „Jylland" ved Juelsminde, tagne af Grosserer *Vald. Schou* og Ingeniør *Grabow-Petersen*, — et Billede af en lige inddreven Mine paa Jyllands Vestkyst og som Modsætning dertil Billeder fra Afsløringen af Minebøsserne i Odense og Faaborg. Til hvert Billede knyttede Næstformanden oplysende Bemærkninger af forskellig Art, — det blev det, det skulde være, — en Oversigt over Sommeren 1920 indenfor vor Forening, og tør vi dømme efter den Glæde over Billederne, der gav sig tilkende, da Fremvisningen sluttede, kan vi kun dybt beklage, at Starten af et Lysbilledarkiv ikke har fundet Sted for Aar siden. Forhaabentlig lykkes det os at faa Fotografier af Begivenheder fra tidligere Aar, — thi kender vi Medlemmerne ret, vil sikkert Gensynet med disse forgangne Ting ikke virke kedeligt.

Forløbet af dette første Forsøg kan kun glæde os, og vi skal arbejde videre med fuld Energi i Forventning om Kammeraternes Støtte, — thi uden den kan vi intet udrette. Der har vist sig mellem disse at findes fortrinlige Fotografer, hvis særlige Støtte vi paaregner fremtidig.

Med Taler og Sang forløb Resten af Aftenen paa vanlig hyggelig Maade.

E. W. M.

AALBORG-KREDSEN

Som en værdig Afslutning paa det vellykkede Togt til Juelsminde, hvor fire af Kredsens Veteraner sammen med en Del af Bestyrelsen, efter Godsejer *Schou* og Hustru's venlige Indbydelse, deltog i den smukke og storstilede Fest om Bord i Fregatten „Jylland". havde Dommer, Sekretær i Kredsbestyrelsen, *Hornemann* og Frue, Søndag den 24de August, indbudt samtlige Deltagere til en Frokost paa Villa „Volden" i Hasseris. Her tilbragte det lille Selskab nogle behagelige Timer, opfriskede de mange smukke Indtryk fra Togtet, og forlod omsider Dommerens smukke og gæstfri Hjem med en velgørende Følelse af at have været Gæst hos en god dansk Mand, hvis varme Hjertelag og store Interesse for Marineforeningen stadig giver sig nye og smukke Udslag.

Efter Indbydelse fra Kredsen samledes der Søndag den 26de Septbr. Kl. 7½ Eftmd. i Kildepavillionen i Aalborg en talrig festklædt Forsamling for, paa en værdig Maade, at fejre H. M. Kongens 50-aarige Fødselsdag.

Alle Soldaterforeningerne i Aalborg var fyldigt repræsenterede, og da Formanden, Fabrikant *Stuhr*, efter at Flaget som sædvanligt var bleven hejst med fuld Honnør, bød velkommen. var der mindst 350 Deltagere bænkede i den festlig smykkede Sal, hvor Kongens Buste, omgivet af Flag, Vimpler og grønne Planter dannede et dekorativt Midtpunkt.

Formanden gav straks Ordet til Flyveren Kaptajn *Thiele*, som i et interessant Foredrag, ledsaget af fortrinlige Lysbilleder, gav Forsamlingen en Oversigt over Flyvevæsenets Udvikling og Fremtidsmuligheder indenfor den danske Marine. Foredraget hilstes med stærkt Bifald, og efter at Kaffen var serveret tog den egentlige Fest sin Begyndelse og Tale og Sang vekslede hele Aftenen i rig Mangfoldighed. Trods Varmen herskede der helt igennem en udmærket Stemning, Begejstringen steg til hidtil ukendte Højder, og alt i alt tjente den smukke, velarrangerede Fest Marineforeningen til stor Ære.

Efter at en i Dagens Anledning skreven Sang var afsungen, talte Formanden, Fabr. Stuhr, for H. M. Kongen, og tolkede i djærve, velvalgte Ord de Følelser, der paa denne Dag besjælede alle danske, for hvem Konge og Fædreland er mere og andet end tomme Ord. Rungende Bifald og Hurraraab hilste den smukke Tale og et af Formanden, efter god gammel Orlogsskik, udtalt „Gud bevare Kongen" gentoges af hele Forsamlingen, som derefter sang Digteren *Axel Juels* smukke Sang, velvilligst af denne overladt til Brug ved Festen.

Næstformanden, Brofoged *Hjorth*, talte kort efter for Fædrelandet og Konsul Møller for Marinen, paa hvis Vegne Kaptajn Thiele takkede og udbragte et Leve for Marineforeningerne, hvis store Betydning man paa rette Sted forlængst har faaet Øjnene op for og derfor gerne støtter paa forskellig Maade.

Senere talte Oberstløjtnant *Tychsen* for Flaget og Politibetjent *Høfler* for de gamle Veteraner. Alle Talerne hilstes med rungende Bifald, og med flittig Benyttelse af vor fortrinlige og uundværlige Sangbog gled Tiden kun altfor hurtigt. Mange flere havde Ordet, bl. a. de respektive Soldaterforeningers Formænd, der alle tolkede deres Glæde ved at overvære Festen, hvis hele nationale Stemning og friske, saltvandsduftende Atmosfære i den Grad tiltalte „Landkrabberne", at der fra alle Sider udtaltes Ønsket om noget oftere at kunne samles paa denne Maade.

Paa Slaget tolv sluttede den officielle Del af Festen. Flaget gled ned med fuld Honnør og skingrende Baadsmandspiber efterfulgt af Raabet „Skej ud overalt", manede Gæsterne til Opbrud, men endnu langt ud paa Hundevagten rørte der sig et muntert Liv i Lokalerne hvor man rundt om, i større og mindre Grupper droftede den vellykkede Fest, der sikkert i høj Grad vil bidrage til yderligere at befæste den Popularitet, Marineforeningen allerede forlængst har erhvervet sig.

Under Forsamlingens Bifald afsendtes der i Aftenens Løb et Hyldesttelegram til H. M. Kongen, paa hvilket der Mandag Formiddag indløb følgende Svar:

Hr. Im. Stuhr, Marineforeningen.
Aalb.
Hjertelig Tak og Hilsen.
Chr. Rex.

GRENAA-KREDSEN

Minebøssens Indvielse den 26. September

Den af Marineforeningen i Grenaa rejste Minebøsse ved Grenaa Havn indviedes ved en lille Højtidelighed, der havde samlet et stort Publikum.

Ved den tilhyllede Bøsse var Marineforeningens Fane opplantet og en Forhøjning anbragt som Talerstol. Efter at Grenaa Orkester havde koncerteret en halv Timestid, bød Formanden, Havnefoged *Bilde*, Forsamlingen Velkommen. Derefter talte Dr. theol., Pastor *Lindegaard-Petersen*, Vejlby, der mindede om Kongens 50 aarige Fødselsdag og derefter talte smukt og varmt i Dagens Anledning.

Havnefoged Bilde takkede Taleren, Marineministeriet, der havde skænket Minen, Det forenede Dampskibsselskab, der havde befordret den gratis, Havneudvalget for Pladsen, paa hvilken den er anbragt, og dem, der har støttet med Indskription og Bøssens Anbringelse. Minebøssen overgives herved nu til Alle, og Taleren vilde bede Alle støtte den med Gaver og hjælpe til at beskytte den mod Overlast.

Derpaa toges Dækket af Bøssen, og medens Fanen sænkedes over den, blottede Forsamlingen Hovederne.

Det talrige Publikum tog nu Bøssen i Øjesyn. Den er forsynet med en solid Messingplade, paa hvilken er indgraveret følgende Devise:

Hjælp mig at lindre Sorg og Savn,
Som før jeg bragte i Krigens Navn.

Foreningen har her paa en udmærket Maade realiseret et af sine Formaal: at hjælpe trængende Søfolks Efterladte over hele Landet. Forhaabentlig vil Bøssen i Tidens Løb vise sig at svare til sin Hensigt, idet dens Form minder de Forbipasserende om Krigens Gru. Paa en Dag indkom 102 Kr. 15 Øre i Bøssen, og med de fra Genforeningsfesten skænkede 150 Kr. er der allerede et lille Grundfond.

Kredsen afsendte en telegrafisk Lykønskning til Kongen. Herpaa er til Formanden, Havnefoged Bilde, indløbet følgende Svar:

„Hjertelig Tak og Hilsen til Marineforeningen.
Christian R."

SVENDBORG-KREDSEN

havde den 7. Oktober en Sammenkomst paa Wandalls Hotel, særdeles smukt arrangeret.

Medens *Andersens* Orkester musicerede, samledes Gæsterne om Kaffebordet, der var prydet med smaa Dannebrogsflag. For Enden af Bordet var anbragt den fikse Flagmast, der ligesom Silkedannebrogsflaget som bekendt er en Gave fra to af Foreningens Medlemmer, Sejlmager *Vald. Nielsen* og Snedkermester *Landt-Christensen*.

Da man havde faaet Plads, lød Baadsmandsfløjterne og Flaget gik til Vejrs paa orlogsmæssig Vis til Honnørmarchens Toner. Formanden, Forstander *Tuxen*, udbragte et Leve for Kongen og aflagde derefter Beretning for det forløbne Aar, hvorefter Taler og Sange vekslede til Kl. 11, da man afsluttede den helt igennem vellykkede og fornøjelige Aften, medens Flaget langsomt haledes ned.

Lignende Sammenkomster vil blive afholdt i November og Marts, medens der i Januar vil blive arrangeret en Aften med Koncert og Bal.

JUBILÆUMSFEST FOR AARGANG 1895

Efter Indbydelse samledes 60 gamle Marinere af Aargangen 1895 til Jubilæumsfest i København den 7. Oktober d. A.

Jubilarerne samledes Kl. 10 Formiddag ved Værftsbroen, og ved Velvillighed fra Autoriteternes Side besaas Orlogsværftet under Ledelse af Værftsløjtnant *Wismann*.

Kl. 10 blev der pebet til Frokost i Marketenderiet — Biksemad. Der var straks udmærket Stemning til Stede, og der blev holdt flere Taler, blandt andet for Flaaden og Befalingsmændene i Marinen. Efter Frokosten fortsattes med at bese alle de interessante Afdelinger paa Værftet, endvidere blev der taget et Gruppefotografi af samtlige Deltagere.

Kl. 6 Eftm. samledes Jubilarerne til Festmiddag paa „Gimle" sammen med de indbudte: Værftsløjtnant *Wismann* og Mester *Borrild*, Overkanonererne *H. Jensen* og *Bachmann* m. fl.

Der blev serveret en udmærket Middag i den smukt dekorerede Sal. Stemningen var vedligeholdt fra om Formiddagen, saa Taler og Sang gik Slag i Slag.

Direktør *Chr. Holm*, D. D. P. A., indledede med en smukt motiveret Tale for Hs. Maj. Kongen, efterfulgt af de rette nifoldige Marinehurraer, saa det rungede gennem Salen. Der afsendtes telegrafisk Hilsen til Kongen, som blev besvaret senere paa Aftenen. Førstelærer *Frands Hansen* talte smukt og varmt for Fædrelandet, Direktør *Carl Hohlenberg* for Flaget og Gæsterne. Talerne gik nu Slag i Slag, der blev talt for: Baadebygger *C. E. Jensen*, Nyborg, som havde samlet de gamle Kammerater til Festen, for Direktør *Carl Hohlenberg* i Egenskab af Festudvalgets Formand, for Marineforeningen og dennes Formand, for Orlogsværftets Officerer og Underofficerer, for Overkanoner *Bachmann*, som foruden at have skrevet en udmærket Sang i Dagens Anledning var utrættelig med Deklamationer og Sange.

Da der blev pebet op fra Bordene Kl. 11, var alle Festens Deltagere enige om, at det havde været en udmærket og fornøjelig Dag, som i lange Tider vil mindes af de gamle Marinere.

C. E. J.

FOLKETOGET TIL HANS MAJESTÆT KONGEN DEN 26. SEPTEMBER 1920.

Langt var Slægtens onde Aar
Dyb var Verdens Smærte —
Din blev Danmarks store Vaar,
Dit blev Folkets Hjærte.
Da den svandt, den sorte Sky,
skøn og rank i Danmarks Gry
stod de Danskes Konge!

Saaledes lød de første Strofer af *Axel Juels* Hyldestsang til vor Konge paa hans 50aarige Fødselsdag. Saaledes gav de Udløsning for de Følelser, vi nærer for Hans Majestæt, vor folkelige Drot, hvem vi endnu maa tvinge os selv til at tro om, at han er naaet det halve Hundrede Aar, — sin Manddoms Middagsstund, saa ungdommelig og rank han færdes iblandt os. Paa sit Livs Middagshøjde oplevede Kong Kristian den X. i sit 50de Leveaar den største Glæde, der vel kunde times ham, og med ham hans Folk: at se det skilte atter bøje sig sammen. Vel har Hans Majestæt mere end een Gang i sine Taler i dette Aar betonet, at ikke vor egen Fortjeneste har bøjet det skilte sammen igen — men mon ikke netop vor Kongeslægts Egenskaber i Fasthed og Retsind har gjort Vejen lettere at gaa og Retten lettere at udøve for dem, der ønskede, at Ret skulde gaa for Uret.

Mere end een Gang er Københavns Borgere i Flok og Følge gaaet til Kongens Hus for, som gode danske Mænd, at følge ham i Sorg eller Glæde, i Medgang eller Modgang. Næppe nogen Gang i større Udstrækning end den 26de September 1920 har en Borgerskare med alle Insignier fylket sig om Kongens Hus for at vise ham, at vi var med ham i hans Lykkes Aar, og at hans Glæde ogsaa var vor. Dannebrog-Komiteens Opfordring til Københavns Korporationer, Laug og Soldaterforeninger foruden en Mængde Institutioner og Enhver, der ønskede at vise Kongen sin Hyldest, havde faaet en mægtig Tilslutning, og allerede Kl. 2 var Christiansborg Slots Ridebane et bølgende Menneskehav, hvis enkelte Dele lidt efter lidt fylkedes om de af Spejdere baarne Mærker med Angivelse af de paagældende Laugs eller Foreningers Samlingssted. I Hundredvis saas Bannere og Flag som røde Roser i et mægtigt Blomsterbed. Lidt efter lidt samledes Deltagerne om deres Mødesteder, og Ventetiden forkortedes ved Sang eller Orkestrenes Musik. En beundringsværdig Ro og Orden var der over denne mægtige Forsamling, der vistnok er den største, der nogensinde i vor Bys Historie har været samlet her. Studenterskytter færdedes hid og did og hjalp til med Arrangementerne, og selv om Ventetiden faldt lang, syntes dette i ingen Henseende at svække Humøret. Som Nr. 11 i Rækken af det vældige Tog svingede Marineforeningen med Hovedforeningens og Lokalforeningens Bestyrelser i Spidsen Kl. 4½ ud fra Ridebanen, og talrige var de Hilsener og Tilraab, der fulgte os paa hele Vejen til Amalienborg. Forrest førtes vore to Flag, og efter dem fulgte saa Foreningens Medlemmer, til hvem der havde sluttet sig en Del Damer, — ialt deltog under vore Flag vel en 600 Mennesker. Paa Amalienborg fik Foreningen en særdeles god Placering midt imellem Statuen og Amaliegades nordre Del, saaledes, at Talerne let kunde følges. Ventetiden blev ikke lang. Kl. 5 aabnedes Dørene paa Palæets 1ste Sal, og *H. M. Kongen*, fulgt af *Dronningen*, *Kronprinsen* og *Prins Knud* traadte ud og modtoges af en stormende Jubel, under hvilken Hans Majestæt vinkede og nikkede ned til Folket i synlig Glæde over denne Hyldest, der baade gjaldt ham som Konge og Menneske. Det var et stort Øjeblik, som ikke vil forglemmes af dem der var med. Efter at Stilhed var indtraadt, intonerede Orkestrene, der var placerede rundt om paa Slotspladsen, men lededes af en fælles Dirigent, der stod ved Rytterstatuen, *Axel Juels* Sang, af hvilken første Vers foran er citeret. De to følgende Vers lød:

Forrest Du, vor Konge stod
i de mørke Stunder,
forrest, da vi tog imod
Lykkens rige Under.
Hvor vi fik vor Konge kær,
hvor Du kom os alle nær
i Din store Glæde.

I Din Manddoms Middagsstund
ser Du Solen stige,
mens Dit Folk af Hjertens Grund
samles om Dit Rige, —
samles under Lysets Daab
i een Vilje, i eet Haab:
Din og Danmarks Lykke.

Sangen rungede hen over den store Plads med sjælden Samtonen, — atter en Gang havde *Axel Juel* fundet et skønt Udtryk for Øjeblikkets dybeste Tone i Borgerens Bryst, uden falsk Pathos og med netop de Ord, der udtrykte den danske Mands Følelser for vor Konge paa hans Højtidsdag i vort Lands Højtidsaar, — og synlig for alle var ogsaa Kongens Bevægelse.

Med kraftig Stemme talte derpaa Direktør *C. J. Adolph* fra en foran Palæet rejst Talerstol til Hans Majestæt:

Efter Regn kommer Solskin, — efter mørke Tider kommer der lysere Dage, efter Prøvelsens Aar er det nu, som om Solen skinner over vort gamle Land, netop i det Aar, da Kongen fylder de 50, — i det Aar, da Konge og Folk i højere Grad end nogen Sinde før har fundet hinanden i gensidig Tillid og Troskab, fordi Folket hos ham har fundet de ypperste Egenskaber hos Kronens Bærer: Mod, Ridderlighed og usvigelig Troskab mod Land og Folk. Vi er forvissede om, at Kongens Ønsker i Dag samler sig i dette: At der maa gives ham Evne og Kraft til at skabe en lys og lykkelig Fremtid for alle Danske, — og vi, hans Folk kan samles i dette Ønske: At Gud vil velsigne Kongen og hans Kongegerning og lade den gryende Sol skinne derover med al sin Kraft i de Aar som kommer.

Hans Majestæt, Kong Kristian den X., længe leve!

Den Jubel, hvormed Københavns Borgere hilste disse Ord, var enestaaende, — taktfast rungede Hurraraabene over Pladsen og syntes ikke at ville ophøre. Det var, som om de 50,000 Mennesker følte sig som eet Væsen, i Samhøren og Borgersind, i een Hjertets Takt mod vort Lands første Mand og hans Hus, i Vilje til at vise ham, at hans Vilje til Fædrelandets Sikkerhed og Fasthed indadtil og udadtil ogsaa var vor, og at alle vore varmeste Ønsker følger ham.

Saa talte Kongen. Hans kraftige Stemme naar ud til Pladsens fjerneste Vægge i den lydløse Stilhed: »Jeg bringer Dem en varm Tak ikke blot for de Ord, der har lydt i Tale og Sang, men ogsaa for den enestaaende Hyldest, der er vist mig. En af vore Konger har sagt, at han vilde være en fri Konge over et frit Folk, og jeg kan gøre hans Ord til mine. Naar jeg ser paa den Trofasthed, der er vist mig siden jeg overtog Regeringen, og senest i det sidste Aar, da er jeg ganske overvældet. Jeg skal gøre mig værdig til denne Tillid, der er vist mig, vi skal i Fællesskab bygge Landet op, og vore Gerninger skal dømme os. Give Gud, at vi maa kunne overgive Danmark til vore Efterkommere paa samme ærefulde Maade, som vi har modtaget det.

Held, Lykke og Velsignelse for vort gamle Land.

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtryckskledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

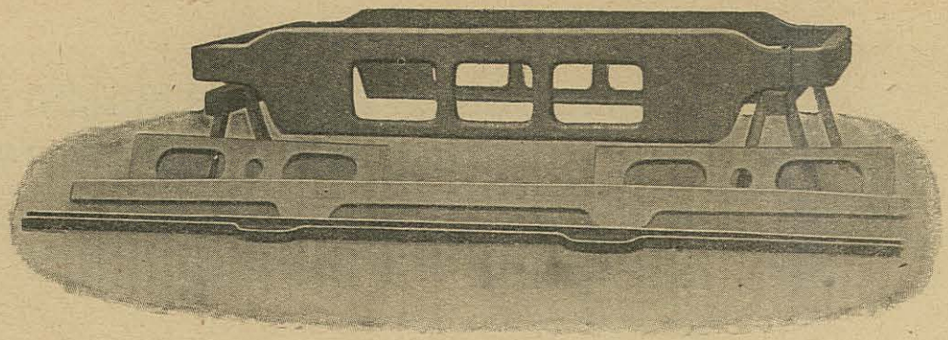

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JARNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK

tillverkning och försäljning af

SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalldragne rör för vatten- rörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM

Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

Enhver Amatør-Fotograf

bør anskaffe sig en

„Fotoklip“,

kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater

i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling

for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.

Sagkyndig Vejledning gives

Stort Udvalg i

Prismekikkerter

fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn

største Specialforretning i Danmark

Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG“ ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG“S ANNONCE-EKSPEDITION
DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY
TELEFON: VALBY 828 x

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes personlige Smag og Ønsker.

Axel Nefterstrøm.

VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantеringshandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKKER

KJØBENHAVN

ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEMER

OG

ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERIALE

PRØVELAGRE. AMAGERTORV 25. TLF. 3371.

LEVERANDØR TIL MARINEN

Atter brusende Hurraer, og da disse stilner, hører man Kongens kraftige Stemme: Mange Tak allesammen, — det skal jeg aldrig glemme.«

Endnu synges der nogle Fædrelandssange, og medens Kongen stadig vinkende og nikkende staar paa Altanen, føres Mængden langsomt nedad mod Amaliegade og udad mod Grønningen, men det varer over en Time inden de sidste naar ud. Blandt Københavns Borgere har ogsaa Marineforeningen været med til dette uforglemmelige Hyldningstog. *E. W. M.*

VEJLE-KREDSEN

havde Søndag den 17. Oktober Besøg af Hovedbestyrelsesmedlem, Grosserer *Schou*, der holdt Foredrag om sin Rejse i Indien og fremviste en Række Lysbilleder.

Fra Bestyrelsen var sendt Indbydelse til de herværende, mindre Soldaterforeninger, hvis Medlemmer med Damer samledes med Marinere i „Skovbrynets" Festsal, hvor vor smukke Silkefane prydede den ene Væg.

Formanden, Bagermester *P. A. Andersen*, bød Velkommen og gav Ordet til Foredragsholderen, der i over halvanden Time fængslede Tilhørerne med sine Skildringer fra Indien og sine klare og tydelige Billeder.

Da Foredragsholderen sluttede, lød der livligt Bifald, og Hr. Schou, der ogsaa har Billeder fra Ceylon, som han ligeledes har besøgt, lovede atter at gæste Vejle.

Selskabet drak nu Kaffe, og snart intonerede Orkestret, og efter de sidste nye Dansemelodier „storkede" og „bostonerede" de gamle Soldater til Midnat.

Fra alle Sider lød Lovord for den hyggelige Aften til Marineforeningens Bestyrelse, men som en gammel Søulk sagde: „Vi har for faa af den Slags Sammenkomster".

Lad dette være en Opfordring til Bestyrelsen om snart igen at indbyde til Fest, saa Vejlenserne kan se, at Marinerne her i Vejle er levende, vi tør spaa livlig Tilslutning.

En Indbudt.

Søndagen d. 12. Septbr. afholdt Marineforeningens Skyttelav sin store, aarlige Præmieskydning. Aarets Mesterskytte blev Fabrikant *Helmar*, der foruden Vandrepokalen fik Ærespræmien, en høj flot Pokal, skænket af Juveler *Kragh*. Første Præmie, en fuldvægtig Potageske, skænket af Grosserer *Wald. Schou*, blev vundet af *Torp*, der ogsaa fik Aarets Flids- og Opmuntringspræmie, en pragtfuld hamret Sølvpokal, skænket af Bankfuldmægtig *Nath*. Der var ialt 26 Præmier.

Til den paafølgende Fællesspisning var der skrevet ikke mindre end 5 Sange, hvoraf Direktør *Burcharth* havde 2, *Torp* 1, *Gammel Holm* 1 og *Jensen Schou* ogsaa 1 paa Samvittigheden.

Ved Generalforsamlingen, der dernæst blev afholdt, valgtes Overretssagfører *Schoustrup* enstemmig til Dirigent. Hele Bestyrelsen og Revisorerne genvalgtes, medens Forstander *P. Jensen* valgtes til Revisorsuppleant. Nye Love blev vedtagne, og Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Dirigenten.

Fødselsdagsfesten den 12. Oktober 1920

For første Gang fejredes Skyttelavets Fødselsdag paa særlig festlig Vis. Lavet var ingen Jomsborg længere, Damerne skulde med, hvad der dog kun gjorde Forskel for Øjet, ikke for Øret, idet der herskede den samme kammeratlige Tone som altid før. Med eller uden Damer, ligemeget. Den mest sippede gamle Jomfru, kan overvære Lavets Sammenkomster uden at ulejlige Blodet med at gaa til Kinderne.

Selv de Kammerater, der havde stemt imod Damerne, bøjede sig for den Kendsgerning, at de var i Minoritet, omend kneben, og som det var at vente af godt Kammeratskab, bidrog de af bedste Evne til at skabe den udmærkede Stemning, der var medvirkende til Aftenens Succes.

Kammeraterne og deres Damer samledes usædvanlig præcis, hvilket sikkert skyldtes disse sidste, paa hvis glade, forventningsfulde Ansigter man tydelig læste: „Du er min Mands Ven, saa er Du ogsaa min Ven". Og da vi Søgutter jo er vant til at være Damernes Ven, var vi straks hjemme som ombord.

Til Tonerne af en festlig March placerede alle sig i den af Kammerat *Søderlund* overordentlig smagfuldt dekorerede Festsal. Formanden, Fabrikant *Schultz* bød Velkommen, og Underholdningen begyndte med Suppes pompøse Ouverture til „Digter og Bonde" for 4 Hænder. En af de medvirkende unge Damer sang nydeligt forskellige Romancer, hvorefter Formanden fortalte lidt fra Togter til vore Kolonier, og Underholdningen sluttede med Duetter og Solosang af unge Damer samt Fini-Henriques' „Sønderjydernes Indtogsmarh", firhændig udsat. De musikalske og sanglige Præstationer udførtes velvilligst af unge Konservatoriekræfter og modtoges med varmt og fortjent Bifald.

Der blev pebet til Øl og skaffe, og paa faa Minutter trylledes Harmoniens lækre Smørrebrød paa Bordene.

Ved Kaffen foregik en stemningsfuld Højtidelighed, idet Formanden under aandeløs Tavshed indviede det overordentlig smukke nye Æresemblem, der efterhaanden kan tildeles de mest fortjenstfulde Kammerater i Skyttelavet. Under jublende Tilslutning fra Forsamlingen hæftedes Lavets første Æresemblem paa Brystet af vor kære Kammerat, Grosserer *Wald. Schou*, der har gjort sig ligesaa fortjent og afholdt af Lavet som af den øvrige Marineforening. Efter en bevæget Tale udtalte Grosserer Schou mange smukke Ønsker for Skyttelavet og dets Fremtid.

En meget smuk Sang, omhandlende Minderne, omdeltes. Og de lyse Kvinderøster passede saa brilliant til de følte Ord, der indbragte Forfatteren, Kaptajn *A. Hauch* et varmt Bifald, der kulminerede, da han i en Revue paa Rim præsenterede sig selv, Bestyrelsen og de andre trofaste Kammerater for Damerne. Det var yderst vellykket, og man morede sig kosteligt over, saa træffende Enhver var taget paa Kornet.

Vor Yngste i Bestyrelsen, Bankfuldmægtig Nath, havde tidligere paa Aftenen overrakt de assisterende Damer Blomster. Hvad han sagde, kunde vi ikke høre, men det har sikkert været noget smukt, for de smilede sødere og rødmede dybere end Roserne i Buketterne derved. Nu talte han for Damerne. For første Gang udbragtes Damernes Skaal i Skyttelavet. Og det er godt, det varer et Aar til, at Damerne kommer med igen, for det bliver vanskeligt at udbringe Skaalen ligesaa smukt og inderligt.

Vore muntre Sømandssange gjorde Lykke hos det smukke Køn, der stemmede godt i. Efter en rask Svingom sluttede Festen med, at man, Traditionen tro, afsang „Kongernes Konge", og med disse smukke Strofer i Øret gik man hjem.

Fødselsdagsbarnet var et smukt Minde rigere.

TIL MEDLEMMERNE

Den Opfordring, Bestyrelsen for København-Kredsen i »Under Dannebrog«s Nummer VIII, 1920, rettede til Medlemmerne om at støtte Tanken om at oprette et Arkiv af Lysbilleder til Nytte for vor Sag og til Glæde for os selv, var, — som det vil være mange af Københavnerne bekendt, — allerede fulgt af nogle Interesserede saaledes, at det var Bestyrelsen muligt ved Lokalkredsens sidste Møde at give en første Prøve paa det vi vil, en Forsmag paa det, der forhaabentlig vil komme, — og tør vi regne efter den Modtagelse, denne første Billedforevisning fik, og de mange Udtalelser bagefter, har vi her truffet det Rette, der vil kunne faa vidtrækkende Betydning, ikke mindst i det agitatoriske Arbejde ude i Landet, det Arbejde til Fremme af Interessen for Søværn og Søfart, der aldrig maa hvile. En Tak for beredvillig ydet Hjælp i første Omgang er allerede den første Mødeaften rettet til de Kammerater, der sendte os Billeder til Udvalg, — men der skal mere til, og vi retter derfor paany en indtrængende Opfordring til Medlemmerne om at revidere deres Billedbeholdning og sende os, hvad de anser for egnet for Formaalet. Denne Opfordring gælder Kammerater over hele Landet, idet vi ikke foreløbig kan gaa ud fra, at samtlige Lokalforeninger hver starter sit Billedarkiv, og derfor formentlig, indtil dette Øjeblik indtræffer, vil være villige til at bistaa Københavnkredsen. Og Billederne vil forsaavidt blive Fælleseje, som det er Meningen baade at lade vore Foredragsholdere medtage Billederne paa Besøg i Lokalkredsene som ogsaa, om muligt, at forevise Udvalg af disse ved Sendemandsmødet her i April hvert Aar.

Billederne, — Plader eller Films, — bedes indsendte til Foreningens Kontor, Møntergade 22, mærkede med Navn og Adresse, og vil senere blive tilbagesendte til Afsenderen, naar Udvalg af det Indsendte har fundet Sted. E. M.

MINDEPLATTE AF FREGATTEN "JYLLAND"

Efter Afslutningen af den stemningsfulde og storstilede Fest paa Juelsminde Lørdag den 21. August, opstod den Tanke hos to af vore Medlemmer, at søge Minderne om Fregatten »Jylland« yderligere bevaret for det danske Folk ved at lade præge en Platte, visende vor stolte Fregat i Hautrelief efter hosstaaende Aftryk. Platten er 25 cm i Diameter og fremstillet i massivt Messing, overtrukket med en varm, brun Tone af Oxyd.

Salgsprisen er 9 Kr. pr. Stk., og Platten vil blive solgt dels fra Hovedkontoret i København, dels efter nærmere Aftale med Bestyrelserne for Lokalkredsene ved disses Foranstaltning. Vi opfordrer Medlemmerne til at støtte Salget af denne Platte, idet Overskudet ved Salget tilfalder Marineforeningen.

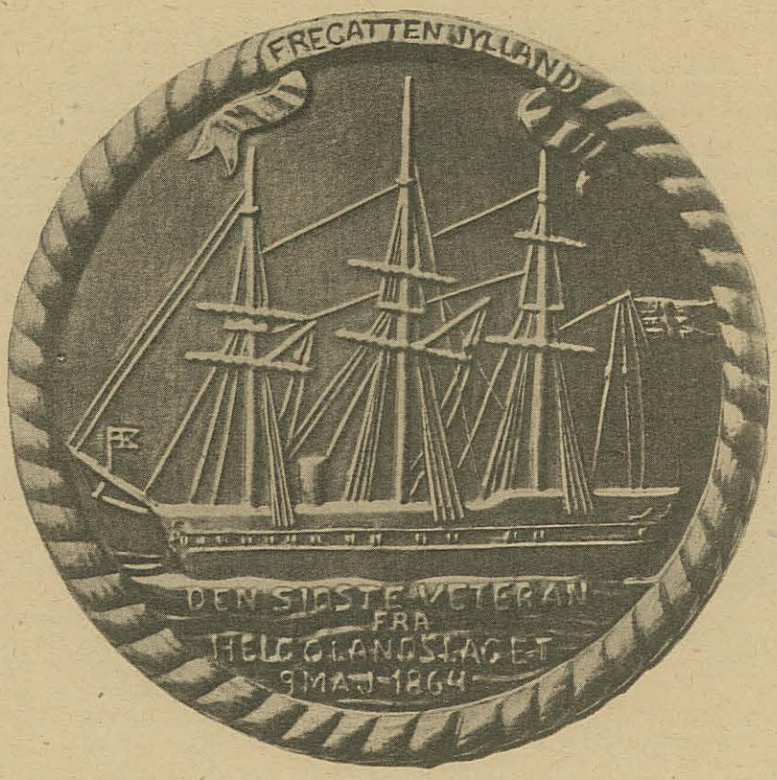

UNDER DANNEBROG

PEDER TORDENSKJOLD

28. OKTOBER 1691 ✣ 12. NOVEMBER 1720

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG | REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD | HÆFTE XI

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

AARSABONNEMENT 3 KR.

PEDER TORDENSKJOLD

PROLOG VED DET KONGELIGE TEATERS OPFØRELSE AF OEHLENSCHLÄGERS „TORDENSKJOLD"
DEN 12. NOVEMBER 1920.

Der strømmer Begejstring igennem vort Sind,
naar bare vi nævner hans Navn —
saa karsk som den salte og bidende Vind
og Skum om en flyvende Stavn.
Vi synes, hans Daad er et Eventyr blot,
skønt Virkeligheden vi kender saa godt,
vi ser den med Haand over Brynet,
thi neppe vi stoler paa Synet!

Han gik til en Kamp som en Dreng til en Leg,
og sjældent han Farerne vejed;
men traf han en Gang paa sin flyvende Vej
et Mod, der var vildt som hans eget,
der stod foran Døden — og kæmped endda,
saa gav han den Kække et festligt Hurra!
Og saa han den Tapre endnu holde Stand,
saa hilste han ham som en jævnbyrdig Mand —
Had kunde hans Sind ikke nære —
Men havde han knægtet den Fjende til Slut,
saa hædred han ham med en Æressalut,
sig selv til uvisnelig Ære
og fattige Sjæle til Lære!

Hans Fjender var Danmarks, for Danmark han stred,
dets Ros var hans skønneste Smykke;
men det var vel dybest hans Hemmelighed:
hans Fjender var ogsaa hans Lykke!
Han jog dem som Vildt paa den fremmede Strand,
men haded alene den daadløse Mand,
den modløse Sjæl og den famlende Aand,
det vaklende Mod og den nølende Haand
hvad enten hos Ven eller Fjende;
det gjorde hans Kamp til saa ødsel en Leg,
en bidende Spot for hver lunken og fejg;
den Rigdom han ejed i Sinde
gød Glans om hans Daad — og hans Minde.

En ridderlig Høvding, hvis Vikingeblod
er Purpur i Dannebrogs Dug,
som skæmted mod Døden i jublende Mod,
men aldrig bar Kaarden i Smug!
Derfor er han Helten i Heltenes Flok,
derfor kan vi aldrig betragte ham nok;
han tænder Begejstring saa længe,
de nordiske Folk fostrer Drenge!

AXEL IUEL

Tordenskjolds Angreb paa den svenske Flaade i Dynekilen.
Efter Maleri af C. Neumann.

ET „STJERNESKUD" I NORDEN

MOD en strygende Nordosten-Storm krydser en lille Sejlbaad sig frem mellem Øer og Skær i Trondhjemsfjorden. Søsprøjtet staar i Kaskader om Stævnen, og Fiskerne ryster paa Hovedet ved Synet af den forvovne Sejlads. Folkene langs Fjorden kender det lille Fartøj og ved, at det er Peder, Raadmand Wessels balstyrige Søn, der sidder til Rors, og af den Dreng kan man vente sig alt muligt galt og urigtigt. Der er ikke den kaade eller halsbrækkende Ting som Peder Wessel gaar af Vejen for; han er en Skræk for alt Godtfolket i den gode By Trondhjem, og en stor Sorg for Slægten og de pæne Forældre.

Nu havde Raadmand Wessel haabet at se sin Søn Peder — det tiende af hans atten Børn — give sig hen til et alvorligt Studium, da han naaede til Skelsaar og Alder. Men dette Haab bristede paa Grund af Peders Uvornheder og saa tog Faderen den Beslutning, at nu skulde Gutten i en hæderlig Haandværkslære, som Skræder. Men Peder løb af Læren, og bad Faderen om Forladelse for al den store Fortræd han gjorde Fædrenehjemmet — og saa kom han i Barberlære.

Da sker det i Sommeren 1704 at den allernaadigste og enevældige Monark Frederik den Fjerde gæster Norge, for ved Selvsyn at gøre sig bekendt med dette Rige. En Bølge af Forventning om store og herlige Dage gaar gennem det norske Folk, og da det rygtes, at Trondhjem vil blive Rejsens Endemaal glæder Peder sig til at se den store Kalas paa nært Hold. Saa greben blev han af Kongens Person og Følgets Pragt, at han resolut besluttede sig til at komme med paa Tilbagevejen til København og med sin senere saa kendte Snarraadighed kom han ogsaa over Vanskelighederne.

Men da Kongerejsen var sluttet og Hans Majestæt atter slog sig til Ro i sin Hoved- og Residensstad, stod Peder ene og ukendt med alle Forhold i København. Til hans store Held blev han dog antaget som Tjener af Kongens Hofpræst, Dr. Peder Jespersen, der havde fundet Behag i den kække, smukke og villige Dreng. Han fik Lov til at færdes ved Havnen og Orlogsværftet, hvortil hans medfødte Interesse for Sølivet drog ham med uimodstaaelig Kraft, og han sendte to Aar efter — da han var fyldt femten Aar — en Ansøgning til Kongen om at maatte blive optaget blandt Hans Majestæts Søkadetter.

En Dag har Peder Wessel faaet Lejlighed til at bede Frederik den Fjerde personlig om, at bevilge ham den nævnte store Gunst. Det var under et Besøg som Kongen aflagde hos Dr. Jespersen, og det kan næppe betvivles, at den højt ansete Hofpræst har givet sin frejdige og dygtige unge Tjener en god Anbefaling. Kongens Svar blev da ogsaa meget naadigt. For at søge Uddannelse i Navigation, medens han ventede paa at en Plads som Kadet blev ledig, gik Peder nu til Koffardis paa lange Rejser, men ved sin Tilbagekomst maatte han Gang efter Gang minde Kongen om hans Løfte, da Sagen blev ved med at trække i Langdrag. Endelig den 11. Januar 1709 blev Peder Wessel Kadet, og fra den Dag arbejdede han som Kongens bedste og mest trofaste Sømand fremad mod de store Maal, som end ikke den fantasifuldeste Eventyrdigter kunde tænke sig smukkere.

Nu som saa ofte før og senere, kom Tilfældet frem og hjalp Peder Wessel. Paa en Hjemtur fra Ostindien med et af Kompagniets Skibe erfarede han af en Sejler,

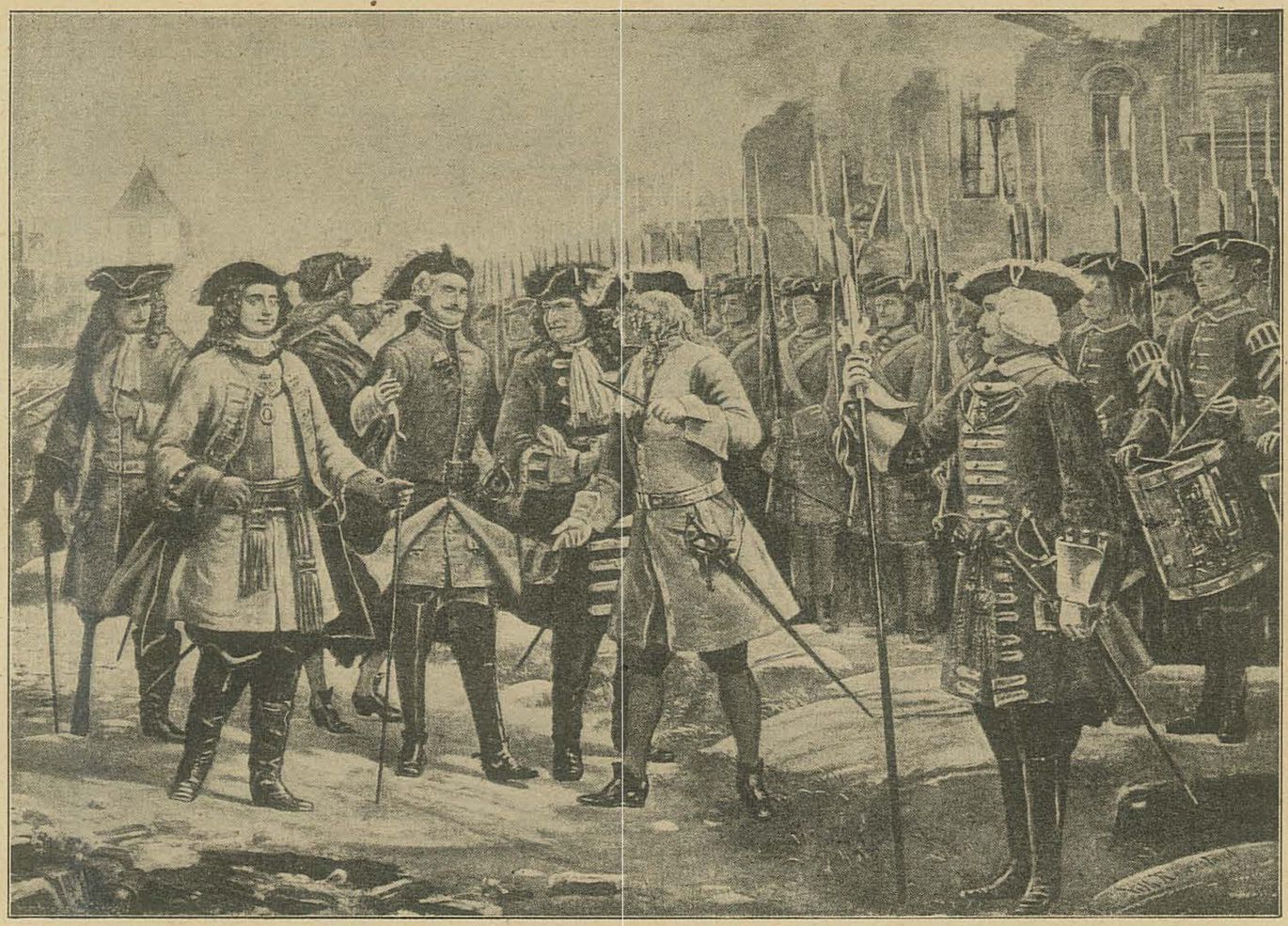

Tordenskjold viser Kaptajn Utfall sine Troppestyrker.
Efter Maleri af Professor Vilh. Rosenstand.

som man prajede i Atlanterhavet, at der var udbrudt Krig mellem Danmark og Sverrig, og snart iler han til Baron Løvendal — den Øverstkommanderende i Norge — for som Kadet at melde sig til Tjeneste. Løvendal har sikkert anet, at der bag den unge Sømands energiske Optræden laa skjult Spiren til en vordende Søhelt, og han betroede ham at føre et lille Fartøj — Snauen »Lindormen« — som Kaper. Med den bragte han gode Oplysninger til Flaadeledelsen om Svenskernes Foretagender langs Kysten.

Kort efter blev Peder Wessel udnævnt til Sekondløjtnant, og snart kunde hans trofaste Velynder Løvendal love ham, at han skulde blive Chef for Fregatten »Løwendahls Galley«. Med dette Fartøj udførte han saa smukke Bedrifter, at han i høj Grad vandt Admiral Gyldenløves Bevaagenhed.

Som en Paaskønnelse af hans fortræffelige Tjeneste udnævntes Peder Wessel i 1712 til Kaptajn-Løjtnant, og Tiden gaar nu med Konvoyering, Jagt efter svenske Kapere øg Overførelsen af Vicestatholder *Viereck* til Norge. Men i det følgende Aar faar han Lejlighed til at tage en haard Tørn mod to svenske Fregatter, der under falsk Flag manøvrerede »Løwendahls Galley« ind under deres Kanoner. I Begyndelsen af 1714 kommer Wessel i en vanskelig Situation, i det han under en Landgang ved Torekow pludselig overraskes af svenske Dragoner, saa han tvinges til et ilsomt Tilbagetog, da hans Folk flygter. Afskaaren fra Stranden og sit Fartøj lykkes det ham dog at slippe gennem Dragonernes Række og svømmende, med Kaarden mellem Tænderne, naar han tilsidst ombord.

I Juli 1714 kom Wessel med »Løwendahls Galley« i Kamp med en svensk Fregat, der angreb ham under den norske Kyst. Saa haard var Kampen, at Wessel omtrent fik bortskudt al sin Ammunition. Med Hilsen fra den danske Skibschef sendtes en Trompeter ombord i den svenske Fregat og indbød dens Chef til et Besøg paa »Løwendahls Galley«, »under Parol«, fordi han havde kæmpet som det sig anstod en brav Karl. Indbydelsen blev dog høfligt afslaaet, men staaende hver paa sit Skib, drak de to modige Sømænd hinandens Skaal, medens Mandskaberne raabte trefoldige Hurraer ud over Søen.

Denne Kamp var en god Anledning for Wessels mange Misundere til at faa Kongen overtalt til at lade en nærmere Undersøgelse af Sagen sætte i Gang. Men ved Hjælp af Gyldenløve og sin egen Djærvhed, lykkedes det for Wessel at slippe ud af Kniben og Kongens store Yndest for den modige Søkriger gav sig endog et nyt Udslag, idet Wessel forfremmedes til Kaptajn.

I den følgende strenge Vinter, der udelukkede alle Krigsforetagender tilsøs, var Wessel afskaaret fra at pløje Søen med sin Fregat. Under denne uvelkomne Uvirksomhed sendte han imidlertid Kongen et af sine

sædvanlige frimodige Forslag, dennegang om at give ham Kommandoen over fem Fregatter, for at han med disse kunde holde de svenske Linieskibe i Nordsøen Stangen. Men Wessels Modstandere fik Sagen forpurret, og han maatte atter gaa tilsøs med »Løwendahls Galley«.

Ved Foraarstide i 1715 var Wessel medvirkende til at en svensk Eskadre under Schoutbynacht Grev Wachtmeister blev ødelagt paa Colbergerhejde og løbet paa Grund ved Bülck, og han tvang dens Chef til at overgive sig til den danske Admiral Gabel. Selv tog han den svenske Fregat »Hvita Ørn« af Grunden, og med den satte han Kursen mod København, hvor Wessel blev modtaget med stor Glæde af Befolkningen, da han med de to flagsmykkede Skibe ankrede ved Toldboden. Samtidig bevilgede Kongen hans Andragende om fremtidig at maatte føre det erobrede smukke Fartøj.

I September kæmpede Wessels Fregat mod et svensk Linieskib og en Fregat ved Jasmund, men begge Parter var saa medtagne, at de maatte standse Kampen uden Resultat. Hans unødvendige Kampiver indbragte ham imidlertid nu endog Gyldenløves Mishag, da hans Skib efter Kampen i seks Uger var under Reparation. Men snart fik Wessel Ordre til at bringe Kong Frederik Brevskaber til hans Kvarter i Pommern, og den djærve Søkriger fik derved atter Lejlighed til at tale med sin højtelskede Konge og Velgører.

Kongen besluttede nu at gøre Wessels Stilling stærkere ved at optage ham i Adelsstanden, og den 24. Februar 1716 udstedtes hans Adelsdiplom, ved hvilket han tillagdes Navnet *Tordenskjold*. Det var en stor og meget sjælden Udmærkelse som derved blev givet Wessel, og da han yderligere ved Kongens Tilbagekomst udnævntes til General-Adjutant ved Flaaden, steg hans Indflydelse yderligere. I sin nye Stilling skulde Tordenskjold nemlig daglig afgive Beretning til Kongen, og han blev en stadig og velset Gæst hos Kongefamiliens Medlemmer.

Efter nogle mindre Træfninger er Tordenskjold den 8. Juli 1716 under Sejl med en Eskadre paa syv Skibe udfor Dynekilen paa den svenske Kattegatskyst. Han vil med Skibene, der fører 141 Kanoner, angribe en svensk Flaadeafdeling, der indenskærs er afsejlet fra Gøtheborg for at føre Krigsmateriel og Proviant til den svenske Hær ved Frederikshald. Han har under Kullen, i Spidsen for sine Folk, entret en svensk Hukkert, og han har opsnappet en Fiskerbaad, hvis Besætning har meddelt ham, at den svenske Flotille ligger tilankers i Dynekilen.

Den svenske Flotille bestaar af tolv Stykpramme og Galejer samt enogtyve Transportskibe og endel mindre Fartøjer. Dens Chef er den nylig adlede Schoutbynacht Strömstjerna, og Tordenskjold faar ogsaa Nys om, at den svenske Eskadrechef vil holde Gæstebud paa Flaaden. Saa løber Tordenskjold med sit Flagskib »Hvide Ørn« paa Siden af »Vindhunden« og spørger dens Chef, om de ikke skal byde sig selv som Gæster hos Svenskerne. Løjtnant Grib svarede, at det er der vistnok god Mening i, og saa løber de danske Skibe ind i den langstrakte, snevre Vig. Det er en saa forvoven Handling, at den grænser til det utrolige, for ind i Dynekilen kan man jo nok komme med lidt god Vind, men er man først derinde, under Ilden af de svenske Kanoner og Musketter fra Skibe og Landbatterier, hvorledes kommer man saa ud igen?

Snart opdager Svenskerne de danske Fartøjer, og der indledes nu en Kamp, hvis Udfald er meget usikkert. I tre Timer kæmpes med glimrende Mod fra begge Sider, men snart stryger det svenske Chefsskib sit Flag, og under utrolige Farer og Vanskeligheder lykkes det Tordenskjold og hans behjærtede og modige Mandskab at overvinde Fjendens Modstand. Med de erobrede og ødelagte Skibe tilsammen, er Tabet for Sverrig fire og fyrre Fartøjer, og Forsyningernes Fremsendelse til Kong Carls Hær ved Frederikshald er forhindret. Tordenskjolds Bedrift i Dynekilen hører til den danske Nations smukkeste og mest ærefulde Minder.

Kong Frederik viste Tordenskjold sin Paaskønnelse ved at udnævne ham til Kommandør, og ved, som et synligt Tegn, at skænke ham en Guldmedaille til at bære om Halsen i et blaat Baand. Men det var ikke alene Kongen, som værdsatte den unge Kommandørs glimrende Egenskaber; hele Folket saa nu op til Tordenskjold og betragtede ham som Danmarks Nationalhelt. Disse Hyldestbeviser satte imidlertid ny Fart i den Misundelse, der stadig havde vist sig om Tordenskjold, men han var som sædvanlig paa Vagt mod sine Bagtalere, og sagde dette flere Gange frimodigt til Kongen i Misundernes Paahør.

Naar Tordenskjold opholdt sig i København, var det ret almindeligt, at han under Taflet staaende bag Kongens Stol underholdt Monarken med Fortællinger om Kampene og hvad der ellers var af Interesse i Øjeblikket. Disse Fortællinger skal Tordenskjold som sædvanlig have fremsat i et meget djærvt Sprog, og ikke altid vellydende for høviske Øren. Men Frederik den Fjerde glædede sig ved disse Samtaler over den friske og frejdige Klang i Tordenskjolds Udtryksmaade, der stod i den stærkeste Modsætning til den daglige stive og forbenede »Hoftone«.

Under en af disse Samtaler siger Kongen en Dag: »Vi gad dog nok vide, hvad de svenske Undersaattere dømme nu om deres Tilstand, og det i alle tre Stænder, saavel i Krigsstanden som i den gejstlige Stand og i Bondestanden.« Straks efter Taflet ilede Tordenskjold ud paa Orlogsværftet, stak til Søs med sin dobbelte Chalup og satte Kurs mod den nærmeste svenske Kyst. Her gik han og hans Folk i Land og fik Meddelelse om, at der holdtes Bryllup i et nærliggende Hus, som de straks omringede. Snart sad Brudeparret, Præsten og en svensk Officer, der samtidig var blevet overrasket under sin Strandvagt, i Tordenskjolds Fartøj. Lige tidsnok til at kunne træde frem for Kongen under Aftentaflet naaede Tordenskjold tilbage til København.

Da den raske Sømand nu viste sig i Stand til at opfylde Kongens om Formiddagen fremsatte Ønske om at erfare, hvad man mente og tænkte i Sverrig, blev Frederik den Fjerde glad overrasket. Kort Tid efter udfærdigede Kongen en Kabinetsordre, hvorved Tordenskjold fik sit længe nærede Ønske opfyldt om at blive overdraget Kommandoen over Eskadren i Nord-

Tordenskjold, forklædt som Fisker, i den svenske Officerskahyt.
Efter Maleri af Professor Vilh. Rosenstand.

søen, der, foruden en stor Del mindre Fartøjer, talte 3 Linjeskibe, 2 Skytsskibe og 5 Fregatter.

Et Angreb paa Gøteborg og en eventuel Ødelæggelse af de her liggende svenske Orlogsskibe laa i Maj 1717 baade Kongen og Overkommandoen i Norge meget paa Sinde. Tordenskjold afsejlede derfor med sin Eskadre for at udføre Angrebet, men Opsætsighed fra en af Skibscheferne, Kaptajn Vossbein, medførte, at Sagen maatte udsættes, hvorved en god Chance blev spildt. Det paabegyndte Angreb maatte standses, skønt der udvistes stor Tapperhed af Eskadrens Mandskab under den fem Timer lange Kamp. Saa nogenlunde i god Behold gik Tordenskjolds Fartøjer derefter til Ankers udfor Ny-Elfsborg.

Under Krigsaarenes Begivenheder havde Carl den Tolvte set, at et Depot af Krigsfornødenheder med stor Fordel maatte kunne oprettes i Strømstad, og Stedet blev derfor befæstet. Men da Tordenskjold erfarede dette, planlagde han ufortøvet et Angreb paa Byen, et Angreb, der dog paa Grund af uheldige Vejrforhold maatte opsættes i nogle Dage. Endelig den 19. Juli begyndte Tordenskjolds Skibe at varpe sig ind gennem det vanskelige Indløb til Byen, og snart begyndte en voldsom Beskydning fra de svenske Skibe og Batterier. De danske Skibe blev stærkt medtagne, indtil en Eksplosion af Krudtmagasinet paa Laholm skaffede Tordenskjold et lille Pusterum.

Men Tordenskjold var saaret — for første Gang under hans mange Kampe — Mandskabet paa flere af Fartøjerne nedskudte, og disse kunde kun reddes ved at bugseres ud gennem Kugleregnen. Dog lykkedes det Tordenskjold, da Angrebet maatte opgives, at faa Skibene frelste, men Tabet havde været stort: 96 Døde og 246 Saarede. De svenske Tab var ca. 1600 Mand.

Efter nogen Tids Forløb blev Tordenskjold kaldt til København, og paa en lille Hukkert med 21 Mands Besætning indskibede han sig derfor i Christiania. Snart saa han sig imidlertid forfulgt af en svensk Fregat, og i fire Timer kæmpede de to Modstandere den ulige Kamp, indtil Tordenskjold, ved et velrettet Riffelskud, ramte den svenske Skibschef, og snart flygtede Fregatten fra Kampen mod den lille Hukkert.

Nu kom Tordenskjold til København, berøvet den Kommando, han saa længe havde ønsket og endelig opnaaet. Hans Uheld i den senere Tid havde hævet Modet hos hans Uvenner, og man bestræbte sig nu for at ødelægge hans Stilling, men ved Gyldenløves Bistand lykkedes det dog atter Tordenskjold at faa sine Misunderes Fremfærd stoppet.

I Oktober 1718 blev Tordenskjold Chef for en Eskadre, der skulde krydse i Østersøen, men da man frygtede for Carl den Tolvtes truende Angreb paa Norge, toges der en anden Bestemmelse med Eskadren. Den fik nu Ordre til at transportere Hjælpetropper til Norge og ved Ankomsten til Moss erfarede Tordenskjold den svenske Konges Død.

I stor Hast afsejlede Tordenskjold nu for at overbringe Kong Frederik det vigtige Budskab, og til Løn for hans trofaste Arbejde udnævnte Kongen den 27-aarige Søhelt til Schoutbynacht, med Stemmeret i Admiralitetets Forhandlinger.

Kort Tid efter er den nye Kontreadmiral under Sejl med en Eskadre udfor Kysten ved Gøteborg. Han har paatænkt et Angreb paa Siøblads Eskadre, der ligger

vel forvaret under Fæstningen Carlstens Kanoner. Det er maaske det voveligste Foretagende som Tordenskjold endnu har indladt sig paa, men han haaber fuldt og fast at Lykken vil staa ham bi. Forklædt som Fisker udspejder han selv Marstrand, og gaar endda ombord i de svenske Orlogsmænd for at sælge Fisk. Officererne udspørger i Kahytten den raske Fisker, om hvad han kender til den danske Flaades Foretagender; helskindet slipper han ud af Løvens Gab, og kommer tilbage til sin Eskadre.

Uventet gør Tordenskjold den 21. Juli 1719 Landgang paa Koøen, Nordøst for Carlsten, med 700 Matroser og Soldater. Medens Svenskerne bestryger Øen med Skud fra Skibe og Batterier, anlægger Tordenskjolds Folk Forskansninger, faar Kanoner anbragt i disse og besvarer med stor Virkning Svenskernes Skydning. Den 23. Juli stormer Tordenskjold Byen Marstrand, med dens Batterier og Forskansninger, medens Svenskerne gør sig store Anstrengelser for at bore Flaadens seksten Skibe i Sænk. Men det lykkes Tordenskjold at erobre de 11 af Fartøjerne, deriblandt fire Linieskibe, og nu gælder det om at tage den stærke Klippefæstning Carlsten hurtigst muligt.

Nu faar Tordenskjold den svenske Chef, Oberst Danckward til at lytte til Rygter om de utroligt store Troppestyrker, som Tordenskjold dels har, dels venter i de nærmeste Dage. Kommandanten lader sig friste af et Tilbud om at sende en Officer til Marstrand for ved Selvsyn at overbevise sig om Rygternes Sandhed, og Kaptajn Utfall sendes ned til Tordenskjold. Glimrende modtaget ved et overdaadigt Bord kommer Utfall snart i en meget fornøjet Stemning, og støttende sig til Tordenskjolds Officerer begynder han Inspektionen af den danske Styrke, der er opstillet i Byens bugtede Gader. Medens Tordenskjold fortæller den svenske Officer muntre Historier, omposteres den samme Styrke snart i denne, snart i hin Gade, saa Utfall synes, der er en umaadelig Mængde danske Soldater i Byen.

Da Utfall nu aflægger Beretning om sin Inspicering, taber saavel den svenske Chef som hans Officerer Modet, og man bestemmer sig til at overgive Fæstningen mod Garnisonens frie Afmarch. Men da denne ikke sker paa den med Tordenskjold aftalte Tid, begiver han sig med et Par Matroser op til Kommandantens Bolig, og raaber til den forbausede Danckward, der stikker Hovedet ud af et Vindu: »Hvad Djævlen nøler I efter? Hvi bier I med at trække ud? Ved I ikke, at Tiden er forløben efter Kapitulationen?« Saa betagen af denne Dristighed bliver Obersten, at han gør Tordenskjold mange Undskyldninger og øjeblikkelig giver sine Tropper Ordre til Afmarch.

Belønningen for denne Daad blev Tordenskjolds Udnævnelse til Viceadmiral.

Men nu stunder det mod Afslutningen af Krigen, den Krig, der har skabt Tordenskjold og omsat hans ukuelige Mod, hans aldrig hvilende Handlekraft, hans æventyrlige Tapperhed i glimrende Bedrifter, der lyser med

Tordenskjold og Kommandanten i Marstrand.
Efter Maleri af Professor Otto Bache.

Flammeskrift gennem Nordens Historie. Krigen har hævet Peder Wessel, Skrædderdrengen fra Trondhjem, op til det danske og det norske Folks herligste Helt, om hvilken Generation efter Generation af den opvoksende Ungdom lytter med glinsende Øjne, naar hans Bedrifter fortælles. Krigen og Kongens Bevaagenhed har hævet Tordenskjold, den unge, smukke, uforlignelige Søgut til Viceadmiralsrang næsten hurtigere, end hans Kammerater er blevet Løjtnanter.

Endnu en Gang lyser Tordenskjolds Navn ved det natlige Angreb paa Gøteborg den 8. Oktober 1719, hvor han fornagler de svenske Batterier og ødelægger en svensk Flaadeafdeling. Den 8. November afsluttes en Vaabenstilstand, Krigen er forbi — Krudtrøgen driver bort, og med den Tordenskjolds Stortid. Han gaar paa Rejser til Udlandet, hvor Døden lurer paa ham, og da han næste Gang kommer tilbage, er det som Lig. Da føres hans afsjælede Legeme om Natten uden nogen Hædersbevisning til Holmens Kirke. Kongens Venskab er forbi — det holder ikke til den i Duel faldne Søkrigers sidste Rejse — Taknemligheden er bristet.

Nu er det herligste Stjerneskud i Norden slukket i Nattens og Dødens Mørke.

Men Mindet lever, og det løfter Tordenskjolds Navn op over Døden, mod Ærens straalende Himmel, til Udødeligheden.

HARALD TOFTE

TIL DEN DANSKE ORLOGSFLAADE

PAA 200 AARSDAGEN

FOR TORDENSKJOLDS DØD

Som Kampens Barn fuldbaaren sprang
han frem af Gudens Pande.
Ild var hans Hu og Kamp hans Trang,
Hans Liv var som en Tordensang,
der rulled over Vande.

En Aand som den, der satte Frugt
i Kongedybets Under,
i Heltemodets Køgebugt,
en Aand, som steg i dristig Flugt
mod Sejrens bitre Vunder.

Thi dengang Freden med sin Haand
berørte Danmarks Lande,
brast for ham Lykkens gyldne Baand,
og som en fattig, hjemløs Aand
han stod ved Danmarks Strande.

Den Kaardespids, som stjal hans Liv
og slutted Eventyret,
blev ikke ført med Smudsmotiv
en Spillefugl til Tidsfordriv —
Nej, Gudens Haand den styred!

Men da hint Sekel ebbed ud
og Krigssol steg af Have,
da sendte atter Kampens Gud
til Danmarks Folk sit unge Skud,
sin nye Frelsergave.

Et andet Navn! — Hvad er et Navn,
naar Aanden er den samme?
Den samme unge, aabne Favn,
hvor Troen lued som en Bavn,
og Mod slog ud i Flamme.

Et Barn, som fik sin Heltedaab,
da Skæbnen Danmark gæsted.
Et Barn, som fulgte Pligtens Raab,
da Folket sit Skærtorsdags-Haab
Langfredag saa korsfæstet.

Hans Ungdom og hans Tapperhed
blev Folkets Trøst i Sorgen.
Hvad var vel hvert et Tab, man led,
saalænge Danmarks Ungdom stred
som han Skærtorsdagmorgen.

Og atter som et Meteor
de gyldne Heltedage
henover Himmelbuen foer,
men der, hvor Banen brast i Nord,
staar Mindets Glans tilbage.

Jeg nævner intet Navn i Flæng,
thi Heltenavnet luer
fra Chefen til den yngste Dreng,
som nys forlod sin Barneseng
i Nyboers lave Stuer.

Thi alle I, som aldrig gav
en Tomme bort af Flaget,
men kendte Pligtens strenge Krav
og sank som Mænd i Bølgens Grav,
naar I gik ud af Slaget.

Fra Hedenold til Nuets Dag
I værned Modersnækken.
Jert Liv var Liv for Danmarks Sag.
I fulgte tro vort Orlogsflag
igennem Kongerækken.

En hundredaarig Tradition
om Ret og Pligt og Ære,
om dyb Foragt for hver Kujon
I skabte i den Sø-Nation,
hvis Værn I skulde være.

Alt Liv er Kamp i Fred som Krig,
og Sejr er Gudens Naade. —
Saa lad os værne uden Svig
hin Aand, som under Flagets Flig
har skabt den danske Flaade!

A. HØYER

TORDENSKJOLDS DØD

12. NOVEMBER 1720

Med *Tordenskjolds* sidste forvovne Effekt-Nummer — hans natlige Ekspedition den 8. Oktober 1719 til Gamle Elfsborg, hvor han ødelagde de dér liggende svenske Skibe — slutter, som bekendt, Krigsbegivenhederne i den 11-aarige store nordiske Krig; i November afsluttes en 6 Maaneders Vaabenstilstand mellem Danmark og Sverige.

I den paafølgende Vinter tager Tordenskjold Ophold i København, hvor han — elsket af Almuen og paa alle Maader hædret af Frederik den Fjerde — indretter sig en standsmæssig Bolig i den rige Raadmand *Abraham Lehns* statelige Gaard paa Christianshavn. Men Fredens tamme Liv huer ikke Søhelten; paa enhver Maade søger han at sætte lidt Kulør paa Tilværelsen. Han er hyppig og velset Gæst baade hos selve Kongen og hos »høye Stands-Persohner«, selv holder han talrige Gilder, hvor der gøres flittig Brug af den »2 Potters, af fiin Chrystal meget kostbar udslevne Pokal«, en Gave til ham fra hans Velynder, Grev *Løwendahl*, og hvor de Kanoner, han med kongelig Tilladelse har plantet udenfor sin Bolig, »ved alle Skaalers Drikning vakker lader sig høre«. Han er ødsel og gavmild, laaner ud til højre og venstre, øver sin Yndlings-Sport: Pistol-Skydning og rider til Rings paa den kongelige Ridebane. Dog nej: *Liv* er alt dette ikke! End ikke Admiralitets-Kollegiet, som han har faaet Sæde og Stemme i, afvinder ham Interesse. Nej, den unge Tordenskjold har Udlængsler, han vil ud til nye og større Forhold, ud hvor Livet pulserer friere og stærkere end i det smaastadsagtige København. — Paa sin første Supplik til Majestæten om Rejsetilladelse faar han imidlertid pure Afslag — Freden var jo heller ikke endnu sluttet. Da dette saa endelig sker den 3. Juli 1720, giver Kongen ham, omend ugerne, den saa eftertragtede Tilladelse.

Det var egentlig Tordenskjolds Hensigt at rejse til England, det Sted, han i søvidenskabelig Henseende vilde have mest Udbytte af at gæste. Traditionen fortæller ogsaa, at Lord *Charteret*, den britiske Gesandt, hvem Tordenskjold stod i Venskabsforhold til, under sit Ophold i København havde overbragt denne et Miniaturportræt, malet paa Elfenben, af en ung engelsk Skønhed, som skulde nære en endog meget levende Interesse for den berømte eventyrlystne Søhelt. Men allerførst vilde Tordenskjold besøge Hertugen af Augustenborg paa dennes Slot og derefter gøre en Afstikker til Dresden for at gæste Baron Løwendahl, der opholdt sig dér.

Den 7. September forlod da Tordenskjold København. Efter et kort Ophold hos sin Broder Schoutbynacht *Caspar Wessel* til Ravnholt, tog han til Augustenborg, hvor han i nogle Dage sammen med Hertugen hengav sig til Jagtens Glæder.

Fra hans Ophold her beretter den velmenende, men ikke altid lige kritiske Tordenskjold-Biograf *C. P. Rothe* følgende:

En Nat, da Tordenskjold laa i sin Seng hørte hans Kammertjener *Christian Kold*, der sov i Værelset ved Siden af, sin Herre pludselig raabe og skrige i Søvne. Tjeneren sprang op og gik ind til ham og fik ham vækket. Da Tordenskjold havde fattet sig, sagde han til Kold, at han havde haft en slem Drøm. Han havde drømt, fortalte han Hertugen næste Morgen, at en stor giftig Slange havde stukket ham i Brystet under højre Arm, og det havde gjort smertelig ondt. Hertugen skulde da have raadet ham fra at rejse videre, og Tordenskjold skulde selv være betænkt paa at stoppe op. Men næste Dag, da han var paa Jagt med Hertugen, hændte det, at hans Hest styrtede og slog sig ihjel paa Stedet, medens han selv slap ganske uskadt fra Faldet. Han mente saa, at den Ulykke, Drømmen havde varslet, var overstaaet, hvorefter han rolig rejste videre til Hamborg.

Her blev han i en 4 à 5 Uger og vakte stor Opsigt alle Vegne, hvor han kom frem, alt mens han morede sig efter bedste Evne. Det berettes, at han her traf sin Husvært, den rige *Abraham Lehns* 19-aarige Søn — senere adlet og Ejer af store Jordegodser, — der med sin Mentor havde tiltraadt en Udenlandsrejse. Der opholdt sig ogsaa paa disse Tider i Hamborg en liflandsk Oberst, som tidligere skulde have været i svensk Tjeneste, *Jacob Axel Stahl von Holstein*. Denne foreviste — hed det sig — en 7-hovedet Slange; men Hensigten med denne Forevisning havde nok et særligt Formaal: at trække Fremmede til Huse og friste dem til Spil. Blandt dem, der reflekterede paa denne Slange-Forevisning med efterfølgende Spil, var den unge Lehn, og Følgen af hans Besøg hos Obersten skulde da ogsaa være, at den unge Mand gik 25000 Rigsdaler fattigere fra Stahl og oven i Købet maatte udstede en Forskrivning til denne paa et betydeligt Beløb. Denne Historie skulde — som det senere vil ses — Tordenskjold have faaet Nys om.

Nogen Tid efter — fortæller Rothe — naaede Tordenskjold da omsider Hannover. — Det skal her bemærkes, at denne og de efterfølgende Datoer i Rothes Beretning er fejlagtige. Medens han opgiver Tordenskjolds Dødsdag til den 18., har den senere Historieforskning faststaaet den 12. Rothe har sine Tidsangivelser fra Kold, der først mange Aar efter Begivenhederne har nedskrevet Datoerne. — Dagen efter Ankomsten til Hannover lod Admiralen sig melde hos den engelske Konge, *Georg den Anden*, som da opholdt sig i sine hannoveranske Besiddelser, men just stod i Begreb med at vende tilbage til England — Admiralen blev straks samme Dag bedt som Gæst hos Majestæten og ligeledes de to følgende Dage. — Hvad der fra forskellig Haand forelaa om Tordenskjolds sidste Levedage indtil da, bemærker Rothe, var saa temmelig overensstemmende. For at faa fuld Sikkerhed, om hvad der senere skete, oplyser han, har han sine Oplysninger fra selve Tordenskjolds Kammertjener — der iøvrigt senere blev Herredsfoged over Nørre Lyng Herred i Jylland. Denne havde jo fulgt Tordenskjold paa hele hans sidste Rejse, og i hans Arme var det — som bekendt — at Tordenskjold drog sit sidste Suk.

De følgende Begivenheder beretter Rothe derefter i det væsentlige saaledes:

Dagen efter den engelske Konges Afrejse fra Hannover — Datoen opgives til den 18. — var Tordenskjold Gæst hos General *Belau* — efter andre Beretninger hos Ministeren, Kammerpræsident *Gørtz*. Efter Taflet, hvori mange »fornemme Stands-Persohner« — baade Herrer og Damer — deltog, skulde der spilles. Blandt Gæsterne var den engelske Envoyé i Cassel, Mr. *Hadone* og — Oberst Stahl. Da Envoyeen forestillede Tordenskjold for Stahl, besvarede denne Præsentationen med, at han havde set Tordenskjold paa en Assemblé i Hamborg, hvortil Tordenskjold bemærkede, at *han* ikke erindrede at have set Stahl. En Del af Selskabet havde imidlertid sat sig til at spille, og Talen faldt nu, blandt dem, som ikke spillede, paa en Begivenhed, der de sidste Dage havde fundet Sted i Hannover, en Sag om nogle Falskspillere, som Kongen havde givet Befaling til at arrestere. Til denne kongelige Befaling gav den aabne og ærlige Tordenskjold i stærke Ord sit Bifald til kende, ja det var ønskeligt, føjede han til, om alle Øvrighedspersoner paa samme Maade vilde straffe enhver Falskspiller. Og henvendt til Oberst Stahl spørger han, om *han* ingen Sinde havde hørt Tale om en 7-hovedet Slange, der forevises »curieuse Liebhavere« af visse Personer i Hamborg, »for blot ved den Lejlighed at betrække dem for Penge«. En af hans Paarørende, fortsatte Tordenskjold, var ved en saadan Lejlighed »paa det grueligste blevet optrukket af disse Spitzbuber«, og han undrede sig højligen

over, at »Magistraten i Hamborg taalte saadanne Filourer i Byen — de burde med tusind Stokke-Prygl jages ud af Landet«. Stahl var jo straks klar over, det var ham, Tordenskjold sigtede til.

— Jo, svarede Oberst Stahl, Historien om Slangen med de 7 Hoveder kendte han godt, da det var ham selv, som ejede den; »men af Filouteri vidste han intet at sige«. Han bad derfor Tordenskjold nærmere forklare, hvad han egentlig sigtede til med sin Tale. — Ja han kunde jo, var Tordenskjolds Svar, tage hans Ord op, i hvad Mening han vilde!

»Det er en Skurk, replicerede Stahl, der taler saadanne Ord! Men det er ikke Stedet her at snakke mere om den Sag«.

Tordenskjold, som stod med sin Stok i Haanden, hævede den truende, Stahl retirerede baglæns ud af Stuen, mens Tordenskjold fulgte efter ham.

Flere af Selskabet vilde nu lægge sig imellem, men Gemytterne var allerede stærkt ophidsede, og i største Raseri skreg Stahl: »Han taler jo som en gemen Matros!« Med Stokken i Haanden trængte Tordenskjold ind paa den rasende Oberst, som havde faaet sin Kaarde frem, men ikke naaet at trække den ud af Skeden. Tordenskjold slog Kaarden fra ham, kastede Stahl til Jorden og gav ham en Del drøje Hug med sin Stok, hvoraf flere traf Obersten i Hovedet, saa at Blodet flød. — Da Stahl langt om længe var kommet paa Benene igen, raabte han om Hjælp.

»Ja, *jeg* skal hjælpe ham«, var Tordenskjolds Svar, og han tog i det samme hans Kaarde, gav ham nogle Dask om Ørene, brød den itu og kastede Stumperne over Muren ud paa Gaden.

Tordenskjold gik igen ind til Selskabet, medens Stahl — tilsølet og blodig — udenfor afventede sin Tjeners Komme med en Portechaise. Men da Portørerne kom og saa den smudsige og blodige Person, vilde de ikke have ham ind i Portechaisen, saa at han, ledsaget af sin Tjener, maatte begive sig til Fods til sit Logement.

Tordenskjold tog hurtig Afsked med Selskabet og kørte hjem. Han gav Kold Ordre til at bestille Postheste til næste Morgen: han agtede straks at rejse videre til Berlin. Tidlig næste Morgen — allerede ved Syv-Tiden — banker det i Tordenskjolds Logement paa hans Kammertjeners Dør. To Personer staar udenfor.

»Er Admiralen opstanden?« spørges der.

Kold, som ikke kendte noget til Aftenens Hændelser, svarede nej.

»Men hvad godt vilde Herrerne?«

Ja — de maatte tale med Admiralen selv.

Om de saa vilde komme igen Klokken otte.

En Time efter kom de igen. De skulde hilse fra Obert Stahl og bede, om Tordenskjold i Dag eller i Morgen paa et af Admiralen selv valgt Sted vilde møde ham for at give ham Satisfaction for den Tort, han i Aftes havde tilføjet ham.

»Jeg kender ingen Oberst Stahl«, var Tordenskjolds Svar, »véd langt mindre, om han er Oberst eller Major. Tilmed agter jeg i Dag at rejse til Berlin; didhen kan jo den, der har skikket Herrerne, rejse efter mig, eller han kan søge sin Oprejsning paa det Sted, hvor han var falden i Gaar«!

En Times Tid efter kommer der Bud fra Kammerpræsident Gørtz om, at Tordenskjold endelig maa opsætte sin Rejse og være hans Gæst til Middag. Tordenskjold giver et høfligt Afslag, men Budet kommer kort efter igen med indstændig Anmodning fra sin Herre til Admiralen om endelig dog at vise Præsidenten, hvem han slet ikke har gæstet, den store Ære at være hans Gæst, inden han rejser. — Saa siger Tordenskjold ja.

Der var talrigt Selskab hos Præsidenten. Til Stede var bl. a. Oberst *Münnichausen*. Ved Bordet kom Tordenskjolds Sammenstød med Stahl paa Tale, og Tordenskjold fortalte om Udfordringen.

— »Jeg anser det dog unødigt at give ham Revanche«, siger han.

En Del af Selskabet trænger imidlertid nu ind paa Tordenskjold, men denne vægrer sig længe. Til sidst begynder han at give efter, idet han dog holder paa, at Duellen i hvert Fald skal finde Sted paa Pistoler. Men her bliver gjort den Indvending overfor Tordenskjold, at med Pistoler gik det paa Livet løs. Det hele skulde jo blot være »en liden Proforma-Fægtning« for at give Obersten nogen Oprejsning. Han lader sig da overtale til at modtage Duellen paa Kaarde — et Vaaben, hvori han slet ingen Force ejede, men hans Modstander saa megen des mere.

Oberst Münnichausen, bestemtes det, skulde være Tordenskjolds Sekundant og den svenske General-Adjutant *Sicter*, der paa de Tider opholdt sig i Hannover, Stahls. — Det blev tillige aftalt, at Duellen ikke skulde finde Sted paa hannoveransk Grund, men umiddelbart hinsides Grænsen paa »det Hildesheimske«.

Om Aftenen, da Tordenskjold kom hjem, gav han igen Kold Ordre til at bestille Post-Heste til næste Morgen tidlig. Kammertjeneren, der mærkede Uraad, spurgte, om de skulde rejse. Nej, erklærede Tordenskjold, han vilde kun ud til Hernhausen, og da Kold stadig gjorde Ophævelser — han vidste, at hans Herre nylig havde været der med Kong *Georg* — fik han kun det Svar, at han blot skulde bestille Hestene.

Rothe aftrykker herefter i sin Tordenskjold-Biografi — udgivet 30 Aar efter dennes Død — ordret Kolds egenhændige Beretning om de efterfølgende sidste Timer af Heltens Liv. Paa Grundlag af denne Beretning tegner Billederne af disse Timer sig saaledes:

Klokken 5 Slæt banker Oberst Münnichausen paa Tordenskjolds Logement og spørger:

»Er Admiralen opstanden?«

»Nej«, svarer Kold.

Tordenskjold er imidlertid vaagnet og spørger: »Hvem er det?«

— »Oberst Münnichausen«.

»Ja«, siger Tordenskjold, »lad ham komme ind«, hvorefter Tordenskjold staar ud af Sengen. Da han, som han plejede, havde læst sin Morgenbøn, traadte han ud i det yderste Værelse, hilste paa Obersten og sagde: »Tænker Hr. Obersten, vi skal rejse derud i Dag, som vi talte om i Aftes?« »Ja« — var Oberstens Svar, »det kan vel ikke være andet, eftersom det er blevet aftalt hos Gørtz i Aftes; men«, føjede han til, »Stahl kommer vist ej til Stedet. Jeg har hørt sige, at han allerede i Nat er rejst fra Byen ad Hamborg til — Admiralen bør dog gøre Rejsen til Grænsen for at holde Deres Løfte«.

Tordenskjold gik derpaa ind i sit Værelse for at klæde sig paa. Imens bad Kold indstændigt Obersten om at søge at faa Tordenskjold fra Duellen. Han kendte jo sin Herres manglende Øvelse i at føre en Kaarde. Aa! — Stahl, forsikrede Münnichausen, var allerede Halvvejen ad Hamborg.

Tordenskjold stod nu fuldt paaklædt og spurgte, om Hestene var kommet. »Ja«, svarede Kold, »men vil Admiralen dog ikke have Deres Rejse-Pistoler med?«

»Nej« — svarede Tordenskjold kort.

»Nej, nej, det gøres aldrig fornødent«, bekræftede Münnichausen, »det kommer ikke dertil«.

Vognen holdt nu for Døren, og Tordenskjold gav sin Tjener Ordre til at følge med. Münnichausens Ridehest var ogsaa trukket frem. Tordenskjold og Kold tog Plads i Karossen, og ud af den endnu stille By rullede i den aarle November-Morgens Mørke den tunge Vogn, medens Obersten red et godt Stykke forud.

Da det første graa Morgenskær viste sig over det farveløse Landskab, blev Karosse og Rytter standset, et Par Mil fra Hannover, af en laaset Bom — »Rejten« kaldet — det var Skellet mellem det hannoveranske og hildesheimske. En Fjerdingvej paa den anden Side Bommen holdt Vognen oppe paa en Bakkekam ved et Gærde, og Obersten sporede sin Hest og red til. Kort efter vendte han tilbage og fortalte, at Stahl allerede var paa Mødestedet.

Tordenskjolds Død.
Efter Maleri af Professor Vilh. Rosenstand.

»Er han!« svarede Tordenskjold, »da er det ilde, jeg ikke lod tage mine Pistoler med, at jeg kunde have gjort Endelighed med hannem!«

»Ja« — sagde Obersten, »I kan sagten give Stahl et lidet Stød med Kaarden — saa har det en Ende. Siden Stahl er en tyk og incommode Mand, saa har det ingen Fare«.

Tordenskjold sprang nu af Vognen, og Münnichausen steg af Hesten, hvorpaa de fjernede sig og talte nogen Tid sammen. Tordenskjold kaldte derefter paa Kold og bød ham levere sin Kaarde til Obersten — hans Sekundant.

»Det er bedst, at Admiralen tager *min* Kaarde«, siger Kold, hvis Vaaben var en god Defensions-Kaarde, »Admiralens egen er saa ganske liden og tjener ikke til at slaas med«.

»Nej«. indvendte Münnichausen, »den er for svær«, hvorpaa *han* tog Kolds Kaarde.

Münnichausen havde derpaa en kort Samtale med Stahl. Denne nærmede sig nu Tordenskjold, saa de kom hinanden saa nær, at de kunde hilse paa hinanden. Obersten anmoder derefter Tordenskjold om alene at ville avancere lidt ud paa den grønne Plads, saa vilde Stahl gaa ham i Møde — og saa kunde de afgøre deres Trætte. De andre tilstedeværende — blandt andre nogle hannoveranske Officerer, antagelig en Snes Stykker i Tal — maatte retirere noget tilbage.

»Admiralens Tjener« — Kold stod endnu hos sin Herre — »maa gaa tilbage!« raabte Stahl over til Münnichausen.

»Du skal gaa bort«, bød Tordenskjold sin trofaste Tjener, »straks hen til de andre! Jeg vil ingen Spot have!« Münnichausen tog Kold ved Armen og trak ham bort fra Tordenskjold, og en anden af de tilstedeværende holdt ham fast ved den anden Arm. Imidlertid drager Stahl sin lange svenske Kaarde og Tordenskjold sin, »en liden Galanterie-Kaarde«.

I sit første Udfald lægger Stahl sin Kaarde an for en Ters — og Tordenskjold parerer godt. Tordenskjold vil nu give Stahl *sit* Stød, men han er for hidsig. Stahl parerer med stiv Arm og falder i samme Sekund ud mod Tordenskjold. Denne kommer Stahls Klinge for nær. Kaarden gaar ind under Tordenskjolds højre Arm. Stahl trækker atter Klingen tilbage og dækker sig i en Ters. Trods sit Saar bliver Tordenskjold endnu staaende og kalder paa Kold, men før Stahl er kommet til Hest, slippes han ikke løs. Saa styrter Kold hen til sin Herre, som synker om i hans Arme. Med et Tørklæde søger Kold at standse den fremvældende Blodstrøm — Heltens skønne Træk blegner, graaner som selve Naturen i November-Morgenens Dis . . . Forgæves: han lever endnu kun 3—4 Minutter, saa hvisker han med Besvær disse sidste Ord: »For — Jesu — blodige — Vunders Skyld . . . Aa Gud! være — mig — arme — Sjæl — naadig . . .«

Blodtilsølet og raadvild staar Kold ene her ude paa Marken med sin elskede Herres Lig. Man vil vel nok hjælpe ham med Admiralens afsjælede Legem, mener han. Men da han ser sig om, opdager han, at alle er borte. Kold vil gaa op til Vognen paa Bakken, da Drengen, som havde passet Hestene, kommer løbende og fortæller, at Oberst Münnichausen og alle de andre Herrer allerede var borte. Kolds Kaarde havde Obersten kastet ved Vognen. — Kusken kørte nu Vognen helt hen til Gærdet og hjalp Kold Liget ind i den. Han vilde tilbage til Hannover, men da Vognen naaede Bommen ved Grænseskellet, blev den standset af 2 Vagtsmænd, som spurgte, hvad der var i den. Da de fik at vide, det var et Lig, og erfarede de nærmere Omstændigheder, forbød de Kold at køre over Grænsen, da Duellen havde fundet Sted udenfor hannoveransk Grund. Kold fik saa Lov til her at lægge Liget i et lille Kammer, og nogle Kvinder vaskede Blodet af det.

Der blev straks skikket Brev til den danske Legationssekretær i Hannover. Dagen efter kom denne ud til Reiten, og Ligkiste og Ligtøj blev skaffet til Veje. — »Dertil bestilte Doctores« balsamerede Liget, det blev lagt i Kiste og henstod her, indtil der — lang Tid efter, vistnok hen mod Juletid — kom Brev fra København til Kold om, at han skulde tage til Lybæk og derfra videre til Travemünde, hvor et Fartøj vilde komme til Stede og føre Tordenskjolds Lig og hans tro Tjener tilbage til Københavns.

Tordenskjolds bratte tragiske Død vakte — som naturligt var — dyb Sorg baade i Danmark og Norge. Alle elskede ham. Kong Frederik havde — berettes det — saasnart han fik nys om, at Tordenskjold var kommet i Trætte i Hannover, i største Skynding sendt en Kurer af Sted med Ordre til ham om straks at vende tilbage til Danmark. — Kureren naaede ikke længere end til Bæltet, da han erfarede Tordenskjolds Død.

Og Harmen var stor over Drabsmanden; han var en Bedrager og Falskspiller, hed det sig: Admiralens Død ansaas kort og godt for et Mord. Fra svensk Side er dette baade tidligere og senere modsagt, og den historiske Opfattelse er nu den, at Stahl ikke kan betragtes som Morder, men vel har været af samme Beskaffenhed som de fleste af Datidens hvervede Officerer. *Han* havde jo dog ogsaa vovet *sit* Liv, men ganske vist i en Duel, hvor han drog Fordel af Tordenskjolds uhørte Dumdristighed, en Dumdristighed, der lod denne indlade sig, bevæbnet med »en liden Galanteri-Kaarde«, i Kamp mod en langt kraftigere bevæbnet Modstander.

Datidens Poeter stemte Lyren i Anledning af Heltens Død. Baade kendte og ukendte Auctores digtede til hans Pris, lige fra »det bekiendte Lybske Drængebarn i hans 13de Aar« til »den store Poet, Professor Wadskiær« og »Baron og Professor Holberg«, de to sidste paa Latin. Holbergs Gravskrift kan i Oversættelse gengives saaledes:

Her udi Urnens Gem Nordhavets Hæder fandt Hvile,
Alle Danskeres Fryd og stakkede Glæde.
Nu kun et jordisk Støv, som — røvet i blomstrende Aar —
Ved Sejrs-Palmernes Tal Lakesis ansaa for Olding.
Dristig paa Land og Sø Livet han satte paa Spil,
Indtil ved Spiller-Svig fra Livet han selv blev røvet.

Den 3. Januar 1721 indsattes Tordenskjolds Lig i Ligkammeret i Bremerholms Kirkens Kapel. Det var med Nød og neppe, at Heltens jordiske Levninger fik Lov til uantastet at forblive her. To Gange — først i 1731 og senere 14 Aar efter — truede Kirken med at nedgrave Liget »udi Kirkegaarden«, hvis ikke Arvingerne vilde »belægge Kirken med en nogenledis resonabel Discretion«. Først under Frederik den Sjette fandt Tordenskjolds Levninger Hvile i den smukke enkle Marmorsarkofag i den skønne Kapel-Sal. I 1904 var der nogen Tale om at aabne Kisten for at bekræfte Tilstedeværelsen af Liget, hvorom der i sin Tid havde været rejst nogen Tvivl; dette skete dog ikke, da Tvivlen maatte anses for ubeføjet.

Som sin største Hæder vil den gamle Kirke nu føle det at værne om Tordenskjolds Støv. *Det* maa en Gang forgaa. Men Heltens straalende Stjerne vil her i Norden funkle evigt paa Mindernes højeste Himmel.

SIGURD FROM.

PEDER JANSEN WESSEL TORDENSKJOLD

DØD 12. NOVEMBER 1720

Samtidig med, at en af Danmarks store Mænd, *Griffenfeldt*, henlevede sine sidste Aar i Nærheden af Trondhjem, voksede paa samme Sted en ny Skikkelse frem, hvis Gærning skulde kaste Glans over Dobbeltriget. Det var fra Trondhjem en ung Havørn lettede fra Reden og fløj Syd paa i Kongetogets Spor. Var det Søen, Eventyret eller Orlogsflaaden der lokkede, ligemeget, ad Flaadens og Søens Vej kom man lettest ind paa Eventyrets lokkende Sti.

Ørneungen fra Norges Fjelde bøjede sig for, hvad Opdragelse og Uddannelse fordrede, og bad i sin Ansøgning allerunderdanigst »at Eders Kgl: Majestæt af høje Naade og Miskundhed vilde allernaadigst forunde og hjælpe mig til at blive Cadet, at exerceres tilligemed de andre paa Holmen, da jeg al min Tid med Liv og Blod skal stræbe at leve efter allerunderdanigst Pligt til Eders Kgl: Majestæts Tjeneste, tro, aarvaagen og flittig efter al yderste Kraft og Evne«.

Det vilde Mod og den ubændige Kraft maatte lægges til Side, til Livet engang gav den Chance, som man maa være paa sin Post overfor; Chancen, som skal tages i det korte Øjeblik, hvor den krydser ens Vej. Mange Gange har man end ikke anet Chancen, men tidt har de, som søgte Flaadens og Søens Vej, benyttet det Øjeblik, den stakkede Stund i Livet, hvor der var Lejlighed til at røre ved en Flig af Eventyrets spraglede Kaabe.

Ørneblikket var aabent for hver en Chance, som tilbød sig, og Havørnen tog sit Bytte, hvor det laa, paa Land eller Vand, en Forrettighed Livet gav den kongelige Ørn.

Der er ingen Tvivl om, at Peder Wessel med Flid har dygtiggjort sig i de unge Aar, hans Ærgerrighed har bøjet sig ind under alt, naar blot Vejen han traadte, og Kursen han holdt, kunde bære opad mod Maalet.

Krigen kom, og Wessel kom hjem fra Langfart og var maaske den eneste, der greb den Chance at gaa direkte til Statholderen og bede om at maatte faa Skib at føre.

Og den Dag Wessel med sit første Skib stod til Søs, begyndte den korte og straalende Løbebane, der lyste som et Meteor, indtil Asathor kaldte sin unge Søn hjem fra Livets gyldne Heltedage, thi den Guderne elsker, maa dø ung.

Og da han døde, sad Nornen og skrev sine Runer om Heltens Liv, huggede dem i en Bautasten fra de Fjelde, hvorimellem Wessel var født, skrev Navne og Begivenheder eller ridsede Billeder der var nok til at fylde et helt langt, daadrigt Liv, men som her i koncentreret Form blev givet til Skrædderdrengen, Barbersvenden, Kadetten, Sømanden, Viceadmiralen og Adelsmanden Tordenskjold, den dansk-norske Søhelt, der stod paa den ene Side, som Sidestykke til Karl d. 12te paa den anden Side, begge lige ubændige i Mod og Tapperhed, i ubøjelig Vilje og sprudlende Kraft; begge døende med Krigen.

Paa Runestenens første Side stod prentet de unge Aar, hvor Wessel som Kadet sejlede paa Ostindien og Vestindien, indtil han som 22aarig kom hjem og blev Løjtnant. Der stod Snauen »Ormen« og Navnene paa dens Priser, der stod Navnet »Løvendals Galei«, der bar ham ud til Sejr og Hæder, den lille Fregat, hvormed han krydsede udfor sit Fødelands Skær, udfor *Norge* tog han sin første større Prise »Svenska Wapen«.

»Kolbergerheide« stod der, her hvor Wessel førte den fangne svenske Admiral, Grev Wachtmeister, om Bord til Gabel. Billedet ridsedes af den lille »Løvendals Galei«, der standsede den svenske Flaades Ødelæggelse, og Billedet tegnedes af »Hvita Ørn«, Prisen hvormed Wessel ankrede paa Københavns Red, medens dansk Flag, vajende over det svenske paa Mastetoppen, meldte om Sejren.

Paa Runestenens anden Side stod »Hvide Ørn«s Navn, Fregatten, der — nu under Peder Wessels Kommando — med store hvide Vinger gled over Codans Bølge og angreb Linieskibe eller Fregatter, som laa i Vejen. »Hvide Ørn«

hvis Mage til at sejle ikke fandtes, som snart var her, snart der, oftest i Sigte af Fjenden. Ørnens Fjer blev plukket, men svenske Linieskibe bar Mærkerne i sig, hvor Ørnens Næb havde ramt, og fra Fregattens høje Stavn saa Wessel ud over *Danmarks* Sunde og Bælter.

Paa Stenens tredie Side saas *Sveriges* Skærgaard i Kattegat, hvor hver en Sø fortæller om Heltens Bedrifter. Her mejsledes *Tordenskjolds* Navn samt Dynekilen, Strømstad og Elfsborg. Der stod at læse om Strandhugst paa Skærgaardens Kyst og om Fiskerbesøg paa svenske Orlogsskibe. Der stod Navne paa Skibe som »Laaland« og »Fyen«, »Langemaren« og »Spydstagen«.

Med gyldne Runer stod Ordene: »Marstrand og Karlsten«. Der stod prentet om ubøjelig Viljestyrke, om en jernfast Mund, om et ikke almindeligt Menneske, hvis sidste Bedrift tordnedes ud ved Braget af de Skibe, som sprang i Luften ved Gøteborg, den sidste Rest af Sveriges Sømagt i Kattegat.

Paa Bautastenens sidste Side stod Ordene fra Gravmælet i Holmens Kirke:

HELTEN PEDER TORDENSKJOLD
VICEADMIRAL

HAM NÆVNEDE HANS KONGE MED HÆDER,
HANS MEDBORGERE MED GLÆDE,
HANS FJENDER MED SKRÆK.
DANMARKS AARBØGER BEVARE HANS DAAD.
FREDERIK DEN SJETTE SATTE HAM DETTE GRAVMINDE.

Og herunder stod de tre fyndige Ord fra Heltens sorte Marmor-Sarkofag:

DYNEKILEN
MARSTRAND
ELFSBORG

C. I. SPEERSCHNEIDER.

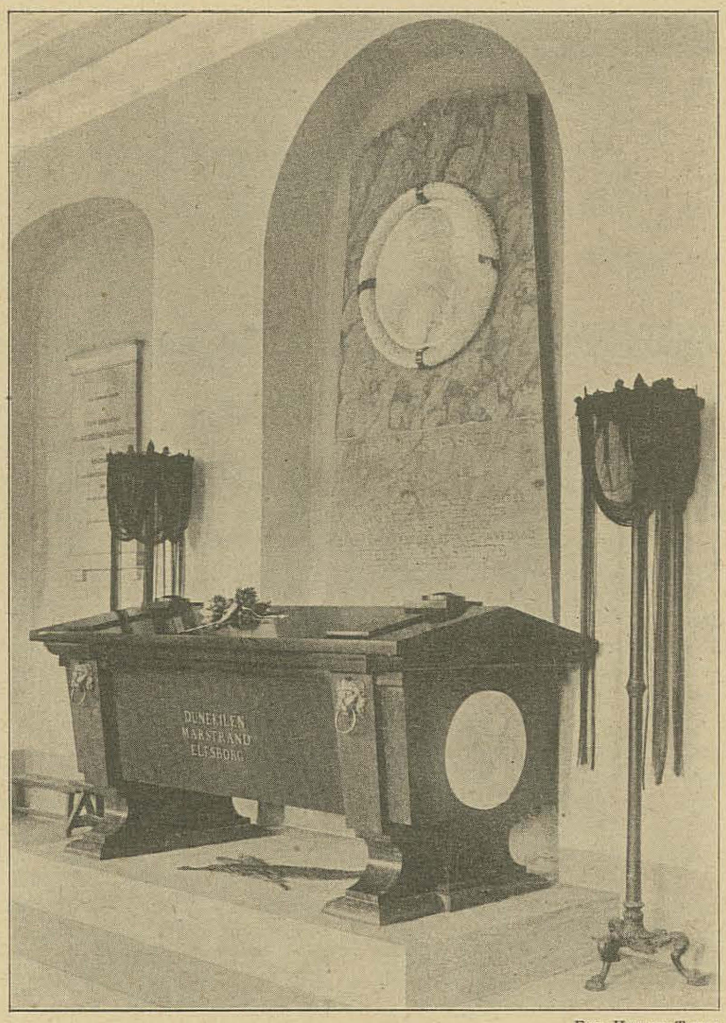

FOT. HARALD TOFTE

Tordenskjolds Sarkofag.

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtrycksledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

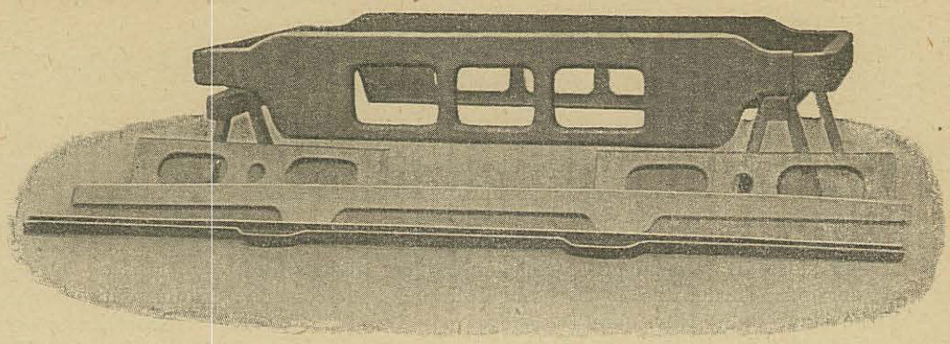

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JÄRNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK

tillverkning och försäljning af

SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalldragne rör för vattenrörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM

Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

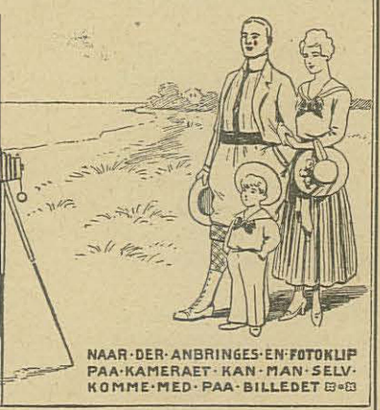

Enhver Amatør-Fotograf

bør anskaffe sig en

„Fotoklip“,

kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater

i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling

for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.

Sagkyndig Vejledning gives

Stort Udvalg i

Prismekikkerter

fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn

største Specialforretning i Danmark

Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG“ ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG“S ANNONCE-EKSPEDITION
DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY
TELEFON: VALBY 828 x

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes ∴ personlige Smag og Ønsker. ∴

Axel Nefterstrøm.

VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantеringshandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKKER

KJØBENHAVN

ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEMER

OG

ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERIALE

PRØVELAGRE, AMAGERTORV 25. TLF. 3371.

LEVERANDØR TIL MARINEN

TORDENSKJOLDS DØDSDAG

Der har blandt Historikerne hersket Uenighed om Datoen for Tordenskjolds Død, idet en Del af Beretningerne anfører d. 20. Nov. 1720, medens andre nævner den 12. Nov. 1720.

Det kan imidlertid med temmelig stor Nøjagtighed siges, at den sidste Dato maa anses for den rigtige, tiltrods for, at der paa Tordenskjolds Sarkofag i Kapellet i Holmens Kirke staar d. 20. Nov. som Dødsdag.

De historiske Skrifter, der holder sig til d. 20., kan saa godt som alle henføres til en Beretning om Begivenhederne, der gik forud for Duellen mellem Tordenskjold og den svenske Oberst *Staël von Holstein* og til selve denne Duel, der fik et saa ulykkeligt Udfald for den danske Søhelt, hvilken Beretning er nedskrevet af Tordenskjolds tro Kammertjener *Kold*, som havde fulgt T. paa hans Rejser og endog overværede Duellen.

Skønt man skulde antage, at en Beretning fra et Øjenvidne, som endog havde fulgt Tordenskjold fra han forlod København, og saaledes havde oplevet alle Begivenhederne paa Rejsen, efterhaanden som denne skred frem, maatte tillægges en ret stor Vægt, maa det bemærkes, at den nævnte Beretning først er nedskrevet senere, og at Kold allerede paa det Tidspunkt, Duellen fandt Sted, var en gammel Mand, og at hans Herres Død har gjort et saa stærkt Indtryk paa ham, at han ikke har hæftet sin Opmærksomhed ved Datoen.

Til Støtte for den Antagelse at Duellen fandt Sted den 12. Nov. kan anføres, at Oberst Staël d. 15. Nov. nedskrev en »berättelse om sin affär med Tordenskjold«, hvilken findes i det svenske Rigsarkiv. Af dette Memorandum fremgaar det, at »affären« — hvormed Staël mener et Skændsmaal mellem ham og T. ved et Selskab hos General *Belau* i Hannover — fandt Sted Lørdag d. 9. Nov., samt at Staël efter dette Skænderi forlangte Oprejsning af T. med det samme. T. vilde imidlertid ikke tage Hensyn til denne Opfordring og svarede kun, at han vilde rejse til Berlin, hvorhen S. kunde følge ham, men at han selv ikke vilde gøre et eneste Skridt for at søge S.

T.' Rejse til Berlin blev imidlertid opsat paa Grund af en flere Gange gentagen Indbydelse til Middag hos Kammerpræsident Görtz i Hannover Mandag d. 11. Nov. Ved Bordet kom her Tordenskjolds Disput med S. paa Tale, og hele Selskabet søgte at omstemme T., saaledes at han vilde gaa ind paa at give Oberst S. Satisfaction. T. lod sig virkelig omstemme og modtog Opfordring til Duel paa Kaarder.

Det blev da af Sekundanterne aftalt, at Duellanterne d. følgende Dag, altsaa Tirsdag d. 12. skulde mødes paa en nærmere angiven Plads et Stykke fra Hannover, i det »Hildesheimske«.

De stridende Parter var paa Pladsen til det aftalte Tidspunkt, hvorefter Duellen, som fik et saa sørgeligt Udfald, tog sin Begyndelse. T. blev, da han efter S.' første Udfald prøvede at anbringe et Stød mod sin Modstander, gennemboret i højre Side under Armen af S.' Kaarde, og han udaandede faa Minutter efter.

S. forsvandt straks efter og red til Hamborg, hvor han søgte Beskyttelse hos den svenske Resident *Axel Reenstjerna* og hos hvem han nedskrev sit omtalte Memorandum, der er dateret d. 15. Nov.

Reenstjerna skrev en Indberetning til det svenske Kanslikollegium (sv. Rigsarkiv) om Begivenhederne, hvilket Dokument er dateret Hamburg d. 4. Nov. 1720.

Denne Dato refererer sig til den paa dette Tidspunkt benyttede gamle Tidsregning, idet den gregorianske Kalender blev indført i Danmark Aar 1700, men i Sverrig først 1753. Forskellen paa de to Tidsregninger var paa dette Tidspunkt 11 Dage, og da der mellem d. 12. og d. 20. kun er en Forskel paa 8 Dage, kan det i alle Tilfælde afgøres, at Uoverensstemmelsen mellem de forskellige Angivelser ikke stammer fra den forandrede Tidsregning, og at Sandsynligheden taler for, at en svensk Diplomat i Udlandet ved Indberetning til sin Regering vilde benytte sig af den Kalender, der var obligatorisk i hans eget Land.

Den 4. Nov. i Reenstjernas Skr. vil derfor være d. 15. efter den ny Tidsregning, hvilket ogsaa stemmer overens med de af S. opgivne Data, idet R. udtrykkelig nævner, at S. »idag« er kommet til ham, det vil sige d. 15. efter ny Tidsregning.

Endvidere anfører R., at Duellen fandt Sted »förleden tisdag«. Den 12. Nov. 1720 var netop en Tirsdag, hvilket yderligere bekræfter Rigtigheden af denne Datos Angivelse.

Tilslut skal der henvises til en Indberetning (danske Rigsarkiv) til Kongen af Danmark fra den danske Resident i Hamborg, *Hagedorn*, som er dateret d. $^{15}/_{11}$, og hvori der henvises til en Beretning af 12. Nov. fra Hannover om Duellen denne Dag samt endelig en Indberetning fra den danske Marinekaptajn *Ployart* til Admiralitetet om hans Rejse fra Hamborg til Hannover for der at varetage Ordningen af T.s Affærer samt Transporten af hans Lig til Danmark, hvilken Indberetning er dateret Hannover d. 16. Nov. 1720.

Da alle de samtidige Kilder saaledes er enige om, at Dødsdagen var d. 12. Nov., synes der ikke at kunne rejses Tvivl om Rigtigheden heraf, og Grunden til, at d. 20. Nov. i adskillige Historikers Værker er anført, kan, som allerede nævnt, skyldes, at Kammertjeneren Kold har husket forkert, da han nedskrev sin Beretning, og at denne Fejl derfor gaar igen i historiske Skrifter, der henholder sig til denne Kilde, eller at Misforstaaelsen muligvis er fremkommet, fordi Aarstallet 1720 ogsaa indeholder Chiffrene til Tallet 20.

J. WOLFHAGEN,
Kaptajn i Flaaden.

H. H. THIELES BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

7. AARGANG — REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD — HÆFTE XII

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

Til Medlemsbladet har Foreningen haft den Glæde at modtage som Gave fra Dansk Dampskibsrederiforening ***Kr. 6000,00.,*** *samt fra Medlemmer saavel i København som i Lokalkredsene* ***Kr. 1125,00.*** *Til Foreningens andre Formaal er endvidere modtaget to Gaver paa henholdsvis*

Kr. 1000,00. *og* ***Kr. 200,00.***

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at „Jyllandsplatterne" nu kan faas paa Foreningens Kontor, samt at der samme Sted endnu er nogle „Helgolandsbilleder" samt Billeder af Admiral Suenson til Salg.

ODENSE-KREDSEN

Søndag den 5. September havde Odense-Kredsen arrangeret Fisketur for sine Medlemmer, og lejet den lille Damper „St. Alban" for at sejle gennem Fjorden til Gabet, men Havguden havde bestemt Turen anderledes. Det var nemlig den Søndag, da der blæste en Nordvest Orkan, hvilket dog ikke forhindrede de gamle Marinere i at tage ud og prøve Dysten. Kl. 10 hejstes Dannebrog med Honnør, hvorefter vi straks, med Formanden ved Rattet, styrede ud af Kanalen for at prøve Kræfter med Orkanen, der dog viste sig at være den stærkeste, og da Klintebjerg var naaet, viste det sig umuligt og livsfarligt at gaa længere ud. Man lagde da ind til Klintebjerg, og gik op i den derværende Restauration for at spise Frokost af den medbragte Proviant i Haab om, at Orkanen skulde løje af. Under de mest gemytlige Former skaffedes, hvorefter der pebes til Kaffe, og her kom Sangbøgerne frem; det viste sig nemlig, at næsten alle Søgutterne var forsynet dermed, og man fordrev nu en Times Tid med Sang og Taler, ligesom vor Solosanger, Blikkenslager *Michelsen*, diverterede med sine udmærkede Sange. Man gik derefter til Havnen for at drøfte Udsigterne til at naa Gabet, men Orkanen var snarere frisket end flovet af, saa man enedes om at gaa til Marketenderiet igen. Man tilbragte Tiden med Kegle- og Kortspil, og før vi anede det var Klokken saa mange, at vi maatte gaa ombord for at naa Stige, inden Mørket faldt paa. Turen dertil gik langsomt, med den høje Sø og Orkanen imod, men dette gjorde kun Stemningen endnu bedre, og Sangene lød ud over det oprørte Vand I Stige gik vi op til den hyggelige Kro, hvor vor Kammerat *Christen* er Vært, og havde det mest gemytlige Samvær der, og Værten viste sin Glæde over Besøget ved at spendere Cognak til Kaffen, hvilket indbragte ham en smuk motiveret Tak, og et dundrende Sømands-Hurra, og det kneb med at faa de sidste Landgangsgaster ombord, da vi ved 9-Tiden skulde hjemefter. Det var saa mørkt som i en Kulgrube, men Hjemsejlingen gik paa bedste Maade; i Kahytten lød Sangen ustandselig, imens Formandens sikre Øje og Haand førte Skuden i Havn. Alt i alt kan Dagen karakteriseres som vel tilbragt og rigtig en af den Slags, som gamle Marinere er stolte af.

Den 3. November afholdt vi Pølsegilde med efterfølgende Andespil paa Industripalæet i Odense, og for første Gang havde vi indbudt Damerne til denne Fest, som forhen kun har været for Medlemmer alene. Vi kan kun konstatere, at Festen intet tabte derved, tværtimod. Der har aldrig været større Tilslutning, og man morede sig udmærket, og Tiden gik saa hurtigt, at Spillet knapt kunde gøres færdig inden Lukketid, men der var ogsaa ialt 18 Numre at spille om, foruden et ekstra Nummer, skænket af vor gode Kammerat, Togfører *Steffensen*. Ekstra Nummeret viste sig efter Udpakningen at være en Flaske uforfalsket „Aalborg Akvavit". Bestyrelsen havde været lidt ængstelig ved at arrangere Spil om Ænder og Gæs i disse dyre Tider, men over al Forventning var Overskudet 158 Kr., et smukt Plus til en mager Kasse, hvorfor vi anbefaler andre Kredse at prøve noget lignende.

MARIBO-KREDSEN

afholdt den 26. Oktober paa Olsens Hotel i Maribo en Sammenkomst for Foreningens Medlemmer med Damer, og naar Aftenen kom til at forløbe saa ualmindelig festlig og interessant, som Tilfældet blev, skyldes det i første Række, at det var lykkedes Bestyrelsen at formaa Københavns-Kredsens udmærkede og populære Formand til at komme og holde Foredrag om *sin Rejse gennem Indien.*

Kl. 8 samledes man i et Antal af 60 Damer og Herrer i Hotellets Festlokaler, hvor Aftenen indlededes med den sædvanlige smukke og stemningsfulde Ceremoni for Flaget og Afsyngelsen af Nationalsangen.

Grosserer *Vald. Schou* holdt derpaa paa særdeles livlig og underholdende Maade sit Foredrag, der blev en højst interessant Medrejse gennem det mærkelige og brogede Indien ved det rige Udvalg af udmærkede Lysbilleder, hvortil Hr. Schou selv havde taget Pladerne, saaledes at Tilhørerne fra først til sidst var ivrige indirekte Deltagere i den interessante Rejse.

Efter Foredraget samledes man i de tilstødende hyggelige Lokaler, hvor der ved Smaaborde var arrangeret en smagfuld Opdækning med Smørrebrød, Øl, Snaps og Kaffe, alt ved en anonym Giver.

Her herskede den mest udmærkede Stemning under afvekslende Musik, Sang og Tale.

Formanden, der bød velkommen og antydede de heldige Omstændigheder, som paa forskellig Vis havde gjort det muligt at byde Medlemmerne paa en saa hyggelig Aften, motiverede ud fra, hvad der ligger i Navnet „Under Dannebrog", et Leve for Flaget.

Godsforvalter *Marcher* takkede i en kvik Tale Grosserer Schou paa det hjerteligste for den Interesse og personlige Opofrelse, han havde vist Foreningen, og fremhævede Betydningen af den nationale Følelse, som Grosserer Schou som en af sit Lands gode Sønner er et Udtryk for.

Grosserer *Schou* tog senere Ordet for gennem forskellige smaa praktiske Vink, der kunde tjene Foreningen til Oplysning og Fremgang for dens Formaal, at motivere et Leve for Marineforeningens Maribokreds.

Direktør, Kaptajn *Kromann* takkede Foreningens udmærkede Kasserer Købmand Ric. Bech for hans enestaaende Evne til at administrere Kredsens pekuniære Forhold.

Kl. 12 sluttede den i alle Maader særdeles vellykkede Aften, der sikkert vil blive mindet længe af Deltagerne og varsle godt for Foreningens fremtidige Trivsel.

Fr. H.

FREDERIKSSUND-KREDSEN

havde den 28. Oktober indbudt sine Medlemmer med Damer til en selskabelig Sammenkomst med Koncert, Foredrag og Bal paa Hotel Isefjorden i Frederikssund.

Grosserer *Valdemar Schou* havde vist Foreningen den store Ære at komme til Stede og holde Foredrag. Man samledes i den store Sal, som var smukt pyntet med Planter og Vimpler, og efter at Flaget var hejst til Flagsangens Toner, sang man Kongesangen staaende. Saa bød Formanden, Slagtermester *Lund*, Velkommen, takkede Grosserer *Schou*, fordi han var kommen tilstede, ligesaa Formanden for Frederiksværk-Kredsen, Gaardejer *P. W. Petersen*, Skævinge, der var indbudt som Gæst. Derefter blev Ordet givet til Musikken, som blev ledet af vor Kammerat, Musikdirektør *N. Larsen*, som gav et Par Numre, der lønnedes med livligt Bifald.

Derefter gav Formanden Ordet til Grosserer *V. Schou*, som fortalte om sine Rejseoplevelser paa Ceylon, et i alle Maader interessant og fængslende Foredrag, som ledsagedes af mange gode Billeder fra Rejsen. Foredraget lønnedes med stærkt Bifald.

Der blev saa pebet til Kaffe, og efter at Salen var ryddet, blev der pebet op til en rigtig Sømandsmarch, og Dansen gik livligt til Kl. 11, hvorefter der blev pebet til Punchesold. Man samledes om Punchebordet, hvor Formanden for Frederiksværk-Kredsen, Gaardejer *P. V. Petersen*, udtalte sin Glæde over at være tilstede ved denne lille Festlighed. Formanden takkede endnu en Gang Grosserer *Schou*, fordi han var kommen tilstede og udbragte et meget kraftigt Leve for ham. Derefter var der flere, som havde Ordet med smaa Sømandshistorier, og der blev sunget et Par Sange af vor udmærkede blaa Sangbog.

Saa skiltes vi for denne Gang, glade for at have et Marine-Minde mere. *L.*

AALBORG-KREDSEN

Fredag den 29. Oktober fandt der en lille Højtidelighed Sted paa Aalborg Navigationsskole, idet Formanden, Fabr. Im. Stuhr, med nogle faa, velvalgte Ord overrakte den af Kredsen udsatte Ærespræmie, Kr. 25,00 med tilhørende Diplom, til Aarets bedste Eksaminand, Aage Nissen Hansen af Aarhus, der ved den nys afsluttede Eksamen havde opnaaet det smukke Resultat af 192 Points. Højtideligheden overværedes af Eksamenskommissionen og Skolens Lærere og Elever. Præmien uddeles en Gang aarlig som en Opmuntring til vordende Styrmænd, og det er at haabe, at man, rundt om i alle Kredse, hvor der findes Navigationsskoler, vil efterligne Aalborg-Kredsens smukke Ide.

Fredag den 12. November samledes ca. 150 af Kredsens Medlemmer til et animeret Torskegilde i Kildepavillonen. Denne Sæsonens første „Ulkeaften" var helt igennem Kredsens bedste Traditioner værdig, og rundt om i de forskellige Bakker gik man med vanlig Appetit i Lag med Torsken, medens den til hver Bakke „reglementerede" Flaske Akvavit, en Gave fra Kredsens udmærkede Sekretær, Konsul Müller, med sikker Haand udskænkedes af de respektive Baksformænd.

I Anledning af 200-Aarsdagen for Tordenskjolds Død var den norske Konsul, Grosserer V. Rytzebeck, kommen tilstede, og som Indledning mindede Dommer Hornemann i velvalgte Ord om Dagens Betydning og oplæste derefter, smukt og stemningsfuldt, Holger Drachmann's Digt om den berømte Søhelt. Efter denne mere alvorlige Del af Festen, tilbragte man endnu nogle Timer i behageligt Samvær; adskillige andre havdet Ordet for at tolke deres Glæde over det gode Sammenhold og Kammeratskab, der altid kendetegner de gamle Marineres Sammenkomster, og hvad de maritime „Ender" angaar, da blev der spundet adskillige helt nye, saaledes at det blev langt ud paa Hundevagten, inden man skiltes for i den mørke Novembernat at sætte Kursen mod den hjemlige Arne.

En til Bladet foretagen Indsamling gav det smukke Resultat af ca. Kr. 200,00, ligesom Forsalget af „Jyllandsplatten" gik i høj Grad strygende, saaledes at det, gennem disse Biindtægter Landet over, forhaabentlig snart maa lykkes Hovedbestyrelsen at afvikle Gælden, at vi igen kan faa vort Blad tildelt i dets oprindelige smukke og tiltalende Skikkelse.

KØBENHAVN-KREDSENS SAMMENKOMST

DEN 2DEN NOVEMBER 1920.

Der er Vækst og Liv i København-Kredsen, — flere og flere udover den faste Stab af Trofaste synes at finde Belæring og Glæde ved det fornøjelige og kammeratlige Liv, som Mødeaftenerne byder paa, og ikke mindst lader det, som om Foredragene, fra hvilke sikkert alle gaa bort med ogsaa aandelig Ballast, vil kunne bidrage til yderligere at vække og samle. At dette Forhold er den bedste Belønning for Kredsbestyrelsen i dennes Bestræbelser, under de endnu mere end vanskelige Forhold med Hensyn til Leje af Lokaler og andre derhen hørende Forhold, siger sig selv.

At et Emne som „Tordenskjold" indenfor vor maritime Forening formaaede at samle et meget stort Auditorium turde det maaske være overflødigt at nævne, — ikke mindst, naar Emnet belystes af en Historiker som Slotsforvalter, Museumsinspektør *Bering-Lisberg*. — Vel ca. 170 Medlemmer og Gæster var tilstede, og blandt disse sidste 10 Marinere og, — for første Gang, — 10 unge vordende Styrmænd fra Navigationsskolen, vordende Befalingsmænd i Koffardimarinen, som vi i vore Formaals Aand her bød Velkommen til at dele Arbejdet med os til disse Formaals Fremme indenfor Handelsmarinen. Ved de kommende 5 Vintermøder er det Bestyrelsens Hensigt hver Gang at indbyde unge Mænd fra Orlogs- og Koffardimarinen i et lignende Antal, for derigennem at gøre dem bekendte med vore Formaal og vort Arbejde for disse, og ogsaa med de Former, hvorunder de, naar de kommer til deres respektive Hjem Landet over efter endt Tjeneste hjemme eller fra Langfart, — efter al Sandsynlighed, vil kunne dyrke Kammeratskabet og Minderne i den hjemlige Marineforening.

Mødets Begyndelse formede sig iøvrigt som en smuk lille Højtidelighed. Som bekendt har H. M. Kongen tildelt vort 91-aarige Æresmedlem, Rentier *Clausen*, Veteran fra Treaarskrigen, Dannebrogsmændenes Hæderstegn, og efter at Formanden, Grosserer *Valdemar Schou*, havde budt Velkommen, rettede han fra Talerstolen en Lykønskningstale til Hr. Clausen og overrakte ham, som Gave fra Foreningen, Miniaturkorset, idet han fæstede dette paa Hr. Clausens Bryst, medens der udbragtes et Leve for ham. Den Hæder, der saaledes er vist vor gamle Ven og Kammerat, har vakt Glæde hos os alle.

Derpaa besteg Museumsinspektør, Slotsforvalter Bering-Lisberg Talerstolen. Spændt ventede Forsamlingen paa Udlæggelsen af det interessante Emne, — Navnet alene er jo endnu tilstrækkeligt til at faa Øjnene til at skinne paa alle raske Drenge, og hos de Ældre genkalde Minderne fra en Epoke i Danmarkshistorien, der fæstnede sig i Tankerne stærkere end saa mange andre. Og Tilhørerne blev ikke skuffede i deres Forventninger. Om Drengeaarene i Bergen, da den velbestaltede Raadmand *Jan Wessels* Søn, *Peder Jansen Wessel*, med sine Kammerater tumlede sig i Baade indenskærs, — thi alt fra Barnsben havde Drengen „appliceret sig til Søen", og til han, der alt den Gang havde 6 Brødre, i 1704 som trettenaarig af sin Fader sendtes til dennes gode Ven, Dr. *Peder Jespersen* i København, med Anbefalinger, for hos denne, indtil bedre Muligheder aabnede sig at blive optaget i Huset i en Domestiques Lignelse — eller slet og ret som Dreng, der formodentlig maatte gaa tilhaande med, hvad der forefaldt, om alt dette fortalte Taleren. Men allerede kort Tid derefter fandt den gode Doktor Lejlighed for sin Tjener og Protegé til at overrække Majestæten en, af Peder Wessel selv skreven, underdanigst Supplication om at maatte blive optagen i Kongelig Mayestæts Kadetkorps, der var oprettet i 1701, og som i Aaret 1709 i sine Rækker talte 27 Kadetter i Alderen fra 14 til 27 Aar. Men uagtet Majestæten, Kong Frederik den 4de, vist allerede da med Velvilje havde „anset" den kønne og friske Supplicant, der knælende havde overrakt ham sin Bøn, blev der dog intet af Optagelsen i Korpset, og to Aar efter sin Ankomst til København paamønstrede Peder Wessel paa Vestindisk Kompagnis Kontor til Langfart med „Christianus Quintus". — og med Skibsnummeret Nr. 67, — som sidste Mand af Besætningen, — som Skibsdreng. Den 26. Juni 1708 vendte Skibet tilbage, og af Besætningen var da kun 26 Mand tilbage, — de øvrige havde Feberen taget i Troperne. De haarde Tørne, som Peder Wessel sikkert paa denne Tur havde gennemgaaet, har ikke givet ham Afsmag for Sølivet, — han havde jo een Gang for alle „appliceret sig til Søen". — og i Efteraaret samme Aar tager han atter Hyre til Vestindien, fra hvilket Togt han vender tilbage ved Udgangen af Aaret 1710. Under Skibets Fraværelse var Krigen med Sverige udbrudt den 28. Oktober 1709, og ved sin Ankomst til Norge erfarer han, der i Mellemtiden paa sin djærve Maade gentagne Gange, og stik imod Tidens Skik, har vovet at sende Kongelig Mayestæt flere Promemorier, — om det ikke snart blev til noget med Udnævnelsen til Kadet, — at hans Ansøgning er bevilget, og han kommer efter nogen Uddannelse i Land ombord i Fregatten „Postillonen", Kaptajn Rostgaard, der hørte til en dansk Eskadre, der under Schoutbynacht Kristen Thomsen Sehested laa paa Kryds i Nordsøen. Uforknyt som altid sender han derfra, i Februar 1711, — altsaa kun 20 Aar gammel, — en Ansøgning til Kongen om at maatte erholde Kommandoen over en Fregat. Paa en Sendelse til Norge træffer han sammen med Statholderen, Løvendal, der synes saa godt om ham, at han betror ham først Snauen „Ormen", senere den berømte „Løvendals Galej", med hvilken sidste han havde den kendte Fægtning med den svenske Fregat „Elfsborg", og hvor Modstanderne skiltes under gensidige Æresbevisninger som tapre Fjender. Forinden denne Begivenhed havde han imidlertid, efter at „Ormen" var bleven ham betroet, og med Ordre til straks at slutte sig til en anden dansk Eskadre under Admiral Wilster, — paa egen Haand tilladt sig at foretage en „Prøvetur", fra hvilken han hjembragte en Prise, — maaske for dermed at formilde rette Vedkommende. Med sit skarpe Blik opdagede Peder Wessel snart efter sin Tilslutning til Wilsters Eskadre, at ikke alt var, som det burde være, og han betænkte sig ikke paa at forklage sin Admiral hos Kongen for at spille under Dække med Fjenden, hvilket havde Wilsters Hjemkaldelse og Afsked til Følge. Den 17. Juli 1712 udnævnes Peder Wessel til Underløjtnant, den 28. December 1714 til Kaptajn, og efter utallige Bedrifter, som hver Dansk kender, adledes han den 24. Februar 1716 med Navnet Tordenskjold, med hvilket han paa uforglemmelig Maade er gaaet over i Historien. Samme Aar udnævntes han til Kommandør, og 1718 til Viceadmiral, — i 8 Aar fra Kadet til Flaadens højeste Stilling. Saa mødte han sin Skæbne. Han, som ved sin Djærvhed og sin enestaaende Tapperhed havde haft Kong Frederik den 4des Bevaagenhed, fordi han stedse uden Omsvøb gik til Kongen selv, for hvem han nærede den dybeste Hengivenhed,

saaledes som alle de endnu eksisterende Breve til Kongen viser det, han, der ikke kendte til Krogveje af nogen Art, men tillidsfuldt gik den lige Vej til den Konge, der forstod ham, og befordrede hans Ære og Berømmelse, som han befordrede Kongens, — hans straalende Bane slukkedes som et Meteor paa den mørke Himmel. Kraftig, — ja voldsom, højt begavet ogsaa i aandelig Henseende og ogsaa paa dette Omraade fremfor mange, eller de fleste af sine Samtidige, faldt han med sin lille Paradekaarde som Værge mod Oberst Stahls Sværd i en Duel under en Rejse i Nordtyskland. Datidens strenge Lov mod Duellanter gjorde ingen Undtagelse med ham, — i Junuar 1721 førtes hans balsamerede Lig i et Koffardiskib og under Ledsagelse af hans Broder, Casper Wessel, fra Hamborg til København, og indsattes i Nattens Mulm og Mørke, uden Lys, Sang eller Klokkeringning i Holmens Kirkes Kapel. Saa haard var Tiden, at selv han maatte undgælde, saa lave hans Misundere, at de end ikke i Døden formaaede at give ham, hvad ham rettelig tilkom, som Søhelten og Landets Forsvarer, medens de selv havde siddet hjemme og hyttet Skindet. Først 100 Aar efter hans Død lod Kong Frederik den 6te af Alteret fra den gamle Frue Kirke danne den sorte Marmorsarkofag, hvori Tordenskjolds Trækiste nu staar i Holmens Kirke, og paa hvis Side er indhugget:

Ham nævnede hans Konge med Hæder
Hans Medborgere med Glæde
Hans Fjender med Skræk

Men det danske Folk glemte ham ikke, og Uvilje vakte den Behandling, man lod hans afsjælede Legeme blive tildel. For Folket som saadant var han Helten, og hans Ry voksede efter hans Død Dag for Dag, om dette da var muligt. For de senere Slægter op til vore Dage, og saa længe Danmark bestaar, vil hans Navn være det udødelige, og hans Aand være Forbilledet, hvor Danske færdes paa Søen. Nævnede end hans Fjender ham med Skræk, saa var de dog altid sikre paa i ham at have en Modstander, der var ærlig og ligetil i al sin Færd, — og ogsaa deri kan hans Liv tjene som Forbillede for Eftertiden.

Med langvarigt og kraftigt Bifald takkede Forsamlingen for dette højst interessante Foredrag, der paa mange Maader gav et klarere Billede af Søhelten, end det, man paa andre Grundlag havde dannet sig om denne Heros i den dansk-norske Flaades og i Danmarks Søkrigshistorie. Senere vil vi maaske kunne opnaa at faa mere at høre om denne interessante Skikkelse, der, blottet for alle sagnagtige Paahæng, og fremført med Historikerens videnskabelige Realitet fremtraadte klart og skarpt paa Historiens Baggrund.

Ved den paafølgende Fællesspisning talte dernæst Hovedforeningens Næstformand. Grosserer *K. L. E. Jensen* for Gæsterne, hvorpaa Lokalforeningens Næstformand bragte Foredragsholderen Foreningens Tak for den Glæde han havde beredt os og udtalte Haabet om et Gensyn ad Aare.

Senere talte Næstformanden for Samarbejdet mellem Søværnet og Søfarten, og henvendte sig da særlig til de tilstedeværende Repræsentanter for begge, hvorefter Kommandør *Topsøe-Jensen* i en smuk Tale rettede en Tak til Marineforeningen for dennes Virken og Formaal.

Saa sang man Sangen om Tordenskjold, og dermed var Sangenes og Talernes Rækker aabnet, — i humoristiske Vendinger holdt Tegneren *Axel Thiess* en Tale for Foredragsholderen som den gamle Sømand, — som velbestallet Styrmand med baade Længde og Bredde — og denne takkede, idet han udbragte en Skaal for det gode Kammeratskab.

Under stor Jubel reciterede Forfatteren, Kontorchef i Marineministeriet *Axel Juel* sine Digte „Danmark" og „Flaget", — paa den formfuldendte Maade, der er ham egen, og den Glæde, disse Forfatterens Recitationer giver hans Tilhørere, maa — om ikke dette allerede var et Faktum, — vise ham, hvor lydhør en Skare der stedse vil flokkes om ham og hans mandige Lyrik, — saa smuk og ægte dansk den er. Vi har jo indenfor Marineforeningen een Gang for alle givet *Axel Juel* Prædikat af „vor egen Digter", — hans Tonor forstaar vi, — men vi maa dele ham med utallige andre, og det kan kun glæde os i fuldeste Maal.

Saa kom „Udskejningen", men inden der pebes til Køjerne, lød som aitid „Kongernes Konge", — og saa gik hver til sit efter en minderig Aften.

E. V. M.

MINDEGUDSTJENESTEN I HOLMENS KIRKE

DEN 12. NOVEMBER 1920

I ANLEDNING AF 200-AARSDAGEN FOR TORDENSKJOLDS DØD

Den 12. November var det 200 Aar siden Viceadmiral *Peder Jansen Wessel Tordenskjold* paa Heden ved Reiten i det Hildesheimske udaandede efter det Kaardestik, der brat afsluttede en Livsbane, hvis Forløb er uforglemmeligt i den dansk-norske Flaades Historie. Maaske netop denne bratte Afslutning ved sin Tragik, — der føltes fuldt af Heltens Samtidige, — lader Minderne om hans Daad træde saa meget skarpere frem for Eftertiden.

Usvækket er hans Minde i Landenes og Flaadernes Historie, som et Fællesminde for Norske og Danske.

I de fælles Vande faldt hans Virke, og Lyset fra hans ridderlige Skikkelse rækker fra Ejderen mod Syd til Nordkap i Nord og vil aldrig forgaa.

Paa Marineministeriets Vegne modtog om Morgenen udenfor Holmens Kirke D'hrr. Kaptajn *Wolfhagen* og Premierløjtnant *Ramlau-Hansen*, den norske Regerings Repræsentant, Oberstløjtnant af Ingeniørerne *Graff-Wang* og den af D'hrr. Vicekonsul *Koren*, Grossererne *Wattne* og *H. A. Suhrke* og Kontorchef *Lund* bestaaende Deputation af den norske Koloni i København, hvortil sluttede sig Marineforeningens Deputationer fra Landsforeningen og Lokalkredsen for København, bestaaende af de respektive Formænd og Næstformænd. Man begav sig op i det smukke gamle Kapel, hvor *Tordenskjold* hviler sammen med *Niels Juel*, og hvor den smukke sorte Marmorsarkofag var smykket med Grønt og Chrysantemum. Den norske Deputation henlagde paa Sarkofagen en stor Laurbærkrans med Baand i de norske Farver ved Siden af de allerede henlagte fra H. M. Kong Haakon, det norske Marineministerium, det danske Marineministerium og den norske og danske Søofficersforening. Herfra begav man sig ud til Tordenskjolds Statue, hvor Kommandør *Maegaard* paa Marineforeningens Vegne nedlagde en stor Krans med danske Baand og den norske Deputation en Laurbærkrans med norske Baand fra Tordenskjolds Fødeby, Trondhjem.

En talrig Skare Tilskuere overværede udenfor Gitterportene denne enkle og smukke Højtidelighed.

Marinens gamle Kirke var meget smukt dekoreret med Flag langs Pulpiturernes Søjler og Alteret smykket med Grønt. Marinens højeste Officerer, Embedsmænd fra Marineministeriet, de norske Udsendinge med den norske Gesandt, Minister *Irgens* i Spidsen, den danske Kirkeminister og Handelsminister, den kommanderende General, en meget stor Repræsentation for Marinens Officerskorps og Underofficerskorps og menige Marinere samt Marineforeningens Bestyrelser for Landsforeningen og Københavnskredsen og mange af Marineforeningens Medlemmer samledes efterhaanden. Den store Forsamling rejste sig, da H. M. Kongen i Admiralsuniform, ledsaget af H. M. Enkekejserinden af Rusland, H. K. H. Prins *Valdemar*, H. K. H. Kronprinsen, Prins *Knud*, Prinsesse *Thyra*, Prinsesse *Margrethe*, Hs. Exellence Forsvarsminister *Klaus Berntsen* og Kongens Adjudanter paa Slaget 10 traadte ind i Kirken. Med Salmen: Forgæves er vor Kraft og Kunst, — med Orgelet ledsaget af Basuner — indlededes Gudstjenesten, hvorefter Kgl. Konfessionarius, Holmens Provst, *H. M. Fenger* talte.

Paa denne Mindedag skal det først og fremmest siges, at naar vi samles her, da er det ikke i Hoveren over dem, som for Aarhundreder tilbage var Danmarks Fjender og mod hvem vi dengang kæmpede, — de ridderlige og tapre Svenskere. Ejheller skal det af os Danske forties fra dette Sted, at han, hvis Minde vi i Dag ærer, var Norsk. Vi mindes, at Tordenskjolds Daad skete paa den dansk-norske Flaade under det dengang fælles Flag, Dannebrog, og at det var her i Danmark hans Egenskaber naaede til Udvikling. En ægte Søn af Fjæld og Hav var han, modig og frimodig, ridderlig og ærlig i al sin Færd, — Sømanden af Guds Naade, — og han mødte modige og ridderlige Modstandere i Svenskerne. Vort Land har fostret Admiraler af samme Dygtighed som hans, maaske større i Taktiken, — men i Folkene lever hans Minde som Indbegrebet af Mod og Kækhed og fordunkler alle andre Store.

Det er ikke Krigens Væsen, Døden og den gensidige Ødelæggelse, vi her er samlede for at fejre. Det er Kærligheden til Fædrelandet, — den Kærlighed, der betyder Opofrelse, Mod, Friskhed og Kækhed, — de Egenskaber, der fyldte Tordenskjold.

Som alle Stormænd havde han sine Fjender, — levende turde de kun i det skjulte modarbejde ham paa smaalig Vis, som det er saadanne Bagtaleres Skik, — og Kong Frederik den 4de holdt fast ved sin Admiral, der stedse gik den lige Vej til sin Velynder, — men Heltens Død gav hans Fjender Kongens Øre, og end ikke for Admiralen, — Folkets Helt og Yndling, — kunde Christian den 5tes Danske Lov gøre en Undtagelse. Først 100 Aar efter at Døden havde ramt ham, gav Frederik den 6te Heltens Lig den Plads blandt de ypperste Døde, som tilkom ham. Hvad han har givet den nordiske Ungdom skal aldrig glemmes.

Ære være hans Minde.

Provsten bad derpaa Kirkebønnen og Fadervor, — og medens alle rejste sig, sang man „Kongernes Konge", og den stemningsfulde Højtidelighed var forbi.

Hans Majestæt Kongen begav sig derpaa, ledsaget af sit Følge, op i Kapellet, hvor han paa Tordenskjolds Sarkofag henlagde en mægtig Laurbærkrans med røde og hvide Baand, og efter at Kongefamilien var taget bort, defilerede alle Deltagerne i Mindegudstjenesten forbi Kisten.

Hele Dagen samledes Folk om Tordenskjolds Statue ved Kirken, efter at Portene ud mod Holmens Kanal var aabnede.

E. M.

DET KGL. TEATERS FESTFORESTILLING

Overordentlig smukt forløb den af Det kgl. Teater arrangerede Festforestilling til Tordenskjolds Minde. Teatret var udsolgt, og Parkettet optaget af Repræsentanter for vor Marine med Forsvarsministeren, Exellencen *Berntsen* i Spidsen, Admiralerne *Jøhnke, Evers, Garde* og *Konow*, Departementscheferne *Saxild, Rechnitzer* og *Olsen*, Embedsmænd fra Marineministeriet og den norske Minister *Irgens* med Repræsentanter for den norske Legation og den norske Koloni, samt Marineforeningens Bestyrelser.

AVESTA JERNVERKS AKTIEBOLAG, AVESTA

TILLVERKAR OCH FÖRSÄLJER:

Pressad-, Flänsad och
Bockad plåt till ångpannor, lokomotiv-, malm- och järnvägsvagnar m. m.
Vattengassvetsade gas- och lufttrycksbehållare, högtrycksledningar för vatten och ånga, lokomotivfyrboxar, och korrugerade eldrör till ångpannor samt
Autogénsvetsade plåtarbeten.
Ångpanne-, Konstruktions- och **Cisternplåt** samt **Tunnplåt** alla slag, äfven korrugerad.
Helpressade behållare för syrgas, ammoniak, kolsyra och tryckluft.
Stång-, Vinkel- och **Spantjärn.**

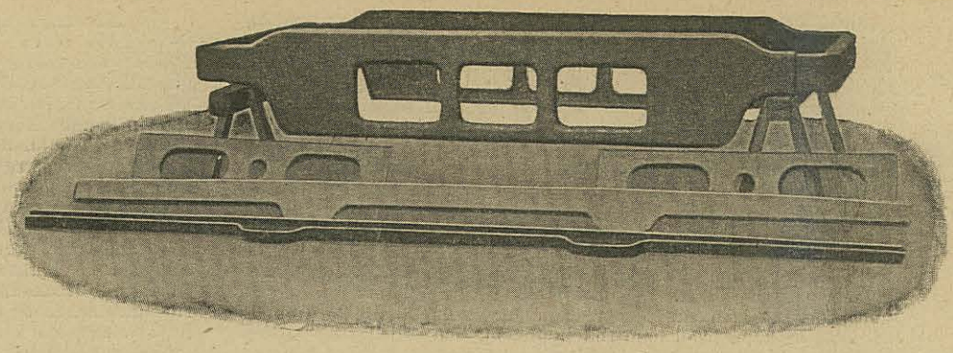

LEVERANTÖRER TILL STATENS OCH ENSKILDA JÄRNVÄGER I SVERIGE

UDDEHOLMS AKTIEBOLAG

MUNKFORS BRUK, HAGFORS JERNVERK,
NYKRAPPA JERNVERK OCH STORFORS RÖRVERK

tillverkning och försäljning af

SIEMENS MARTIN- och BESSEMERSTÅL samt

Kall- och varmvallsadt järn och stål; valsadt och smidt verktygs- och borrstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, stålspett, bandsågar, trådspik, trä- och metallskruf, åkdons och järnvägsfjädrar m. m. Varmvalsade tuber och rör, alla slag. Kalldragne rör för vattenrörsångpannor, kondensatorer, velocipeder m. m.

Telegrafadress: UDDEHOLMS, UDDEHOLM — Postadress: UDDEHOLM

Förkallvalsadt och draget stål och järn samt trådspik post- och telegrafadress: MUNKFORS

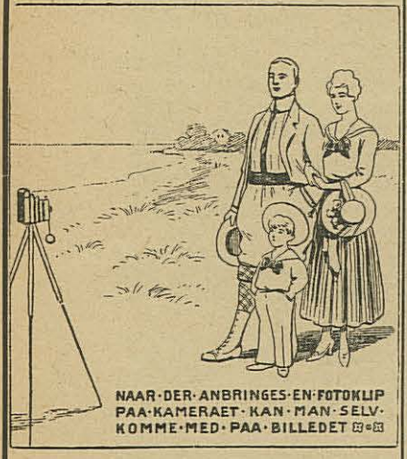

Enhver Amatør-Fotograf

bør anskaffe sig en

„Fotoklip",

kan anbringes paa de fleste Kameraer

Fotografiapparater

i stort Udvalg fra smaa Lommekameraer til alle større Formater

Forsøg vor Special-Afdeling

for Fremkaldelse, Copiering, Forstørrelser etc.

Sagkyndig Vejledning gives

Stort Udvalg i

Prismekikkerter

fra Zeiss, Busch og Goerz

Kongsbak & Cohn

største Specialforretning i Danmark

Nygade 2, Kbhvn. K. Tlf. 2569

Vore ærede Medlemmer anmodes om velvilligst at støtte vort Blad „UNDER DANNEBROG" ved at rekvirere en Annonce i Felter paa ca. 2 cm., 2spaltet. Bestillinger modtages af

„UNDER DANNEBROG"S ANNONCE-EKSPEDITION

DR. DAGMARS ALLÉ 22 St. — VALBY

TELEFON: VALBY 828 x

Færdige Herre- & Drenge Klæder

Elegante engelske og franske Stoffer, altid det nyeste i Snit og Forarbejdning.

Vort Lager er saa stort, at vi er i Stand til at tilfredsstille hver enkelt Kundes ∴ personlige Smag og Ønsker. ∴

Axel Nefterstrøm.

VESTERBROGADE 17

Søkort-Arkivet.

Søkort, Farvandsbeskrivelser, Fyrlister m. m. over alle danske Farvande samt Kort over Nord- og Østersøen udgives og forhandles af Søkort-Arkivet. Fortegnelsen over Forhandlingsartiklerne findes hos Boghandlerne og i Yachtklubberne. Arkivet giver enhver Oplysning til Valg af Kort. Salg foregaar fra selve Arkivet, Toldbodvejen 19, Hverdage fra Kl. 9—3. Telefon Militær 177; endvidere hos Blankensteiners Eftfl., Toldbodvejen 48, samt hos Landets Boghandlere og Skibsproviantøringshandlere.

EBELTOFT VINHANDEL

G. Holm-Petersen

Direkte Import fra Syden af ægte Druevine.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKKER

KJØBENHAVN

ELEKTRISKE BELYSNINGSLEGEMER

OG

ELEKTRISK INSTALLATIONSMATERIALE

PRØVELAGRE. AMAGERTORV 25. TLF. 3371.

LEVERANDØR TIL MARINEN

Deres Majestæter Kongen og Dronningen og hele det kongelige Hus overværede Forestillingen, der indlededes med Halvorsens Tordenskjolds-Suite: „Tordenskjold udi Action“ og „Tordenskjolds Lig føres til Kapellet“. Da Tæppet gik op, stod kgl. Skuespiller *Johannes Poulsen* paa Scenen og fremsagde *Axel Juels* malmfulde Prolog, hvis Strofer ikke kunde have haft en bedre Fortolker, og som med Rette høstede stærkt Bifald. Efter en Pause gik derpaa Tæppet op for Øhlenschlægers Tragedie „Tordenskjold“, og den, som vi mindedes, traadte levende frem, saltvandsfrisk og djærv, en herlig Skikkelse i Digterens Vers og i Handlingens Fremadskriden, der paa en mærkelig Maade slutter tæt og virkeligt til Historikernes sidste Resultater i Forskningen af Søheltens Liv og Endeligt, — og ikke mindre levende i Skuespillerens Opfattelse af Rollen, i hans Fremstilling af denne „norske Matros“, der bar ikke blot sin nyerhvervede Adel udadtil, men i sig selv havde den Hjertets Adel, der gjorde ham til den ridderlige Kæmper og sanddru Mand i sin Færd. Den dygtigt gennemførte norske Accent, hvormed Johannes Poulsen gengav Tordenskjold, gav Skikkelsen endmere Relief mod de andre Rollehavende, — en helt igennem interessant Præstation med enkelte overordenlig smukke Partier.

Paa en smuk og værdig Maade havde vi fejret Tordenskjolds Minde.

E. M.

EN TAK FRA DEN NORSKE KOLONI I KØBENHAVN.

Marineforeningen har efter Mindefesten haft den Glæde fra den norske Koloni i København at modtage saalydende Skrivelse:

Til Marineforeningen.

Hr. Grosserer Valdemar Schou.

Paa den norske Kolonis Vegne beder vi Dem modtage vor erkendtlige Tak for Deres imødekommende Velvilje mod os i Anledning af 200-Aarsdagen for vor fælles Nationalhelt, Tordenskjolds Dødsdag.

I Ærbødighed.

Koren. Wattne. Suhrke. Lund.

Marineforeningens Skyttelav.

Marineforeningens Skyttelag.

Første Skydeaften, Tirsdagen d. 9. Novbr., var der en Tilslutning, som varsler godt for Sæsonen. Takket være vor gode Kammerat, Restauratør *I. C. Christensen*, der har skænket en ny og fortrinlig Bøsse til Lavet, kunde der skydes paa to Baner. Et lille Arrangement med Borde agten for Skydepladserne, hvor en stille L'hombre kunde dyrkes, gjorde fortjent Lykke. De store Kuglers Rullen paa Keglebanen akkompagnerede smukt de mindre Kuglers Knald, naar de søgte Vej gennem Luften til Skiverne. Aldrig er der skudt saa mange Pletter. Skyttekongens Trone begyndte at vakle, Konkurrencen blev stor.

Ved Bordet blev Kammeraterne budt Velkommen af Formanden, Fabrikant *Schultz*, der aflagde en lille Beretning om, hvad der var sket i Lavet siden sidst. Livligt Bifald vakte det, at Kassereren, Kammerat *Nath*, som Fødselsdagsgave til Lavet havde skænket det kommende Aars Patronforbrug, ligesom han jo ogsaa er Giver af alle Patroner, der er skudt af i forrige Sæson. Paa samme Maade modtoges Meddelelsen om en anden Fødselsdagspresent, nemlig fra Antikvitetshandler *Pedersen*, en smuk antik Metal-Dirigentklokke.

Da det var første Gang, at en Kammerat kunde møde med Lavets smukke Æresemblem, benyttede Formanden Lejligheden til i velvalgte Ord at foreslaa, at Sæsonens første større Hyldest skulde ydes dets Bærer, Grosserer *Vald. Schou*. Saavel Talen som den begejstrede Jubel, hvormed Skaalen blev udbragt, vidner om, at det ikke var Overdrivelse, naar Grosserer Schou betegnedes som Lavets bedste Ven.

Dernæst gaves Ordet til Aftenens Foredragsholder, Ingeniør *Mikkelsen*, der gav en populær Fremstilling af den traadløse Telegraf og paa en livlig og fornøjelig Maade fortalte om sine mange interessante og muntre Oplevelser i Telegrafrummet. Den vittige og lune Gengivelse af de pudsige Situationer og Tilfælde, der kan forekomme for en traadløs Telegrafist, bragte Munterheden hvert Øjeblik til at stige meget højt.

Formanden tolkede Kammeraternes Tak for det indholdsrige Foredrag, idet han benyttede en Udtalelse af Fabrikant *Johnsen* til den nuværende Bestyrelse: „I har sku fat i den rigtige Ende“.

Efter nogle af vore muntre Sange talte Lokalkredsens Næstformand, Arkitekt *Marston* varmt for Formanden, der 22 Aar tilbage i Tiden havde været hans Underkanoner i Fregatten „Fyen“, og derefter for den danske Søunderofficer og hans fortjenstfulde Gerning. Arkitekt Marstons smukke Ord og Kammeraternes varme Tilslutning maatte glæde enhver Underofficer, fordi det vidner om det udmærkede Forhold, der herskede ombord og de gode Minder derfra.

Kammerat *Gammel-Holm* fortalte muntert og drastisk om dengang han som E. K. 1 laa i „Dronning Marie“, og Formanden kom ombord som frivillig Lærling. Da skældte han paa og jagede med de forbandede Unger, der altid var i Vejen, og tænkte ikke paa, at de 40 Aar efter skulde blive gode Kammerater.

Lavet fik endnu en Gave, idet Kammerat *Sonnemann*, der hele Aftenen havde akkompagneret til Sangene, skænkede en meget smagfuld Metalflagstang til vor stilfulde Lavsstander, vort Mærke, den forgyldte Søstjerne paa ren hvid Bund.

Og det store Besøg er en Borgen for, at det efterhaanden er gaaet op for Kammeraterne, at man nok skal skyde i Skyttelavet, men ikke „skyde over“ en eneste Mødeaften.

Til Brug for en eventuel *Nytaarsavis, Revue e. l.* bedes Kammeraterne indsende smaa Bidrag (2 eller 4 Linier) paa Rim om Personer eller Begivenheder.

Tilsagn om Gaver til Tombola eller Auktion etc. er velkomne og modtages *Korsørgade 29*[4] og *Østerbrogade 21 Stuen* inden Jul. Til Avisen modtages Bidragene ogsaa pr. Telefon: Øbro 2002 y eller Øbro 3712.

Kammerater, der til Nytaarsfesten vil foredrage en Sang e. l. (ogsaa Duetter), bedes melde sig samme Sted.

FREDERICIA-KREDSEN

afholdt den 14. November 2 Aars Stiftelsesfest i Hotel Viktoria, hvis Sal og Selskabslokaler var overordentlig smukt pyntet med Flag og Guirlander.

Festen, i hvilken deltog ca. 100 Damer og Herrer, forløb — som alle Marineforeningens Sammenkomster — ganske overordentlig smukt, den var præget af en ypperlig Stemning og den foregik under fuldt maritime Former.

Efter at Flaget var hejst til Fanemarschens og „Kong Christian“s Toner bød

Formanden, Kaptajn *Christiansen*, Velkommen og foretog en Medailleuddeling.

Kaptajnen mindede om, at under den nys afsluttede Verdenskrig var vi, og som Følge deraf ogsaa vor Marine, sluppen for at komme med. I 1864 derimod maatte vor Hærmagt bukke under for den langt stærkere Fjende. Et Lysglimt var det, at vor Marine hævdede den danske Søkrigers stolte Traditioner, særlig den 9. Maj ved Helgoland.

I 1874—75 uddeltes der Erindringsmedailler til Deltagerne i Krigen, men alle fik den dog ikke. I Aften vil vi hædre en af dem, der deltog i Slaget ved Helgoland og som var med til at sætte sit Liv i Vove for Fædrelandet, nemlig fhv. Skipper Hans Jacob Andersen, som deltog i Slaget ombord paa Fregatten „Hejmdal“. Naar Andersen ikke tidligere har faaet Medaillen, da skyldes det hans Beskedenhed. Han var paa Langfart, da Medaillerne uddeltes, og da han kom hjem, mente han ikke, at det kunde nytte at melde sig. Dette er nu opdaget, og Fejlen skal i Aften rettes. Helten fra Søen, der er bleven gammel og graa, skal nu have sin fortjente Hæder, idet Medaillen skal heftes paa hans Bryst.

Formanden oplæste derefter Diplomets Ordlyd og heftede, medens hele Forsamlingen stod op, Medaillen paa Andersens Bryst, hvorefter han udtalte Ønsket om, at denne Stund og Anerkendelsen maatte være som en Lysstraale i Andersens Alderdom samt knyttede hertil Haabet om, at den gamle Veteran endnu maatte faa mange glade Dage.

Andersen takkede for al den Opmærksomhed, der var udvist imod ham.

Derefter blev der pebet til „Skafning“ og til Tonerne af „Holmens faste Stok“ tog Fællesspisningen sin Begyndelse.

Formanden bød Velkommen til Bords og kort efter talte

Borgmester *Johs. Jensen* for Konge og Fædreland i smukke og varmtfølte Ord. Efter denne Tale lød 9-foldige Hurraraab, og man sang „Der er et yndigt Land“.

Fiskeeksportør *Holger Munck* holdt en velformet Tale, i hvilken han understregede, at den danske Sømand i særlig Grad havde Anledning til at elske og ære Flaget, thi direkte under dette foregaar jo hele hans Livs Virken. Taleren sluttede med et Leve for, at vort kære gamle Dannebrog, som vi alle elsker og ærer, til seneste Tider maa vaje over et frit og selvstændigt Land og Folk. („Vift stolt paa Codans Bølge“.)

Havnefoged *Smidt* talte, efter at Musikken havde spillet „Moders Navn har en himmelsk Lyd“, stemningsfuldt for Kvinden; Taleren sluttede med nogle fornøjelige Vendinger, til hvilke knyttedes en Sang for Damerne, og efter at han havde udbragt et Leve for Marineforeningens Damer, sang man „Sparsomt i Norden“.

Blikkenslagermester *M. Ottesen* mindede om, at man for to Aar siden var begyndt med nogle og tredive Medlemmer, men nu har Foreningen 99 Medlemmer. Han sluttede med et Leve for Marineforeningen. („Holmens faste Stok“.)

Efterat Formanden havde oplæst et indløbet Telegram fra et Medlem talte Næstformanden,

Lokomotivformand *Erichsen*, for Veteranen, der i Aften havde faaet Medaillen; ved et underligt Tilfælde netop i Aar, det Aar, da en Del af det, som han havde været med til at kæmpe for, men som vi i 1864 havde mistet, atter er kommen tilbage til Danmark. Taleren sluttede med et Leve for Foreningens Æresmedlemmer D'hrr. Frydensberg, Christensen og Andersen.

For denne Skaal takkede *Frydensberg*.

Eriehsen tog nu atter Ordet og talte for Formanden, der havde udfoldet paaskønnelsesværdig Energi for at skaffe Andersen den velfortjente Medaille.

Formanden takkede og fremhævede, at det gode Udfald af Sagen først og fremmest skyldtes Landsforeningens Formand, Kommandør *Maegaard*, der med stor Beredvillighed havde ydet sin Medhjælp. Han foreslog, at Forsamlingen ydede sin enstemmige Tilslutning til, at der sendtes Kommandøren et Takketelegram. Forsamlingen sluttede med et Leve for Borgmester Johs. Jensen.

Formanden bød, efter at endnu en Række Talere havde haft Ordet, Velbekomme, hvorefter man drak Kaffe i de tilstødende Selskabslokaler.

Saasnart Spisesalen var ryddet, svang „Mænnerne" med Liv og Lyst deres „Piger" saalænge Lukkeloven tillod det; derefter blev Flaget sænket til Dæks, der blev pebet „til Køjs" og man gik hver til sit, alle med den gode Bevidsthed at have tilbragt en Aften i et godt Lag og hyggeligt, kammeratligt Samvær.

GRENAA-KREDSEN

afholdt den 24. November Torskegilde paa Badehotellet. Tilslutningen var god. Til at deltage i Festen som Hædersgæster var indbudt Vaabenbrødreforeningens Medlemmer, og en Del af de gamle Krigere var kommet til Stede. De pristes i Tale og Sang som Tak for deres Daad. Iøvrigt forløb Festen som altid i Marineforeningen smukt og fornøjeligt. Salen og Bordet var nydeligt dekoreret, og alle Steder sporedes Formandens, Havnefoged Bildes Geni som Festarrangør.

Ved Bordet bød *Formanden* Velkommen og talte først for Kongen og senere for Flaget, Urmager *P. Sørensen* udbragte et Leve for vort udvidede Fædreland med Ønsket om, at Danmark maa bestaa som selvstændig Stat, saa længe Bølgerne ruller. Vognmand *H. Møller Udsen*, Grenaa Havn, talte for Veteranerne, der havde stridt for vort Hjem, vort Land. Bagermester *Hornsleth* talte for Sønderjylland. Fabrikant *Wichmann* udbragte et Leve for de danske nationale Farver, Redaktør *Lønskov* for Fædrelandet, Driftsbestyrer *C. C. Hansen* for Marineforeningens Bestyrelse.

Under Spisningen blev der afsunget 6 Sange. En humoristisk af „Ulk & Co." gjorde stormende Lykke. En anden Sang „De gamle Skibskanoner" var emballeret i en veritabel Model af en Skibskanon, som Deltagerne maatte tage med hjem som Souvenir fra Festen.

Efter Bordet blev der spillet Lotteri om Fisk, Kartofler og et Par Flasker „gammel dansk Snaps", og en af Havnefogden udført Fuldrigger, et flot Stykke Arbejde, bortauktioneredes. Byraadssekretær Willesen var en udmærket Auktionarius.

Ved Kaffen citerede Bagermester Hornsleth Steen Blichers Digt „Det blæste en Storm udi Kattegat" og gjorde opmærksom paa, at en Søn af den Skipper Ole Jensen Jyde, som Søren Kanne ved sin modige Daad frelste fra Døden i Bølgerne, fhv. Landpost Ole Jensen i Glæsborg, var tilstede. Ole Jensen, der er Veteran fra 1864, fik sig et Leve.

90 AAR

Odense Kredsens Æresmedlem, fhv. Skibskaptajn *C. U. Møller* fyldte 90 Aar den 24. November.

Naar man ser den gamle brave Kaptajn færdes iblandt sine Medborgere i Odense, enten til Fods eller pr. Cycle, studser man uvilkaarligt ved Tanken om, at han virkelig er saa langt oppe i Aarene.

Kaptajn *Møller* er født i Rudkjøbing den $^{24}/_{11}$ 1830 og gik tilsøs straks efter sin Konfirmation. At han allerede den Gang var uforfærdet og brændte af Kærlighed til Fædrelandet viser dette, at han, kun fyldt 17 Aar, meldte sig som Frivillig, da Krigen brød ud i 1848. Han kom om Bord i Fregatten „Gefion", og senere i andre Orlogsfartøjer. Efter Krigen sejlede Møller nogle Aar som Matros,

Fhv. Kaptajn C. U. Møller.

men tog derefter Eksamen og fik eget Skib. I 40 Aar har han ført Skibe som Kaptajn, og først i sit halvfjersindstyvende Aar lagde han op og solgte sit Skib, men senere var han, i 16 Aar, Forretningsfører for Damperne, som løber imellem Odense, Stige og Klintebjerg; ialt har Kaptajnen været Borger i Odense i 66 Aar. Nu nyder han en velfortjent Hvile hos sin eneste Datter.

Kaptajnen er dekoreret med russisk Redningsmedaille i Guld, som han erhvervede sig ved at redde en russisk Skibsbesætning en stormfuld Oktoberdag i Nordsøen i 1860.

Da der opfordredes til at danne Marineforening i Odense, var Kaptajn Møller en af de første, som tegnede sig og har hele Tiden omfattet denne Forening med Kærlighed og Interesse; han deltager i vore Sammenkomster, som kunde han være en Yngling, og i Udholdenhed gør han mange af os yngre til Skamme. Ved den ordinære Generalforsamling i 1915 blev Kaptajnen foreslaaet og enstemmigt optaget som Odensekredsens Æresmedlem, og vi er stolte af ham som saadant, thi ingen kan være en større Pryd for Marineforeningen end netop den brave gamle Hædersmand.

Iblandt Gratulanterne var Marineforeningen selvfølgelig den første og repræsenteredes af Formand og Næstformand, der overrakte Kaptajnen en Spadserestok med Inskription til Minde om den sjældne Højtidelighed, samtidig med at der udtaltes Ønsket om, at man om 10 Aar igen kunde faa Lejlighed til at lykønske Fødselsdagsbarnet.

Det siger sig selv, at Kaptajnens smukke Hjem paa Filosofgaden i Odense, var belejret hele Dagen af gamle Venner og Bekendte, der ønskede at vise deres Erkendtlighed. Om Aftenen havde en Kreds af de allernærmeste Venner arrangeret en Middag paa Grand Hotel til Ære for Fødselsdagsbarnet, der var saa rask og livlig som de alleryngste i Selskabet.

C. B.